



## ELÄINTUKIEN VALVONTAOHJE 2023





## Sisällysluettelo

<b>1</b>	<b>VALVOTTAVAT TUET</b> .....	<b>6</b>
1.1	Otanta.....	7
1.2	Painotetun otannan ositteet .....	7
1.3	Paikan päällä tehtävän valvontaotoksen lisääminen ja vähentäminen .....	8
<b>2</b>	<b>TOIMENPITEET ENNEN TILAKÄYNTIÄ</b> .....	<b>9</b>
2.1	ASIAKIRJATARKASTUS ENNEN TILAKÄYNTIÄ .....	9
2.2	VALVONNASTA ILMOITTAMINEN .....	11
2.3	TARKISTUSLISTA .....	12
<b>3.</b>	<b>YLEISTÄ TILAKÄYNNISTÄ</b> .....	<b>13</b>
3.1	VALVONTA-ASIAKIRJAT .....	14
3.2	VALVONNAN TALLENTAMINEN OFFLINE-TILASSA .....	15
3.3	VALVONNAN LAAJENTAMINEN .....	16
3.4	VALVONNAN LAAJENTAMINEN TAKAUTUVASTI EDELLISIIN VUOSIIN .....	18
3.5	YLEISTÄ ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN VALVONNASTA .....	21
3.6	VÄHIMMÄISVAATIMUSTEN TARKASTAMINEN .....	22
<b>4.</b>	<b>NAUDAT</b> .....	<b>23</b>
4.1	TAVANOMAINEN TUOTANTOTAPA .....	23
4.2	ELÄINMÄÄRÄN TARKISTAMINEN .....	25
4.2.1	Tunnistimet .....	26
4.2.2	Eläinrekisteri.....	29
4.2.3	Pitopaikkakohtainen kirjanpito.....	37
4.2.4	Tositteet .....	38
4.3	ELÄIMEN HYLKÄÄMINEN .....	39
4.3.1	Eläimen hylkäämiseen liittyviä esimerkkejä .....	40
4.3.2	Eläinryhmät ja tukityypit .....	46
4.4	ALKUPERÄISROTUELÄINTEN KASVATTAMISSOPIMUS NAUDOISTA .....	52
4.5	ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN TUKIEHDOT (NAUDAT) .....	55
4.5.1	Hyvinvointisuunnitelma .....	55
4.5.2	Vasikoiden olosuhteiden parantaminen .....	58
4.5.3	Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen .....	63
4.5.4	Nautojen laidunnus ja ulkoilu I-III .....	67
4.5.5	Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat .....	74
<b>5</b>	<b>LAMPAAT JA VUOHET</b> .....	<b>78</b>
5.1	Tavanomainen tuotantotapa .....	79
5.2	Eläinmäärän tarkistaminen .....	80
5.2.1	Tunnistimet .....	80



5.2.2	Eläinrekisteri.....	82
5.2.3	Pitopaikkakohtainen kirjanpito.....	86
5.2.4	Tositteet.....	87
5.3	Eläimen hylkääminen.....	88
5.3.1	Eläimen hylkäykseen liittyviä esimerkkejä.....	89
5.3.2	Eläinryhmät ja tukityypit.....	92
5.4	Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen tukiehdot.....	96
5.5	Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (Lampaat, Vuohet).....	99
5.5.1	Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma.....	99
5.5.2	Lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen.....	102
5.5.3	Lampaiden ja vuohien laidunnus.....	105
<b>6</b>	<b>SIAT.....</b>	<b>108</b>
6.1	Eläinmäärän tarkistaminen.....	108
6.2	Eläinrekisteri ja pitopaikan kirjanpito.....	108
6.3	Tositteet.....	109
6.4	Tukisovellukseen tallennettava eläinmäärä.....	109
6.4.1	Eläinryhmät ja toimenpiteet.....	111
6.5	Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (siat).....	111
6.5.1	Sikojen hyvinvointisuunnitelma.....	112
6.5.2	Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen.....	114
6.5.3	Parannetut porsimisolosuhteet.....	116
6.5.4	Vapaaporsitus.....	119
6.5.5	Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen.....	123
6.5.6	Lihaskojen olosuhteiden parantaminen.....	125
<b>7</b>	<b>HEVOSET.....</b>	<b>126</b>
7.1	Eläinkirjanpito ja pitopaikka.....	127
7.2	Tositteet.....	127
7.3	Tunnistaminen ja Rekisteröinti.....	128
7.4	Sopimusehtojen tarkastaminen.....	128
7.5	Vähimmäisvaatimukset.....	130
<b>8</b>	<b>SIIPIKARJA.....</b>	<b>132</b>
8.1	Eläinmäärän tarkastaminen.....	132
8.2	Eläinkirjanpito ja tositteet.....	132
8.3	Tukisovellukseen tallennettava eläinmäärä.....	134
8.3.1	Eläinryhmät ja tukityypit.....	134
8.4	Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen vähimmäisvaatimukset.....	135
8.5	Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (Siipikarja).....	137
8.5.1	Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma.....	137



8.5.2	Siipikarjan olosuhteiden parantaminen.....	140
<b>9</b>	<b>RISTIINTARKASTUKSET.....</b>	<b>145</b>
9.1	Nautatukien eläinmääräristiintarkastukset .....	146
9.1.1	Nautapalkkiot, eläinten hyvinvointikorvaus, kansallinen nautatuki .....	146
9.1.2	Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset .....	148
9.2	Lammas- ja vuohi eläinmääräristiintarkastukset .....	148
9.2.1	Eläinten hyvinvointikorvaus, lammas- ja vuohipalkkiot, kansalliset uuhi- ja kuttutuet 149	
9.2.2	Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset .....	150
9.3	Sika eläinmääräristiintarkastukset .....	150
9.4	Hevonen ristiintarkastukset .....	151
<b>10</b>	<b>VALVONTASEURAAMUSTEN MÄÄRITTÄMINEN .....</b>	<b>152</b>
10.1	Yleistä .....	152
10.2	Seuraamusten laskentajärjestys.....	152
10.2.1	Tukiehtojen kiertäminen.....	153
10.2.2	Ylivoimainen este ja poikkeuksellinen olosuhde .....	153
10.2.3	Väärinkäyttöksiin puuttuminen .....	154
10.2.4	Muutoksenhaku .....	157
<b>11</b>	<b>ELÄINMÄÄRÄSEURAAMUKSET .....</b>	<b>158</b>
11.1	EU:n suorat ja ohjelmatuet .....	158
11.1.1	Haettu eläinmäärä .....	159
11.1.2	Hylätty eläinmäärä .....	160
11.1.3	Seuraamuslaskennan periaate.....	160
11.2	Kansalliset kotieläintuet .....	165
11.2.1	Haettu eläinmäärä .....	165
11.2.2	Hylätty eläinmäärä .....	165
11.2.3	Seuraamuslaskennan periaate.....	165
<b>12</b>	<b>TUKIEHTOSEURAAMUKSET .....</b>	<b>169</b>
12.1	Vähimmäisvaatimusten puutteiden seuraamukset alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukseen .....	169
12.2	Tukiehtopuutteiden seuraamukset eläinten hyvinvointikorvaukseen .....	170
12.3	Osittainen hallinnollinen tarkastus vähimmäisvaatimusten noudattamatta jättämisestä 171	
12.4	Noudattamatta jättämisen aiheuttaman leikkauksen arviointi.....	172
12.4.1	Puuttuvat asiakirjat .....	173
12.4.2	Esimerkkejä tukiehdon noudattamatta jättämisestä .....	175
<b>13</b>	<b>ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET .....</b>	<b>184</b>
13.1	Nautatilojen toimenpiteet.....	184
13.1.1	Nautatoimenpiteiden yhteiset vähimmäisvaatimukset .....	184



13.1.2	Nautojen hyvinvointisuunnitelma .....	184
13.1.3	Vasikoiden olosuhteiden parantaminen.....	186
13.1.4	Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen .....	189
13.1.5	Nautojen laidunnus ja jaloittelu -toimenpiteet I–III .....	192
13.1.6	Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat.....	194
13.2	Sikatiilojen toimenpiteet.....	197
13.2.1	Sikojen hyvinvointisuunnitelma.....	197
13.2.2	Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen .....	199
13.2.3	Parannetut porsimisolosuhteet .....	202
13.2.5	Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen.....	208
13.2.6	Lihaskojen olosuhteiden parantaminen .....	210
13.3	Lammas- ja vuohitilojen toimenpiteet .....	212
13.3.1	Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma.....	213
13.3.2	Lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen.....	215
13.3.3	Lampaiden ja vuohien laidunnus .....	219
13.4	Siipikarjatiloina koskevat toimenpiteet.....	222
13.4.1	Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma.....	222
13.4.2	Siipikarjan pito-olosuhteiden parantaminen .....	225
<b>14</b>	<b>YLEISTÄ VALVONNOISTA.....</b>	<b>231</b>
14.1	Ilmoitukset laiminlyönneistä muille viranomaisille.....	231
14.2	Tarkastusoikeus ja oikeudet maataloushallinnon tietojärjestelmiin .....	231
14.3	Yhteistoiminta-alueiden rooli valvonnassa .....	233
14.4	Valvontavelvoite ja otannat .....	233
14.4.1	Valvontahavaintojen dokumentointi .....	234
14.5	Valvontatietojen tallennuksen tarkastus ja varmennus .....	234
14.6	Valvonta-asiakirjojen säilytys ja julkisuus .....	235
14.7	Muutoksenhaku tukipäätökseen.....	235
<b>15</b>	<b>TOIMINTAOHJEET HANKALIIN VALVONTATILANTEISIIN .....</b>	<b>236</b>
15.1	Valvonnan estäminen.....	236
15.2	Virka-avun käyttö .....	236
15.3	Varautuminen ja toiminta ongelmatilanteissa.....	237
15.4	Tiedottaminen .....	237
<b>16</b>	<b>LIITTEET .....</b>	<b>238</b>
16.1	LIITE Muistilista jos eläintenpitäjä rikkoo auttamisvelvollisuuttaan.....	238
<b>1</b>	<b>Yleistä .....</b>	<b>238</b>
<b>15</b>	<b>SÄÄDÖSLUETTELO .....</b>	<b>241</b>

# 1 VALVOTTAVAT TUET

**ELY-keskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto (jatkossa ELY-keskus) tarkastaa eläinvalvonnassa olevalta tuenhakijalta kaikki eläinperusteiset tuet, joita tuenhakija on kyseisenä vuonna hakenut ja joiden eläinlajikohtaisella valvonta-ajolla tuenhakija on.** Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki sekä luomun kotieläinkorotus valvotaan peltovalvonnan yhteydessä ja valvonta ohjeistetaan peltovalvontaohjeessa.

Tämä ohje korvaa 05.05.2022 Eläinvalvonnasta annetun ohjeen. Viittaukset alkuperäisiin säädöksiin sisältävät myös mahdolliset säädösmuutokset. Mahdollisten tukivuoden aikana annettavien säädösmuutosten vaikutus valvontaan on huomioitava erikseen. Vain voimassa olevat säädökset ovat virallisia lähteitä.

Valvonnan suorittamiseen liittyvät kysymykset voi lähettää Pikantin Ota yhteyttä – painikkeen kautta ([Maataloustuet – välilehdellä](#)).

MUUTOKSET vuoden 2023 ohjeessa:

- EHK:n toimenpiteiden muutokset
- Valvonta-ajankohdan ja -otannon muutos
- Viitepäivän vaikutus eläinpalkkioiden valvonnassa
- yhdellä tunnistimella merkittyjen nautojen, lampaiden ja vuohien käsittely valvonnassa
- muutokset eläimen tukiehtoihin (esim. käyttötapa, pitopaikka, rotu)
- Eläintukien seuraamuslaskenta

Tässä ohjeessa ohjeistettavat eläintuet ja niiden tukityyppinumerot Tukisovelluksessa ovat:

1304	Emolehmä- ja lypsylehmäpalkkio
1303	Sonnipalkkio
1305	Teurashiehopalkkio
1306	Ulkosaariston nautapalkkio
1335	Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue)
1336	Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue)
1337	Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio
2058	Alkuperäisrotujen kasvattaminen (ei koske Ahvenanmaata)
1393	Eläinten hyvinvointikorvaus (ei koske Ahvenanmaata)
1610	Nautojen pohjoinen kotieläintuki
1613	Uuhien pohjoinen kotieläintuki
1614	Kuttujen pohjoinen kotieläintuki



## 1.1 Otanta

Eläintukia hakeneista tiloista tehdään eläinlajikohtainen otanta paikan päällä tehtävään valvontaan:

- Nautatiloista vähintään 5 % (joukossa kansallista nautatukea hakeneista 3 %)
- Lammas- ja vuohitiloista vähintään 5 % (joukossa kansallisia lammas- ja vuohitukia hakeneista 3 %)
- Sikatiloista vähintään 5 %
- Eläinten hyvinvointikorvauksen siipikarjatiloihin vähintään 5 %
- Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristökorvauksen maatiaiskanoista vähintään 5 %
- Hevostiloista vähintään 5 %

Paikan päällä tehtävän valvonnan otoksessa käytetään satunnaisotantaa ja painotettua otantaa. Otoksesta 20–50 % valitaan satunnaisesti ja sen jälkeen painotetusti 50–80 %.<sup>1</sup>

## 1.2 Painotetun otannan ositteet

Suorissa ja ohjelmatuissa paikalla tehtävät tarkastukset suoritetaan satunnaisotoksen ja riskiin perustuvan painotetun otoksen pohjalta<sup>2</sup>. Painotetun otannan ositteet ovat eläinlajikohtaisia ja niiden toimivuutta tarkastellaan vuosittain. Kansallisissa tuissa ei ole vaatimuksia satunnaisen ja painotetun otannan suhteen<sup>3</sup>. Painotetussa otannassa tuenhakija saa riskipisteitä niistä ositteista, jotka tuenhakijalla toteutuvat. Eniten riskipisteitä saaneet tuenhakijat viedään valvontaan. Poikkeuksena nautatilojen otanta, jossa painotetussa otannassa on käytössä riskimalli.

**Nautaotannan** riskimallissa selittävät muuttujat:

1. Tilalta on edellisen vuoden aikana myyty karjaa eloon tai teuraaksi
2. Tilalle on edellisenä vuonna myönnetty eläinten hyvinvointikorvausta
3. Tilalla on yli 3-vuotiaita lehmiä, jotka eivät ole yli kahteen vuoteen poikineet (poislukien Highland Cattle -rotu)
4. Tilalla on yli 3-vuotiaita sonneja (poislukien siitossonnit ja Highland Cattle -rotu)
5. Tilan edellisen vuoden nautarekisteri-ilmoituksissa on viiveitä

### Lammas-vuohiotanta

---

<sup>1</sup> VNa 79/2023 11 ja 12 §

<sup>2</sup> (EU) 2021/2116 60 art., VNa 79/2023 12 §

<sup>3</sup> VNa 163/2023 5 §



1. Tilalta ei ole edellisen vuoden aikana myyty lampaista tai vuohia eloon
2. Tilalla on luonnonlaitumia ja/tai niittyjä
3. Tilalta on edellisen vuoden aikana kadonnut lampaista tai vuohia
4. Tila on hakenut myös teuraskaritsa- ja -kilipalkkiota 1334
5. Tilalle ei ole myönnetty eläinten hyvinvointikorvausta edellisellä vuonna
6. Tilan keskimääräinen ilmoitusviive lammas- ja vuohirekisteriin edellisellä vuonna oli yli 2 viikkoa

#### **Eläinten hyvinvointikorvaus (siat)**

1. Tila ei saa SS-tukea
2. Tilan pääasiallinen viljelijä on vanhempi kuin sikojen EHK:ta hakenneet keskimäärin (mediaani-ikä 46 vuotta)
3. Tilan viimeisestä tapahtumailmoituksesta sikarekisteriin on kulunut yli 10 vrk
4. Tila on valinnut EHK-toimenpiteen Vapaaporsitus tai Parannetut porsimisolosuhteet

#### **Eläinten hyvinvointikorvaus (siipikarja)**

1. Tilan juridinen muoto on muu kuin yksityishenkilö
2. Tila on hakenut EHK-toimenpidettä Siipikarjan pito-olosuhteiden parantaminen
3. Tila on edellisellä vuonna hakenut siipikarjan EHK:ta yli 20 000€
4. Tilalla on häkkikanala
5. Tilalta ei ole valvottu eläinten hyvinvointikorvausta edellisten 3 vuoden aikana

Valvottavat tuenhakijat ovat kyseistä vuotta ja eläinlajia koskevalla valvonta-ajolla.

### **1.3 Paikan päällä tehtävän valvontaotoksen lisääminen ja vähentäminen**

Paikan päällä tehtävän valvonnan määrää lisätään eläinlajikohtaisesti seuraavana hakuvuonna, jos kahden edellisen hakuvuoden satunnaisotannan valvontatulosten mukaan virhetaso on merkittävä. Korotettu valvontamäärä voidaan palauttaa kohdassa 1.1 kerrotun mukaiseksi, kun edellisen vuoden virhetaso on laskenut hyväksyttävälle tasolle.

Paikan päällä tehtävän valvonnan määrää voidaan vähentää eläinlajikohtaisesti 3 %:iin, jos kahden edellisen vuoden satunnaisotannan valvontatulosten mukaan virhetaso on alle 1,5 %.<sup>4</sup>

---

<sup>4</sup> VNa 79/2023 13 §





Valvontaotoksen lisääminen tai vähentäminen on mahdollista vuodesta 2025 alkaen.

## 2 TOIMENPITEET ENNEN TILAKÄYNTIÄ

### 2.1 ASIAKIRJATARKASTUS ENNEN TILAKÄYNTIÄ

#### **Hakemukset**

Ennen tilakäyntiä tarkastajan on käytävä läpi tilan hakemusasiakirjat. Asiakirjat ovat saatavissa sähköisessä arkistossa. Jos tarkastaja havaitsee virheitä hakemuksen tallennuksessa, on otettava yhteys YT-alueeseen tai alkuperäisrotusopimuksissa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijään. Hakemuksiin tehdyt muutosmerkinnät on oltava asianmukaisesti dokumentoitu.

Eläinten hyvinvointikorvauksen paperihakemukset on oltava YT-alueilla tallennettuna ja tallennuksen tarkastus tehty ennen kuin Tukisovelluksessa voidaan luoda valvottavat ehdot ja tulostaa tarkistuslista.

Alkuperäisrotusopimuksen valvonnassa sopimuskäsittelyn pitää olla tehtynä ennen kuin Tukisovelluksessa voidaan luoda valvottavat ehdot. Sopimuksen ajantasaisuus varmistetaan sopimuskäsittelijältä.<sup>5</sup>

#### **Vähimmäiseläinmäärä**

Eläinten hyvinvointikorvauksessa, uuhipalkkiossa, kansallisessa uuhituessa, kuttupalkkiossa ja kansallisessa kuttutuessa tuenhakijalta edellytetään tietyn keskimääräisen vähimmäiseläinmäärän hallintaa tukea saadakseen.

- Jos tilalla on eläimiä tai tilalla on tuotantotauko, tilalla on suoritettava eläinvalvonta.
- Jos tila on lopettanut kotieläintuotannon ennen valvontaa eikä tilakäyntiä tehdä, tilan valvontatulokseksi tallennetaan ei valvottavaa. Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin kirjataan perustelut, miksi tilaa ei valvota.
- Jos tila on hakenut eläinten hyvinvointikorvausta ja/tai Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimusta ja eläintenpito on lopetettu kesken sitoumus-/sopimusvuoden, tuet tulee hylätä. Valvonta voidaan tehdä myös ilman tilakäyntiä, jos tilalla ei ole valvontahetkellä enää eläimiä.
- Tilan rekisteri-ilmoitusten mukaan tilalla on eläimiä. Rekisteristä on kuitenkin nähtävissä, että toinen toimija on vastaanottanut kyseiset

---

<sup>5</sup> VNa 78/2023 50 §



eläimet. Eläimet on hylättävä tilalta rekisterivirheen takia. Valvonta voidaan tehdä ilman tilakäyntiä.

### **Pitopaikassa useamman eläintenpitäjän eläimiä**

Naudat, lampaat, vuohet

Ennen valvontaa tarkastellaan eläinlistalla olevista eläimistä, onko eläinlistalla myös muiden eläintenpitäjien eläimiä. Jos eläinlistalla havaitaan muiden eläintenpitäjien eläimiä (hymynaama -eläimet), muut eläintenpitäjät viedään oman otannan ajolle.

*Esimerkki 1: Samassa pitopaikassa on kahden tuenhakijan nautoja (tilat A ja B). Tila A on otantavalvonnassa. Tila B viedään eläinlajikohtaiselle oman otannan ajolle. Molemmille tiloille luodaan valvottavat ehdot luvun 2.2 mukaisesti. Molempien tilojen eläimet kyseisessä pitopaikassa tarkastetaan.*

*Esimerkki 2: Tilan B eläimistä samassa pitopaikassa X tilan A eläinten kanssa on 25 kpl. Kaikkiaan tilalla B on eläimiä 50 kpl. Pitopaikassa X tilan B eläimistä toisella tunnistimella merkityjä eläimiä 9 kpl (36 % pitopaikassa X olevista tilan B eläimistä ja 18 % kaikista tilan B eläimistä). Valvontaa ei tarvitse laajentaa tilan B valvonnaksi.*

*Esimerkki 3: Tilan A pitopaikassa on myös tilan B eläimiä. Tilan B eläimissä todetaan, että sonniksi rekisteröity nauta onkin lehmä. Valvonta laajenee tilan B kaikkiin eläimiin ja pitopaikkoihin, koska kyseessä on tukeen vaikuttava virhe, vaikka ID-valvonnassa eläin saa statuksen 2.*

Siat

Ennen valvontaa tarkastellaan sikarekisteristä valvottavan eläintenpitäjän pitopaikka -kohtaisia eläinmääriä Pitopaikan eläinmääräluettelo -raportin avulla. Jos raportin mukaan valvottavan eläintenpitäjän sikojen kanssa pitopaikassa on toisen eläintenpitäjän sikoja, toinen eläintenpitäjä viedään oman otannan ajolle. Pitopaikan eläinmäärän täsmäyttämiseksi valvonnassa on verrattava molempien eläintenpitäjien pitopaikassa olevia eläinmääriä mahdollisten kirjanpitojen, eläinrekisteri-ilmoitusten ja tositteiden tietoihin.

Siipikarja

Jos tarkastuksessa havaitaan tilalla toisen eläinten hyvinvointikorvauksen hakijan siipikarjaa, toinen eläintenpitäjä viedään oman otannan ajolle. Pitopaikan eläinmäärän täsmäyttämiseksi valvonnassa on verrattava molempien eläintenpitäjien eläinmääriä kirjanpidossa.

Hevoset



Valvonnassa tarkastetaan ainoastaan valvonnassa olevan eläintenpitäjän alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella olevat hevoset. Samassa pitopaikassa olevia muita hevosia ei tarvitse valvoa.

## 2.2 VALVONNASTA ILMOITTAMINEN

Valvonnasta voidaan ilmoittaa etukäteen, jos ennalta ilmoittaminen ei vaaranna tarkastuksen tarkoitusta. Jos tarkastuksesta ilmoitetaan tuenhakijalle etukäteen, ilmoittamisessa on pyrittävä mahdollisimman lyhyeen ilmoitusaikaan. Eläinperusteisten tukien valvonnasta saa ilmoittaa enintään 48 tuntia ennen tarkastuskäyntiä. Tarkastus voidaan tehdä myös ilman ennakoilmoitusta. Ilmoittamatta tehty valvonta on tarkastuskäynti, josta ei ole ilmoitettu ennakoon. Eläinsuojoihin tai muihin tuotantorakennuksiin ei saa mennä ilman tuenhakijaa tai hänen lupaansa.<sup>6</sup>

Mikäli valvonnasta on ilmoitettu tuenhakijalle ennakoon, Tukisovellukseen tallennetaan valvonnasta ilmoittamispäivä, -ajankohta ja ilmoituksen vastaanottaja. Valvonnan lisätietoihin kirjataan syy ennakoon ilmoittamiselle. Jos valvonnasta ilmoittamisen 48 tunnin aikaraja ylittyy, kirjataan myös syy ilmoitusajan ylitykselle.

Ilmoituksen yhteydessä on hyvä mainita ne asiakirjat, jotka tuenhakija voi varata valmiiksi esille. Tiläkäynnillä tarkastettavat asiakirjat voidaan katsoa myös tietojärjestelmistä. Huomioi, että eläintukia hakeneella tilalla, jolla on ainoastaan tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta, tositteet on tarkastettava (luvut 4.2.4, 5.2.4, 6.3) ja havainnot merkittävä tukisovellukseen. Muuten valvontaa ei pysty siirtämään varmennukseen.

Jos tarkastuksesta on ilmoitettu tuenhakijalle etukäteen, hänen on pyrittävä olemaan läsnä tarkastuksessa tai hän voi nimetä itselleen edustajan. Tuenhakijan tai tämän edustajan on viranomaisen pyynnöstä annettava tarpeellinen apu valvonnan suorittamisessa<sup>7</sup>. Jos kaikkia eläimiä ei pystytä valvonnassa tunnistamaan, siitä saattaa aiheutua seuraamuksia tuenhakijalle maksettaviin tukiin.<sup>8</sup>

Tuenhakija voi valita kenet valtuuttaa edustajakseen tarkastukseen. Tuenhakijan edustajalleen antama valtuutus voi olla kirjallinen tai suullinen. Jos tuenhakijan puolelta tarkastukseen osallistuu useita henkilöitä, varsinainen edustaja on selvitettävä. Jos tuenhakijan valtuuttama edustaja ei pysty tarkastuksen aikana esittämään tarkastajalle tarvittavia asiakirjoja, valvonta on

---

<sup>6</sup> L 1334/2022 29 §

<sup>7</sup> L 1334/2022 27 §

<sup>8</sup> L 1334/2022 32 §



jätettävä kesken ja annettava määräaika asiakirjojen toimittamiselle ELY-keskukseen.

Jos valvonnasta on ilmoitettu etukäteen, valvonnassa ei huomioida valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tehtyä hakemuksen peruutusta, myöhässä tehtyä eläinrekisteri-ilmoitusta tai muuta valvonnan tulokseen vaikuttavaa muutosilmoitusta.<sup>9</sup>

Paikalla tehtävä valvonta katsotaan alkavaksi valvonnasta ilmoittamishetkellä. Jos valvonnasta ilmoitetaan ennakkoon, valvottavat ehdot on luotava ennen ilmoittamista, mahdollisimman lähellä ilmoittamishetkeä. Jos valvonnasta ei ilmoiteta ennakkoon, ehdot luodaan mahdollisimman lähellä valvonnan alkamista.

Valvonnasta ilmoittamisen tarkennus:

1. luo valvottavat ehdot
2. valvonnasta ilmoittaminen
3. jos eläintenpitäjää ei tavoiteta, lähetä viesti
4. valvottavia ehtoja ei tämän jälkeen saa luoda enää uudelleen

Esim. Valvottavat ehdot luodaan 2.5.2023 klo 12 -> Viljelijää yritetään tavoittaa puhelimitse useamman kerran 2.5.2023. 12-15 -> Jos viljelijää ei tavoiteta puhelimitse, lähetetään viesti ja/ tai sähköposti -> Valvottavien ehtojen luontihetki on 2.5.2023 klo 12 ja valvonnasta ilmoittamispäivä on 2.5.2023.

**Valvottavien ehtojen luonti lukitsee eläinrekisteristä tuodut tiedot valvontatapahtuman pohjaksi (ns. lukittu data). Sovelluksessa havaintojen ja mahdollisten seuraamusten käsittely perustuu lukitun datan tietoihin.**

## 2.3 TARKISTUSLISTA

Tarkistuslistaa ei tarvitse käyttää, jos valvonnan havainnot tallennetaan suoraan mobiililaitteella. Tarkistuslistaa ei tarvitse täyttää niiltä osin, kun tiedot on tallennettu suoraan mobiililaitteella. Tarkistuslista voidaan tulostaa Tukisovelluksesta. Se koostuu eläinmäärän ja tukiehtojen tarkistuslistoista.

Tarkistuslista voidaan täyttää paikalla tehtävissä tarkastuksissa tilalla, ja sen perusteella tallentaa tarkastuskäynnillä tehdyt havainnot Tukisovellukseen. Tarkistuslista on tarkastajan työasiakirja, jota ei jätetä eikä toimiteta tuenhakijalle.

---

<sup>9</sup> (EU) 2022/1173 7 art., VNä 79/2023 14 §, L 1559/2001 25 §



Tarkistuslistoja ei voi tulostaa keskitetysti, vaan ne tulostetaan jokaiselle tilalle erikseen.

Tarkistuslistan tiedot on kirjattava kuulakärkikynällä tai muuten pysyvästi. Kaikki tarkastuskäyntiä koskevat tiedot tallennetaan Tukisovellukseen. Jos tarkistuslistaa käytetään, se arkistoidaan sähköiseen arkistoon.

### 3. YLEISTÄ TILAKÄYNNISTÄ

Paikalla tehtävässä valvonnassa on tarkastettava kaikkien saman eläinlajin valvottavaan tukeen tai valvottaviin tukiin liittyvien tukikelpoisuusperusteiden, sitoumusten ja muiden velvoitteiden noudattaminen. Eläinmäärää tarkastettaessa kaikki saman eläinlajin eläimet on tarkastettava, poikkeuksena alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksen hevoset, jos tilalla on muitakin kuin alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksella olevia suomenhevosia ja tai muiden kuin tuenhakijan hevosia.<sup>10</sup>

Eläinpalkkioissa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa tukikelpoiset eläimet poimitaan eläinrekisteristä ilman tuenhakijan erillistä hakemusta. Näissä tukijärjestelmissä myös tukivuoden aikana mahdollisesti tukikelpoiset eläimet on tarkastettava. Mahdollisesti tukikelpoisella eläimellä tarkoitetaan eläintä, joka saattaa mahdollisesti täyttää tukikelpoisuuden edellytykset kyseisenä vuonna.<sup>11</sup> Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos puutteita havaitaan eläimen tunnistamisessa tai rekisteröinnissä.<sup>12</sup>

Tarkastuksessa läsnä olleiden henkilöiden nimet kirjataan Tukisovellukseen valvontatapahtuman perustiedot -välilehdelle. Myös se on merkittävä, jos tuenhakija tai hänen edustajansa ei ollut paikalla tarkastusta suoritettaessa. Jos tuenhakijan puolelta tarkastukseen osallistuu useita henkilöitä, tilan varsinainen edustaja on selvitettävä.

Tilakäynnin aloitusajankohta on aina se päivä, kun tilalle mennään ensimmäisen kerran. Jos tilalla käydään useampana päivänä peräkkäin, on lopetuspäivä se, kun tilalla käydään viimeisen kerran. Jos tilalla käyntien välissä on päiviä, jolloin siellä ei käydä, merkitään myöhemmät käynnit erillisinä tarkastuskertoina, joilla on omat aloitus- ja lopetusaikansa. Uusintakäynnit ovat aina erillisiä tarkastuskertoja.

Tarkastushavainnot on dokumentoitava siten, että tarkastuksen eteneminen voidaan jäljittää.

---

<sup>10</sup> VNa 79/2023 14 §, VNa 163/2023 6 §

<sup>11</sup> VNa 79/2023 2 §:n 13 kohta

<sup>12</sup> VNa 79/2023 16–19 §, VNa 163/2023 11 ja 12 §



Paikalla tehtävän tarkastusten kesto on rajattava lyhimpään tarpeen mukaiseen aikaan. Tarkastusta on jatkettava myöhemmin tehtävällä lisäkäynnillä, jos tiettyjen tukikelpoisuusperusteiden, sitoumusten ja muiden velvoitteiden noudattaminen voidaan tarkastaa vain tiettyä aikana. Tällaisessa tapauksessa paikalla tehtävät tarkastukset on koordinoitava siten, että kyseisten käyntien määrä ja kesto voidaan rajoittaa tuensaajan osalta tarpeen mukaiseen minimiin. Valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tehtyjä muutoksia ei huomioida valvontatulosta määritettäessä.<sup>13</sup>

Eläintukien valvonnassa tarkastajan on hyvä ottaa tukiehtojen noudattamiseen liittyen valokuvia viranomaiskäyttöön.<sup>14</sup> Tuenhakijalle kerrotaan mahdollisesta valokuvien ottamisesta. Valokuvat pitää toimittaa tiedoksi tuensaajalle tarkastuskertomuksen liitteenä, sekä liitettävä sähköiseen arkistoon.

Valokuvat ovat esim. eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa tukena perusteltaessa valvontatulosta tai pyydetessä vähimmäisvaatimusten laiminlyöntiepäilyssä lausuntoa eläinlääkäriltä.<sup>15</sup>

Paikalla tehtävässä tarkastuksessa tuenhakijalle tai hänen edustajalleen selvitetään tarkastuksen tarkoitusta ja menetelmiä sekä annetaan tiedote valvonnasta. Tuenhakijalle tai hänen edustajalleen kerrotaan myös otantaperuste (satunnainen/painotettu), miksi hakija on valvonnassa. Tilatarkastuksen päätyttyä hakijalle tai hänen edustajalleen selvitetään tehdyt havainnot.

Tarkastajan on selvitettävä viljelijälle, mitä havaintoja valvonnassa tehtiin ja miten ne mahdollisesti vaikuttavat maksettavaan tukeen. Viljelijälle on myös kerrottava, että valvonnan tulos vaikuttaa YT-alueen ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa ELY-keskuksen maksukäsittelijän tekemään tukipäätökseen, johon viljelijä voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella.

Tilakäynnit on tehtävä 30.11.2023 mennessä.

### 3.1 VALVONTA-ASIAKIRJAT

#### **Eläintukien valvonnat Tukisovelluksessa**

Valvonta-asiakirjoihin kuuluvat tarkastuskertomus ja muut valvontaa selventävät dokumentit (esim. valokuvat, muistiot).

Valvontahavainnot tallennetaan kokonaisuudessaan lisätietoineen ja muistiinpanoineen Tukisovellukseen. Kun valvonnan havainnot on tallennettu,

---

<sup>13</sup> (EU) 2022/1173 7 art., VNa 79/2023 14 §, L 1559/2001 25 §

<sup>14</sup> L 1334/2022 25 §

<sup>15</sup> L 1334/2022 25 §



luodaan Tukisovelluksessa valvonnan havainnoista tarkastuskertomus, jonka perusteella voidaan tarkastella tehtyjä tarkastuksia yksityiskohtaisesti.<sup>16</sup> Tarkastuskertomus allekirjoitetaan ja lähetetään viljelijälle sähköisesti. Tarkastuskertomus ja sen liitteenä mahdollisesti olevat muut valvontaa selventävät dokumentit lähetetään tuenhakijalle allekirjoitettavaksi ilman aiheetonta viivytystä. Myös ristiintarkastusvalvonnassa tuenhakijalle lähetetään tiedoksi ja kuultavaksi tarkastuskertomus sekä mahdolliset liitteet. Lisää ristiintarkastuksista luvussa 9.

Tuenhakijalle toimitettavaan tarkastuskertomukseen tulostuu valvonnassa mahdollisesti havaitut puutteet ja niistä kirjoitetut perustelut. Tarkastuskertomukselle tulostuvat myös muut havainnot, jos niihin on kirjattu lisätietoja. Jos tarkastuskertomukselle on tarve saada näkyviin tekstiä, joka ei liity yksittäiseen tarkastettuun asiaan, kirjoitetaan teksti Valvontatapahtuman tiedot - välilehdellä olevaan lisätiedot tuenhakijalle kohtaan.

Tarkastuskertomus lähetetään tuenhakijalle tiedoksi ja kuultavaksi. Tuenhakijan on mahdollisuus kommentoida valvonnan havainnoita ja palauttaa tarkastuskertomus allekirjoitettuna määräajassa. Jos tuenhakijalla ei ole kommentoitavaa, tarkastuskertomusta ei ole välttämätöntä palauttaa. Allekirjoituksen puuttuminen tai määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian jatkokesittelyä. Tuenhakijan allekirjoitus tarkastuskertomuksessa ei poista tuenhakijan muutoksenhakuoikeutta lopulliseen tukipäätökseen. Tarkastuskertomukseen kirjatut ELY-keskuksen havainnot sitovat YT-aluetta oikaisuvaatimuskelpoisen ratkaisun tekemisessä.

Tarkastuskertomuksessa on esitettävä kaikki ne havainnot ja lisätiedot, joihin valvonnan tulos perustuu. Valvonnan tuloksen ratkaisuihin vaikuttavat dokumentit tulee liittää sähköiseen arkistoon. Valvontatulokseen vaikuttavat seuraamukset on perusteltava tarkastuskertomukseen. Valokuvat havaituista epäkohdista lisätään tarkastuskertomuksen liitteeksi.

Mikäli eläintuen valvonnan yhteydessä on tehty myös eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta (ID-valvonta), laaditaan kyseisestä valvonnasta oma erillinen tarkastuskertomuksensa kyseistä eläinlajia koskien.

## 3.2 VALVONNAN TALLENTAMINEN OFFLINE-TILASSA

Vuodesta 2023 alkaen valvonnan tallentaminen on mahdollista tilalla tabletilla tai muulla mobiililaitteella, vaikka nettiyhteys on huono tai yhteyttä ei ole ollenkaan.

---

<sup>16</sup> L 1334/2022 30 §, VNa 79/2023 23 §



Ennen tilalle saapumista yksi tarkastaja lisää valvonnan työlialle ja ottaa kantaa rekisteritietojen päivittämiseen ja eläintenpitäjän velvollisuuteen pitää pitopaikkakohtaista kirjanpitoa online-tilassa. Sen jälkeen toiset tarkastajat voivat lisätä valvonnan omalle työlialleen. Mobiililaitteelle latautuu valvonnan aloittaneen päivityshetken tiedot. Päivityksen jälkeen voidaan siirtyä työskentelemään offline-tilassa.

Offline-tilaan siirrytään Eläinvalvontasovelluksessa valitsemalla työskentele offline-tilassa tai jos nettiyhteydet ovat huonot. Sovellus ilmoittaa, jos tallennus ei ole sillä hetkellä käytettävissä ja tiedot tallentuvat laitteelle. Kun laite yhdistyy verkkoon, tallennettujen tietojen synkronointi alkaa. Jos tallennusta on tehty useammalla laitteella offline-tilassa, tulee kaikki valvonnan havaintotiedot päivittää laitteelle, jotta koko valvonnan tilanteesta saadaan realistinen kuva.

Jos samalle eläimelle on useampi pari tehnyt havaintoja, eroavaisuudet tulee selvittää ja tiedot tarkastaa, sovellus näyttää tallennusristiriidan eläimelle, jotta voidaan nähdä eroavaisuudet.

Eläintukien ja eläinten ID-valvonnan tallennusohjeessa on kerrottu lisää offline-toiminnallisuudesta.

Jos valvontaa jatketaan toimistolla, voi valvonnan poistaa tabletin työlialta. Valvonta poistuu myös automaattisesti työlialta 20 päivän kuluttua, jos valvonnan tiedot on synkronoitu.

### 3.3 VALVONNAN LAAJENTAMINEN

Valvonta on laajennettava suoran tuen, ohjelmatuen tai kansallisen kotieläintuen valvonnaksi, kun muun valvonnan yhteydessä havaitaan tai muulla tavoin ELY-keskuksen tietoon tulee tukiehtojen laiminlyönti.<sup>17</sup> Valvonnan laajenemisella tarkoitetaan seuraavia tilanteita:

#### Tilanne 1

Valvonta laajenee Tukisovelluksessa eläinlajikohtaisen ajon sisällä otantaan kuulumattoman toisen, kyseistä eläinlajia koskevan eläinperusteisen tuen valvonnaksi, kun sovellukseen kirjataan poikkeamahavainto kyseiseen tukeen tukikelpoiselle eläimelle.

#### Tilanne 2

Jos tila on eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnassa nautojen, lampaiden tai vuohien tai sikojen osalta, ja jos tilalla havaitaan tukiin vaikuttavia puutteita, valvonta laajenee myös eläintukiin. Näissä tapauksissa

---

<sup>17</sup> L 1334/2022 23 §





naudat, lampaat ja vuohet on käsiteltävä tukieläinten käsittelynäytöllä Tukisovelluksessa.

### Tilanne 3

Valvonnan laajentaminen eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnaksi voidaan tehdä osittaisena valvontana, kun puute kohdistuu vain tietyn toimenpiteen tukiehdon laiminlyöntiin.<sup>18</sup>

Tarkastaja vie tuenhakijan eläinten hyvinvointikorvauksen vuoden 2023 ELY-keskuksen hallinnollisen valvonnan ajolle ja valitsee eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteet, joita valvonta koskee. Ajolle tarkastaja tallentaa valvonnan havainnot ja lisätietoihin, mistä valvonnasta valvonta on laajennettu osittaiseksi valvonnaksi.

### Tilanne 4

Vuodesta 2023 lähtien Alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksissa on jokaiseen alkuperäisrotuun liittyvät eläinsuojelulainsäädännöstä tulevat vähimmäisvaatimukset. Nämä vähimmäisvaatimukset ovat osittain samoja Eläinten hyvinvointikorvauksen sekä Luomun kotieläinkorotuksen vähimmäisvaatimusten kanssa, joten valvonnassa on kiinnitettävä huomiota näihin vähimmäisvaatimuksiin kohdistuviin laiminlyönteihin ja niiden mahdolliseen laajenemiseen eri tuissa. Luomun kotieläinkorotuksen valvonnasta ja vähimmäisvaatimuksista on kerrottu enemmän Peltovalvontaohjeessa.

### Tilanne 5

Kun valvonnassa on tuenhakija (tila A), jonka eläimiä on samassa pitopaikassa toisen tuenhakijan (tila B) eläinten kanssa, tila B viedään eläinlajikohtaiselle oman otannan ajolle. Molemmille tiloille luodaan valvottavat ehdot luvun 2.2 mukaisesti. Molempien tilojen eläimet kyseisessä pitopaikassa tarkastetaan.

*Esimerkki 1: Tuenhakijan B kahdella eläimellä havaitaan tukeen vaikuttavaa 2 rekisterivirhettä. B on hakenut nautapalkkiota, kansallista kotieläintukea naudoista ja eläinten hyvinvointikorvausta. Valvonta laajennetaan tilan B valvonnaksi ja kaikki tilan naudat tarkastetaan (ns. täysi valvonta eli eläin- ja tositetarkastelu). Eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa tarkastetaan vain eläinmäärä. Valvontaa ei laajenneta Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteiden valvonnaksi, jos valittujen toimenpiteiden tukiehtopuutteita ei havaita. Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin merkitään, minkä valvonnan perusteella valvonta on laajennettu.*

*Esimerkki 2: Tilan B eläimissä ei havaita virheitä pitopaikassa. Tukisovellukseen tallennetaan tilan B oman otannan ajolle "ei valvottavaa" ja eläinten havainnot vain tilan A valvontatietoihin.*

---

<sup>18</sup> L 1334/2022 23 §, VNa 79/2023 20 §



*Esimerkki 3: Tilan B eläimistä samassa pitopaikassa X tilan A eläinten kanssa on 25 kpl. Kaikkiaan tilalla B on eläimiä 50 kpl. Pitopaikassa X tilan B eläimistä toisella tunnistimella merkityjä eläimiä 9 kpl (36 % pitopaikassa X olevista tilan B eläimistä ja 18 % kaikista tilan B eläimistä). Valvontaa ei tarvitse laajentaa tilan B valvonnaksi.*

*Esimerkki 4: Valvonnassa havaitaan, että tilan A ja B samassa pitopaikassa olevien sikojen yhteismäärä on 5000. Tila A on ilmoittanut sikarekisterin eläinmääräilmoitukseen 5000 sikaa viimeisen kahden vuoden ajan. Myös tila B on ilmoittanut sikarekisterin eläinmääräilmoitukseen 5000 sikaa. Valvottu pitopaikka on molempien tilojen ainoa pitopaikka. Valvonnassa on selvitettävä todellinen eläinmäärä tilalle A ja tilalle B ja tämä tieto merkitään sovellukseen.*

### 3.4 VALVONNAN LAAJENTAMINEN TAKAUTUVASTI EDELLISIIN VUOSIIN

Eläintuen valvonta laajennetaan takautuvasti aiempiin tukivuosiin, kun eläinmäärässä tai tukiehdossa havaittu puute koskee myös aiempia tukivuosia. Eläinmäärään liittyvissä puutteissa valvonta laajennetaan enintään 4 vuotta taaksepäin tai edelliseen valvontavuoteen saakka.<sup>19</sup>

EHK:n toimenpiteitä ei laajenneta takautuvasti vuonna 2023. Vuonna 2024 voidaan toimenpiteitä laajentaa takautuvasti vuoteen 2023 asti.

APR:n vähimmäisvaatimusten puutteissa valvontaa ei laajenneta takautuvasti vuonna 2023. Vuonna 2024 valvonnan laajentaminen takautuvasti vähimmäisvaatimusten puutteissa on mahdollista vuoteen 2023 asti.

Valvonnan laajentaminen takautuvasti on aina kirjattava Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin. Lisätietoihin merkitään takautuvuuden syy (valvonnassa havaittu puute) ja tukivuodet, joihin takaisinperintä kohdistuu. Takaisinperintävuosille ei tarvitse tehdä erillistä pöytäkirjaa.

**Takautuvuuden** aiheuttavat seuraavat eläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyvät valvontakysymykset:

Merkintä	Ei koskaan merkitty
Sukupuoli	Jos vaikuttaa tukikelpoisuuteen
Syntymäaika	Jos vaikuttaa ruokintapäivien määrään
Rotu	Jos vaikuttaa tukikelpoisuuteen
Käyttötapa	Jos vaikuttaa tukikelpoisuuteen
Tulopäivä	Jos vaikuttaa ruokintapäivien määrään
Poistopäivä	Jos vaikuttaa ruokintapäivien määrään
Viimeisin poikiminen/karitsointi	Jos vaikuttaa tukikelpoisuuteen/ruokintapäiviin
Eläinlaji	Jos vaikuttaa tukikelpoisuuteen

<sup>19</sup> (EY) N:o 2988/95 3 art., VNa 79/2023 25 ja 26 §



Pitopaikan kirjanpito

Ei pidetty lainkaan, eläin puuttuu luettelosta tai sillä on virheitä luettelossa

Eläinpalkkiot, kansalliset tuet ja EHK: Vuosiin 2020 - 2022 kohdistuva takautuva valvonta käsitellään Tukisovelluksen Takautuvien eläinten käsittelyssä.

Vuoteen 2019 kohdistuva takautuva valvonta tallennetaan vanhaan tukisovellukseen (IACS). Takautuvasta valvonnasta on ohjeistettu vuoden 2019 Eläintukien valvontaohjeessa.

APR: Vuosiin 2019-2022 kohdistuva takautuva valvonta käsitellään vanhassa tukisovelluksessa (IACS)

**Esimerkkejä, milloin valvontaa ei laajenneta takautuvasti**

*Esimerkki1: Sonni s. 1.8.2022, poisto ilm. tehty 6.1.2023, poistopäiväksi ilmoitettu 4.1.2023. Valvonnassa 11.5.2023 poistopäiväksi on havaittu 1.12.2022. Eläimen 1. poistoilmoituksen mukaan eläin on poistettu 5 kuukauden ikäisenä ja ilmoitus rekisteriin on tehty ennen valvonnasta ilmoittamista.*

- Nautapalkkio vuodelta 2022: Valvontahetkellä tiedetään, että eläin ei ole vuoden 2022 Nautapalkkion hakemuksella. Eläintä ei hylätä takautuvasti.
- Sonnipalkkio: Eläimen poistoilmoitus tehty ennen viitepäivää. Ilmoitettu päivä väärin, mutta viitepäivän tiedon mukaan eläin ei enää ole tällä tilalla vuonna 2023. Eläintä ei hylätä vuodelta 2023.
- Ulkosaariston nautapalkkio: Eläimen poistoilmoitus tehty ennen viitepäivää. Ilmoitettu päivä väärin, mutta eläin ei viitepäivän tiedon mukaan ei enää tilalla vuonna 2023. Eläintä ei hylätä vuodelta 2023.
- Kansallinen ruokintapäiväkohtainen kotieläintuki:
  - Kansallisessa tuessa ei hylätä mahdollisesti tukikelpoista eläintä. Eläin oli 31.12.2022 alle 6kk ikäinen, ei hylätä takautuvasti vuodelta 2022.
- Kansallinen kotieläintuki teurastetuista sonneista:
  - Jos eläin on teurastettu vuonna 2022 ja ruhopaino täyttyy (epäily syntymäilmoituksen virheellisyydestä), poistoilmoitus on tehty ennen valvontaa, vaikkakin virheellisenä. Eläintä ei hylätä vuosilta 2022 ja 2023.
  - Jos eläin on myyty tai kuollut 1.12.2022, kansallisessa tuessa ei hylätä mahdollisesti tukikelpoista eläintä.
- APR: Ei ole voinut olla sopimuseläin 2022 tai 2023. Ei käsitellä valvonnassa.
- Eläinten hyvinvointikorvaus: Sonni hylätään takautuvasti vuodelta 2022 niistä toimenpiteistä, joihin eläin on ollut tukikelpoinen. Vuodelta 2023 sonni hylätään niistä toimenpiteistä, joihin sonni on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.



Esimerkki 2: Lehmä, Ab, s. 3.4.2016, kuollut 10.5.2017, ei poikanut, käyttötapa lihantuotanto. Poistoilmoitus on tehty tilavalvonnan yhteydessä 27.5.2023.

- a) Nautapalkkio vuodelta 2022: Eläin ei ole vuosien 2019–2022 tukihakemuksilla. Ei hylätä takautuvasti.
- b) Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Vuonna 2023 eläin on viitepäivän tiedon mukaan mahdollisesti tukikelpoinen. Eläin hylätään.
- c) Ulkosaariston nautapalkkio: Vuonna 2023 eläin on viitepäivän tiedon mukaan mahdollisesti tukikelpoinen. Eläin hylätään.
- d) Teurashiehopalkkio: Yli 4-vuotias viitepäivänä. Ei ole mahdollisesti tukikelpoinen teurashieho. Ei hylätä.
- e) Kansallinen ruokintapäiväkohtainen kotieläintuki emolehmistä ja emolehmähiehoista: Eläin ei ole vuosien 2019–2022 tukihakemuksilla (käyttötapa lihantuotanto) eikä ole tukikelpoinen vuoden 2023 tukeen (kuollut ennen poikimista). Eläintä ei hylätä vuosilta 2019–2023.
- f) Kansallinen kotieläintuki teurastetuista hiehoista: Eläin kuollut 2017, ei teurastettu. Ei hylätä vuodelta 2023.
- g) APR: Ei ole voinut olla sopimuseläin 2022 tai 2023. Ei käsitellä valvonnassa.
- h) Eläinten hyvinvointikorvaus: Lehmä hylätään takautuvasti vuosilta 2019-2022 niistä toimenpiteistä, joihin eläin on ollut tukikelpoinen. Vuodelta 2023 eläin hylätään niistä toimenpiteistä, joihin se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.

Esimerkki 3: Sonni s. 1.1.2022. Syntymäilmoitus rekisteriin on valvonnasta ilmoittamishetkellä 27.5.2023 tekemättä. Tuenhakija tekee ilmoituksen 28.5.2023.

- a) Nautapalkkio vuodelta 2022: Nautaa ei hylätä vuodelta 2022, koska tuloilmoitus tehtiin vuoden 2022 lopullisten tukikelpoisten eläinten poiminnan jälkeen ja eläin ei ole tukihakemuksella.
- b) Sonnipalkkio: Eläimen tuloilmoitus tehty viitepäivän jälkeen. Eläin ei ole tukihakemuksella vuonna 2023. Eläintä ei hylätä vuodelta 2023.
- c) Ulkosaariston nautapalkkio: Eläimen tuloilmoitus tehty viitepäivän jälkeen. Eläin ei ole tukihakemuksella vuonna 2023. Eläintä ei hylätä vuodelta 2023.
- d) Kansallinen ruokintapäiväkohtainen kotieläintuki:
  - a. Kansallisessa tuessa ei hylätä vuodelta 2022. Eläin ei ole tukihakemuksella.
  - b. Hylätään vuodelta 2023.
- e) Kansallinen kotieläintuki teurastetuista sonneista:
  - a. Kansallisessa tuessa ei hylätä mahdollisesti tukikelpoista eläintä.
- f) APR: Ei ole voinut olla sopimuseläin 2022 tai 2023. Ei käsitellä valvonnassa.
- g) Eläinten hyvinvointikorvaus:
  - a. Sonni ei ole vuoden 2022 hakemuksella. Eläintä ei hylätä vuoden 2022 toimenpiteistä.
  - b. Vuodelta 2023 sonni hylätään niistä toimenpiteistä, joihin sonni on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.



### 3.5 YLEISTÄ ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN VALVONNASTA

#### **Tukiehtojen noudattamien**

Tuenhakijan on noudatettava eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpidekohtaisia tukiehtoja, mukaan lukien asiakirjat, sitoumusvuoden 1. päivästä alkaen (1.1.–31.12.2023).

Eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa, arvioitaessa tukiehdon noudattamatta jättämisen aiheuttamaa leikkausta maksettavaan korvaukseen, otetaan huomioon noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden ja keston lisäksi myös toistuvuus. Toimenpiteen tukiehtojen noudattamatta jättämisen aiheuttamaa leikkausta määritettäessä on huomioitava myös, onko kyseessä vakava noudattamatta jättäminen.<sup>20</sup> Tarkemmin valvontaohjeen luvussa 12.2.

Tukiehtoihin liittyvät asiakirjat tarkastetaan tilakäynnillä.<sup>21</sup> Huomioitavana kuitenkin luvun 2.2. tilanteet. Laidunnus- ja ulkoilukirjanpidot voidaan tarkastaa myöhemmin tuenhakijan toimittamista asiakirjoista, jos valvontakäynnillä on nähtävissä aitaukset, mutta eläimet eivät vielä ole laiduntaneet/ulkoilleet.

#### **Tilakäyntien aikataulutus**

Tilakäynti on ajoitettava siten, että mahdollisimman monen tukiehdon noudattaminen voidaan tarkastaa. Valvontaohjeessa on toimenpidekohtaisesti annettu viitteellinen aikataulu kunkin toimenpiteen tarkastamiselle.

#### **Lisäkäynnit**

Tilalle on tehtävä myöhemmin lisäkäynti, jos tukiehtojen noudattaminen ei ole ollut ensimmäisellä valvontakäynnillä tarkastettavissa. Tukisovelluksen lisätietoihin on merkittävä lisäkäynnin peruste.

Valvonta jää kesken, kunnes kaikki tukiehdot on valvottu.

#### **Lisätietojen kirjaaminen**

Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteiden valvontakysymyksille tallennetaan lisätietoihin mm. karsinan pinta-alojen tietoja sekä laidunnus-/ulkoilupäivien lukumäärätietoja. Kunkin eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteen kohdalla on mainittu, mitä lisätietoja vähintään pitää tukisovellukseen kirjata.

---

<sup>20</sup> L 1334/2022 34 §

<sup>21</sup> VNa 79/2023 18 §



Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteiden ja alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksen vähimmäistason valvonnassa on hyvien käytäntöjen mukaista kirjata toimenpiteen kysymykselle tietoja ja perusteluja, miten tukiehdon on todettu olevan kunnossa.

### 3.6 VÄHIMMÄISVAATIMUSTEN TARKASTAMINEN

Eläinten hyvinvointikorvauksen, Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimusten sekä luomun kotieläinkorotuksen valvonnassa on tarkastettava vähimmäisvaatimukset.<sup>22</sup> Vähimmäisvaatimukset koostuvat eläinsuojelulainsäädännön vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella määritetyt vähimmäisvaatimukset on lueteltu eläinten hyvinvointikorvauksessa kunkin toimenpiteen alussa.<sup>23</sup> Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukseen liittyvät vähimmäisvaatimukset ovat eläinlajikohtaiset ja ne on eritelty ympäristökorvauksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella.<sup>24</sup> Luomun kotieläinkorotuksen vähimmäistason vaatimukset löytyvät luomusta annetun valtioneuvoston asetuksesta.<sup>25</sup>

Vähimmäisvaatimusten noudattaminen liittyy kiinteästi tukiehtojen noudattamiseen. Vähimmäisvaatimusten noudattamatta jättämistä tarkastellaan siitä näkökulmasta, mikä vaikutus vähimmäisvaatimusten noudattamatta jättämisellä on toimenpiteen tavoitteiden saavuttamiseen ja toimenpiteen toteuttamiseen kokonaisuudessaan.

ELY-keskuksen tarkastaja määrittää tukeen kohdistuvan seuraamusprosentin. Tarkemmin valvontaohjeen luvussa 12.2.

Jos ELY-keskuksen tarkastaja ei pysty itse määrittelemään, onko kyseessä vähimmäisvaatimusten laiminlyönti, hän on yhteydessä läänineläinlääkäriin. Saadun vastauksen perusteella tarkastaja ratkaisee, onko tuenhakija noudattanut vähimmäisvaatimuksia. Mahdollinen eläinlääkäriin lausunto kirjataan Tukisovellukseen tilakohtaisiin lisätietoihin ja eläinlääkäriin lausunto viedään sähköiseen arkistoon.

Luomun kotieläinkorotuksen vähimmäistason vaatimuksista ja niiden valvonnasta on kerrottu enemmän peltovalvontaohjeessa.

---

<sup>22</sup> VNa 79/2023 18 ja 19 §

<sup>23</sup> VNa 1381/2022

<sup>24</sup> VNa 78/2023

<sup>25</sup> VNa 80/2023



## 4. NAUDAT

Tässä ohjeessa tukikelpoisella eläimellä tarkoitetaan

- **Emo- ja lypsylehmäpalkkio, Sonnipalkkio, Ulkosaariston nautapalkkio, Teurashiehopalkkio:**
  - o Viitepäivän rekisteritietojen mukaan toimenpiteeseen palkkiokelpoisia tai mahdollisesti palkkiokelpoisia nautoja
- **Eläinten hyvinvointikorvauksessa** valvontahetkellä tukikelpoisia, valvontavuonna tukea kerryttäneitä ja tukivuoden aikana mahdollisesti tukikelpoisia nautoja
- **Alkuperäisrotusopimuksissa** sopimuksella olevia nautoja
- **Kansallisessa tuessa** valvontahetkellä tukikelpoisia tai valvontavuonna tukea kerryttäneitä nautoja.

Tukikelpoiset eläimet poimitaan tukihakemukselle suoraan eläinrekisteristä, alkuperäisrotusopimuksia lukuun ottamatta. Alkuperäisrotusopimuksen eläimet perustuvat erilliseen alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksen hakemukseen. Emo- ja lypsylehmäpalkkiossa, Sonnipalkkiossa, Ulkosaariston nautapalkkiossa, Teurashiehopalkkiossa viitepäivän tieto eläinrekisterissä määrittää tukikelpoiset ja mahdollisesti tukikelpoiset eläimet tukivuodelle. Eläin on hylättävä, jos havaitaan puutteita tunnistamisessa tai rekisteröinnissä.<sup>26</sup>

Tuenhakijan kaikkien nautojen tunnistaminen ja rekisteröinti on tarkastettava. Yhteiskäyttöisessä pitopaikassa kaikkien nautojen tunnistaminen ja rekisteröinti tarkastetaan eläintenpitäjistä riippumatta. Huomioi luku 3.3. Lisäksi eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa tarkastetaan toimenpiteiden noudattaminen ja APR-valvonnassa eläinsuojelulainsäädännön vähimmäisvaatimusten noudattaminen.

Luvussa 4.3 on esitetty eläinryhmä- ja tukikohtaisesti tukikelpoiset eläimet.

### 4.1 TAVANOMAINEN TUOTANTOTAPA

Tavanomaisella tuotantotavalla tarkoitetaan mm.:

- Nautapalkkioissa<sup>27</sup>
  - o Lehmät poikivat säännöllisesti
  - o Eläimiä myydään eloon tai teuraaksi
  - o Lypsykarjatilalla maitoa tai maidosta jalostettuja tuotteita toimitetaan myyntiin
- Kansallisessa kotieläintuessa naudoista (C-alue)<sup>28</sup>

---

<sup>26</sup> VNa 79/2023 16–19 §

<sup>27</sup> VNa 1383/2022 5, 8 ja 10 §

<sup>28</sup> MMMa 165/2023 3 §



- Emolehmiä pidetään lihantuotantoa varten kasvatettavien vasikoiden tuottamiseen
- Muita lihanautoja myydään eloon tai teuraaksi

Tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen tarkoittaa, että tuenhakija saa eläimistään tai niiden tuotteista myyntituloja. Valvonnassa tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen tarkastetaan tapauskohtaisesti pääasiassa valvontaa edeltäneen 6 kk myyntitositteista (esim. eläinten ja maidon myyntitositteet). Jos tositteita ei ole edelliseltä 6 kk:lta, tarkastellaan valvontaa edeltäneen 12 kuukauden tositteita.

Tuotanto ei ole tavanomaista, jos esim.

- Lypsylehmätila: tuenhakija käyttää omassa taloudessaan kaiken tuottamansa maidon tai maito lypsetään viemäriin eikä maidontuotannosta ole myyntituloja.
- Lihanautatila: tuenhakija käyttää omassa taloudessaan kaiken tuottamansa naudanlihan, eläimiä ei myydä eloon tai teuraaksi ja naudanlihanuotannosta ei ole myyntituloja.

Jos tuotanto ei vastaa tavanomaista, tukea ei makseta valvontavuodelta ja lisäksi on arvioitava täyttyvätkö tavanomaisen tuotantotavan vaatimukset aikaisemmilta vuosilta. Katso myös luku 3.4.<sup>29</sup> Tukisovellukseen tallennetaan tilakohtaisissa havainnoissa tavanomainen tuotantotapa -kysymykseen ”puutteita”.

***Esimerkki 1:** Lypsylehmätila lopettaa maidon myynnin kesken vuotta, mutta lehmät jäävät tilalle vielä useammaksi kuukaudeksi. Milloin loppuu oikeus emo- ja lypsylehmäpalkkioon?*

*Vastaus: Valvonnassa tavanomainen tuotantotapa on kunnossa, vaikka maitoa ei enää tuotettaisikaan. Tila on kuitenkin myynyt maitoa alkuvuodesta. Lisäksi tila saa myyntituloja eläimistä, jos niitä myydään eloon tai teuraaksi.*

***Esimerkki 2:** Emo- ja lypsylehmäpalkkiota hakenut lypsykarjatila ei ole saanut myyntituloja tuottamastaan maidosta tai siitä valmistetuista tuotteista tuen määräytymisjaksolla. Lisäksi tilalla on 2 korvamerkittöitä lypsylehmää. Tarkastuksessa selvitetään, onko tila saanut myyntituloja eläimistä, jotka on myyty eloon tai teuraaksi. Jos myyntituloja ei ole, Tukisovellukseen tallennetaan tieto emo- ja lypsylehmien tavanomaisen tuotantotavan puutteesta ja hylätään 2 lehmää korvamerkittömyyden takia.*

***Esimerkki 3:** Emolehmätilalla on maitorotuisia (Ay) poikineita lehmiä, joilla on käyttötappana rekisterissä maidontuotanto. Lehmien maito käytetään*

---

<sup>29</sup> VNa 79/2023 15 §, VNa 163/2023 20 §





*vasikoiden ravinnoksi. Tarkastuksessa selvitetään, onko tila saanut myyntituloja eläimistä, jotka on myyty eloon tai teuraaksi.*

- a) AB-alue: Jos myyntituloja ei ole, Tukisovellukseen tallennetaan tieto emo- ja lypsylehmien tavanomaisen tuotantotavan puutteesta. Maitorotuisia poikineita lehmiä ei hylätä käyttötavan takia.*
- b) C-alue: Jos myyntituloja ei ole, Tukisovellukseen tallennetaan tieto nautojen tavanomaisen tuotantotavan puutteesta. Maitorotuisia (Ay) poikineita lehmiä ei hylätä käyttötavan takia.*

*Esimerkki 4: Tilalla on maidontuotantoa ja emolehmätuotantoa. Kaksi poikinutta lapinlehmää, on emolehminä, mutta niiden käyttötavana rekisterissä on maidontuotanto.*

- a) AB-alue: Lehmiä ei hylätä väärän käyttötavan takia.*
- b) C-alue: Lehmät hylätään kansallisesta kotieläintuesta väärän käyttötavan takia.*

*Esimerkki 5: Lypsylehmätilalla on liharotuinen lehmä (Ab) maidontuotannossa. Lehmän käyttötapa rekisterissä on maidontuotanto. Eläimen rekisteriin ilmoitettu käyttötapa vastaa eläimen käyttötappaa tilalla.*

- a) AB-alue: Eläintä ei hylätä käyttötavan takia.*
- b) C-alue: Eläintä ei hylätä käyttötavan takia.*

*Esimerkki 6: Lypsylehmätilalla on Länsi-suomenkarjan lehmä maidontuotannossa käyttötavalla emolehmä.*

- a) AB-alue: Eläintä ei hylätä käyttötavan takia.*
- b) C-alue: Eläin hylätään kansallisesta kotieläintuesta väärän käyttötavan takia.*

*Esimerkki 7: Tilalla on vesipuhveleita maidontuotannossa. Vesipuhvelia ei saa uusien tulevien eläinsuojelusäädösten mukaan Suomessa käyttää maidontuotantoon.*

- a) AB-alue: Tilan emo- ja lypsylehmä palkkio hylätään tallentamalla Tukisovellukseen tieto emo- ja lypsylehmien tavanomaisen tuotantotavan puutteesta.*
- b) C-alue: Tilan kansallinen kotieläintuki hylätään tallentamalla Tukisovellukseen tieto nautojen tavanomaisen tuotantotavan puutteesta.*

## 4.2 ELÄINMÄÄRÄN TARKISTAMINEN<sup>30</sup>

Valvonnassa on tarkastettava kunkin eläimen kohdalla tunnistamisen- ja rekisteröintisäädösten noudattaminen.

---

<sup>30</sup> VNa 79/2023 14 §, VNa 163/2023 6 §, 11–12 §



Valvonnassa tarkastetaan, että kaikki tuenhakijan naudat ovat tunnistettavissa hyväksytyin tunnistimen EU-tunnuksella ja ne on asianmukaisesti ilmoitettu eläinrekisteriin. Jos eläinten tapahtumailmoituksia eläinrekisteriin ei tehdä säädetyssä määräajassa, tarkastetaan lisäksi, että eläimet on merkitty pitopaikkakohtaiseen kirjanpitoon.

3T -eläimet: ID-valvonnan 3T-tallennus ei riitä tukieläinten käsittelyn tarpeisiin. Tukieläinkäsittelyä varten eläimen eläinkortilla on otettava kantaa eläimen korvamerkintään ja rekisteritietojen oikeellisuuteen. Eläimestä on selvitettävä seuraavat tiedot: EU-tunnus (luku 4.2.2.1), sukupuoli, rotu, syntymäaika ja tilalle tulopäivä. Tiedot tallennetaan Tukisovellukseen.

#### 4.2.1 Tunnistimet<sup>31</sup>

Naudan on oltava merkitty säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen. Naudat on merkittävä viimeistään 20 päivän iässä. Eläin on kuitenkin merkittävä jo edellä mainittua aiemmin, jos se siirretään pois syntymäpitopaikastaan.<sup>32</sup> Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos puutteita havaitaan eläimen merkinnässä.

Jokaisen tilalla olevan eläimen merkintä tarkastetaan. Yhteiskäyttöisessä pitopaikassa kaikkien nautojen merkintä tarkastetaan eläintenpitäjistä riippumatta. Huomioi luku 3.3.

#### ELÄIMEN TUNNISTAMINEN ON KUNNOSSA

1. eläimellä on molemmat hyväksytyt tunnistimet
  - Tuontieläimellä on tavanomaisen merkin lisäksi toisena tunnistimena e-merkki tai pötsibolus tai siru
2. eläimellä on vain yksi hyväksytyt tunnistin ja yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkityjä eläimiä on enintään 20 % kaikista tuenhakijan eläimistä
  - 01.01.2021 tai sen jälkeen syntyneellä eläimellä on molemmissa korvissa perinteinen korvamerkki, ei lainkaan e-merkkiä (tilanne tulkitaan kuin yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkitty eläin).
  - sisältäen tukikelpoiset ja ei-tukikelpoiset esim. yli-ikäiset sonnit

#### POIKKEUSTAPAUKSET, JOISSA ELÄINTÄ EI HYLÄTÄ <sup>33</sup>

<sup>31</sup> (EU) N:o 2016/429, (EU) N:o 2019/2035, (EU) N:o 2021/520, L 1069/2021

<sup>32</sup> (EU) N:o 2016/429 112 ja 120 art., (EU) N:o 2019/2035 38 art., (EU) N:o 2021/520 13 art., L 1069/2021 9 §

<sup>33</sup> VNa 79/2023 22 §, VNa 163/2023 6 §



1. jos eläin on tuenhakijan **ainoa** merkitön nauta ja
  - eläimelle on tilattu korvaavat hyväksytyt tunnistimet ennen valvonnasta ilmoittamista, mutta hyväksytyt tunnistimet eivät valvontahetkellä ole vielä saapuneet tilalle.
  - Poikkeuksen käyttö on perusteltava eläintukien käsittelynäytöllä valitsemalla eläimelle tilanteeksi ”Kunnossa” ja tarkenne ”Yhden eläimen korvamerkittämyys”.
2. Valvonnassa ei hylätä tukikelpoisuusiän tai tilallapitoajan ohittanutta nautaa, jos voidaan olettaa eläimen olleen merkitty tukikelpoisuusaikana.  
Esim.
  - Kansallisen nautatuen valvonnassa ei hylätä valvonnan alkamishetkellä vähintään 20 kk ikäistä merkitöntä sonnia;
  - Sonnipalkkion valvonnassa ei hylätä jo 60 päivän tilallapitoajan ohittanutta nautaa
  - Eläinten hyvinvointikorvauksen vasikoiden olosuhteiden parantamista koskevasta toimenpiteestä ei hylätä vähintään 6 kk ikäistä merkitöntä nautaa.

### ELÄIMEN TUNNISTAMINEN EI OLE KUNNOSSA

**Eläin hylätään** merkittömyyden takia, jos

1. eläimellä ei ole lainkaan hyväksytyjä tunnistimia
  - sisältää myös eläimet, joille merkkejä ei voi kohtuudella kiinnittää
2. toisella hyväksytyllä tunnistimella merkittyjä eläimiä on yli 20 % tuenhakijan kaikista eläimistä
  - sisältäen tukikelpoiset ja ei-tukikelpoiset esim. yli-ikäiset sonnit
  - siinä tapauksessa, että yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkittyjä eläimiä on yli 20% kaikista tuenhakijan eläimistä; **kaikki** yhdellä hyväksytyllä merkillä tunnistetut tukikelpoiset eläimet hylätään.
3. eläimen merkintä on muutoin säädösten vastainen
  - esim. 2 eri EU-tunnusta tai 2 eläintä, joilla molemmilla hyväksytyissä tunnistimissa sama EU-tunnus, irronnut tunnistin kiinnitetty uudelleen, punaisen tilapäismerkin väärä käyttö jne.

Jos todetaan, että eläimellä ei ole ollut lainkaan korvamerkkejä (korvat ehjät, ei reikää korvassa), Tukisovelluksessa korvamerkintä-kysymykselle tallennetaan tällöin ”Merkitön” -> ”Ei koskaan merkitty”. Näissä tapauksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös mahdolliseen takautuvuuteen, jos kyseessä on vanhempi, aiempina vuosina tukikelpoinen yksilö.

Valvonnassa hylätään merkitön nauta. Esim.

- Emolehmä, jonka molemmat korvat ovat tuhoutuneet. Tämän lisäksi tilalla todetaan 16 kk ikäinen merkitön sonni
  - Kansallinen tuki: Molemmat hylätään



- Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Emolehmä hylätään
- Sonnipalkkio:
  - Tilallapitoaika ohitettu: Jos eläin on tiputtanut tunnistimensa, eläin kunnossa
  - Tilallapitoaika meneillään: Jos eläin on tiputtanut tunnistimensa, eläin hylätään
  - Jos eläintä ei koskaan merkitty, eläin hylätään.
- Ulkosaariston nautapalkkio: Molemmat hylätään
- EHK: Molemmat hylätään niistä toimenpiteistä, joihin eläimet ovat tukikelpoisia
- APR: jos eläimet ovat sopimuseläimiä, hylätään

Esimerkki 1: Eläintenpitäjällä valvontahetkellä yhteensä 37 sonnia.

Valvonnassa todetaan 1 kokonaan merkitön sonni (korvat tuhoutuneet, merkkejä ei voi kiinnittää) ja 7 yhdellä tunnistimella merkittyä sonnia (19 % tuenhakijan sonneista).

- Eläimiä ei hylätä. Eläinten tilanne valvonnassa kunnossa.

Esimerkki 2: Eläintenpitäjällä valvontahetkellä yhteensä 37 nautaa.

Valvonnassa todetaan 1 kokonaan merkitön sonni (korvat ehjät, korvausmerkit tilalla) ja 8 yhdellä tunnistimella merkittyä emolehmää.

- Sonni hylätään merkittömyyden takia.
- Emolehmät hylätään merkintäpuutteen takia, koska toisella tunnistimella merkittyjä nautoja on yli 20 % kaikista eläintenpitäjän naudoista.

Esimerkki 3: Eläintenpitäjällä valvontahetkellä yhteensä 37 nautaa.

Valvonnassa todetaan 2 yhdellä tunnistimella merkittyä sonnia (toinen korva rikki, tunnistinta ei saa kiinnitettyä) ja 6 yhdellä tunnistimella merkittyä lehmävasikkaa.

- Sonnipalkkio ja kansallinen kotieläintuki: Sonnit hylätään merkittömyyden takia (toisella tunnistimella merkittyjä nautoja on yli 20 % kaikista eläintenpitäjän naudoista).
- Teurashiehopalkkio: jos lehmävasikat ovat 10.1.2023 viitepäivätiedon perusteella mahdollisia teuraspalkkioeläimiä, ne hylätään merkintäpuutteen takia (toisella tunnistimella merkittyjä nautoja on yli 20 % kaikista eläintenpitäjän naudoista).
- Eläinten hyvinvointikorvaus: sonnit ja lehmävasikat hylätään merkintäpuutteen takia.

Esimerkki 4: 1.9.2022 syntynyt sonni korvamerkitön, korvausmerkkejä ei tilattu ennen valvonnasta ilmoittamista. Valvonta toukokuussa 2023.

*Sonnipalkkio: Eläin hylätään*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*



*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään*

#### 4.2.2 Eläinrekisteri<sup>34</sup>

Naudan on oltava rekisteröity säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen.<sup>35</sup> Nautaeläinrekisteri-ilmoitukset on tehtävä viimeistään 7. päivänä tapahtumasta.<sup>36</sup> Eläin on kuitenkin rekisteröitävä jo edellä mainittua aiemmin, jos se siirretään pois syntymäpaikastaan. Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos puutteita havaitaan eläimen rekisteröinnissä.

Valvontatulosta määritettäessä ei huomioida valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehtyjä ilmoituksia eläinrekisteriin.<sup>37</sup>

*Esimerkki 1: Tila ilmoittaa eläinten tapahtumat eläinrekisteriin pääsääntöisesti myöhässä. Valvontahetkellä 23.3. tilalla on 1 kk ennen valvontakäyntiä syntynyt sonnivasikka. Eläimen syntymä on ilmoitettu nautarekisteriin valvonnasta ilmoittamisen jälkeen. Eläimen tiedot ovat oikein eläinikirjanpidossa.*

- *Kansallinen tuki: Eläintä ei hylätä, koska eläin ei ole valvontahetkellä tukikelpoinen.*
- *Sonnipalkkio: Eläin ei ole ollut viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*
- *Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin ei ole ollut viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*
- *EHK: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä, joihin se on tukikelpoinen.*

Jokaisen tilalla olevan eläimen rekisteröinti tarkastetaan. Yhteiskäyttöisessä pitopaikassa kaikkien nautojen rekisteröinti tarkastetaan eläintenpitäjästä riippumatta.

Eläimen tukikelpoisuuteen vaikuttava eläinrekisterin virhe aiheuttaa aina eläimen hylkäämisen<sup>38</sup>

- Tukikelpoisuuteen vaikuttavia tietoja ovat tilalle tulopvm, tilalta poistopvm, pitopaikka, rotu, sukupuoli, ikä, käyttötapa ja poikiminen.

---

<sup>34</sup> (EU) N:o 2016/429 IV osan I osaston 2 luvun 1 jakso, (EU) N:o 2019/2035 42 art., (EU) N:o 2021/520 3 art., L 1069/2021, VNa 83/2023 22 §, VNa 1383/2022 4 § ja 14 §,

<sup>35</sup> VNa 1383/2022 4 ja 14 §, VNa 1381/2022 8 §, VNa 78/2023 50 §, VNa 83/2023 22 §

<sup>36</sup> (EU) 2021/520 3 ja 13 art., L 1069/2021, MMMa 67/2022 3 §

<sup>37</sup> VNa 79/2023 14 §, L 1559/2001 25 §

<sup>38</sup> VNa 79/2023 6, 16, 18 ja 19 §, VNa 163/2023 11 ja 12 §



- Eläimen tukikelpoisuuteen vaikuttavat rekisteritiedot vaihtelevat eläintuittain ja eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpiteittäin.
- Poikkeus kansallinen kotieläintuki: Tilalta teurastamolle teurastettavaksi toimitetun eläimen poistopäivämäärä saa olla virheellisesti ilmoitettu eläinrekisteriin. Puuttuva (tapahtumasta yli 7 päivää) tai valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehty poistoilmoitus aiheuttaa eläimen hylkäyksen.
- Poikkeus nautapalkkiot: Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

Ennen valvontaa tukea kerryttäneitä eläimiä ei hylätä rekisterivirheen takia, jos eläimen rekisteritiedot ovat olleet oikein eläimen tukikelpoisuusajan loppuun saakka.

Tarkemmin eläimen rekisterivirheen aiheuttamasta seuraamuksesta myöhemmin tässä luvussa, kunkin rekisteristä tarkastettavan asian kohdalla.

*Kuolleena syntyneet eläimet saa haudata koko maassa. Muutoin raatojen ja teurasjätteen hautaus on sallittu vain syrjäisillä, keräilyalueen ulkopuolisilla alueilla (Lappi, Ahvenanmaa, Taivalkoski, Kuusamo, Hyrynsalmi, Kuhmo, Suomussalmi, Ristijärvi, Puolanka, Pudasjärvi, Ii).*

*Keräilyalueella hautaamiseen pitää olla poikkeuslupa. Jos valvonnassa todetaan, että nautoja on haudattu keräilyalueella, asiasta ilmoitetaan AVI:in.*

*Koko maassa: hautaamisesta on pidettävä kirjaa. HUOM! Hautauskirjanpito (eläinten määrä, eläinlaji, hautauspäivä ja – paikka) on säilytettävä 2 vuotta.*

*Jos raatoja on käytetty haaskoina, on haaskatoiminnan aloittamisesta pitänyt ilmoittaa kunnaneläinlääkärille ja haaskaruokintapaikka rekisteröidä eläintenpitäjärekisterin yhteydessä olevaan haaskaruokintapaikkarekisteriin. <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaimista-saatavat-sivutuotteet-ja-kuolleet-elaimet/elaimista-saatavat-sivutuotteet/>*

#### 4.2.2.1 ELÄIMEN TUKIKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT REKISTERIVIRHEET REKISTERÖINTI TILALLE

Rekisteröinnillä tilalle tarkoitetaan eläimen tulo- ja poistopäivää. Valvonnassa tarkastetaan jokaisen tilalla olevan eläimen rekisteröinnin oikeellisuus ja ajantasaisuus.

Kaikkien enintään 7 päivää ennen valvontapäivää tilalle ostettujen ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten tositteet on tarkastettava, jos tulo-/poistoilmoitus eläinrekisteriin ja/tai eläinlupaan on tekemättä valvonnasta ilmoittamishetkellä (myöhemmin valvontahetkellä).



Eläimen rekisteröinti tilalle ei ole kunnossa, jos valvontahetkellä

- Eläin on tullut tilalle yli 7 päivää aiemmin, mutta eläintä ei ole rekisteröity tilalle tai eläimen tuloilmoitus on tehty myöhässä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen
- Eläin on poistettu yli 7 päivää aiemmin, mutta eläimen poistoilmoitusta eläinrekisteriin ei ole tehty tai eläimen poistoilmoitus on tehty myöhässä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen
- Eläimen poistopäivä eläinrekisterissä on virheellinen
- Eläimen tulo-/poistopäivästä ei saada selvyyttä (esim. kadonnut, kuollut, tilalla teurastettu)
  - Jos eläinrekisterin mukaan tilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään<sup>39</sup>.

Tukikelpoinen nauta hylätään valvonnassa eläinrekisterin virheellisestä, puuttuvasta tai valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehdystä tilalle tuloilmoituksesta (ml. puuttuvat syntymäilmoitukset) tai tilalta poistoilmoituksesta.

- Poikkeuksena nautapalkkiot: Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

Valvonnassa ei hylätä tukikelpoisuusiän tai tilallapitoajan ohittanutta eläintä, jonka rekisteritiedot ovat olleet oikein tukikelpoisuusajan viimeiseen päivään asti ja rekisterivirhe on tapahtunut tukikelpoisuusajan jälkeen. Esim.

- Kansallisen nautatuen valvonnassa ei hylätä rekisterivirheen tapahtumahetkellä vähintään 20 kk ikäistä sonnia;
- Sonnipalkkion valvonnassa ei hylätä sonnia, joka rekisteritiedot ovat olleet kunnossa 60 päivän tilallapitoajan loppuun asti;
- eläinten hyvinvointikorvauksen vasikoiden olosuhteiden parantamista koskevasta toimenpiteestä ei hylätä rekisterivirheen tapahtumahetkellä vähintään 6 kk ikäistä nautaa.

Kansallisessa kotieläintuessa tilalta teurastamolle teurastettavaksi toimitetun eläimen poistopäivämäärä saa olla virheellisesti ilmoitettu eläinrekisteriin. Puuttuva (tapahtumasta yli 7 päivää) tai valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehty poistoilmoitus aiheuttaa eläimen hylkäyksen.

#### **Tilalle rekisteröimätön nauta**

Valvonnassa tarkastetaan, milloin eläin on saapunut tilalle (ml. syntymä). Jos tilalla on tilalle rekisteröimätön eläin, jota ei löydy Tukisovelluksen lukitun

---

<sup>39</sup> VNa 79/2023 21 §, VNa 163/2023 11 §



datan eläimistä, eläimestä on selvittävät seuraavat tiedot: eläimen EU-tunnus, eläinlaji, sukupuoli, rotu, syntymäaika ja tilalle tulopäivä. Tiedot tallennetaan Tukisovellukseen. Tukivalvonnassa eläimestä on selvittävät em. tiedot. ID-valvonnan 3T-tallennus ei riitä tukieläinten käsittelyn tarpeisiin.

Kun kyseessä on puuttuva eläimen syntymäilmoitus ja syntymästä on yli 7 päivää, valvonta jää kesken niiden tukien osalta, joihin eläimet ovat tukikelpoisia, kunnes tuenhakija on rekisteröinyt valvonnassa hylättävät eläimet. Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan kautta tilalle aiheutuu mahdollisesti siirtokielto.

Nautapalkkiot: Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

***Esimerkki 1:** tilalla 2 päivää ennen valvontaa syntynyt vasikka, jonka tiedot eivät vielä löydy rekisteristä. Eläimen tiedot valvontahetkellä kunnossa; rekisteröintiä ei tarvitse jälkikäteen seurata.*

- *Jos lisäkäynnillä havaitaan, ettei vasikkaa ole merkitty ja rekisteröity säädetyssä ajassa, vasikka on hylättävä.*

***Esimerkki 2:** Tilalla 7 kk ennen valvontaa syntynyt sonnivasikka, joka on merkitty, mutta ei rekisteröity.*

- *Kansallinen tuki ja EHK: Eläin tallennetaan vapaalla EU-tunnuksella ja eläimelle tallennetaan sovellukseen tiedot, joiden perusteella sovellus osaa tuoda eläimen käsiteltäväksi Tukieläinten käsittelyyn. Eläin hylätään.*
  - *Jos eläintenpitäjä rekisteröi eläimen valvonnan jälkeen, hylkääntyy nautaeläintenpitäjän rekisteriin ilmoittamalla tiedoilla.*
  - *Jos hakija ei pyynnöstä huolimatta rekisteröi valvonnassa hylättävää eläintä seuraavan vuoden helmikuuhun mennessä, eläin hylätään keinotekoisella EU-tunnuksella (U1, U2 jne) perustuen tarkastajan tallentamiin havaintotietoihin.*
- *Sonnipalkkio: eläin ei viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*
- *Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin ei viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*

***Esimerkki 3:** tilalla 7 kk ennen valvontaa (valvontapvm 30.10.2023) syntynyt sonnivasikka U1, jota ei ole merkitty eikä rekisteröity.*

- *Kansallinen tuki ja EHK: Eläin tallennetaan keinotekoisella EU-tunnuksella (U1, U2 jne) ja eläimelle tallennetaan sovellukseen tiedot, joiden perusteella sovellus osaa tuoda eläimen käsiteltäväksi Tukieläinten käsittelyyn.*
  - *Tuenhakija rekisteröi eläimen. Eläimelle tallennetaan EU-tunnus eläinkortille. Eläin hylätään.*
  - *Tuenhakija ei ole rekisteröinyt eläintä vielä seuraavan vuoden helmikuussa. Eläin hylätään keinotekoisella EU-tunnuksella (U1)*





*kansallisesta tuesta ja EHK-toimenpiteistä, joihin eläin olisi ollut tukikelpoinen. Eläimen hylkäys perustuu tarkastajan tallentamiin havaintotietoihin.*

- *Sonnipalkkio: Eläin ei viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*
- *Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin ei viitepäivänä rekisterissä. Eläintä ei hylätä.*

*Esimerkki 4: Tilalla on 2.1.2023 syntynyt liharotuinen lehmävasikka U1, jota ei ole merkitty eikä rekisteröity. Valvontapvm 30.09.2023.*

- *Kansallinen tuki:*

  - *Emolehmä: hiehot eivät ole tukikelpoisia 2023. Eläintä ei hylätä.*
  - *Teurashieho: kansallisessa tuessa ei ole mahdollisesti tukikelpoisia, eläintä ei hylätä.*

- *EHK: Eläin tallennetaan keinotekoisella EU-tunnuksella (U1, U2 jne) ja eläimelle tallennetaan sovellukseen tiedot, joiden perusteella sovellus tuo eläimen käsiteltäväksi Tukieläinten käsittelyyn.*
  - *Tuenhakija rekisteröi eläimen. Eläimelle tallennetaan EU-tunnus eläinkortille. Eläin hylätään.*
  - *Tuenhakija ei ole rekisteröinyt eläintä vielä seuraavan vuoden helmikuussa. Eläin hylätään keinotekoisella EU-tunnuksella (U1) kansallisesta tuesta ja EHK-toimenpiteistä, joihin eläin olisi ollut tukikelpoinen. Eläimen hylkäys perustuu tarkastajan tallentamiin havaintotietoihin.*
- *Nautapalkkiot: Eläin ei palkkiokelpoinen 2023, eläintä ei ole rekisteröity viitepäivään mennessä. Eläintä ei hylätä.*

#### **Rekisteristä poistamaton nauta**

- Jos eläinrekisterissä on valvonnasta ilmoittamishetkellä tai paikalla tehtävän valvonnan aikana eläin, jota ei ole tilalla (ml. kadonnut, kuollut ja tilalla teurastettu), valvonnassa tarkastetaan, milloin eläin on poistunut tilalta.<sup>40</sup> Tuenhakijan esittämän asiakirja-aineiston, esim. myyntitositteiden, hautauskirjanpidon, valokuvien tms., perusteella todetaan eläimen poistoajankohta. Tukisovellukseen merkitään eläinkohtaisiin lisätietoihin eläimen poistopäivä ja tieto, millä perusteella poistopäivä on todettu.

Kadonneet, kuolleet ja tilalla teurastetut

- Valvonnassa erityistä huomiota on kiinnitettävä, jos tilalla on kadonneita, kuolleita tai tilalla teurastettuja nautoja, joilla 7 päivän ilmoitusaika rekisteriin (huomioitava myös 3 päivän merkintäaika kirjanpitoon, jos tila ei ilmoita eläinten tapahtumia eläinrekisteriin säädetyssä määräajassa) ei ole ylittynyt valvonnasta ilmoittamishetkellä.

---

<sup>40</sup> VNa 79/2023 21 §, VNa 163/2023 11 §



- Jos poistoajankohdasta ei saada selvyyttä, eläin on hylättävä myös takautuvasti niiltä vuosilta, jolloin eläin on kerryttänyt tukea (enintään 4 vuotta taaksepäin tai sitoumus-/sopimuskauden alkuun). Eläinrekisterin ajan tasalla pitäminen on tuenhakijan vastuulla. Tukea ei voida maksaa perusteettomasti.
- Tuenhakijan esittämä asiakirja-aineisto huomioidaan myös arvioitaessa takautuvuutta, esim. korvamerkkitilaukset, nautarekisterin poikimailmoitukset, tositteet, hautauskirjanpito, valokuvat tms., jonka perusteella eläimen poistoajankohta voidaan todeta. Tällöin sovellukseen tulisi määrittää poistopäiväksi sellainen ajankohta jolloin poisto on todennäköisimmin tapahtunut. Esim: eläin on todennäköisesti kuollut 2021, takautuvuus halutaan ulottaa koskemaan vuotta 2021, eläimen poistopäiväksi tulee merkitä jokin vuoden 2021 päivä, mutta ei kuitenkaan 31.12. Jos takautuvuus halutaan ulottaa vain vuoteen 2022, poistopäiväksi käy 31.12.2021 tai myöhempi vuonna 2022.
- Jos tilalla kuolleita nautoja tai teurasjätettä on haudattu ruhojen keräilyalueella, asiasta ilmoitetaan AVI:iin.
- Valokuvien perusteella ei voida hyväksyä tilakäynnillä havainnoimatonta eläintä nähdyksi tilakäynnin jälkeen, vaan eläin on todettava uusintakäynnillä.

Tukisovellukseen merkitään näkyviin, millä tavalla eläimen poistoajankohta on todettu.

*Esimerkki 1. Sonnia (syntynyt 1.2.2021) ei löydy valvontahetkellä 15.8.2023. Eläimelle ei ole tehty korvausmerkktilauksia eikä tilalla ole esittää mitään todistetta eläimen olemassaolosta tilalla.*

- *Sonnin poistopäiväksi valvonnassa todetaan esim. 28.2.2021, koska sonni on todennäköisesti kuollut vasikkana. Koska eläimestä ei löydy minkään laista dokumentaatiota, että eläin olisi ollut myöhemmin elossa (esim teurastamon, Honkajoen, toisen eläintenpitäjän vastailmoitus tai korvausmerkktilaus jne.)*

#### 4.2.2.2 PITOPAIKKA

Valvonnassa tarkastetaan jokaisen tilalla olevan eläimen rekisteröinti oikeaan pitopaikkaan. Eläimen on oltava joko eläinrekisteriin ilmoitetussa tai tuenhakijan jollekin eläinlajille rekisteröimässä pitopaikassa, josta eläin on välittömästi valvontakäynnin aikana paikannettavissa ja tunnistettavissa.<sup>41</sup> Tukikelpoinen nauta hylätään virheellisestä pitopaikkatiedosta.

---

<sup>41</sup> VNa 79/2023 22 §, VNa 163/2023 6 §



*Esimerkki: Eläimet ovat syntyneet pitopaikassa A ja ovat aina olleet siellä. Eläinrekisterin mukaan vasikat ovat valvontahetkellä virheellisesti pitopaikassa B. Valvonnassa tallennetaan siirtopäiväksi pitopaikkaan A vasikoiden syntymäpäivä.*

*tilanne 1: Eläintenpitäjä on ilmoittanut jonkin eläinlajin pidon pitopaikkoihin A ja B eläintenpitäjärekisterissä. Eläimiä ei hylätä virheellisestä pitopaikkatiedosta.*

*tilanne 2: Eläintenpitäjä on ilmoittanut jonkin eläinlajin pidon vain pitopaikkaan A. Eläimet hylätään virheellisestä pitopaikkatiedosta.*

#### 4.2.2.3 ROTU

Tarkastetaan, että tilalla olevan naudan rotu vastaa eläinrekisteriin ilmoitettua rotutietoa.

**Nautapalkkioissa** ei ole rotuvaatimusta. Virheellinen rotutieto ei aiheuta eläimen hylkäämistä.

**Kansallisessa kotieläintuessa** rotutieto tarkastetaan tasolla

liharotuinen/maitorotuinen. Tukikelpoinen emolehmä hylätään, jos

- Liharotuinen eläin on ilmoitettu eläinrekisteriin maitorotuiseksi tai
- Maitorotuinen eläin on ilmoitettu eläinrekisteriin liharotuiseksi.

Joissain tapauksissa eläimen rodun määrittämiseksi tarkastajan on tarkastettava eläimen polveutumisen tuenhakijan antamasta selvityksestä.

Maitorodut: Ayrshire, Jersey, Brown Swiss, Guernsey, Holstein, Montbéliarde, Simmental, itäsuomenkarja, länsisuomenkarja ja pohjoissuomenkarja.

Liharodut: Biisoni, Aberdeen Angus, Belgian Blue, Blonde d'Aquitaine, Charolais, Hereford, Ylämaankarja (Highland Cattle), Limousin, Simmental, Piemontese, Dexter, Galloway, Vesipuhveli, Texas Longhorn, Itäsuomenkarja, Länsisuomenkarja ja Pohjoissuomenkarja.

#### **Eläinten hyvinvointikorvaus**

Belgian Blue -rotuiset naudat ja vesipuhvelit eivät ole tukikelpoisia eläinten hyvinvointikorvauksessa.

Esimerkki: Jos Belgian Blue-rotuinen nauta on ilmoitettu Limousiniksi rekisteriin, eläin hylätään EHK:ssa, koska Belgian Blue ei ole hyväksyttävä rotu eläinten hyvinvointikorvauksessa.

Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä Nuorkarjan laidunnus, Emo- ja lypsylehmien laidunnus ja Nautojen ulkoilu tukikelpoinen eläin hylätään, jos



- Eläimen roduksi on ilmoitettu eläinrekisteriin virheellisesti Ylämaankarja, Biisoni, Texas Longhorn tai Galloway ja eläin on jotain muuta kuin edellä mainittua rotua
- Ylämaankarja, Biisoni, Texas Longhorn tai Galloway -rotuisen eläimen roduksi on ilmoitettu eläinrekisteriin joku muu rotu kuin edellä mainittu

#### 4.2.2.4 SUKUPUOLI

Jokaisen tilalla olevan eläimen sukupuoli tarkastetaan.

Nautapalkkiot ja kansallinen kotieläintuki: tukikelpoinen nauta hylätään aina virheellisen sukupuolitiedon takia.

Eläinten hyvinvointikorvaus: nauta hylätään rekisterivirheen takia vain toimenpiteissä:

- Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen;
- Nuorkarjan laidunnus;
- Emo- ja lypsylehmien laidunnus

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus:

Eläintä ei hylätä rekisterivirheen takia.

#### 4.2.2.5 KÄYTTÖTAPA

Nautapalkkiot, Eläinten hyvinvointikorvaus ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset

Eläintä ei hylätä väärän käyttötapa -tiedon takia.

Kansallinen kotieläintuki

Jokaisen tilalla olevan Simmental-, Itäsuomenkarja-, Länsisuomenkarja- ja Pohjoissuomenkarja-rotuisen naaraspuoleisen poikineen naudan käyttötapatieto eläinrekisterissä tarkastetaan. Eläimen käyttötapatiedon eläinrekisterissä on vastattava eläimen todellista käyttöä.

Simmental-, Itäsuomenkarja-, Länsisuomenkarja- ja Pohjoissuomenkarja-rotuisen emolehmän käyttötavan on oltava rekisterissä muu kuin maidontuotanto. Eläimen tiedot kunnossa.

Simmental-, Itäsuomenkarja-, Länsisuomenkarja- ja Pohjoissuomenkarja-rotuisen lypsylehmän käyttötavan pitää olla rekisterissä maidontuotanto. Lypsylehmä hylätään virheellisen käyttötavan takia, jos eläimen käyttötapa rekisterissä on muu kuin maidontuotanto. Esimerkit luvussa 4.1.

Poikimatonta naaraspuolista nautaa ei hylätä eläinrekisterin käyttötapa-tiedon takia.



#### 4.2.2.6 IKÄ

Eläinten hyvinvointikorvaus, Teurashiehopalkkio, Sonnipalkkio ja Ulkosaariston nautapalkkio sonneista, Kansallinen kotieläintuki:

Jokaisen tilalla olevan eläimen ikä tarkastetaan eläinrekisteriin ilmoitetusta syntymäajasta.

Tukikelpoinen eläin hylätään eläinrekisteriin ilmoitetun väärän syntymäajan takia.

Emo- ja lypsylehmäpalkkio, Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella olevat naudat:

Eläimellä ei ole ikävaatimusta. Eläintä ei hylätä eläinrekisterin virheellisen syntymäajan takia.

#### 4.2.2.7 POIKIMINEN

Kun tilalla on rekisteröimätön vasikka, tarkastetaan, milloin vasikka on syntynyt. Jos lehmän poikimistietoa ei ole ilmoitettu eläinrekisteriin 7 päivän kuluessa vasikan syntymästä, lehmän havaintotietoihin kirjataan viimeisin poikimispäivä.

Lehmä hylätään vain, jos virheellä on vaikutusta eläimen tukikelpoisuuteen.

Emo- ja lypsylehmäpalkkiossa, Ulkosaariston nautapalkkiossa, Teurashiehopalkkiossa ja Kansallisessa kotieläintuessa tukikelpoinen lehmä hylätään, jos eläimellä on yli 7 päivää aiemmin syntynyt rekisteröimätön vasikka eikä lehmä ole aiemmin poikanut.

- Emo- ja lypsylehmäpalkkio, Ulkosaariston nautapalkkio:
  - o Emo- tai lypsylehmä hylätään, jos eläin on poikanut edellisen kerran yli 2 vuotta ennen valvontavuotta ja poikimisilmoitusta ei ole tehty 7 päivän kuluessa poikimisesta.
  - o Hieho hylätään, jos se poikii ensimmäisen kerran ja poikimisilmoitusta ei ole tehty 7 päivän kuluessa poikimisesta.
- Kansallinen kotieläintuki: Hieho hylätään, jos se poikii ensimmäisen kerran ja poikimisilmoitusta ei ole tehty 7 päivän kuluessa poikimisesta.

#### 4.2.3 Pitopaikkakohtainen kirjanpito

Valvonnassa on tarkastettava kunkin eläimen kohdalla tunnistamisen- ja rekisteröintisäädösten noudattaminen.

Naudan on oltava rekisteröity säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen. Tuenhakijan on pidettävä omistuksessaan tai hallinnassaan olevista eläimistä eläinlaji- ja pitopaikkakohtaista kirjanpitoa. Kirjan pitoa voi ylläpitää



eläinrekisteri-ilmoituksilla, jos vaaditut tiedot ilmoitetaan eläinrekisteriin pääsääntöisesti 7 päivän kuluessa.<sup>42</sup>

Tukisovelluksessa kysymykseen ”Onko eläintenpitäjä velvollinen pitämään pitopaikkakohtaista kirjanpitoa” valitaan vastausvaihtoehto ”Kyllä”.

1. Jos tuenhakija tekee rekisteri-ilmoitukset pääsääntöisesti yli 7 päivän kuluessa:
  - a. Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos pitopaikkakohtaisessa kirjanpidossa havaitaan eläimellä puutteita.
2. Tuenhakija tekee eläinten tapahtumailmoitukset pääsääntöisesti **säädettyssä ajassa eläinrekisteriin:**
  - a. Ei vaadita kirjanpitoa, kirjanpitoa ei tarkasteta.
  - b. Tapahtumat ilmoitettava eläinrekisteriin 7 päivän kuluessa

#### 4.2.4 Tositteet<sup>43</sup>

Tositteiden tarkastamisella varmistetaan eläinten eläinrekisterin ja mahdollisen pitopaikkakohtaisen kirjanpidon tietojen olevan paikkansapitäviä.

Eläinrekisterin ja kirjanpidon oikeellisuutta tarkastetaan pääasiassa osto- ja myyntitositteiden avulla. Myyntitositteilla tarkoitetaan tositteita tilojen välisestä kaupasta ja teurastamon tai raatokeräilyn tositteita. Myös muita tositteita, kuten esimerkiksi teurastustodistukset ja eläinlääkärintodistukset, voidaan tarkastaa tarvittaessa.

- Kirjanpidon oikeellisuuden tarkastaminen koskee vain tuenhakijaa, joka ei tee eläinten tapahtumailmoituksia pääsääntöisesti säädettyssä ajassa eläinrekisteriin.

Tilalla olevien ja tilalta poistettujen eläinten osto- ja myyntitositteet tarkastetaan valvontahetkestä 6 kk taaksepäin. Tositteet voidaan tarkastaa otantana. Otantaan valitaan **järjestyksessä uusimmasta ilmoituksesta vanhimpaan** tapahtumalajeittain vähintään 30 % eläimistä, jotka on ostettu ja vähintään 30 % eläimistä, jotka poistettu (myynti, teurastus, tilalla kuollut) valvonnan alkamishetkeä edeltäneinä 6 kk:na.

Kaikkien tilalla olevien ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten tositteet 12 kk valvontahetkestä taaksepäin on tarkastettava, jos 6 kk:n tarkastuksessa havaitaan virheitä eläinrekisterin ja/tai kirjanpidon tiedoissa.

---

<sup>42</sup> (EU) 2016/429 102 art., (EU) 2019/2035 22 art., L 1069/2021, MMMa 67/2022 1 §

<sup>43</sup> VNa 79/2023 14 §, VNa 163/2023 6 §



Tukisovelluksessa tositetarkastuslistaan merkitään tieto, mitkä tapahtumat on tarkastettu tositteesta. Tapahtumakohtaisiin lisätietoihin kirjataan tieto, miten on varmistuttu tulo- tai poistopäivän oikeellisuudesta, jos tuenhakijalla ei ole esittää tapahtumasta tositetta.

Tukikelpoiset eläimet, joiden tiedot eläinrekisterissä virheelliset:

- Eläimen tukikelpoisuuteen vaikuttavien tietojen todetaan tarkastuksessa olevan virheellisiä, eläin hylätään tämän ohjeen luvun 4.2.2 mukaisesti.

### 4.3 ELÄIMEN HYLKÄÄMINEN

Valvonnassa seuraamuksia aiheutuu vain niistä eläimistä,

- joilla on havaittu puute jossain tarkastettavista kohdista ja
- jotka ovat kyseisessä tuessa tukikelpoisia eläimiä (luku 4). Huomioitava:
  - Eläinten hyvinvointikorvauksessa eläimen tukikelpoisuutta tarkastellaan toimenpidekohtaisesti.
  - Nautapalkkioissa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa tukikelpoisella tarkoitetaan myös eläimiä, jotka saattavat täyttää tukikelpoisuusedellytykset myöhemmin valvottavan kalenterivuoden aikana.
  - Emo- ja lypsylehmäpalkkio, ja ulkosaariston nautapalkkio, sonnipalkkio ja teurashiehopalkkio: Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

Kansallisten kotieläintukien valvonnassa tukikelpoisina eläiminä tarkasteltavia eläimiä ovat ainoastaan kaikki valvontahetkellä tukikelpoiset eläimet. Kansallisessa tuessa ei tarkastella ns. potentiaalisia eläimiä, eli mahdollisesti myöhemmin tukivuoden aikana tukikelpoisuuden saavuttavia eläimiä.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa eläin hylätään valvonnassa ja tukeen aiheutuu seuraamuksia vain niistä eläimistä, jotka ovat sopimuksella aktiivisina, mutta

- eläimen poistoa ei ole ilmoitettu eläinrekisteriin määräajassa (7 päivää),
- poistettua eläintä ei ole poistettu sopimukselta määräajassa (14 päivää) tai
- poistettua eläintä ei ole korvattu sopimukselle toisella eläimellä määräajassa (14 päivää).

### ELÄIMEN HYLKÄÄMINEN

Tukisovelluksen tukieläinten käsittelyssä ovat näkyvissä kaikki poikkeamahavainnon valvonnassa saaneet tukikelpoiset eläimet. Eläimet



käsitellään tukikohtaisesti ja eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpidekohtaisesti.

**Emo- ja lypsylehmäpalkkio, sonnipalkkio, ulkosaariston nautapalkkio, teurashiehopalkkio, eläinten hyvinvointikorvauksessa, alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksessa:**

Hylättävälle eläimelle valitaan **tilanteeksi** joko

1. hylkäys (hylätty eläin tunnistettu välittömästi valvonnassa)
  - Jos tilalla hylätään enintään 3 yksilöllisesti tunnistettavissa olevaa eläintä, kyseisistä eläimistä ei makseta tukea, seuraamuksia ei sovelleta.
2. hylkäys, ei yksilöitävissä (hylättyä eläintä ei tunnistettu välittömästi valvonnassa)

**Emo- ja lypsylehmäpalkkio, sonnipalkkio, ulkosaariston nautapalkkio, teurashiehopalkkio, eläinten hyvinvointikorvauksessa, alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksessa sekä, kansallisessa kotieläintuessa** hylätylle eläimelle valitaan tarkenne, hylätäänkö eläin

1. lukitun datan rekisteritiedon mukaisten ruokintapäivien mukaan (valvontaehtojen luonti) vai
2. tarkastajan havainnon (valvonnassa todettu) perusteella laskettujen ruokintapäivien mukaan.

Valvonnassa pääsääntönä on valita tarkenne, jossa eläimellä on eniten ruokintapäiviä. Tukisovellus laskee tallennettujen tietojen perusteella eläimelle hylättävien tukikelpoisuuspäivien lukumäärän. Eläinten hyvinvointikorvauksessa huomioitava

Jos eläinrekisterin tai pitopaikan kirjanpidon mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen tunnistamisen ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään ja seuraamusten laskennassa käytetään koko sitoumuskauden tukikelpoisuuspäivien määrä riippumatta siitä, kauanko eläin on ollut maatilalla.

Hylkäysten tallentamisesta tarkemmin Eläintukien valvontatietojentallennus Tukisovellukseen -ohjeessa.

#### 4.3.1 Eläimen hylkäämiseen liittyviä esimerkkejä

**Poistopäivän virhe:**

*Esimerkki 1:*





*Tilakäyntiä varten valvottavat ehdot luodaan 10.5.2023. Eläinlistalla sonni (s. 1.6.2021). Eläintä ei löydy. Poistopäiväksi todetaan 15.1.2023.*

*Sonnipalkkio: Eläin viitepäivän 31.1.2023 nautarekisterin tietojen mukaan tukikelpoinen.*

*-> Eläin on tullut 11 kk ikäiseksi 1.5.2022, eläin sonnipalkkiota hakeneen tilan hallinnassa nautarekisterissä viitepäivänä.*

*-> Eläin hylätään.*

*Eläimen eläinryhmät sovelluksessa:*

*"valvontaehtojes luonti" - sonnipalkkio*

*Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojes luonti".*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin viitepäivän 31.1.2023 nautarekisterin tietojen mukaan tukikelpoinen.*

*-> Eläin on tullut 12 kk ikäiseksi 1.6.2022, eläin ulkosaariston nautapalkkiota hakeneen tilan hallinnassa nautarekisterissä viitepäivänä.*

*-> Eläin hylätään.*

*Eläimen eläinryhmät sovelluksessa:*

*"valvontaehtojes luonti" – ulkosaariston nautapalkkio sonnit, ruok.päivät 1.2.-31.12.2023*

*Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojes luonti".*

*Kansallinen kotieläintuki: Eläin kerryttänyt nautarekisterin tietojen mukaan kansallista kotieläintukea 1.1.-31.1.2023.*

*-> Eläin hylätään.*

*Eläimen eläinryhmät sovelluksessa:*

*"valvontaehtojes luonti" – kansallinen kotieläintuki sonnit, ruok.päivät 1.1.-31.1.2023*

*Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojes luonti".*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin tukikelpoinen toimenpiteisiin nautojen hyvinvointisuunnitelma, nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat, urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen ja nautojen ulkoilu.*

*-> Eläin hylätään.*

*Eläimen eläinryhmät sovelluksessa:*

*"valvontaehtojes luonti" – kansallinen kotieläintuki sonnit, ruok.päivät 1.1.-31.1.2023*

*Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojes luonti".*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään rekisterivirheen takia, jos eläin sopimuseläin. Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojes luonti"*

*Esimerkki 2.*

*Tositetarkastuksessa sonni (s. 1.5.2022), joka myyty toiselle tilalle ilmoituksen mukaan 15.4.2023. Tositetarkastuksessa havaitaan oikeaksi poistopäiväksi 2.4.2023. Sonnipalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena.*



*Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojen luonti".*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena. Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojen luonti"*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: Eläin on valvontahetkellä tukikelpoinen, eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki teurastetuista sonneista: Eläintä ei hylätä*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä missä se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään rekisterivirheen takia, jos eläin sopimuseläin. Tarkenteeksi valitaan "valvontaehtojen luonti"*

*Esimerkki 3.*

*Lehmä, Lim, emolehmä (s. 9.4.2019), ei poikanut, eläintä ei löydy, poistoilmoitus tekemättä, eläin kuollut 31.12. 2021.*

*->Eläin täyttänyt 4 v. 9.4.2023*

*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena. Tarkenteeksi valitaan valvontaehtojen luonti. Eläin hylätään takautuvasti Nautapalkkion emolehmä- ja emolehmähieho toimenpiteestä vuodelta 2022.*

*Teurashiehopalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena. Tarkenteeksi valitaan valvontaehtojen luonti.*

*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläintä ei hylätä vuodelta 2023, Eläin hylätään takautuvasti vuodelta 2022.*

*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä missä se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen vuonna 2023, eläin hylätään takautuvasti vuodelta 2022 niistä toimenpiteistä missä se on ollut tukikelpoinen.*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei alkuperäisrotua eikä sopimuksella.*

*Esimerkki 4.*

*Sonni (s. 6.10.2020). Valvonnassa eläintä ei löydy tilalta. Poistopäiväksi todetaan 15.4.2023.*

*Sonnipalkkio: Eläintä ei hylätä, tilallapitoaika (1.2-2.3.2023) päättynyt ennen poistopäivää.*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: Eläin ei enää tukikelpoinen poistohetkellä (yli 20 kk) eläintä ei hylätä.*

*Kansallinen teurastuki sonneista:*

*eläin myyty eloon: ei hylätä*

*eläin kuollut tilalla: ei hylätä*

*eläin teurastettu: Eläin hylätään, poistopäivä puuttuu.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä missä se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.*



*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään rekisterivirheen takia, jos eläin sopimuseläin. Tarkenteeksi valitaan ”valvontaehtojen luonti”*

### **Sukupuoli:**

#### *Esimerkki 1.*

*Lehmä, HOL, maidontuotanto, s. 16.11.2021 Todetaan valvonnassa sonniksi.*

*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena. Tarkenteeksi valitaan valvontaehtojen luonti.*

*Teurashiehopalkkio: Eläin hylätään potentiaalisena.*

*Sonnipalkkio: Eläintä ei hylätä*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläintä ei hylätä.*

*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä joihin sukupuoli virhe vaikuttaa ja missä se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

#### *Esimerkki 2.*

*Sonni, ay, s. 16.11.2021. Todetaan valvonnassa lehmäksi*

*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläintä ei hylätä.*

*Teurashiehopalkkio: Eläintä ei hylätä.*

*Sonnipalkkio: Eläin hylätään.*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläintä ei hylätä (ei poikanut).*

*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä joihin sukupuoli virhe vaikuttaa ja missä se on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen.*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

### **Rotu**

#### *Esimerkki 1.*

*Lehmä, Sim, poikanut emolehmä. Todetaan valvonnassa Ay, käyttötapa emolehmä.*



*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Teurashiehopalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Sonnipalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläintä ei hylätä*  
*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläin hylätään.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*  
*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläintä ei hylätä.*  
*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

### **Käyttötapa**

*Esimerkki 1.*  
*Lehmä, PSK, poikanut eläin, rekisterissä käyttötapa maidontuotanto. Todetaan valvonnassa emolehmäksi.*  
*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Teurashiehopalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Sonnipalkkio: Eläintä ei hylätä*  
*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläin hylätään.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*  
*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläintä ei hylätä*  
*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

### **Pitopaikka**

*Esimerkki 1.*  
*Sonni, Lim, viety kesäksi laitumelle naapurin emolehmien kanssa. Pitopaikkaa ei ole rekisteröity.*  
*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Teurashiehopalkkio: Eläintä ei hylätä.*  
*Sonnipalkkio: Eläin hylätään*  
*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*  
*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*  
*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*  
*Kansallinen kotieläintuki teurassonneista: Eläintä ei hylätä.*  
*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään*



*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

## **Ikä**

### *Esimerkki 1*

*Valvonnassa lokakuussa havaitaan sonnivasikka, joka on ilmoitettu syntyneeksi 3.10.2023. Ilmoitus on tehty 7 päivän sisällä ennen valvonnasta ilmoittamista. Vasikan arvioitu ikä valvontahetkellä on n. 6 kuukautta. Eläimen eläinkortille tallennetaan havaituksi syntymäajaksi valvonnassa arvioitu vasikan syntymäpäivä 1.4.2023.*

*Sonnipalkkio: Eläintä ei hylätä, eläin ei ole viitepäivä eläin*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläintä ei hylätä, eläin ei ole viitepäivän eläin.*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään.*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

## **Poikiminen**

### *Esimerkki 1.*

*Lehmä, Lim, 2,5 v., ei poikanut. Todetaan valvonnassa 17.8.2023 poikineeksi 1 kk ennen valvontaa (poikanut 14.7.2023). Kyseessä eläimen 1. poikiminen, joka ilmoittamatta rekisteriin.*

*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläin hylätään.*

*Teurashiehopalkkio: Eläin hylätään.*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläintä ei hylätä*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

### *Esimerkki 2.*

*Lehmä, poikanut edellisen kerran yli 3 vuotta sitten, todetaan valvonnassa (valvontapv 17.8.2023) poikineeksi 1 kk ennen valvontaa (poikanut 14.7.2023). Viimeisin poikiminen ilmoittamatta rekisteriin.*

*Emo- ja lypsylehmäpalkkio: Eläin hylätään.*



*Teurashiehopalkkio: Eläintä ei hylätä.  
Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.  
Kansallinen kotieläintuki emolehmistä: Eläintä ei hylätä.  
Kansallinen kotieläintuki teurashiehoista: Eläintä ei hylätä.  
Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläintä hylätä  
Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin*

## **Ristiintarkastukset**

### **Tilojen välinen kauppa, myyjän poisto puuttuu**

#### *Esimerkki 1*

*Sonni (s. 6.1.2023), syntymätilan poistoilmoitus puuttuu, ostaja ilmoittanut ostopäivän 3.2.2023. RT:n ajohetki 15.8.2023.*

*syntymätilan virhe:*

*Sonnipalkkio: Eläin hylätään*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläintä ei hylätä (eläin ei ehdi täyttää 12kk).*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

#### *Esimerkki 2.*

*Tilojen välinen kauppa, myyjän poisto ilmoitettu, mutta eroaa ostajan tulosta*

*Sonni LIM (s. 2.11.2022), syntymätila ilmoittanut poistopäiväksi 21.7.2023.*

*Ostaja ilmoittanut ostopäivän 8.6.2023. RT:n ajohetki 15.8.2023.*

*Ostajatilán ilmoitus oikein, myyjätilan väärin.*

*Sonnipalkkio: Eläin hylätään*

*Ulkosaariston nautapalkkio: Eläin hylätään.*

*Kansallinen kotieläintuki sonneista: eläin hylätään.*

*Eläinten hyvinvointikorvaus: Eläin hylätään*

*Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin ei ole sopimuseläin.*

## **4.3.2 Eläinryhmät ja tukityypit**

### **KOKO MAA**

- 1. Sonnipalkkio, AB Manner-Suomi, Manner-Ahvenanmaa, C-alue (+ mahdollisesti tukikelpoiset)**



**Sonni** vähintään 11 kk ikäinen (kesynaudat, biisonit, vesipuhveli)

- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut sonnipalkkiota hakeneen tilan hallinnassa
- mahdollisesti tukikelpoinen eläin viitepäivänä alle 11 kk (synt. viim. 1.12.2022)

## **2. Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset**

Sopimuksella oleva nauta, EU-tunnuksella yksilöity eläin

## **3. Eläinten hyvinvointikorvaus (+ mahdollisesti tukikelpoiset)**

Kaikki naudat

- Nautojen hyvinvointisuunnitelma
- Nautojen poikima- hoito- ja sairaskarsinat

Alle 6 kk naudat

- Vasikoiden olosuhteiden parantaminen

Vähintään 6 kk naudat

**Mahdollisesti tukikelpoinen** nauta täyttää 6 kk tukivuonna 1.1. jälkeen (synt. 2.7.2022- 30.6.2023)

- Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen (6-18 kk sonnit)
- Nuorkarjan laidunnus (6 kk – 2 v naaraspuoliset naudat, ei ulkorodut)
- Nautojen ulkoilu (ei ulkorodut)

Yli 2 v naaraspuoliset naudat

**Mahdollisesti tukikelpoinen lehmä:** täyttää 2v + 1 pv tukivuoden aikana (syntynyt 30.12.2021 mennessä)

- Emo- ja lypsylehmien laidunnus (ei ulkorodut)

## **VAIN AB-ALUE**

### **1. Emo- ja lypsylehmäpalkkio, AB Manner-Suomi, Manner-Ahvenanmaa (+ mahdollisesti tukikelpoiset)**

Poikanut lehmä (kesynaudat, biisonit, vesipuhveli)

- mahdollisesti tukikelpoinen lehmä on
  - poikanut lehmä, joka on poikanut edellisen kerran yli 2 kalenterivuotta ennen valvontavuotta tai jonka 1. poikimista ei ole ilmoitettu rekisteriin viitepäivään mennessä tai
  - poikimaton lehmä, joka on syntynyt viimeistään 28.2.2021 (23 kk ikäinen viitepäivänä)
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut emo- ja lypsylehmäpalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

### **2. Ulkosaariston nautapalkkio, AB-alueen ulkosaaristo (+mahdollisesti tukikelpoiset)**



Poikanut nauta (kesynauta, biisoni, vesipuhveli)

- mahdollisesti tukikelpoinen lehmä on
  - poikanut lehmä, joka on poikanut edellisen kerran yli 2 kalenterivuotta ennen valvontavuotta tai jonka 1. poikimista ei ole ilmoitettu rekisteriin viitepäivään mennessä tai
  - poikimaton lehmä, joka on syntynyt viimeistään 28.2.2022 (11 kk ikäinen viitepäivänä)
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut ulkosaariston nautapalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

Sonni, vähintään 12 kk

- mahdollisesti tukikelpoinen sonni on
  - viitepäivänä alle 12 kk (synt. viim. 31.12. valvontaa edeltävänä vuonna)
  - Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut ulkosaariston nautapalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

3. **Teurastettu hieho**, AB Manner-Suomi, Manner-Ahvenanmaa, AB-alueen ulkosaaristo (+ mahdollisesti tukikelpoiset)

Teurastettu hieho on enintään 4 v ikäinen poikimaton nauta, jonka ruhopaino on vähintään 170 kg

- **Mahdollisesti tukikelpoinen** teurastettu hieho: syntynyt 11.1.2019 – 31.12.2022
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut teurashiehopalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

## VAIN C-ALUE

### 1. Kansallinen kotieläintuki naudoista

**Emolehmä** vähintään kerran poikanut Simmental, itä-, länsi-, pohjoissuomenkarjanrotuinen nauta, jonka käyttötapa muu kuin maidontuotanto, tai vähintään kerran poikanut liharotuinen kesynauta, biisoni tai vesipuhveli

**Sonni** vähintään 6 kk, mutta alle 20 kk ikäinen

**Teurastetut hiehot:** enintään 4-vuotias käyttötavasta ja rodusta riippumatta, ruhopaino vähintään 170 kg, hakijan hallinnassa yhtäjaksoisesti vähintään 10 vuorokautta ennen sen teurastusta.

**Teurastetut sonnit:** ruhopaino vähintään 220 kg, hakijan hallinnassa yhtäjaksoisesti vähintään 10 vuorokautta ennen sen teurastusta



**Sonnit**

Tukityyppi	tukialue	sukupuoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	ruhopaino väh.	tilallapitoaika	muu vaatimus
Sonnipalkkio	ABC	S/H	vähintään 11kk		-	-	60 päivää	-
Ulkosaariston nautapalkkio	AB ulkosaaristo	S/H	vähintään 12kk					
kansallinen eläinyksikkötuki sonneista	C	S/H	6 kk - alle 20 kk	-	-	-	-	-
kansall.teurastuki sonneista	C3, C4	S/H	teurastettu	-	-	220 kg	10 päivää	
APR	ABC	S/H	-	-	kyllä	-	-	jälkeläinen
EHK:nautojen hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	-	-	-	-	-	-
EHK:vasikoiden olosuhteiden parantaminen	ABC	-	alle 6 kk	-	-	-	-	-
EHK: Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen		S/H	väh 6 kk enintään 18 kk	synt viim. 30.6.		-	-	-
EHK:nautojen ulkoilu	ABC	S/H	väh. 6 kk	synt.viim.30.6.3	-	-	-	-
EHK:nautojen poikima- hoito- ja sairaskarsinat	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.2023	-	-	-	-

**Hiehot**



Tukityyppi	tukialue	sukupuoli	tukikelp.i.kä	potent.i.kä	rotu	käyttötapa	ruhopai-no väh.	tilallapitoaika tai muu vaatimus	poikiminen
teurashiehopalkkio	AB	L	enint. 4 v	synt.viim.31.12.2021 2	-	ei	170 kg	10 viitepäivänä teurashiehopalkkiohakem uksella	poikimaton
kansall.teurastuki hiehoista	C	L	-	-	ei	ei	170 kg	10 päivää	poikimaton
EHK: Nautojen Hyvinvointisuunnite lma	ABC	-	-	-	-	-	-	-	-
EHK:vasikoiden olosuhteiden parantaminen	ABC	-	alle 6 kk	-	-	-	-	-	-
EHK: Nuorkarjan laidunnus	ABC	L	väh.6 kk enintään 2v	-	-	-	-	-	-
EHK:Nautojen ulkoilu	ABC	-	väh. 6 kk	synt. viim. 30.6.	-	-	-	-	-
EHK:Nautojen poikima- hoito- ja sairaskarsinat	ABC				-	-	-	-	-
EHK: Emo- ja lypsylehmien laidunnus	ABC	L	yli 2v		-	-	-	-	-

**Lehmät**

Tukityyppi	tukialue	sukupuoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	käyttötapa	muu vaatimus	poikiminen
Emo- ja Lypsylehmäpalkkio	AB	L	-	-			Viitepäivänä emo- ja lypsylehmäpalkkion hakemuksella	poikiminen
kansall.nautatuki	C	L	-	-	kyllä	muu kuin maidontuotanto vain simmental, ja AP-rodut	-	poikiminen
Ulkosaariston nautapalkkio	AB	L	-	synt.viim.31.12.2020	kyllä		Viitepäivänä Ulkosaariston nautapalkkion hakemuksella	poikiminen
APR	ABC	L		-	kyllä	-	-	jälkeläinen
EHK:Nautojen hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	-	-	-	-	-	-
EHK:Emo- ja lypsylehmien laidunnus	ABC	-	yli 2v		-	-	-	-
EHK:nautojen ulkoilu	ABC	-	väh. 6 kk	synt.viim.30.6	-	-	-	-
EHK:nautojen poikimahoito- ja sairaskarsinat	ABC				-	-	-	-



## 4.4 ALKUPERÄISROTUELÄINTEN KASVATTAMISSOPIMUS NAUDOISTA

Vähimmäisvaatimukset

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 § 1 mom.

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

5 § 1 mom.

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

### **Eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen



on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

9 § 1 mom.  
Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

### **VNa 592/2010**

10 § 1 mom., 3 mom.  
Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.

---

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

13 § 1–2 mom.  
Naudan juotto ja ruokinta

Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa.

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.



## Tukiehdot

Viljelijä on sitoutunut pitämään hallinnassaan sopimuksessa mainitut eläimet koko sopimusvuoden ajan<sup>44</sup>.

Ennen tilakäyntiä:

1. Varmista sopimuskäsittelijältä sopimuksella olevien eläinten ajantasaisuus
2. Luo valvottavat ehdot, kun sopimuksen eläintiedot ovat ajan tasalla, valvottavien ehtojen luomisen jälkeen sopimuskäsittelijä ei pysty muuttamaan sopimuseläinten tilannetta. Sopimusta voidaan muuttaa sopimuspuolella vasta kun valvonta on varmennettu.

Tilalla tarkastetaan:

1. Kaikkien tilan nautojen tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimusten noudattaminen
2. APR-sopimusehtojen vähimmäisvaatimusten noudattaminen
3. APR-sopimusehtojen tukiehtojen noudattaminen
  - a. poistoista ja korvauksista on ilmoitettu sopimuskäsittelijälle 14 päivän kuluessa, jos sopimuseläintä ei löydy tilalta valvontahetkellä.

Miten toimia, kun tila ilmoittanut sopimuskäsittelijälle eläimen poiston tai korvaamisen valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä

Esimerkkejä:

Eläin poistettu enintään 7 päivää ennen valvontaa,

- sopimuseläimen tilanne kunnossa

Eläin poistettu yli 7 päivää, mutta enintään 14 päivää ennen valvontaa,

- a) rekisteriin poistoilmoitus on tehty, mutta ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläimen tilanne kunnossa
- b) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tehty valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia
- c) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia

Eläin poistettu yli 14 päivää ennen valvontaa,

- a) rekisteriin poistoilmoitus on tehty 7 päivän sisällä, mutta ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä

---

<sup>44</sup> VNa 235/2015 41 §



- sopimuskäsittelijän on hylättävä eläin. Tarkastaja huomio tapahtuneen tositetarkastuksesta jossa APR eläimelle tulee huomiomerkki.
- b) rekisteriin poistoilmoitus on tehty myöhässä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - eläin eläinlistalla -> hylätään
  - eläin tositetarkastuksessa -> hylätään
- c) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tehty valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia
- d) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia

Eläin poistettu sopimukselta valvottavien ehtojen luonnin jälkeen, mutta eläin edelleen tilalla

- a) Eläin korvamerkkitön, korvat ehjät, korvausmerkkejä ei tilattu
  - eläin hylätään

## 4.5 ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN TUKIEHDOT (NAUDAT)

Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava myös toisen tilan pitopaikassa olevilla tuenhakijan nautoilla.

Tarkastettavat vähimmäisvaatimukset <sup>45</sup> ja tukiehdot <sup>46</sup> toimenpiteittäin

### 4.5.1 Hyvinvointisuunnitelma

#### a. Vähimmäisvaatimukset

*Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.*

*Tarkastetaan:*

#### **Pitopaikan ja laitumen turvallisuus**

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava nautoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana (VNa 592/2010 10 § 1 mom.)*

---

<sup>45</sup> VNa 1381/2022 9 –16§

<sup>46</sup> VNa 1381/2022 10 – 16 §



- *Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta. (VNa 592/2010 10 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 592/2010 10 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään. (VNa 592/2010 10 § 4 mom.)*

#### **Eläinten hoito**

- *Eläintä ei jätetty hoidotta tai hylätty. Eläin saa asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa (L 247/1996 5 § 1 mom.)*

#### **Ruokinta ja juotto**

- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista, sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa (VNa 592/2021 13 § 1 mom.)*
- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*





- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä. (VNa 592/2010 6 § 4 mom.)*
- *Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Vasikka ruokitaan ja juotetaan vähintään kaksi kertaa päivässä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Sairaan tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Juoma-astiat ja juottolaitteet on pidetty puhtaina. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Virtsat ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi (ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa tai vahingoituessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut eläin on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairauden tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava (ELSUa 396/1996 11 §)*
- *Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville eläimille sopiva (VNA 592/2010 5 § 1 mom.)*

b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi.

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan naudoilla, myös naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

**Valvonnassa tarkastetaan:**

Hyvinvointisuunnitelman osalta valvonnassa tarkastetaan valvontahetkellä käytössä oleva ruokintasuunnitelma, johon sisältyy karkearehuanalyysi.

Ehtoja noudatettava sitoumusvuoden alusta alkaen.



Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

### **Valvonnassa tarkastetaan**

1. Tilalla on ruokintasuunnitelma kaikille naudoille
  - Eläinryhmäkohtainen
  - Kirjallinen
  - Laskelmiin perustuva
  - Pääasiallisen käytössä olevan karkearehun rehuanalyysiin perustuva
  - Huomioitu eläinten kasvu, tuotostaso tai tuotantovaihe
    - o Lypsylehmän tuottama maitomäärä ja tuotantokauden vaihe
    - o Lihanaudoilla tuotantokauden vaihe
  - Saa olla itse tehty, kunhan edellä mainitut asiat täyttyvät
  - Ruokintasuunnitelma on päivitettävä kun käytössä oleviin rehuraaka-aineisiin tulee muutoksia
  - Rehuanalyysi käytettävän satokauden karkearehusta
    - o Ei koske laidunta ja olkea, ml. ruokohelppi
    - o Korjuuaikanäyte ei käy, raaka-ainenäyte käy

## **4.5.2 Vasikoiden olosuhteiden parantaminen**

### *a. Vähimmäisvaatimukset*

*Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.*

*Tarkastetaan:*

#### **Pitopaikan ja laitumen turvallisuus**

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*



- *Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana (VNa 592/2010 10 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta. (VNa 592/2010 10 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 592/2010 10 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään. (VNa 592/2010 10 § 4 mom.)*

### **Eläinten hoito**

- *Eläintä ei jätetty hoidotta tai hylätty. Eläin saa asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*
- *Eläimet voivat asettua yhtä aikaa makuulle. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*
- *Alle kaksiviikkoisella vasikalla on hyvin kuivitettu makuupaikka (VNa 592/2010 7 § 1 mom.)*
- *Yli 8 viikon ikäinen vasikka ei ole yksittäiskarsinassa, jollei siihen ole eläinlääketieteellistä syytä (sairaus, huomattava alikehittyneisyys). (VNa 592/2010 7 § 2 mom.)*
- *Jos alle 8 viikon ikäinen vasikka on yksittäiskarsinassa, vasikka voi nähdä ja kosketella lajitovereitaan. (Ruokaviraston ohje 15650/5: Yhteys vasikkakarsinan etuseinän aukon kautta on riittävä koskettelu- ja näköyhteyden toteuttamiseksi, jos vasikoiden turvat ylettävät koskettamaan toisiaan.) Eläinlääketieteellisestä syytä vasikkaa voidaan kuitenkin pitää sellaisessa karsinassa, jossa on umpinaiset seinät. Yksittäiskarsinan leveys on vähintään vasikan säkäkorkeuden levyinen ja pituus vähintään vasikan pituus mitattuna turvasta lantioluun istuinkyhmyn kerrottuna 1,1:llä. (VNa 592/2010 7 § 3 mom.)*



- *Jos vasikoita pidetään ryhmässä, vasikoiden käytettävissä olevan tilan on oltava sellainen, että eläimet voivat kääntyä ympäri ja asettua vaivatta makuulle. (VNa 592/2010 7 § 4 mom.)*
- *Ryhmäkarsinan pinta-ala on jokaista alle 150 kg:n painoista vasikkaa kohden vähintään 1,5 m<sup>2</sup>, vähintään 150 kg:n mutta alle 220 kg:n painoista vasikkaa kohden vähintään 1,7 m<sup>2</sup> ja vähintään 220 kg:n painoista vasikkaa kohden vähintään 1,8 m<sup>2</sup>. (Ruokaviraston ohje 15650/5: Mikäli ns. vasikkaigluissa eläinten käytettävissä on iglun yhteydessä oleva jaloittelulaitaus, käytettävissä olevaan alaan mitataan sekä iglun että jaloittelulaitauksen pinta-ala. Kuitenkin, jos eläin suljetaan esim. kylmän sään tai muun syyn vuoksi iglun sisään, lasketaan pinta-alaksi vain iglun lattiapinta-ala.) (VNa 592/2010 7 § 4 mom.)*
- *Vasikka ei ole parteen, karsinaan tai muuhun rakenteeseen kytkettynä muutoin kuin tilapäisesti enintään tunnin ajan eläimen ruokkimisen tai muun hoitamisen ajan. (VNa 592/2010 12 § 3 mom.)*

### **Ruokinta ja juotto**

- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista, sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä. (VNa 592/2010 6 § 4 mom.)*
- *Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Vasikka ruokitaan ja juotetaan vähintään kaksi kertaa päivässä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Sairaana tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*



- *Juoma-astiat ja juottolaitteet on pidetty puhtaina. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*

**b. Tukiehdot**

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan alle 6 kk ikäisillä vasikoilla, myös vasikoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa. Laitumella ollessa vaaditut pinta-alat pitää löytyä rakennuksesta.

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle. Jos tilalla ei ole alle 6 kk ikäisiä vasikoita valvontahetkellä, viljelijän on osoitettava miten hän toteuttaa tukiehtoja. Tieto kirjataan sovellukseen toimenpiteen lisätietoihin.

**Valvonnassa tarkastetaan:**

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

1. Kaikkia vasikoita koskevat yhteiset vaatimukset
  - a. Karsinan makuualue on kiinteäpohjainen, runsaasti kuivitettu ja pehmeä.
    - i. Kaikki eläimet mahtuvat yhtä aikaa makuulle
  - b. Vasikka saa maitoa tai maitojuomaa imemällä nisästä tai tutista koko juottokauden.
    - i. Vasikan tulee saada maito aina imemällä, ei esim. ämpärijuottona.
  - c. Jos tilalla syntyy vasikoita, tilalla on pakastettua ternimaitoa tai ternimaitokorviketta vasikoille. Koskee myös emolehmätiloja ja luomutiloja
    - i. Pakastetun ternimaidon laadusta on pidetty kirjaa
    - ii. Kirjanpitoon on merkitty mittauksen tulos ternimaidon laadusta (laatu mitattu ennen pakastamista)
2. Vasikoiden ryhmäkarsinat
  - a. Vasikat ovat ryhmäkarsinoissa 1 kk iästä alkaen
    - i. Ryhmäkarsina on karsina, jossa on vähintään 2 vasikkaa.
    - ii. Ryhmäglut luetaan ryhmäkarsinoiksi.
    - iii. Poikkeus: eläinlääketieteellinen syy tai vihamielinen käyttäytyminen.
  - b. Ryhmäkarsinassa pinta-alaa on vähintään 2,25 m<sup>2</sup> /vasikka.
    - i. Ryhmäglussa pinta-alaa on oltava 2,25 m<sup>2</sup> /vasikka.
3. Vasikat emojen kanssa
  - a. vasikalla on emän kanssa oltava tilaa 10 m<sup>2</sup>



- i. 10 m<sup>2</sup>:n alaan saa sisältyä makuualat, lantakäytävät ja alle 1 kk ikäisten vasikoiden vasikkapiilot (vasikkapiilot eivät pakollisia).
- ii. mikäli vasikoita on emän kanssa enemmän kuin 1, muille emän kanssa oleville vasikoille pitää olla tilaa 2,25 m<sup>2</sup>/vasikka
- iii. Jos samassa karsinassa on muita yli 6 kk ikäisiä vieroitettuja nautoja, myös niillä on oltava vähintään 10 m<sup>2</sup>/eläin
- iv. kokonaan ulkona kasvatettavien nautojen on tarvittaessa päästävä tukiehdot täyttävään karsinaan.

Ahtaimmalta vaikuttava karsina mitataan. Jos karsinan kokonaispinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki karsinat, joissa on vasikoita.

- Tukisovellukseen tallennetaan mittaustulos ja karsinan eläinmäärä sekä pinta-ala/vasikka tai pinta-ala/emä+vasikka(vasikat).

### **Esimerkit**

*Esimerkki 1: Karsinassa on 5 emoa ja 6 vasikkaa. Karsinassa on yksi juomapaikka. Vähimmäisvaatimukset juomapaikkojen määrästä eivät täyty. Karsinassa pitäisi olla kaksi juomapaikkaa.*

*Esimerkki 2: Vasikat ovat 2 viikon iästä 6 kuukautiseksi ryhmäkarsinoissa, joissa osa lattiasta on ritiläpalkkia ja makuualue on kiinteäpohjainen, runsaasti kuivitettu. Kaikki vasikat mahtuvat yhtä aikaa makuulle makuualueelle. Makuualueen vaatimukset täyttyvät.*

*Esimerkki 3: Tuenhakijalla on emolehmiä, jotka poikivat ulos ja vasikat vieroitetaan laidunkauden päättyessä. Eläimille on ulkona lato, jossa pinta-alaa on 4 m<sup>2</sup>/emo+vasikka. Ratkaisu ei ole tukiehtojen mukainen.*

*Esimerkki 4: Tuenhakijalla on emolehmiä, jotka poikivat ulos ja vasikat vieroitetaan laidunkauden päättyessä. Eläimille on ulkona suoja, jossa pinta-alaa on 12 m<sup>2</sup>/emo+vasikka. Suojassa on yksi kiinteä seinä. Lattiaa/pohjaa on kuivitettu. Ratkaisu ei ole tukiehtojen mukainen, koska vaadittu pinta-ala ei löydy rakennuksesta.*

*Esimerkki 5: Tuen hakija on valinnut toimenpiteet Vasikoiden olosuhteiden parantaminen ja Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat. Tilalla on valvontahetkellä 9 emolehmää vasikoineen (9 kpl) ja poikimaton hieho 100 m<sup>2</sup> hallissa yhtenäisessä tilassa. Poikima-, hoito- ja sairaskarsina-alaa pitää löytyä vasikoille + hieholle 9 m<sup>2</sup> ja poikineille emoille 9 m<sup>2</sup>. Poikima-, hoito- ja sairaskarsina ei voi sisältyä vasikoiden pito-olosuhteiden vaatimaan 10 m<sup>2</sup>, vaan poikimakarsinan pitää olla erotettavissa muusta karsinasta siten, että muuhun karsinaan jää vielä vähintään 10 m<sup>2</sup>/karsinaan jäävä emo+ vasikka. Ratkaisu on tukiehtojen mukainen.*



*Esimerkki 6: Tilalla on valvontahetkellä 9 emolehmiä vasikoineen (12 kpl) ja poikimaton hieho 100 m<sup>2</sup> hallissa yhtenäisessä tilassa. Ratkaisu ei ole tukiehtojen mukainen. Yhdeksän emolehmiä ja 9 vasikkaa tarvitsee tilaa 90 m<sup>2</sup>, 3 vasikkaa tarvitsee 6,75 m<sup>2</sup> ja hieho 10 m<sup>2</sup> (yht. 106,75 m<sup>2</sup>).*

*Esimerkki 7: Tuen hakija on valinnut toimenpiteet Vasikoiden olosuhteiden parantaminen ja Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat. Tilalla on valvontahetkellä 2 lypsylehmiä vasikoineen 18,5 m<sup>2</sup> poikimakarsinassa. Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat -toimenpiteen pinta-alavaatimus täyttyy. Vasikoiden olosuhteiden parantaminen -toimenpiteen valinneella tilalla lehmä vasikkansa kanssa saa olla poikimisen yhteydessä 9m<sup>2</sup> karsinassa.*

*Esimerkki 8: Karsinassa on 3 imettäjälehmää 7 vasikan kanssa. Vaadittu karsinan pinta-ala = 3 x 10 m<sup>2</sup> + 4 x 2,25 m<sup>2</sup> = 40 m<sup>2</sup>*

*Esimerkki 9:*

Vasikoiden olosuhteiden parantamisen emolle ja vasikalle käytettävissä olevaan tilavaatimukseen (10m<sup>2</sup> emo + vasikka) voidaan laskea mukaan katettu ruokintakäytävän alue (punaisella kuvassa) jos katettu ruokintakäytävä on karsinan yhteydessä

tilavaatimukseen ei voida laskea mukaan kattamatonta ulkoilualuetta / lantakäytävää (kuvassa harmaa) koska alan täytyy löytyä sisätiloista

Vasikkapiilo	Makuualue	Ulkoilualue/lantakäytävä	Ruokintakäytävä
Katettu ja kuivitettu	Katettu ja kuivitettu	ei katettu ei kuivitettu	katettu  ei kuivitettu

#### 4.5.3 Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen

a. Vähimmäisvaatimukset

*Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.*

*Tarkastetaan*

***Pitopaikan ja laitumen turvallisuus***

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että*



- pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
  - *Eläimen pitopaikka on pidetty puhtaana (ELSUa 396/1996 4 § 1 mom.)*
  - *Nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa makuualue on kuivitettu. (VNa 592/2010 4 § 1 mom.)*
  - *Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana (VNa 592/2010 10 § 1 mom.)*
  - *Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta. (VNa 592/2010 10 § 2 mom.)*
  - *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 592/2010 10 § 3 mom.)*
  - *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään. (VNa 592/2010 10 § 4 mom.)*

#### **Eläinten hoito**

- *Eläintä ei jätetty hoidotta tai hylätty. Eläin saa asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*
- *Eläimet voivat asettua yhtä aikaa makuulle. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*
- *Eläimen terveydestä ja yleisestä hyvinvoinnista sekä eläimen puhtaudesta ja sen tarvitsemasta muusta keuhonhoidosta on huolehdittu (ELSUa 396/1996 8 §)*

#### **Ruokinta ja juotto**

- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista, sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*





- *Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä. (VNa 592/2010 6 § 4 mom.)*
- *Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Vasikka ruokitaan ja juotetaan vähintään kaksi kertaa päivässä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Sairaana tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Juoma-astiat ja juottolaitteet on pidetty puhtaina. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*

## b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle. Jos tilalla ei ole tarkastushetkellä 6-18 kk ikäisiä urospuolisia nautoja, viljelijän on osoitettava miten hän toteuttaa tukiehtoja.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan 6-18 kk ikäisillä urospuolisilla naudoilla, myös urospuolisilla naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

### **Valvonnassa tarkastetaan:**

1. Eri sukupuolta olevia yli kahdeksan kuukauden ikäisiä nautoja ei pidetä samassa karsinassa.
  - Jos on kyse ylämaankarjasta, edellä mainittu ikäraja on kymmenen kuukautta
  - ei koske siitossonia, merkkaussonia tai härkää



2. Urospuolista nautaa ei pidetä kytkettynä.
  - poikkeus: tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy (esim. hoitotoimenpiteet).
  - Toimenpiteeseen yli-ikäinen sonni saa olla navetassa kytkettynä.
3. Karsinan pinta-ala
  - lämminkasvattamossa (ml. viileä kasvattamo) vähintään 3,5 m<sup>2</sup>/eläin
  - kylmäkasvattamossa vähintään 5,5 m<sup>2</sup>/eläin
    - Kylmäkasvattamossa vaadittuun alaan 5,5 m<sup>2</sup> lasketaan katettu ala, jossa eläimet voivat liikkua vapaasti. Ala voi muodostua esim. katetusta ruokinta- ja makuualueesta. Ulkona olevaa jaloittelualuetta ei lasketa mukaan.
4. Karsinassa makuualueen pinta-ala on vähintään puolet eläinkohtaisesta vähimmäispinta-alasta
  - lämminkasvattamossa (ml. viileä kasvattamo) vähintään 1,75 m<sup>2</sup>/eläin
  - kylmäkasvattamossa vähintään 2,75 m<sup>2</sup>/eläin
  - Makuualue on JOKO
    - kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä TAI
      - Paksu joustamaton parsimatto rakolattiakarsinan ritilöiden päällä ja sen päällä kuivikkeet hyväksytään makuualueeksi
      - pehmeä hiekkaparsi hyväksytään
    - rakolattiakarsina, jonka makuualueella on rakolattiapehmikkeet, kumitettuja palkkeja tai muita vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita
      - uusittava tarvittaessa.
      - Pehmentävät rakenteet ovat ritilöiden pehmusteita, kumisia ritilämattoja palkkien päällä esim.  
<https://www.finnlacto.fi/tuote/easyfix-ritilamatot/>

Jos urospuolinen nauta on lehmien ja hiehojen joukossa pihatossa, kaikille urospuolisen naudan kanssa samassa tilassa oleville eläimille on täytyttävä toimenpiteen tukiehtojen mukaiset pinta-alat.

Jos yli 18 kk ikäinen sonni on 6-18 kk ikäisten sonnien joukossa, kaikille eläimille on täytyttävä toimenpiteen tukiehtojen mukaiset pinta-alat.

Kun ryhmäkarsinassa on sekä EHK-toimenpiteeseen (ikänsä puolesta) kuuluvia että kuulumattomia eläimiä yhdessä, toimenpiteeseen kuulumattomilta vaaditaan JOKO

- Sama pinta-ala kuin EHK-toimenpiteeseen kuuluvilta eläimiltä, jos toimenpiteeseen kuulumattomille eläimille ei ole säädetty lakisääteistä vähimmäispinta-alaa TAI
- Lakisääteinen vähimmäispinta-ala silloin, kun sellainen on lainsäädännössä säädetty ko. eläinryhmälle

*Esimerkki 1: ”Urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen”:*

- *Kylmäpihatossa samassa ryhmäkarsinassa on yhteensä kymmenen sonnina. Niistä*
  - *6 kpl on yli 6 kk ikäisiä (=EHK:n toimenpiteen mukainen pinta-alavaatimus on 5,5 m<sup>2</sup> per nauta) -> näille 33 m<sup>2</sup>*



- *4 kpl on alle 6 kk ikäisiä (eivät vielä toimenpiteen piirissä, koska ovat alaikäisiä -> näitä koskee Vna 592/2010:n mukainen pinta-alavaatimus elopainokilojen mukaisesti 1,5 – 1,8 m<sup>2</sup> per nauta, tämän esimerkin tapauksessa 1,8 m<sup>2</sup> per nauta) -> näille 7,2 m<sup>2</sup>*
- *Yhteensä pinta-alaa vaaditaan vähintään 40,2 m<sup>2</sup>*

*Esimerkki 2: ”Urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen”:*

- *Kylmäpihatossa samassa ryhmäkarsinassa on yhteensä kymmenen sonnia. Niistä*
  - *6 kpl on yli 6 kk ikäisiä (=EHK:n toimenpiteen mukainen pinta-alavaatimus on 5,5 m<sup>2</sup> per nauta) -> näille yhteensä väh. 33 m<sup>2</sup>*
  - *4 kpl on yli 18 kk ikäisiä (eivät enää toimenpiteen piirissä, koska ovat yli-ikäisiä -> lainsäädännössä ei ole pinta-alavaatimuksia kyseisen ikäisille naudoille) -> näille sama 5,5 m<sup>2</sup> vaatimus kuin edellisille, yhteensä väh. 22 m<sup>2</sup>*
- *Yhteensä pinta-alaa vaaditaan vähintään 55 m<sup>2</sup>*

*Esimerkki 3: ”Urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen” ja ”Vasikoiden olosuhteiden parantaminen”:*

- *Kylmäpihatossa samassa ryhmäkarsinassa on yhteensä kymmenen sonnia. Niistä*
  - *6 kpl on yli 6 kk ikäisiä (EHK:n toimenpiteen mukainen pinta-alavaatimus on 5,5 m<sup>2</sup> per nauta) -> näille 33 m<sup>2</sup>*
  - *4 kpl on alle 6 kk ikäisiä (EHK:n toimenpiteen mukainen pinta-alavaatimus on 2,25 m<sup>2</sup> per nauta) -> näille 10 m<sup>2</sup>*
- *Yhteensä pinta-alaa vaaditaan vähintään 43 m<sup>2</sup>*

Ahtaimmalta vaikuttava karsina mitataan. Tukisovellukseen tallennetaan lisätietoihin karsinan pinta-ala, makuualueen pinta-ala, karsinan eläinmäärä sekä karsinan ja makuualueen pinta-ala/eläin.

- Jos karsinan pinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki ryhmäkarsinat, joissa on 6-18 kk ikäisiä urospuolisia nautoja.

#### **4.5.4 Nautojen laidunnus ja ulkoilu I-III**

Jos tila on valinnut Nautojen ulkoilu-toimenpiteen lisäksi myös Nuorkarjan laidunnuksen ja/tai Emo- ja lypsylehmien laidunnuksen, tilan on toteutettava naaraspuoleisilla naudoilla sekä 120 pv ulkoilua että 90 pv laidunnusta (yht. 210 pv).

*Esimerkki 1: Tilan lypsylehmät pääsevät laitumelle kesäkuun 1. päivä, ja ovat laitumella lokakuun 31. päivään asti. Elokuun 29. päivä täyttyy 90 pv laidunnusta. Loput 63 päivää jää hyödynnettäväksi ulkoilutoimenpiteeseen.*



*Esimerkki 2: Tilan naudat pääsevät ympäri vuoden päivittäin jaloittelutarhaan. Eläimet laiduntavat perinnebiotooppialueella heinäkuun ajan. Ulkoilupäiviä jaloittelutarhassa ei voi hyödyntää laidunnustoimenpiteeseen. Heinäkuun (31 päivää) laidunnus ei riitä täyttämään laidunnuksen vähimmäisvaatimusta (90 päivää).*

a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan

**Pitopaikan ja laitumen turvallisuus**

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana (VNa 592/2010 10 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta. (VNa 592/2010 10 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 592/2010 10 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään. (VNa 592/2010 10 § 4 mom.)*
- *Kytkettynä pidetyt lypsylehmät ja -hiehot pääsevät vähintään 60 päivänä laitumelle tai jaloittelutilaan 1.5.–30.9. Jaloittelutilan pinta-ala on vähintään 6 m<sup>2</sup>/nauta. Pinta-ala on kuitenkin vähintään 50 m<sup>2</sup>. (VNa 592/2010 17 § 1 mom.)*

**Eläinten hoito**

- *Eläintä ei jätetty hoidotta tai hylätty. Eläin saa asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*



- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa (L 247/1996 5 § 1 mom.)*

#### **Ruokinta ja juotto**

- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista, sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä. (VNa 592/2010 6 § 4 mom.)*
- *Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Vasikka ruokitaan ja juotetaan vähintään kaksi kertaa päivässä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Juoma-astiat ja juottolaitteet on pidetty puhtaina. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*
- *Virtsat ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)*

#### **b. Tukiehdot**

#### **A. Nuorkarjan laidunnus**

Viitteellinen tarkastusajankohta: touko–lokakuu

Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat olleet laitumella eikä tilakäynnillä ole merkkejä laidunnuksen toteuttamisesta (esim. aidat), tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen vaatii lisäkäynnin.



Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan 6 kk – 2 v ikäisillä naaraspuolisilla naudoilla, myös naaraspuolisilla naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

- Toimenpiteen ehdot eivät koske Biisoneita, Ylämaankarjaa, Texas Longhorneja eivätkä Gallowayta.

#### **Valvonnassa tarkastetaan:**

1. Kaikki 6 kk – 2 v ikäiset naaraspuoliset naudat ovat olleet laitumella vähintään 90 päivänä.
  - Laidunaitausten olemassaolo sekä eläinten laidunnus tarkastetaan
2. Laidunnuksesta on pidetty kirjaa.
  - Eläinryhmittäinen laidunnuskirjanpito
  - 6 kk – 2 v ikäiset naaraspuoliset naudat ovat laiduntaneet vähintään 90 päivänä.
    - i. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää, mutta jäljellä olevan laidunnusajan perusteella voidaan olettaa 90 päivän laidunnusajan täyttyvän:
      - Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Tuenhakija on noudattanut toimenpiteen ehtoja.
    - ii. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää ja jäljellä olevan laidunnusajan perusteella voidaan olettaa, että 90 päivän laidunnusaika ei täyty:
      - Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Toimenpiteen tukea leikataan tukiehdon noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden, keston ja toistuvuuden perusteella.

Laidunnuspäivien lukumäärä merkitään sovellukseen kaikissa tapauksissa, ei vain niissä tapauksissa, joissa päivät eivät vielä ole täyttyneet.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat olleet laitumella ja tilakäynnillä on nähtävillä aikomus toteuttaa laidunnusta (esim. aidat), Laidunnuskirjanpito voidaan pyytää toimittamaan ELY-keskukseen syksyllä laidunnuksen päätyttyä tai suorittaa tilakäynti.

#### **B. Emo- ja lypsylehmien laidunnus**

Viitteellinen tarkastusajankohta: touko–lokakuu



Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat olleet laitumella eikä tilakäynnillä ole merkkejä laidunnuksen toteuttamisesta (esim. aidat), tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen vaatii lisäkäynnin.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan yli 2 v ikäisillä naaraspuolisilla naudoilla, myös naaraspuolisilla naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

- Toimenpiteen ehdot eivät koske Biisoneita, Ylämaankarjaa, Texas Longhorneja eivätkä Gallowayta.

#### **Valvonnassa tarkastetaan:**

1. Kaikki yli 2 v ikäiset naaraspuoliset naudat ovat olleet laitumella vähintään 90 päivänä.
  - Laidunaitausten olemassaolo sekä eläinten laidunnus tarkastetaan
2. Laidunnuksesta on pidetty kirjaa.
  - Eläinryhmittäinen laidunnuskirjanpito
  - Yli 2 v ikäiset naaraspuoliset naudat ovat laiduntaneet vähintään 90 päivänä.
    - i. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää, mutta jäljellä olevan laidunnusajan perusteella voidaan olettaa 90 päivän laidunnusajan täyttyvän:
      - Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Tuenhakija on noudattanut toimenpiteen ehtoja.
    - iii. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää ja jäljellä olevan laidunnusajan perusteella voidaan olettaa, että 90 päivän laidunnusaika ei täyty:
      - Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Toimenpiteen tukea leikataan tukiehdon noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden, keston ja toistuvuuden perusteella.

Laidunnuspäivien lukumäärä merkitään sovellukseen kaikissa tapauksissa, ei vain niissä tapauksissa, joissa päivät eivät vielä ole täyttyneet.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat olleet laitumella ja tilakäynnillä on nähtävillä aikomus toteuttaa laidunnusta (esim. aidat).

Laidunnuskirjanpito voidaan pyytää toimittamaan ELY-keskukseen syksyllä laidunnuksen päätyttyä tai suorittaa tilakäynti.

*Esimerkki 1: Eläimillä on vapaa pääsy pihatosta laitumelle/jaloittelutarhaan (ovi auki), mutta tarkastushetkellä eläimet ovat sisällä omasta halustaan.*



*Tarkastushetkellä, jos eläimet ovat sisällä, katsotaan, onko laitumella/jaloittelutarhassa sen näköistä, että eläimet ovat siellä olleet. Laidunnus-/ulkoilupäivien lukumäärä tarkastetaan kirjanpidosta.*

*Esimerkki 2: Nauta täyttää elokuussa 2 v + 1 pv. Jos lehmät ovat vielä laitumella, myös tämä nauta pitää päästää laiduntamaan, mutta tällöin ei kuitenkaan edellytetä, että kyseistä eläintä olisi pakko laiduntaa 2 v:n + 1 pv:n iän täyttymispäivästä lukien 90 päivän ajan ja normaalin laidunkauden päättymisen jälkeen.*

*Esimerkki 3: Laidunnus -toimenpiteessä nautojen on päästävä laiduntamaan ulos. Emojen jaloittelu ulkotarhassa ei täytä ehtoa, vaan ne on päästettävä kesällä laitumelle.*

*Esimerkki 4: Tilalla lypsykarjalle parsinavetta ja ummessa oleville lehmille kuivikepohjainen kylmäpihatto. Jos valitsee toimenpiteen, pitää kaikkia yli 2 v ikäisiä naaraspuolisia nautoja laiduntaa vähintään 90 päivän ajan. Ehtoja ei voi toteuttaa vain osalla karjasta.*

### **C. Nautojen ulkoilu**

Viitteellinen tarkastusajankohta: maaliskuu–marraskuu

Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat ulkoilleet eikä tilakäynnillä ole havaittavissa merkkejä ulkoilun toteuttamisesta (esim. aidat), tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen vaatii lisäkäynnin.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan vähintään 6 kk ikäisillä naudoilla, myös naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

- Toimenpiteen ehdot eivät kuitenkaan koske Biisoneita, Ylämaankarjaa, Texas Longhorneja eivätkä Gallowayta.

### **Valvonnassa tarkastetaan**

1. Kaikki vähintään 6 kk ikäiset naudat ovat ulkoilleet vähintään 120 päivänä.
  - Ulkoiluaitausten olemassaolo sekä eläinten ulkoilu tarkastetaan
2. Jaloittelutarhan pinta-alan on oltava väh. 6 m<sup>2</sup>/nauta, mutta kokonaispinta-ala kuitenkin väh. 50 m<sup>2</sup>
  - Jaloittelutarhan pinta-alan mittaustulos tallennetaan Tukisovellukseen
3. Ulkoilusta on pidetty kirjaa.
  - Eläinryhmittäinen ulkoilukirjanpito
  - Vähintään 6 kk ikäiset naudat ovat ulkoilleet vähintään 120 päivänä.
    - i. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole ulkoilleet vaadittua 120 päivää, mutta jäljellä olevan ulkoiluajan perusteella voidaan olettaa 120 päivän ulkoiluajan täyttyvän:





- Tukisovellukseen merkitään ulkoilupäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Tuenhakija on noudattanut toimenpiteen ehtoja.
- ii. Jos tilavalvonnan hetkellä eläimet eivät vielä ole ulkoilleet vaadittua 120 päivää ja jäljellä olevan ulkoiluajan perusteella voidaan olettaa, että 120 päivän ulkoiluaika ei täyty:
  - Tukisovellukseen merkitään ulkoilupäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Toimenpiteen tukea leikataan tukiehdon noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden, keston ja toistuvuuden perusteella.

Ulkoilupäivien lukumäärä merkitään sovellukseen kaikissa tapauksissa, ei vain niissä tapauksissa, joissa päivät eivät vielä ole täyttyneet.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

Jos tilakäynti tehdään ennen kuin naudat ovat ulkoilleet ja tilakäynnillä on nähtävillä aikomus toteuttaa ulkoilua (esim. aidat), riittää, että tila toimittaa ulkoilukirjanpidon Ely-keskukseen syksyllä. Ei vaadi lisäkäyntiä.

*Esimerkki 1: Sonnikasvattamo pitää sonneja ulkotarhassa läpi vuoden ja eläimillä on eläinsuojelulainsäädännön vaatima säänsuoja. Tila voi valita Nautojen ulkoilu -toimenpiteen.*

*Esimerkki 2: Eläimillä on vapaa pääsy pihatosta laitumelle/jaloittelutarhaan (ovi auki), mutta tarkastushetkellä eläimet ovat sisällä omasta halustaan. Tarkastushetkellä, jos eläimet ovat sisällä, katsotaan, onko laitumella/jaloittelutarhassa sen näköistä, että eläimet ovat siellä olleet. Laidunnus-/ulkoilupäivien lukumäärä tarkastetaan kirjanpidosta.*

*Esimerkki 3: Nauta täyttää marraskuussa 6 kk.*

- *Tilan muilla naudoilla 120 ulkoilupäivää eivät vielä ole täyttyneet:*
  - *Nauta pitää päästää ulkoilemaan, mutta tällöin ei kuitenkaan edellytetä, että kyseistä eläintä olisi pakko ulkoiluttaa 6 kk:n iän täyttymispäivästä lukien 120 päivän ajan.*
- *Tilan muilla naudoilla 120 ulkoilupäivää on tullut täyteen 12.10.*
  - *Nautaa ei tarvitse päästää ulkoilemaan.*

*Esimerkki 4: Nautojen ulkoilutoimenpiteessä nautojen on päästävä jaloittelemaan ulos. Emojen jaloittelu pihatossa ei täytä ehtoa, vaan ne on päästettävä jaloittelemaan ulos alueelle, jossa ei ole kattoa.*



#### 4.5.5 Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat

##### a) Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

##### **Pitopaikan ja laitumen turvallisuus**

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.,)*
- *Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana (VNa 592/2010 10 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta. (VNa 592/2010 10 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 592/2010 10 § 3 mom.)*
- *Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään. (VNa 592/2010 10 § 4 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*

##### **Eläinten hoito**

- *Eläintä ei jätetty hoidotta tai hylätty. Eläin saa asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa (L 247/1996 5 § 1 mom.)*



- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 4 mom.)*
- *Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava. (592/2010 4 § 1 mom.)*
- *Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tarkastukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota tiineyden loppuvaiheessa, poikimisen aikana ja kun hoito-olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Vasikat sekä kytkettyinä pidettävät naudat on tarkastettava vähintään kaksi kertaa päivässä. (592/2010 11 § 1 mom.)*
- *Nauta on tarkastettava yksilöllisesti, jos se yleistarkastuksen perusteella on tarpeen. Eläinten sorkat on tarkastettava riittävän usein ja hoidettava tarvittaessa. (592/2010 11 § 2 mom.)*
- *Nautaryhmiä yhdistettäessä tai tuotaessa uusia eläimiä karjaan on erityistä huomiota kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. (592/2010 11 § 3 mom.)*
- *Eläimet on totutettava kylmäkasvatukseen vähitellen, eikä kylmään tottumattomia eläimiä saa siirtää lämpimästä pitopaikasta suoraan kylmäkasvatukseen kylmänä vuodenaikana. (592/2010 11 § 4 mom.)*

#### **Ruokinta ja juotto**

- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista, sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Eläin saa riittävästi hyvälaatuista juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom., ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*
- *Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)*

<i>Juomapaikkoja vähintään</i>		
<i>Nautoja</i>	<i>Lypsylehmät</i>	<i>Muut naudat</i>
10	1	1
11	2	2
20	2	2
21	3	2
30	3	2
40	4	2
41	5	3

- *Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän*



vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)

- Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä. (VNa 592/2010 6 § 4 mom.)
- Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä. (VNa 592/2010 6 § 3 mom.)
- Vasikka ruokitaan ja juotetaan vähintään kaksi kertaa päivässä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)
- Sairaana tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)
- Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)
- Juoma-astiat ja juottolaitteet on pidetty puhtaina. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)
- Virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. (VNa 592/2010 13 § 2 mom.)
  
- Käytettäessä usealle eläimelle tarkoitettua juomavesiallasta, altaan reunan riittävyys on arvioitava tapauskohtaisesti. Altaan reunan riittävyyttä arvioitaessa apuna voidaan käyttää MMM:n tuettua lypsykarjarakentamista<sup>47</sup> koskevassa asetuksessa esitettyä minimivaatimusta 10 cm/lehmä.
- Emiensä kanssa olevia vieroittamattomia vasikoita ei huomioida arvioitaessa riittävää juomapaikkojen määrää emoille ja vasikoille.

#### b) Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan naudoilla, myös naudoilla, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

1. Jokaista alkavaa poikimatonta 50 naudan ryhmää kohti on oltava vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila.
  - Ryhmä- tai yksilökarsinassa
    - o alle 12 kk ikäisillä naudoilla on oltava tilaa vähintään 6 m<sup>2</sup> /eläin ja
    - o yli 12 kk ikäisillä naudoilla on oltava tilaa vähintään 9 m<sup>2</sup> /eläin.

Poikimattomien nautojen lukumäärä, kpl	Sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden lukumäärä vähintään, kpl
--	--

<sup>47</sup> MMMa 8/2012 16 § (muut. 164/2012)



1–50	1
51–100	2
101–150	3
151–200	4
jne.	

2. Poikineilla lypsylehmillä ja emolehmillä on oltava jokaista alkavaa 20 eläimen ryhmää kohden vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila.

- Ryhmä- tai yksilökarsinassa pinta-alaa on oltava vähintään 9 m<sup>2</sup> /eläin.
- Lypsylehmien koneellinen lypsäminen on oltava mahdollista.

<b>Lypsy- ja emolehmien lukumäärä, kpl</b>	<b>Sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden lukumäärä vähintään, kpl</b>
1–20	1
21–40	2
41–60	3
61–80	4
jne.	

3. Ryhmäkarsinoissa eläinten erilleen aitaamiseen on varauduttava.

4. Makuualueen on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.

- Yli 6 kk ikäisillä naudoilla voidaan käyttää myös rakolattiakarsinoita, jos niissä on makuualueella rakolattiapehmikkeitä, kumitettuja palkkeja tai muita vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita.

Jos tilalla ei ole sairaita, hoidettavia tai poikivia eläimiä valvontahetkellä, viljelijän on osoitettava miten hän tarvittaessa toteuttaa tukiehtojen mukaisen määrän sairaus-, hoito- ja poikimakarsinoita. Toteutustapa kirjataan sovellukseen toimenpiteen lisätietoihin.

Ahtaimmalta vaikuttava karsina mitataan. Jos karsinan kokonaispinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki poikima-, hoito- ja sairaskarsinat.

- Tukisovellukseen tallennetaan mittaustulos sekä pinta-ala/eläin.

Vaadittu karsinamäärä lasketaan valvontapäivänä tilalla olevien poikineiden lehmien mukaan.

**Esimerkki 1.** Tilalla 20 lypsylehmää sekä 5 vasikkaa ja 1 yli 12 kk:n ikäinen nauta. Poikima-, hoito- ja sairaskarsinoita vaaditaan lypsylehmille yksi 9m<sup>2</sup> karsina ja nuorkarjalle yksi 9m<sup>2</sup> karsina.

**Esimerkki 2:** *Paksu joustamaton parsimatto rakolattiakarsinan ritilöiden päällä ja sen päällä kuivikkeet, makuualue on tukiehtojen mukainen.*



*Esimerkki 3: Tilalla on 160 kpl yli 12 kk ikäisiä sonneja. Sairas- ja hoitokarsinoina tila käyttää kahta, pinta-aloiltaan 25 m<sup>2</sup> olevaa tukiehdot täyttävää karsinaa. Tilalla on ehtojen mukaan oltava vähintään 4 sairaskarsinaa tai –karsinapaikkaa, á 9 m<sup>2</sup>. Toimenpiteen ehtoja noudatetaan.*

## 5 LAMPAAT JA VUOHET

### Tässä ohjeessa tukikelpoisella eläimellä tarkoitetaan

- **Lammas- ja vuohipalkkioissa** viitepäivän rekisteritietojen mukaan toimenpiteeseen palkkiokelpoisia tai mahdollisesti palkkiokelpoisia lampaita ja vuohia
- **Eläinten hyvinvointikorvauksessa** valvontahetkellä tukikelpoisia, valvontavuonna tukea kerryttäneitä ja tukivuoden aikana mahdollisesti tukikelpoisia lampaita ja vuohia,
- **Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa** sopimuksella olevia lampaita ja vuohia sekä
- **Kansallisessa kotieläintuessa** valvontahetkellä tukikelpoisia tai valvontavuonna tukea kerryttäneitä lampaita ja vuohia.

Tukikelpoiset eläimet poimitaan tukihakemukselle suoraan eläinrekisteristä, alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksia lukuun ottamatta. Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen eläimet perustuvat erilliseen alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen hakemukseen. Uuhipalkkiossa, Kuttupalkkiossa ja Teuraskaritsa- ja kilipalkkiossa viitepäivän tieto eläinrekisterissä määrittää tukikelpoiset ja mahdollisesti tukikelpoiset eläimet tukivuodelle. Eläin on hylättävä, jos havaitaan puutteita tunnistamisessa tai rekisteröinnissä.<sup>48</sup>

Tuenhakijan kaikkien lampaiden tunnistaminen ja rekisteröinti on tarkastettava. Yhteiskäyttöisessä pitopaikassa kaikkien lampaiden tunnistaminen ja rekisteröinti tarkastetaan eläintenpitäjästä riippumatta. Huomioi luku 3.3. Lisäksi eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa tarkastetaan toimenpiteiden noudattaminen ja Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimusten valvonnassa eläinsuojelulainsäädännön vähimmäisvaatimusten noudattaminen.

Luvussa 5.4 on esitetty eläinryhmä- ja tukikohtaisesti tukikelpoiset eläimet.

---

<sup>48</sup> VNa 79/2023 17–19 §, VNa 163/2023 12 §



## 5.1 Tavanomainen tuotantotapa

Tavanomainen tuotantotapavaatimus koskee

- Uuhipalkkiota (Manner-Suomen AB-alue)<sup>49</sup>
- Uuhipalkkio (AB ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkiota (AB-alue)<sup>50</sup>
- Kansallista kotieläintukea uuhista (C-alue)<sup>51</sup>
- Kansallista kotieläintukea kutuista (C-alue)<sup>52</sup>

Tavanomaiseen tuotantotapaan kuuluu mm.:

- Uuhitiloilla uuhien säännöllinen poikiminen ja lampaiden myyminen eloon tai teuraaksi
- Kuttutiloilla kuttujen säännöllinen poikiminen ja vuohenmaidon tai – maitotuotteiden myyminen.

Tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen tarkoittaa, että tuenhakija saa eläimistään tai niiden tuotteista myyntituloja. Valvonnassa tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen tarkastetaan pääasiassa valvontaa edeltäneen 6 kk myyntitositteista (esim. eläinten ja maidon myyntitositteet). Jos tositteita ei ole edelliseltä 6 kk:lta, tarkastellaan valvontaa edeltäneen 12 kuukauden tositteita.

Tuotanto ei ole tavanomaista, jos esim. tuenhakija käyttää omassa taloudessaan kaiken tuottamansa lampaanlihan tai vuohenmaidon eikä kotieläintuotannosta ole myyntituloja.

Jos tuotanto ei vastaa tavanomaista, tukea ei makseta valvontavuodelta.<sup>53</sup>

Tukisovelluksen tilakohtaisissa havainnoissa otetaan kantaa vastaako tuotantotapa tavanomaista eläinlajikohtaisesti.

*Esimerkki 1: Kuttutilalla on maidontuotantovuohien lisäksi angoravuohia villantuotannossa. Angoravuohia ei hylätä kuttupalkkiosta tai kansallisesta kutuista maksettavasta kotieläintuesta. Tilalla noudatetaan tavanomaista tuotantotapaa. Perustelut: Vuohilla ei ole eläinkohtaista käyttötapaavaatimusta. Lisäksi tavanomainen tuotantotapavaatimus on tuenhakijakohtainen, eivät eläinkohtainen, vaatimus.*

---

<sup>49</sup> VNa 1383/2022 17 §

<sup>50</sup> VNa 1383/2022 18 §

<sup>51</sup> MMMa 165/2023 3 §

<sup>52</sup> MMMa 165/2023 3 §

<sup>53</sup> VNa 79/2023 15 §, VNa 163/2023 20 §, L 1559/2001 20 §



*Esimerkki 2: Lammastilalla on poikineita uuhia, mutta tilalle ei ole syntynyt karitsoja muutamaan vuoteen eikä tilalla ole myyntituloja lampaista. Lisäksi yhden uuhien poistoilmoitus eläinrekisteriin on jäänyt tekemättä. Tilalla ei noudateta uuhilla tavanomaista tuotantotapaa. Lisäksi 1 uuhi hylätään rekisterivirheen takia.*

## 5.2 Eläinmäärän tarkistaminen<sup>54</sup>

Valvonnassa on tarkastettava kunkin eläimen kohdalla tunnistus- ja rekisteröintisäädösten noudattaminen.

- Kaikki tuenhakijan lampaat ja vuohet ovat hyväksytyistä tunnistimista tunnistettavissa (kts. sallitut poikkeukset kohdasta 5.2.1), ja ilmoitettu asianmukaisesti eläinrekisteriin.
- Huomioitava, että karitsojen ei tarvitse olla eläinrekisterissä ennen 90 päivän ikää, jos ne ovat syntymäpaikassa.

Kadonneet, kuolleet ja tilalla teurastetut ohjeen luvussa 5.2.2 (rekisteröinti tilalle).

### 5.2.1 Tunnistimet<sup>55</sup>

Lampaan/vuohen on oltava merkitty säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen. Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos puutteita havaitaan eläimen merkinnässä. Lampaat ja vuohet on merkittävä toimivaltaisen viranomaisen hyväksymillä tunnistimilla viimeistään 90 päivän iässä. Kuitenkin jos karitsa tai kili siirretään syntymäpaikastaan ennen edellä mainittua ikää, on sen oltava asianmukaisesti rekisteröity ja merkitty ennen syntymäpaikasta siirtoa.

Jokaisen tilalla olevan eläimen merkintä tarkastetaan.

#### ELÄIMEN TUNNISTAMINEN ON KUNNOSSA

1. eläimellä on molemmat hyväksytyt tunnistimet
  - o Tuontieläimellä on tavanomaisen merkin lisäksi toisena tunnistimena e-merkki, siru, bolus tai elektroninen vuohisnauha
2. eläin on alle 12 kk ikäinen, eläimellä on vain yksi tunnistin ja eläin on syntymäpaikassaan
3. eläintä ei ole siirretty syntymäpaikastaan, eläin on merkitön ja
  - o Eläin on alle 90 päivää

---

<sup>54</sup> VNa 79/2023 17-19 §, VNa 163/2023 12 §, MMMa 67/2022 3 §

<sup>55</sup> (EU) 2016/429 113 ja 120 art., (EU) 2019/2035 22 ja 23 art, III osan II osaston 1 ja 2 luku, (EU) 2021/520 3 ja 14 art., L 1069/2021 10 §





4. eläin on puutteellisesti merkitty vain yhdellä hyväksytyllä tunnistimella ja puutteellisesti yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkityjä eläimiä on enintään 20 % kaikista tuenhakijan lampaista ja vuohista

#### POIKKEUSTAPAUKSET, JOISSA ELÄINTÄ EI HYLÄTÄ <sup>56</sup>

1. jos eläin on tuenhakijan **ainoa** merkitön lammas/vuohi **ja joko**
  - eläimen korvat niin pahoin paleltuneet tai haljenneet, että hyväksytyttä tunnistimia ei voi kiinnittää **tai**
  - eläimelle on tilattu korvaavat hyväksytyt tunnistimet ennen valvonnasta ilmoittamista, mutta hyväksytyt tunnistimet eivät valvontahetkellä ole vielä saapuneet tilalle.
  - Poikkeuksen käyttö on perusteltava eläintukien käsittelynäytöllä valitsemalla eläimelle tilanteeksi ”Kunnossa” ja tarkenne ”Yhden eläimen korvamerkittämyys”.

#### ELÄIMEN TUNNISTAMINEN EI OLE KUNNOSSA

**Eläin hylätään** merkittömyyden takia, jos

1. puutteellisesti merkityllä eläimellä ei ole lainkaan hyväksytyjä tunnistimia
  - sisältää myös eläimet, joille merkkejä ei voi kohtuudella kiinnittää
2. puutteellisesti yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkityjä eläimiä on yli 20 % tuenhakijan kaikista lampaista ja vuohista
  - Huomioidaan tukikelpoiset ja ei-tukikelpoiset eläimet, esim. yli 12 kk ikäiset pässit
  - siinä tapauksessa, että yhdellä hyväksytyllä tunnistimella merkityjä eläimiä on yli 20 % kaikista tuenhakijan eläimistä; **kaikki** yhdellä hyväksytyllä merkillä tunnistetut tukikelpoiset eläimet hylätään.
3. eläimen merkintä on muutoin säädösten vastainen
  - esim. 2 eri EU-tunnusta tai 2 eläintä, joilla molemmilla hyväksytyissä tunnistimissa sama EU-tunnus, irronnut tunnistin kiinnitetty uudelleen, punaisen tilapäismerkin väärä käyttö jne.

Jos todetaan, että eläintä ei ole koskaan merkitty (korvat ehjät, ei reikää korvassa, ei sirua) Tukisovelluksen korvamerkintä-kohdassa tallennetaan tällöin ”merkitön” -> ei koskaan merkitty. Näissä tapauksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös mahdolliseen takautuvuuteen, jos kyseessä on vanhempi, tukikelpoinen yksilö.

---

<sup>56</sup> VNa 79/2023 22 §, VNa 163/2023 6 §



*Esimerkki: Tilalla on uuhi, jonka molemmat korvat ovat tuhoutuneet, tämän lisäksi tilalla todetaan toinenkin merkitön uuhi, jonka korvat ehjät: molemmat uuhet hylätään.*

*Esimerkki: Tilalla on uuhi, jonka molemmat korvat ovat tuhoutuneet, tämän lisäksi tilalla todetaan merkitön pässi: molemmat hylätään merkittömyyden takia.*

### 5.2.2 Eläinrekisteri<sup>57</sup>

Lampaan/vuohen on oltava rekisteröity säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen. Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos puutteita havaitaan eläimen rekisteröinnissä. Eläinrekisteri-ilmoitukset on tehtävä lampaalla ja vuohella viimeistään 7. päivänä tapahtumasta, poikkeuksena uuhien karitsointi-ilmoitus/ kutun poikimisilmoitus (=karitsan/ kilin syntymäilmoitus), jotka on tehtävä 90 päivän kuluessa tapahtumasta. Karitsa/ kili on kuitenkin rekisteröitävä jo aiemmin, jos se siirretään pois syntymäpitopaikastaan.<sup>58</sup> Valvontatulosta määritettäessä ei huomioida valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehtyjä ilmoituksia eläinrekisteriin.<sup>59</sup>

Eläimen **tukikelpoisuuteen vaikuttava** eläinrekisterin virhe aiheuttaa aina eläimen hylkäämisen.<sup>60</sup> Tukikelpoisuuteen vaikuttavia tietoja ovat tilalle tulopvm, tilalta poistopvm, pitopaikka, sukupuoli ja ikä

- Eläimen tukikelpoisuuteen vaikuttavat rekisteritiedot vaihtelevat eläintuittain.
- **Poikkeus** kansallinen kotieläintuki: Tilalta teurastamolle teurastettavaksi toimitetun eläimen poistopäivämäärä saa olla virheellisesti ilmoitettu eläinrekisteriin. Puuttuva (tapahtumasta yli 7 päivän) tai valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehty poistoilmoitus aiheuttaa eläimen hylkäämisen.
- **Poikkeus** lammas- ja vuohipalkkiot: Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

---

<sup>57</sup> (EU) 2016/429 109, 118 ja 120 art., (EU) 2019/2035 49 art., (EU) 2021/520 3 ja 14 art., L 1069/2021, MMMa 67/2022 3 §, VNa 1383/2022 4 §, VNa 1381/2022 8 §, VNa 78/2023 50 §, VNa 83/2023 22 §

<sup>58</sup> MMMa 67/2022 3 §

<sup>59</sup> VNa 79/2023 14 §, VNa 163/2023 6 §

<sup>60</sup> VNa 79/2023 17-19 §, VNa 163/2023 12 §



### 5.2.2.1 ELÄIMEN TUKIKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT REKISTERIVIRHEET REKISTERÖINTI TILALLE

Rekisteröinnillä tilalle tarkoitetaan eläimen tilalle tulo- ja tilalta poistopäivää.

Valvonnassa tarkastetaan jokaisen tilalla olevan eläimen rekisteröinnin oikeellisuus ja ajantasaisuus.

Kaikkien enintään 7 päivää ennen valvontapäivää tilalle ostettujen ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten tositteet on tarkastettava, jos tulo- /poistoilmoitus eläinrekisteriin ja/tai kirjanpitoon on tekemättä.

#### **Eläimen rekisteröinti tilalle ei ole kunnossa jos:**

- eläintä ei ole rekisteröity tilalle 7 päivän kuluessa (poikkeus syntymä 90 päivää) tilalle tulosta tai eläimen tuloilmoitus on tehty myöhässä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen
- eläimen poistoilmoitusta eläinrekisteriin ei ole tehty 7 päivän kuluessa poistosta tai eläimen poistoilmoitus on tehty myöhässä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen
- Eläimen poistopäivä eläinrekisterissä on virheellinen
- eläimen poistopäivästä ei saada selvyyttä (esim. kadonnut, kuollut, tilalla teurastettu)
- Jos eläinrekisterin mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen merkinnän ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään<sup>61</sup>.

Tukikelpoinen lammas/vuohi hylätään aina virheellisestä, puuttuvasta tai myöhässä tehdystä tilalle tuloilmoituksesta (ml. puuttuvat syntymäilmoitukset) tai tilalta poistoilmoituksesta.

Kansallisessa kotieläintuessa tilalta teurastamolle teurastettavaksi toimitetun eläimen poistopäivämäärä saa olla virheellisesti ilmoitettu eläinrekisteriin. Puuttuva (tapahtumasta yli 7 päivää) tai valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehty poistoilmoitus aiheuttaa eläimen hylkäyksen.

#### Tilalle rekisteröimätön lammas/vuohi

- Valvonnassa tarkastetaan, milloin eläin on saapunut tilalle (ml. syntymä). Jos tilalla on tilalle rekisteröimätön eläin, jota ei löydy Tukisovelluksen lukitun datan eläimistä, eläimestä on selvittävät seuraavat tiedot: eläimen EU-tunnus, eläinlaji, sukupuoli, rotu, syntymäaika ja tilalle tulopäivä. Tiedot tallennetaan Tukisovellukseen. Tukivalvonnassa eläimestä on selvittävät em. tiedot. ID-valvonnan 3T-tallennus ei riitä tukieläinten käsittelyn tarpeisiin.

---

<sup>61</sup> VNa 79/2023 21 §, VNa 163/2023 12 §



- Kun kyseessä on puuttuva syntymäilmoitus, valvonta jää kesken niiden tukien osalta joihin eläin on tukikelpoinen, kunnes tuenhakija on rekisteröinyt valvonnassa hylättävät eläimet.

Kun tilalla on rekisteröimätön kili/karitsa, tarkastetaan, milloin eläin on syntynyt. Syntymäaika voidaan tarkastaa esim. kirjanpidosta (kilin/karitsan tiedot ja/tai emän poikimistiedot). Jos karitsat/kilit ovat enintään 90 päivän ikäisiä, ne tallennetaan lukumääränä Tukisovelluksen Eläinvalvontaosioon (*lisää eläin, alle 3 kk ikäinen syntymäpitopaikassaan + lkm*).

Jos emän poikimistietoa ei ole ilmoitettu eläinrekisteriin edellä mainittujen määräaikaisten kuluessa kilin/karitsan syntymästä, syntyneet karitsat tallennetaan Tukisovellukseen uusina eläiminä ja niille tallennetaan EU-tunnus, sukupuoli ja eläinlaji. Mahdollisesti tukikelpoinen kili/karitsa hylätään teuraskaritsa ja – kilipalkkiosta.

*Esimerkki1: tilalta 2 päivää ennen valvontaa myyty uuhi, jonka poistoa ei vielä ole ilmoitettu eläinrekisteriin → asia kunnossa; rekisteröintiä ei tarvitse jälkikäteen seurata.*

*Esimerkki2: tilalla on 1.6.2022 syntynyt uuhikaritsa. Valvontahetkellä 20.5.2023 todetaan, että eläimen syntymäilmoitus puuttuu.*

- *Teuraskaritsa ja kilipalkkio: Hylätään potentiaalisena.*
- *Uuhipalkkio: Ei hylätä, eläin ei viitepäivänä uuhipalkkion hakemuksella*
- *Kansallinen tuki: Ei hylätä, eläin valvontahetkellä potentiaalisesti tukikelpoinen.*

*Esimerkki 3: tilalla 19.2.2022 syntynyt uuhi (valvontapvm 30.5.2023), jota ei ole rekisteröity. Eläin rekisteröidään valvonnan jälkeen.*

- *Uuhipalkkio: Eläin ei ole viitepäivänä uuhipalkkion hakemuksella. Eläintä ei hylätä uuhipalkkiosta.*
- *Kansallinen tuki: Eläin hylätään uuhituesta.*

Kansallinen tuki: Jos hakija ei pyynnöstä huolimatta rekisteröi eläimiä ja eläimet eivät poimiudu lopulliselle tukihakemukselle, tarkastaja tallentaa hylättävän lampaan keinotekoisella EU-tunnuksella (U1, U2..) Tukisovellukseen. Hylättäville eläimille tulee kirjata kaikki ne ominaisuustiedot, jotka mahdollistavat eläinten yksilöinnin.

#### Rekisteristä poistamaton lammas/vuohi

- Jos eläinrekisterissä on valvonnasta ilmoittamishetkellä tai paikalla tehtävän tarkastuksen aikana eläin, jota ei ole tilalla (ml. kadonnut, kuollut ja tilalla teurastettu), valvonnassa tarkastetaan, milloin eläin on poistunut tilalta. Tuenhakijan on pyrittävä esittämään asiakirja-aineistoa, esim.



- myyntitositteet, hautauskirjanpito, valokuvat tms., jonka perusteella eläimen poistoajankohta voidaan todeta. Tukisovellukseen merkitään eläinakohtaisiin lisätietoihin eläimen poistopäivä ja selvitys, miten poistopäivä on varmistettu.
- Valvonnassa erityistä huomiota on kiinnitettävä, jos tilalla on kadonneita, kuolleita tai tilalla teurastettuja eläimiä, joilla 7 päivän ilmoitusaika rekisteriin (huomioitava myös 3 päivän merkintäaika kirjanpitoon, jos tila ilmoittaa eläinten tapahtumat eläinrekisteriin myöhässä) ei ole ylittynyt valvonnasta ilmoittamishetkellä.
  - Jos poistoajankohdasta ei saada selvyyttä, eläin on hylättävä. Eläinrekisterin ajan tasalla pitäminen on tuenhakijan vastuulla. Tukea ei voida maksaa perusteettomasti. Valvonta laajennetaan tarvittaessa (luvut 3.3 ja 3.4).
    - o Tuenhakijan esittämä asiakirja-aineisto huomioidaan myös arvioitaessa takautuvuutta, esim. tunnistintilaukset, lammasrekisterin karitsointi-ilmoitukset, tositteet, hautauskirjanpito, valokuvat tms., jonka perusteella eläimen poistoajankohta voidaan todeta. Tällöin sovellukseen tulisi määrittää poistopäiväksi sellainen ajankohta, jolloin poisto on todennäköisimmin tapahtunut. Esim: eläin on todennäköisesti kuollut 2021, takautuvuus halutaan ulottaa koskemaan vuotta 2021, eläimen poistopäiväksi tulee merkitä jokin vuoden 2021 päivä, mutta ei kuitenkaan 31.12. Jos takautuvuus halutaan ulottaa vain vuoteen 2022, poistopäiväksi käy 31.12.2021 tai myöhempi vuonna 2022.
  - Jos tilalla kuolleita lampaita tai teurasjätettä on haudattu ruohojen keräilyalueella, asiasta ilmoitetaan AVI:iin.
  - Valokuvien perusteella ei voida hyväksyä tilakäynnillä havainnoimatonta eläintä nähdyksi tilakäynnin jälkeen, vaan eläin on todettava uusintakäynnillä.

#### 5.2.2.2 Pitopaikka

Valvonnassa tarkastetaan jokaisen tilalla olevan eläimen rekisteröinti oikeaan pitopaikkaan.

Eläimen on oltava joko eläinrekisteriin ilmoitetussa tai tuenhakijan hallinnassa olevassa jollekin eläinlajille rekisteröidyssä pitopaikassa, josta eläin on välittömästi valvontakäynnin aikana paikannettavissa ja tunnistettavissa <sup>62</sup>.

*Esimerkki: Eläimet ovat syntyneet pitopaikassa A ja ovat aina olleet siellä.*

*Eläinrekisterin mukaan karitsat ovat valvontahetkellä virheellisesti pitopaikassa B. Valvonnassa tallennetaan siirtopäiväksi pitopaikkaan A karitsoiden syntymäpäivä.*

*tilanne 1: Eläintenpitäjä on ilmoittanut jonkin eläinlajin pidon pitopaikkoihin A ja B eläintenpitäjärekisterissä. Eläimiä ei hylätä virheellisestä pitopaikkatiedosta.*

---

<sup>62</sup> VNa 79/2023 22 §, VNa 163/2023 6 §



*tilanne 2: Eläintenpitäjä on ilmoittanut jonkin eläinlajin pidon vain pitopaikkaan A. Eläimet hylätään virheellisestä pitopaikkatiedosta.*

#### 5.2.2.3 Eläinlaji

Eläinlajitieto tarkastetaan tasolla lammas/vuohi/kääpiövuohi. Eläin hylätään, jos eläinlaji on virheellisesti ilmoitettu.

#### 5.2.2.4 Sukupuoli

Jokaisen tilalla olevan eläimen sukupuoli tarkastetaan.

**Lammas- ja vuohipalkkiot sekä kansalliset kotieläintuet uuhista ja kutuista:**  
tukikelpoinen eläin hylätään aina virheellisen sukupuolitiedon takia.

- Pässin/pukin sukupuoli on ilmoitettu rekisteriin virheellisesti uuheksi/kutuksi. Eläin hylätään
- Vain kansallinen tuki: Uuhen/kutun sukupuoli on ilmoitettu virheellisesti rekisteriin pässiksi/pukiksi. Eläin hylätään

#### 5.2.2.5 Ikä

Jokaisen tilalla olevan eläimen ikä tarkastetaan.

Tukikelpoinen eläin hylätään eläinrekisteriin ilmoitetun väärän syntymäajan takia. Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella olevalle lampaalle/vuohelle ei ole ikävaatimusta.

### 5.2.3 Pitopaikkakohtainen kirjanpito

Valvonnassa on tarkastettava kunkin eläimen kohdalla tunnistamisen- ja rekisteröintisäädösten noudattaminen.

Lampaan/vuohen on oltava rekisteröity säädösten mukaisesti ollakseen oikeutettu tukeen. Tuenhakijan on pidettävä omistuksessaan tai hallinnassaan olevista eläimistä eläinlaji- ja pitopaikkakohtaista kirjanpitoa. Kirjan pitoa voi ylläpitää eläinrekisteri-ilmoituksilla, jos vaaditut tiedot ilmoitetaan pääsääntöisesti eläinrekisteriin säädetyssä ajassa.<sup>63</sup>

Tukisovelluksessa kysymykseen ”Onko eläintenpitäjä velvollinen pitämään pitopaikkakohtaista kirjanpitoa” valitaan vastausvaihtoehto ”Kyllä”.

1. Jos tuenhakija ei pääsääntöisesti noudata rekisteri-ilmoituksille säädetyt määräaikoja:

---

<sup>63</sup> (EU) 2016/429 102 art., (EU) 2019/2035 22 art., L 1069/2021, MMMa 67/2022 1 §



- a. Tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos tukikelpoinen eläin on hylättävä tuesta, jos pitopaikkakohtaisessa kirjanpidossa havaitaan eläimellä puutteita.
2. Tuenhakija tekee eläinten tapahtumailmoitukset pääsääntöisesti säädettyssä ajassa nautaeläinrekisteriin:
  - a. Ei vaadita kirjanpitoa, kirjanpitoa ei tarkasteta.
  - b. Tapahtumat ilmoitettava eläinrekisteriin säädettyssä ajassa.

#### 5.2.4 Tositteet<sup>64</sup>

Tositteiden tarkastamisella varmistetaan eläinten eläinrekisterin ja mahdollisen kirjanpidon tietojen olevan paikkansapitäviä ja yhtenäisiä. Eläinrekisterin ja kirjanpidon oikeellisuutta tarkastetaan pääasiassa osto- ja myyntitositteiden avulla, mutta myös muita tositteita, kuten teurastustodistukset ja eläinlääkärinodistukset, voidaan tarkastaa tarvittaessa.

- Kirjanpidon oikeellisuuden tarkastaminen koskee vain tilaa, joka ei tee eläinten tapahtumailmoituksia lammas- ja vuohirekisteriin säädettyssä määräajassa.

Tilalla olevien ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten osto- ja myyntitositteet tarkastetaan valvontahetkestä 6 kk taaksepäin. Tositteet voidaan tarkastaa otantana.

Otantaan valitaan **järjestyksessä uusimmasta vanhimpaan** tapahtumalajeittain vähintään 30 % eläimistä, jotka on ostettu ja vähintään 30 % eläimistä, jotka on poistettu (myynti, teurastus, tilalla kuollut) valvontahetkeä edeltäneinä 6 kk:na.

Kaikkien tilalla olevien ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten tositteet 12 kk valvontahetkestä taaksepäin on tarkastettava, jos 6 kk:n tarkastuksessa havaitaan virheitä eläinrekisterissä tai kirjanpidossa.

Tukisovelluksessa tositetarkastuslistaan merkitään tieto, mitkä tapahtumat on tarkastettu tositteesta. Tapahtumakohtaisiin lisätietoihin kirjataan tieto, miten on varmistettu tulo- tai poistopäivän oikeellisuudesta, jos tuenhakijalla ei ole esittää tapahtumasta tositetta.

Tukikelpoiset eläimet, joiden eläinrekisterissä olevien tietojen todetaan tarkastuksessa olevan virheellisiä, hylätään tämän ohjeen luvun 5.2.2 mukaisesti.

Tukikelpoiset eläimet, joiden kirjanpidossa olevien tietojen todetaan tarkastuksessa olevan virheellisiä, valvontatulos määritetään tämän ohjeen luvun 5.2.3 mukaan.

---

<sup>64</sup> VNa 79/2023 14 §, VNa 163/2023 6 §



### 5.3 Eläimen hylkääminen

Valvonnassa aiheutuu seuraamuksia vain niistä eläimistä,

- joilla on havaittu puute, jossain tarkastettavista kohdista ja
- jotka ovat kyseisessä tuessa tukikelpoisia eläimiä (luku 5). Huomioitava:
  - o Eläinten hyvinvointikorvauksessa eläimen tukikelpoisuutta tarkastellaan toimenpidekohtaisesti.
  - o eläinten hyvinvointikorvauksessa tukikelpoisella tarkoitetaan myös eläimiä, jotka saattavat täyttää tukikelpoisuusedellytykset myöhemmin valvottavan kalenterivuoden aikana.
  - o Lammas- ja vuohipalkkioissa tukikelpoisella tarkoitetaan eläimiä, jotka ovat viitepäivän tietojen mukaan kyseisen palkkion hakemuksella joko tukikelpoisina tai mahdollisesti tukikelpoisina eläiminä.
    - a. Valvonnassa ei hylätä eläintä, joka ei ole viitepäivän rekisteritietojen mukaan ollut kyseisen palkkion hakemuksella millään tilalla.

Kansallisten kotieläintukien valvonnassa tukikelpoisina eläiminä tarkasteltavia eläimiä ovat ainoastaan kaikki valvontahetkellä tukikelpoiset eläimet. Kansallisessa tuessa ei tarkastella ns. potentiaalisia eläimiä, eli mahdollisesti myöhemmin tukivuoden aikana tukikelpoisuuden saavuttavia eläimiä.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa eläin hylätään valvonnassa ja tukeen aiheutuu seuraamuksia vain niistä eläimistä, jotka ovat sopimuksella aktiivisina, mutta

- eläimen poistoa tilalta ei ole ilmoitettu eläinrekisteriin,
- tilalta poistettua eläintä ei ole poistettu sopimukselta tai
- tilalta poistettua eläintä ei ole korvattu sopimukselle toisella eläimellä.

#### ELÄIMEN HYLKÄÄMINEN

Tukisovelluksen tukieläinten käsittely -paneelissa ovat näkyvissä kaikki poikkeamahavainnon valvonnassa saaneet tukikelpoiset eläimet. Tukivalvonnassa on käsiteltävä vähintään

- Tukieläimet -valinta: eläimellä on tukeen vaikuttava poikkeama.
- Yhden tunnistimen eläimet -valinta: Puutteellisesti merkityjä eläimiä (luku on yli 20 % kaikista tilan eläimistä).

Eläimet käsitellään tukikohtaisesti ja eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpidekohtaisesti.





Hylättävälle eläimelle valitaan tilanteeksi joko

1. hylkäys (hylätty eläin tunnistettu välittömästi valvonnassa)
  - a. Jos tilalla hylätään enintään 3 yksilöllisesti tunnistettavissa olevaa eläintä, kyseisistä eläimistä ei makseta tukea, seuraamuksia ei sovelleta.
2. hylkäys, ei yksilöitävissä (hylättyä eläintä ei tunnistettu välittömästi valvonnassa)

**Uuhista ja kutuista maksettavassa palkkiossa** viitepäivä määrää eläimen hylkäämisestä aiheutuvien hylättyjen ruokintapäivien määrän.

**Teuraskaritsoilla, teuraskileillä ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen eläimillä** laiminlyönti aiheuttaa yhden kokonaisen eläimen hylkäämisen.

**Eläinten hyvinvointikorvauksessa, kansallisessa kotieläintuessa:**

Hylätylle eläimelle valitaan tarkenne, hylätäänkö eläin

1. lukitun datan rekisteritiedon mukaisten ruokintapäivien mukaan (valvontaehtojen luonti) vai
2. tarkastajan havainnon (valvonnassa todettu) perusteella laskettujen ruokintapäivien mukaan.

Valvonnassa pääsääntönä on valita tarkenne, jossa eläimellä on eniten ruokintapäiviä. Tukisovellus laskee tallennettujen tietojen perusteella eläimelle hylättävien tukikelpoisuuspäivien lukumäärän. Asiasta tarkemmin Eläintukien valvontatietojen tallennus Tukisovellukseen -ohjeessa.

Eläinten hyvinvointikorvaus:

Jos eläinrekisterin tai pitopaikan kirjanpidon mukaan maatilalla olevaa eläintä ei voida valvonnassa todeta eikä tukea hakenut esitä valvonnassa kirjallista näyttöä eläimen tunnistamisen ja rekisteröinnin ilmoitusaikojen noudattamisesta, eläin hylätään ja seuraamusten laskennassa käytetään koko sitoumuskauden tukikelpoisuuspäivien määrä riippumatta siitä, kauanko eläin on ollut maatilalla.

### 5.3.1 Eläimen hylkäykseen liittyviä esimerkkejä

**Poistopäivän virhe:**

tilalta poistamaton eläin

Eläinlistalla uuhi (s. 16.04.2020). Valvottavat ehdot luodaan 10.06.2023. Eläintä ei löydy. Poistopäiväksi todetaan 15.3.2023 Honkajoen tekemän rekisteri-ilmoituksen perusteella.

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): Eläin hylätään

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): Eläin hylätään

Kansallinen uuhituki: Eläin hylätään

EHK: Eläin hylätään



Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään, jos sopimuseläin Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläintä ei hylätä, ei palkkiokelpoinen

Rekisteristä poistettu uuhi, joka löytyy tilalta:

Valvontaehdot luodaan 01.10.2023. Tilalla havaitaan uuhi, jota ei löydy eläinlistalta, mutta joka tunnistetaan korvamerkeistä (s. 20.11.2020). Rekisterissä olevan virheellisen poistoilmoituksen mukaan se on poistettu 04.06.2023. Eläin löytyy tilalta. Sitä ei ole oikeasti poistettu.

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): Eläin hylätään

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): Eläin hylätään

Kansallinen uuhituki: Eläin hylätään

EHK: Eläin hylätään

Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään, jos sopimuseläin Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläintä ei hylätä, ei palkkiokelpoinen

**Korvamerkittämyys:**

Valvottavat ehdot luodaan 22.06.2023. Eläinlistalla uuhi (s. 27.02.2019). Eläimellä ei korvamerkkejä. Korvausmerkit löytyvät tilalta.

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): Eläin hylätään

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): Eläin hylätään

Kansallinen uuhituki: Eläin hylätään

EHK: Eläin hylätään

Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläin hylätään, jos sopimuseläin Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläintä ei hylätä, ei palkkiokelpoinen

Valvottavat ehdot luodaan 27.10.2023. Eläinlistalla uuhi (s. 1.5.2021). Eläimellä ei korvamerkkejä. Eläin on tilan **ainoa** korvamerkitön eläin ja korvausmerkit on tilattu ennen valvonnasta ilmoittamista, mutta ne eivät ole vielä saapuneet tilalle.

Tarkenteeksi valitaan ”Yhden eläimen korvamerkittämyys”.

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): Eläintä ei hylätä

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): Eläintä ei hylätä

Kansallinen uuhituki: Eläintä ei hylätä

EHK: Eläintä hylätä

Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläintä ei hylätä, jos sopimuseläin Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläintä ei hylätä, ei palkkiokelpoinen

Tilalla on yksi ennen 9.7.2005 tai aiemmin syntynyt korvamerkitön uuhi sekä yksi alle 1 vuotias pässi jota ei ole koskaan merkitty. Eläimet ovat olleet tilalla rekisterissä viitepäivinä 10.1.2023 ja 31.1.2023.



Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): Uuhi hylätään korvamerkittömyyden takia  
Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): Uuhi hylätään korvamerkittömyyden takia  
Kansallinen uuhituki: Uuhi hylätään korvamerkittömyyden takia  
EHK: Uuhi hylätään korvamerkittömyyden takia. Pässä hylätään korvamerkittömyyden takia  
Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Uuhi hylätään korvamerkittömyyden takia, jos sopimuseläin, pässi hylätään, jos sopimuseläin.  
Teuraskaritsa ja kilipalkkio: Pässä hylätään korvamerkittömyyden takia.

Karitsa s. 8.1.2023, valvonta 12.5.2023, Eläintä ei merkitty eikä rekisteröity. Karitsa ilmoitetaan rekisteriin valvontapäivänä.

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): eläin ei palkkiokelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): eläin ei palkkiokelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

Kansallinen uuhituki: eläin ei tukikelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

EHK: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä joissa eläin on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen

Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläintä ei hylätä, ei voi olla sopimuseläin  
Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläintä ei hylätä, koska eläin ei ole viitepäivänä tilalla eikä eläin ole kelvollinen 1.6. viitepäivään, koska eläin on syntynyt ennen 10.1. viitepäivää.

Karitsa s. 8.1.2023, valvonta 12.5.2023, Eläintä ei merkitty eikä rekisteröity, se on tilan ainoa tunnistamaton ja rekisteröimätön eläin. Valvonta jää kesken, kunnes eläin rekisteröidään. Tila ilmoittaa valvonnan jälkeen karitsan syntymäpäiväksi 12.3.2023

Uuhipalkkio (Manner-Suomen AB-alue): eläin ei palkkiokelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

Uuhipalkkio (AB-alueen ulkosaaristo ja Manner-Ahvenanmaa) ja kuttupalkkio (AB-alue): eläin ei palkkiokelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

Kansallinen uuhituki: eläin ei tukikelpoinen (ei ehdi täyttää 12kk)

EHK: Eläin hylätään niistä toimenpiteistä joissa eläin on tukikelpoinen tai mahdollisesti tukikelpoinen

Alkuperäsrotueläinten kasvattamissopimus: Eläintä ei hylätä, ei voi olla sopimuseläin  
Teuraskaritsa ja kilipalkkio: eläin hylätään, koska eläin on oikeasti syntynyt ennen ensimmäistä viitepäivää (10.1.) mutta tilan ilmoittaman virheellisen syntymäpäivän takia eläin nousee virheellisesti 1.6. viitepäivän eläimiin. Valvonta jää kesken, kunnes 1.6. viitepäivän eläimet on saatu hakemuksille.

### **Pitopaikka**



Uuhilauma on viety kesäksi naapurin niitylle, mutta siirtoilmoitusta rekisteriin ei ole tehty. Tila ei ole ilmoittanut kyseiseen pitopaikkaan minkään eläinlajin pitoa. Naapuri on ilmoittanut niityn pitopaikkaan lampaiden pidon ja on toimijana eläintepitäjärekisterissä.

Eläimet ovat väärässä pitopaikassa, hylätään kaikissa tuissa, joissa uuhet ovat tukikelpoisia tai mahdollisesti tukikelpoisia

Uuhilauma on viety kesäksi naapurin niitylle, mutta siirtoilmoitusta rekisteriin ei ole tehty. Tila on ilmoittanut kyseiseen pitopaikkaan mehiläisten pidon. Naapuri on pitopaikan toimijana eläintepitäjärekisterissä.

Eläimet ovat pitopaikassa, johon eläintenpitäjä on ilmoittanut eläintenpitotoimintaa, eläimiä ei hylätä.

### 5.3.2 Eläinryhmät ja tukityypit

#### KOKO MAA

##### 1. Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio (+ mahdollisesti tukikelpoiset)

**Teuraskaritsa** tai -kili on teurastettu, enintään 12 kk ikäinen lammas, joka ei ole karitsoinut

- Mahdollisesti tukikelpoinen teuraskaritsa tai -kili on syntynyt aikaisintaan 11.1.2022
- Mahdollisesti tukikelpoinen eläin EI ole tilalla kuollut eläin
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut teuraskaritsa ja teuraskilipalkkiota hakeneen tilan hallinnassa ja on potentiaalinen palkkioon
  - o viitepäivä 10.1.2023: eläin syntynyt 11.1.2022-10.1.2023
  - o viitepäivä 1.6.2023: eläin syntynyt 11.1.-1.6.2023

##### 2. Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset

**Lammas, vuohi** sopimuksella oleva, EU-tunnuksella yksilöity ryhmäeläin

##### 3. Eläinten hyvinvointikorvaus (+ mahdollisesti tukikelpoiset)

Kaikki toimenpiteet

Mahdollisesti tukikelpoinen lammas/vuohi täyttää 2 kk tukivuoden aikana (synt. viim. 31.10. tukivuonna)

#### VAIN MANNER-SUOMEN AB-ALUE

##### 1. Uuhipalkkio (+ mahdollisesti tukikelpoiset)

**Uuhi** yli 12 kk ikäinen naaraspuolinen lammas



- mahdollisesti tukikelpoinen uuhi täyttää vuoden aikana 12 kk 1 pv (synt. viim. 30.12. valvontavuotta edeltävänä vuonna)
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut kyseisen alueen uuhipalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

## **2. Kuttupalkkio (+mahdollisesti tukikelpoiset)**

**kuttu** yli 12 kk ikäinen naaraspuolinen vuohi, ei kuitenkaan kääpiövuohi

- mahdollisesti tukikelpoinen kuttu täyttää vuoden aikana 12 kk 1 pv (synt. viim. 30.12. valvontavuotta edeltävänä vuonna)
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut kuttupalkkiota hakeneen tilan hallinnassa

## **VAIN AB-ALUEEN ULKOSAARISTO JA MANNER-AHVENANMAA**

### **1. Uuhipalkkio ja kuttupalkkio (+ mahdollisesti tukikelpoiset)**

**Uuhi /kuttu** yli 12 kk ikäinen naaraspuolinen eläin

- mahdollisesti tukikelpoinen eläin täyttää vuoden aikana 12 kk 1 pv (synt. viim. 30.12. valvontavuotta edeltävänä vuonna)
- Viitepäivän rekisteritiedon mukaan eläin on ollut kyseisestä eläinlajista palkkiota hakeneen tilan hallinnassa

## **VAIN C-ALUE**

### **1. Kansallinen kotieläintuki uuhista**

**Uuhi** yli 12 kk naaraspuolinen lammas

### **2. Kansallinen kotieläintuki kutuista**

**Kuttu** yli 12 kk naaraspuolinen vuohi

## **Lampaat**

### **Uuhi**

<b>Tukityyppi</b>	<b>Tukialue</b>	<b>sukupuoli</b>	<b>tukikelp.ikä</b>	<b>potent.ikä</b>	<b>rotu</b>	<b>muu vaatimus</b>
Uuhipalkkio	AB	U	yli 12 kk	synt.viim.30.12.2022	-	Viitepäivänä uuhipalkkion hakemuksella
Kansall.uuhituki	C	U	yli 12 kk	-	-	
APR	ABC	U		-	kyllä	jälkeläinen
EHK:lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-



EHK:lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden ja vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim.30.09.	-	-

### Karitsa

Tukityyppi	Tuki-alue	suku-puoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	ruhopai-no väh.	hall.aika	muu vaatimus
Uuhipalkkio	AB	U	yli 12 kk	synt.viim.30.12.2022	-	-	-	Viitepäivänä uuhipalkkion hakemuksella
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	ABC	-	enint.12 kk	synt aikaisintaan 11.1.2023	-	18 kg	10 päivää	poikimaton
EHK:lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-	-	-
EHK:lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-	-	-
EHK:lampaiden&vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim.30.9.	-	-	-	-

### Pässi

Tukityyppi	Tukialue	sukupuoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	muu vaatimus
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	ABC	-	enint.12 kk	aikaisintaan 11.1.2023	-	-
APR	ABC	P		-	kyllä	jälkeläinen
EHK:lampaiden &vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden &vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden&vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim.30.9.	-	-



### Vuohet Kuttu

Tukityyppi	Tukialue	sukupuoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	muu vaatimus
Kuttupalkkio	AB	K	yli 12 kk	synt.viim.30.12.2022	-	Viitepäivänä kuttupalkkion hakemuksella
Kansall.kuttutuki	C	K			-	
APR	ABC	K		-	kyllä	jälkeläinen
EHK:lampaiden &vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden &vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden&vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim.30.9.	-	-

### Kili

Tukityyppi	Tuki-alue	suku-puoli	tukikelp.ikä	potent. ikä	rotu	ruhopai-no väh.	hall.aika	muu vaatimus
Kuttupalkkio	AB	K	yli 12 kk	synt.viim. 30.12.2022	-	-	-	Viitepäivänä kuttupalkkion hakemuksella
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	ABC	-	enint.12 kk	synt.aikaisintaan 11.1.2023	-	10 kg	10 päivää	poikimaton
EHK:lampaiden&vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim. 31.10.	-	-	-	-
EHK:lampaiden&vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim. 31.10.	-	-	-	-
EHK:lampaiden&vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim. 30.09.	-	-	-	-

### Pukki

Tukityyppi	Tukialue	sukupuoli	tukikelp.ikä	potent.ikä	rotu	muu vaatimus
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	ABC	-	enint.12 kk	synt. aikaisintaan 11.1.2023	-	-



APR	ABC	Pukki		-	kyllä	jälkeläinen
EHK:lampaiden & vuohien hyvinvointisuunnitelma	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden & vuohien olosuhteiden parantaminen	ABC	-	väh. 2 kk	synt.viim.31.10.	-	-
EHK:lampaiden & vuohien laidunnus	ABC	-	väh. 3 kk	synt.viim.30.09.	-	-

## 5.4 Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen tukiehdot

Vähimmäisvaatimukset

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 § 1 mom.

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

5 § 1 mom.

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

### **Eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---





Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

9 § 1 mom.

Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

#### **VNa 587/2010, muutoksineen**

8 § 1 mom.

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu.

12 § 1 mom.

Lampaan juotto ja ruokinta

Lampaille annettavan rehun tulee täyttää lampaan ravitsemukselliset tarpeet.

#### **VNa 589/2010**

8 § 1 mom.

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu.

11 § 1 mom.

Vuohen juotto ja ruokinta



Vuohille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.

#### Tukiehdot

Lampaat ja vuohet valvotaan yksilöeläiminä. Valvontakäynnillä tilalla tarkastetaan kaikki tilalla olevat lampaat ja/ tai vuohet.

Viljelijä on sitoutunut kasvattamaan sopimuksessa mainitun eläinmäärän samaan alkuperäisrotuun kuuluvia eläimiä koko sopimusvuoden ajan<sup>65</sup>.

Viljelijä on sitoutunut pitämään hallinnassaan sopimuksessa mainitut eläimet koko sopimusvuoden ajan<sup>66</sup>.

Ennen tilakäyntiä:

- 1.Varmista sopimuskäsittelijältä sopimuksella olevien eläinten ajantasaisuus
- 2.Luo valvottavat ehdot, kun sopimuksen eläintiedot ajan tasalla

Tilalla tarkastetaan:

- 1.Kaikkien tilan lampaiden ja vuohien merkitsemisen ja rekisteröinnin vaatimusten noudattaminen
- 2.APR-sopimusehtojen vähimmäisvaatimusten noudattaminen
- 3.APR-sopimusehtojen tukiehtojen noudattaminen
  - b. poistoista ja korvauksista on ilmoitettu sopimuskäsittelijälle 14 päivän kuluessa, jos sopimuseläintä ei löydy tilalta valvontahetkellä.

Miten toimia, kun tila ilmoittanut sopimuskäsittelijälle eläimen poiston tai korvaamisen valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä

Esimerkkejä:

Eläin poistettu enintään 7 päivää ennen valvontaa,  
➤ sopimuseläimen tilanne kunnossa

Eläin poistettu yli 7 päivää, mutta enintään 14 päivää ennen valvontaa,

- d) rekisteriin poistoilmoitus on tehty, mutta ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä  
➤ sopimuseläimen tilanne kunnossa
- e) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tehty valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä  
➤ sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia

---

<sup>65</sup> VNa 78/2023 50 §

<sup>66</sup> VNa 78/2023 50 §



- f) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia

Eläin poistettu yli 14 päivää ennen valvontaa,

- e) rekisteriin poistoilmoitus on tehty 7 päivän sisällä, mutta ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuskäsittelijän on hylättävä eläin. Tarkastaja huomio tapahtuneen tositetarkastuksesta jossa APR eläimelle tulee huomiomerkki.
- f) rekisteriin poistoilmoitus on tehty myöhässä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - eläin eläinlistalla -> hylätään
  - eläin tositetarkastuksessa -> hylätään
- g) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tehty valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia
- h) rekisteriin poistoilmoitus tekemättä, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläin hylätään rekisterivirheen takia

Eläin poistettu sopimukselta valvottavien ehtojen luonnin jälkeen, mutta eläin edelleen tilalla

- b) Eläin korvamerkkitön, korvat ehjät, korvausmerkkejä ei tilattu
  - valvonnasta ilmoittamisen jälkeen sopimukselta poistettavaksi haettu eläin, valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tehtyjä muutoksia ei huomioida
  - sopimuseläin hylätään korvamerkittömyyden takia

## 5.5 Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (Lampaat, Vuohet)

Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava myös toisen tilan pitopaikassa olevilla tuenhakijan lampailla ja vuohilla.

Tarkastettavat vähimmäisvaatimukset<sup>67</sup> ja tukiehdot<sup>68</sup> toimenpiteittäin

### 5.5.1 Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma

- Vähimmäisvaatimukset

---

<sup>67</sup> VNa 1381/2022 9, 23–25 §

<sup>68</sup> VNa 1381/2022 23–25 §



## Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13

### Tarkastetaan, että

#### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, lämpötila, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. (VNa 587/2010 7 § 1 mom., VNa 589/2010 7 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu. (VNa 587/2010 8 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu. (VNa 589/2010 8 § 1 mom.)*
- *Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 587/2010 8 § 2 mom.)*
- *Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 589/2010 8 § 2 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sen tarvitsemaa hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Lampaat eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)). (VNa 587/2010 7 § 1 mom.)*
- *Vuohet eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)). (VNa 589/2010 7 § 2 mom.)*



### *Ruokinta ja juotto*

- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*
- *Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi. (ELSuA 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Lampaille annettavan rehun tulee täyttää lampaan ravitsemukselliset tarpeet. (VNa 587/2010 12 § 1 mom.)*
- *Vuohille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä. (VNa 589/2010 11 § 1 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*
- *Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 589/2010 11 § 4 mom.)*

### b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan lampailla ja vuohilla, myös niillä, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä; niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

### **Valvonnassa tarkastetaan:**

1. Ruokintasuunnitelma kaikille lampailla ja vuohille:
  - Eläinryhmäkohtainen
  - Kirjallinen
  - Laskelmiin perustuva
  - Karkearehun rehuanalyysiin perustuva
  - Huomioitu eläimen kasvuvaihe, tuotostaso ja tuotantovaihe
  - Saa olla itse tehty, kunhan em. vaatimukset täyttyvät.
2. Karkearehun rehuanalyysi
  - Rehuanalyysi käytettävän satokauden karkearehusta
  - Ei koske laidunta ja olkea, ml. ruokohelpi



## 5.5.2 Lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen

### a) Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

*Tarkastetaan, että*

*Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti liikaannu. (VNa 587/2010 8 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti liikaannu. (VNa 589/2010 8 § 1 mom.)*
- *Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 587/2010 8 § 2 mom.)*
- *Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 589/2010 8 § 2 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*



- *Eläinten pitopaikan lattian pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lampailla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle. (VNa 587/2010 5 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojan lattian tai karsinan pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Vuohilla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle. (VNa 589/2010 5 § 1 mom.)*
- *Poikimiskarsinassa ja kilien pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Poikimiskarsinan ja kiinteäpohjaisen kilien pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu. (VNa 589/2010 5 § 3 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sen tarvitsemaa hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Lammas on kerittävä vähintään kerran vuodessa. (VNa 587/2010 15 § 1 mom.)*
- *Sairasta tai vahingoittunutta lammasta varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin lampaisiin. (VNa 587/2010 3 § 3 mom.)*
- *Sairasta tai vahingoittunutta vuohia varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin vuohiin. (VNa 589/2010 3 § 3 mom.)*
- *Vastasyntyneitä karitsoja on valvottava uuden ja karitsan välisen sidoksen muodostumisen varmistamiseksi. Karitsojen tarvitseman lisälämmön saannin turvaamiseksi on tarvittaessa oltava käytettävissä lämmitin. (VNa 587/2010 13 § 2 mom.)*
- *Vastasyntyneitä kilejä on valvottava kutun ja kilin välisen sidoksen muodostumisen varmistamiseksi. Kilien tarvitseman lisälämmön saannin turvaamiseksi on tarvittaessa oltava käytettävissä lämmitin. (VNa 589/2010 12 § 2 mom.)*

#### *Ruokinta ja juotto*

- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Virtsat ja ulosteet eivät saa liata rehua. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*



- *Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 589/2010 11 § 4 mom.)*

## b) Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Laidunkauden ulkopuolella.

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä, jos tukiehtojen noudattaminen voidaan todeta valvontakäynnillä. Jos tilalla ei ole karitsoita valvontahetkellä, viljelijän on osoitettava miten hän tarvittaessa toteuttaa karitsoiden ryhmäkarsinat ja karitsakamarit.

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan lampailla ja vuohilla, myös niillä, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

### **Valvonnassa tarkastetaan:**

#### **Eläinten olosuhteet**

1. Eläimet ovat ryhmäkarsinoissa
  - Pässit, vuohipukit: karsinan pinta-ala vähintään 2 m<sup>2</sup> /eläin
2. Jokaisella eläimellä on kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue.
  - Kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle
3. Eläin saa olla yksittäiskarsinassa hyväksyttävästä syystä
  - Eläinlääketieteellinen syy tai aggressiivinen käytös.
  - Tilalla on vain yksi pässi tai vuohipukki
  - Karsinan pinta-ala on vähintään 2 m<sup>2</sup>
  - Eläin pääsee karsinassa kääntymään ympäri esteettä.
  - Muihin lampaisiin tai vuohiin on näköyhteys.
4. Karitsointikarsina uuhelle ja sen vastasyntyneille karitsoille
  - Pinta-ala vähintään 2,2 m<sup>2</sup>
  - lämmitysmahdollisuus tai lämpöeristetty
  - ei koske uuhia ja karitsoita, jotka ovat laitumella
5. Karitsoilla on karitsakamarit 2 viikon iästä alkaen vieroitukseen saakka.
  - ei koske uuhia ja karitsoita, jotka ovat laitumella
6. Sairas- ja hoitokarsinat:
  - voivat olla usean eläimen yhteiskäyttöisiä, mutta eläimen eristämiseen on varauduttava
  - kiinteäpohjainen
  - makuualue hyvin kuivitettu, pehmeä
  - eläimen lämmitysmahdollisuus
  - Pinta-alavaatimus vähintään 2 m<sup>2</sup> vähintään 3 kk ikäistä lammasta tai vuohta kohden (Ryhmä- ja yksittäiskarsinat)
7. Yksittäis-, karitsointi- sekä sairaus- ja hoitokarsinoiden ja pässien /vuohipukkien ryhmäkarsinoiden pinta-alat mitataan.





- Mittaustulos, eläinmäärä ja karsinan pinta-ala/eläin merkitään Tukisovellukseen.
- Valvonnassa mitataan ahtaimmilla vaikuttavat karsinat.
- Jos jonkin karsinatyyppin pinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki vastaavat karsinat.

### 5.5.3 Lampaiden ja vuohien laidunnus

#### a) Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

*Tarkastetaan, että*

*Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu. (VNa 587/2010 8 § 1 mom.)*
- *Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu. (VNa 589/2010 8 § 1 mom.)*
- *Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 587/2010 8 § 2 mom.)*
- *Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 589/2010 8 § 2 mom.)*
- *Tarhan aitauksen tulee olla rakenteiltaan ja materiaaleiltaan tarhattavalle eläinlajille sopiva ja sellainen, että se estää eläintä karkaamasta. (ELSuA 396/1996 6 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhassa olevilla eläimillä on oltava riittävä suoja epäsuotuisia sääoloja vastaan. Säensuojassa on oltava sopivat makuupaikat kaikille eläimille.*



*Ulkotarhassa olevien eläinten eristämistä ja hoitoa varten tulee olla asianmukaiset tilat. (ELSUa 396/1996 7 §)*

- *Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 587/2010 8 § 2 mom.)*
- *Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 589/2010 8 § 2 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sen tarvitsemaa hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*

#### *Ruokinta ja juotto*

- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 587/2010 12 § 4 mom.)*
- *Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään. (VNa 589/2010 11 § 4 mom.)*

#### **b) Tukiehdot**

Tukiehtoja on toteutettava kaikilla tuenhakijan yli 3 kk ikäisillä lampaille ja yli 12 kk ikäisillä vuohilla, myös niillä, jotka ovat toisen tilan pitopaikassa.

Viitteellinen tarkastusajankohta: Toukokuu–lokakuu



Jos tilakäynti tehdään ennen kuin eläimet ovat olleet laitumella eikä tilakäynnillä ole merkkejä laidunnuksen toteuttamisesta (esim. aidat), tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen vaatii lisäkäynnin.

1. Lampaista ja vuohia on laidunnettu vähintään 90 päivänä.
  - Pässien ja vuohipukkien laidunnus voidaan korvata ulkoilulla.
  - Laidunaitausten ja ulkoilutarhojen olemassaolo sekä eläinten laidunnus ja ulkoilu tarkastetaan
2. Laitumella vuohilla on oltava mahdollisuus toteuttaa luontaista kiipeilytarvettaan.
  - Koskee myös pukkeja ulkoilutarhassa
3. Laidunnuksesta on pidetty kirjaa.
  - Laidunnuskirjanpidosta, että yli 3 kk ikäiset lampaat ja yli 12 kk ikäiset vuohet ovat laiduntaneet vähintään 90 päivänä
  - Jos pässit ja vuohipukit eivät ole laiduntaneet, tarkastetaan ulkoilukirjanpidosta, että ne ovat ulkoilleet vähintään 90 päivänä.
  - Tarkastetaan kirjanpidosta eläinten laidunnus- ja ulkoilukerrat valvontahetkeen asti
  - Jos valvontahetkellä eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää, mutta jäljellä olevan laidunnusajan perusteella voidaan olettaa 90 päivän laidunnusajan täyttyvän:
    - i. Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti. Tuenhakija on noudattanut toimenpiteen ehtoja.
    - Jos tilavalvonta tehdään ennen 30.9. ja eläimet eivät vielä ole laiduntaneet vaadittua 90 päivää ja jäljellä olevan laidunnusajan perusteella 90 päivän laidunnusaika ei täyty:
      - ii. Tukisovellukseen merkitään laidunnuspäivien lukumäärä valvontahetkeen asti.
      - iii. Toimenpiteen tukea leikataan tukiehdon noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden, keston ja toistuvuuden perusteella.

Laidunnuspäivien lukumäärä merkitään sovellukseen kaikissa tapauksissa, ei vain niissä tapauksissa, joissa päivät eivät vielä ole täyttyneet.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2). Ei koske tilannetta, jossa valvonta tehdään ennen kuin eläimet ovat olleet laitumella ja tilakäynnillä voidaan havaita aikomus, että laidunnusta tullaan toteuttamaan (aidat). Laidunnuskirjanpito voidaan pyytää toimittamaan ELY-keskukseen syksyllä laidunnuksen päätyttyä tai suorittaa tilakäynti.



## 6 SIAT

Tämä luku koskee eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutuneiden sikatilojen valvontaa. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen valvonnan ohjeistus on peltovalvontaohjeessa.

### 6.1 Eläinmäärän tarkistaminen<sup>69</sup>

Valvonnassa lasketaan tilalla olevien sikojen lukumäärä eläinryhmittäin ja mahdollisesta kirjanpidosta tarkastetaan valvontapäivän eläinryhmittäiset eläinmäärät. Tiedot merkitään Tukisovellukseen pitopaikkakohtaisesti eläintenhavainnointiin.

Sikojen eläinryhmät ovat:

- Porsas (0–3 kk)
- Lihasika (yli 3 kk – alle 8 kk, lihantuotantoon tarkoitettu)
- Nuori siitossika (yli 3 kk – alle 8 kk, jälkeläisten tuotantoon tarkoitettu)
- Emakko (vähintään 8 kk)
- Karju (vähintään 8 kk)

### 6.2 Eläinrekisteri ja pitopaikan kirjanpito

Tarkastetaan pitopaikkakohtaisesti sikarekisterin kuukauden 1. päivien eläinmääräilmoitukset sitoumusvuoden alusta (1.1.2023–) valvontahetkeen. Sikarekisterin kuukauden 1. päivien eläinmääräilmoitukset on tehtävä viimeistään:<sup>70</sup>

1. Toukokuun loppuun mennessä (tammi–huhtikuu)
2. Syyskuun loppuun mennessä (touko–elokuu)
3. Tammikuun loppuun mennessä (syys–joulukuu)

Sikarekisterin eläinryhmät:

- Porsas (0–3 kk)
- Lihasika (yli 3– alle 8 kk, lihantuotantoon tarkoitettu)
- Nuori siitossika (yli 3– alle 8 kk, jälkeläisten tuotantoon tarkoitettu)
- Emakko (vähintään 8 kk)
- Karju (vähintään 8 kk)

Tarkistuslistalle tulostuvat pitopaikkakohtaisesti sikarekisterin eläinmääräilmoitukset valvontaehtoien luomishetken mukaisena. Tarkistuslistalle eläinryhmän

---

<sup>69</sup> VNa 79/2023 14 ja 18 §

<sup>70</sup> (EU) N:o 2016/429 102, 118 ja 120 art., (EU) N:o 2019/2035 22, 52 ja 56 art., (EU) N:o 2021/520 3 art., L 1069/2021, MMMa 67/2022 4 §



eläinmääräksi tulostuu 0, jos tuenhakijan sikarekisteriin ilmoittama eläinmäärä on 0. Jos tuenhakija ei ole tehnyt kuukauden 1. päivän eläinmääräilmoitusta, tarkistuslistan kohtaan tulostuu viiva (-). Valvonnasta ilmoittamisen jälkeen myöhässä tehdyn sikarekisterin eläinmääräilmoituksen katsotaan olevan tekemätön ilmoitus, jolloin kyseisen kuukauden havaittu eläinmäärä on 0.

Sioista on pidettävä ajan tasalla olevaa pitopaikkakohtaista kirjaa. Kirjanpitoa voi ylläpitää eläinrekisteri-ilmoituksilla, jos vaaditut tiedot ilmoitetaan rekisteriin eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettujen säädösten mukaan. Eläinkirjanpidosta tarkastetaan kunkin kalenterikuukauden 1. päivien eläinryhmittäiset eläinmäärät 1.1.2023 alkaen valvontahetkeen asti.<sup>71</sup> Tiedot eläinkirjanpidon eläinmääristä tallennetaan kuukausikohtaisesti.

Tarkistuslistalle *eläinmääräilmoitukset* –kohtaan merkitään 1.1.2023 alkaen valvontahetkeen asti

- kuukauden 1. päivien eläinryhmittäiset eläinmäärät eläinkirjanpidosta
- kun havaitaan eroavaisuuksia sikarekisterin ja mahdollisen eläinkirjanpidon ja havaitun eläinmäärän välillä, kirjataan eläinkirjanpidon kirjauksen lisäksi havaittu lukumäärä

### 6.3 Tositteet

Tarkistuslistalle tulostuu sikarekisteristä eläinmääräilmoitusten lisäksi pitopaikkakohtaisesti sikojen tulo- ja poistotapahtumat 12 kuukauden ajalta ennen tulostuspäivää. Tukisovellukseen tapahtumailmoituksiin merkitään, mitkä tositteet valvonnassa on tarkastettu. Osto- ja myyntitositteiden sekä tulo- ja poistotapahtumien sekä eläinmääräilmoituksen tarkastamisella varmistetaan mahdollisen pitopaikan kirjanpidon tietojen oikeellisuus.

Tositteet voidaan tarkastaa otantana. Otantaan valitaan järjestyksessä uusimmasta ilmoituksesta vanhimpaan tapahtumalajeittain vähintään 30 % eläinten ostoilmoituksista ja vähintään 30 % eläinten poistoilmoituksista valvontahetkeä edeltäneinä 6 kk:na. Jos tarkastuksessa havaitaan virheitä eläinkirjanpidon tai sikarekisterin eläinmääräilmoitusten tiedoissa, kaikki sikojen ostoa ja poistoa koskevat ilmoitukset on tarkastettava 12 kk valvontahetkestä taaksepäin.

### 6.4 Tukisovellukseen tallennettava eläinmäärä

Eläinten hyvinvointikorvauksen sikatilojen tilavalvonnassa Tukisovellukseen tallennetaan tarkistuslistalta pitopaikkakohtaisesti kunkin kuukauden 1. päivän havaittu ja hyväksytty eläinryhmittäinen eläinmäärä sekä eläinkirjanpidon eläinmäärä tukivuoden alusta valvontahetkeen asti.

---

<sup>71</sup> VNa 79/2023 18/2022 4 §, MMMa 67/2022 1 §



Valvonnassa voidaan hyväksyä vain niiden pitopaikkojen eläinmäärät, jotka on ilmoitettu tukihakemuksella. Jos valvonnassa todetaan eläimiä rekisteröimättömässä tai lopetetussa pitopaikassa, näiden pitopaikkojen eläinmääriä ei voida hyväksyä valvonnassa ja eläinmääräksi näissä pitopaikoissa todetaan 0.

### **Hyväksytyllä eläinmäärällä tarkoitetaan, kun tilalla pitopaikan kirjanpitovelvollisuus**

1. Niiltä kuukausilta, joista on tullut tehdä eläinmääräilmoitukset sikarekisteriin,
  - Hyväksytyn eläinmäärän selvittämiseksi sioilla verrataan pitopaikkakohtaisesti pitopaikan kirjanpidosta selvitettyjä, tarkastuksessa havaittuja (luku 6.3) ja sikarekisteriin ilmoitettuja (luku 6.2) kuukauden 1. päivien eläinryhmittäisiä eläinmääriä.
  - Jos eroa havaitaan, Tukisovellukseen hyväksytyksi eläinryhmittäiseksi eläinmääräksi tallennetaan pitopaikkakohtaisesti kyseisen kuukauden 1. päivän pienin eläinmäärä (tarkistuslistan kohta *Eläinmääräilmoitukset* -> *Kesysika* -> sikarekisteri/kirjanpito).
2. Niiden kuukausien 1. päivän eläinmäärät, joista sikarekisterin eläinmääräilmoituksia ei vielä ole pitänyt tehdä,
  - Tukisovellukseen tallennetaan pitopaikkakohtaisesti pitopaikan kirjanpidon eläinmäärä sekä eläinkirjanpidon selvityksen avulla tarkastuksessa havaittu (todettu) eläinmäärä, ellei eläinmääräilmoitusta sikarekisterissä ole.
  - Jos eroa havaitaan, Tukisovellukseen hyväksytyksi eläinryhmittäiseksi eläinmääräksi tallennetaan pitopaikkakohtaisesti kyseisen kuukauden 1. päivän pienin eläinmäärä (tarkistuslistan kohta *Eläinmääräilmoitukset* -> *Kesysika*-> sikarekisteri/kirjanpito).
  - Jos valvonta tehdään kuukauden 1. päivä ja kyseisen päivän eläinmäärää ei ole merkitty eläinkirjanpitoon, tukisovellukseen tallennetaan kyseisen kuukauden 1. päivän havaituksi ja hyväksytyksi eläinmääräksi tarkastajan valvontapäivänä toteama eläinmäärä. Eläinkirjanpidon eläinmääräksi tallennetaan 0.
  - Jos eläinmääräilmoitukset sikarekisteriin on tehty myös kuukausilta, joita ei vielä ole tarvinnut ilmoittaa rekisteriin, katso kohta 1.

### **Hyväksytyllä eläinmäärällä tarkoitetaan, kun tilalla EI OLE pitopaikan kirjanpitovelvollisuutta**

*Esimerkki 1: Tilalla kirjanpitovelvollisuus. Valvonta tehdään 23.7. Tila on ilmoittanut sikarekisteriin kuukauden 1. päivien eläinmäärät ajalta 1.1.–1.7. Valvonnassa verrataan eläinkirjanpidon, tarkastuksessa havaittujen ja sikarekisterin eläinmääriä ajalta 1.1.–1.7. Tukisovellukseen tallennetaan valvonnassa todetut kunkin kuukauden 1. päivän eläinmäärät. Jos havaitussa eläinmäärässä, eläinkirjanpidossa tai sikarekisterin eläinmäärässä todetaan eroavaisuuksia, hyväksytyksi eläinryhmittäiseksi eläinmääräksi tallennetaan kyseisen kuukauden 1. päiväältä pienin eläinmäärä.*



*Esimerkki 2: Tilalla kirjanpitovelvollisuus. Valvonta tehdään 23.7. Tila ei ole tehnyt sikarekisteriin kuukauden 1. päivien eläinmääräilmoituksia 1.1.–1.4. Valvonnassa tallennetaan hyväksytyksi eläinmääräksi kunkin eläinryhmän osalta 0 ajalle 1.1.–1.4. Ajalta 1.5.–1.7. Tukisovellukseen tallennetaan todetuksi eläinryhmittäiseksi eläinmääräksi eläinkirjanpidon selvityksessä havaitut kuukauden 1. päivien eläinmäärät. Jos havaittu eläinmäärä ja kirjanpidon eläinmäärä eroavat, tallennetaan hyväksytyksi eläinmääräksi pienin eläinmäärä.*

#### **6.4.1 Eläinryhmät ja toimenpiteet**

##### **Eläinten hyvinvointikorvaus**

Lihasila (yli 3 kk – alle 8 kk)

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma
- Lihasilkojen olosuhteiden parantaminen

Porsas (0–3 kk)

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma
- Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen

Emakko (vähintään 8 kk)

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma
- Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen
- Parannetut porsimisolosuhteet
- Vapaaporsitus

Karju (vähintään 8 kk)

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma

Nuori siitossika (yli 3 kk – alle 8 kk)

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma

#### **6.5 Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (siat)**

Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava myös toisen tilan pitopaikassa olevilla tuenhakijan sioilla.

Eläinten hyvinvointikorvauksessa tilan on noudatettava vähimmäisvaatimuksia. Sikojen suojelusta annetun asetuksen (VNa 629/2012) säädöksiä on noudatettava eläinten hyvinvointikorvauksessa, huomioiden kuitenkin em. asetuksella säädetyt siirtymäajat. Säädetyt siirtymäajat eivät koske toimenpidettä Sikojen sairais- ja hoitokarsinat.



Tarkastettavat vähimmäisvaatimukset<sup>72</sup> ja tukiehdot<sup>73</sup> toimenpiteittäin

### 6.5.1 Sikojen hyvinvointisuunnitelma

#### a) Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

##### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNa 629/2012 12 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)*
- *Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)*
- *Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus, ilman kosteus, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville eläimille sopiva. (VNa 629/2012 6 § 1 mom.)*

##### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*

##### *Ruokinta ja juotto*

- *Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
-----------------	---

<sup>72</sup> VNa 1381/2022 9, 17–22 §

<sup>73</sup> VNa 1381/2022 17–22 §





< 25	15
25–50	25
> 50	30

- *On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*
- *Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi. (ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Sialle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sioille sopivaa ja riittävän energiapitoista. Siat on ruokittava vähintään kerran päivässä. Joutilaille emakoille ja ensikoille on annettava lisäksi riittävästi täyttävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi. (VNa 629/2012 15 § 1 mom.)*
- *Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista juomaa. (ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)*
- *Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

#### b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: Koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle, paitsi jos tilalla on tuotantotauko.

Hyvinvointisuunnitelman osalta valvonnassa tarkastetaan valvontahetkellä käytössä oleva ruokintasuunnitelma. Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tuenhakijan sioilla, myös toisen tilan pitopaikassa.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä; niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

#### Valvonnassa tarkastetaan:

##### Asiakirjat

1. Pääasiallisen rehuosion tai seoksen rehuanalyysi
2. Ruokintasuunnitelma
  - Eläinryhmäkohtainen
  - Kirjallinen
  - Laskelmiin perustuva
  - Huomioitu eläimen kasvu, tuotostaso ja tuotantovaihe



- Lihasioilla, vieroitetuilla porsailla ja nuorilla siitossioilla kasvatusvaihe
- Emakoilla porsastuotannon vaihe
- Ruokintasuunnitelma perustuu pääasiallisen rehukomponentin tai seoksen rehuanalyysiin
- Saa olla itse tehty, kunhan edellä mainitut asiat täyttyvät

## 6.5.2 Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen

### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

#### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNa 629/2012 12 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)*
- *Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)*
- *Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka. (ELSUa 396/1996 3 § 1 mom.)*



- *Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyräjoiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Sialla on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäroity. (VNa 629/2012 4 § 4 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen. (VNa 629/2012 3 § 2 mom.)*

#### *Ruokinta ja juotto*

- *Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

#### *Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

- *On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*
- *Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)*
- *Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

#### **b. Tukiehdot**

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle.

Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tilan vähintään 8 kk ikäisillä emakoilla ja ensikoilla, myös toisen tilan pitopaikassa.



## Valvonnassa tarkastetaan:

### Sikalan olosuhteet

1. Emakot ja ensikot tiineytetään pihatossa tai ryhmäkarsinassa
  - Emakot ja ensikot ovat pihatossa tai ryhmäkarsinassa koko tiineysajan vieroituksesta seuraavaan porsimiseen asti.
    - o vähimmäistason vaatimus: emakot ja ensikot pihatossa tai ryhmäkarsinassa tihentymisen varmistamisesta seuraavaan porsimiseen asti
    - o tukiehto: Emakot ja ensikot ovat pihatossa tai ryhmäkarsinassa vieroituksesta tiinehtymisen varmistamiseen asti
3. Ensikkoa tai emakkoa saa pitää tiineytyshäkissä enintään 8 päivän ajan siemennyksen yhteydessä.
  - enintään 60 cm pitkiä lapaerottimia ei katsota häkeiksi
  - Häkin käytöstä on pidettävä kirjaa.
4. Vieroituksesta seuraavan tiinehtymisen varmistamiseen asti pihatossa tai ryhmäkarsinassa ruokintahäkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa on vähintään 2,25 m<sup>2</sup> /eläin.
  - Alasta vähintään 1,3 m<sup>2</sup> /eläin on kiinteäpohjaista makuu-aluetta ja
    - i. joko kuivittua makuu-aluetta tai
    - ii. eläimillä on esteettömästi saatavilla heinää tai olkea.
  - Tiinehtymisen varmistamisen jälkeen pihatossa tai ryhmäkarsinassa on noudatettava VNA 629/2012 mukaisia pinta-aloja.
5. Ahtaimmalta vaikuttava ryhmäkarsina ja sen makuualue mitataan.
  - Jos ryhmäkarsinan pinta-alat eivät ole tukiehtojen mukaiset, mitataan kaikki tiineytettävien emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinat.
  - Tukisovellukseen merkitään näkyviin mittaustulokset (kokonaispinta-ala ja makuualueen pinta-ala), karsinan eläinmäärä ja kokonais- ja makuualueen pinta-alat/eläin.

### 6.5.3 Parannetut porsimisolosuhteet

#### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

#### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNA 629/2012 12 § 1 mom.)*



- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)*
- *Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 4 mom.)*
- *Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka. (ELSUa 396/1996 3 § 1 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylättyä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen. (VNa 629/2012 3 § 2 mom.)*
- *Porsituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla. (VNa 629/2012 9 § 1 mom.)*
- *Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta. (VNa 629/2012 9 § 2 mom.)*
- *Pikkuporsilla on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtä aikaa makuulle. (VNa 629/2012 9 § 3 mom.)*



- *Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin. (VNa 629/2012 9 § 4 mom.)*
- *Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten. (VNa 629/2012 16 § 2 mom.)*

**Ruokinta ja juotto**

- *Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

**Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden**

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

- *On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*
- *Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)*
- *Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*
- 

**b. Tukiehdot**

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle.

Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tilan vähintään 8 kk ikäisillä emakoilla ja ensikoilla, myös toisen tilan pitopaikassa.

Poikkeus: tila on tukihakemuksella ilmoittanut vapaaporsituskarsinoiden määrän, jolloin valvonnassa tarkastetaan käytettävissä olevien vapaaporsituskarsinoiden lukumäärä ja tukiehtojen täyttyminen niissä.

- Tukisovellukseen tallennetaan valvonnassa todettu käytettävissä olevien vapaaporsituskarsinoiden lukumäärä.

**Valvonnassa tarkastetaan:****Sikalan olosuhteet**

1. Vapaa porsiminen, emakot tai ensikot eivät porsi häkeissä



- Emakko voi olla porsimishäkissä ajan, joka alkaa enintään 2 vrk ennen odotettua porsimista ja päättyy viimeistään 3 vrk kuluttua porsimisesta.
  - Porsitushäkki on purettava tai avattava välittömästi käytön jälkeen niin, ettei se rajoita emakon liikkumista karsinassa.
    - o Porsitushäkin käyttöajasta ja käytön syystä on pidetty kirjaa.
    - o Ei sallittu: kiinteä häkki, joka rajoittaa emakon liikkumista tai vie tilaa karsinassa, vaikka seinä avattu tai poistettu.
    - o Esimerkkejä tässä tarkoitetuista sallituista porsimishäkeistä <https://www.youtube.com/watch?v=2balh5-0eIQ>
  - Poikkeustapauksessa eläin voi olla tilapäisesti porsitushäkissä enintään 7 vrk porsimisen jälkeen, (aggressiivinen tai levoton eläin, muu hyväksyttävä syy)
2. Emakolla ja ensikolla jatkuvasti saatavilla pesäntekomateriaalia.
- Pesäntekomateriaalia ei tarvitse olla porsimisen jälkeen
3. Porsituskarsinan pinta-ala on vähintään 6 m<sup>2</sup>, josta vähintään 1 m<sup>2</sup> porsaille karsinarakenteilla rajattua aluetta.
- Emakko tai ensikko pääsee esteettä kääntymään karsinassa ympäri
  - Porsituskarsinan kokonaispinta-alaan voi sisältyä lantakäytävä
  - Porsaille on rajatulla alueella hyvin kuivitettu makuualue, johon kaikki mahtuvat yhtä aikaa makuulle
  - Pienimmältä vaikuttavan porsituskarsinan pinta-alat mitataan ja mittaustulokset (kokonaispinta-ala ja porsaille varattu ala) merkitään tarkistuslistalle ja Tukisovellukseen.
  - Jos porsituskarsinan pinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki porsituskarsinat.

### Asiakirjat

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

1. Jos valvontahetkellä emakko on porsitushäkissä, emakon pito porsitushäkissä tarkastetaan häkin käyttöajasta ja –syystä pidetystä kirjanpidosta

## 6.5.4 Vapaaporsitus

### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

Pitopaikan ja laitumen turvallisuus

- Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)



- Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNa 629/2012 12 § 1 mom.)
- Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)
- Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)
- Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)
- Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 4 mom.)
- Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka. (ELSUa 396/1996 3 § 1 mom.)

#### Eläinten hoito

- Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)
- Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen. (VNa 629/2012 3 § 2 mom.)
- Porsituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla. (VNa 629/2012 9 § 1 mom.)
- Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta. (VNa 629/2012 9 § 2 mom.)





- Pikkuporsailla on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaavat mahtuvat yhtä aikaa makuulle. (VNa 629/2012 9 § 3 mom.)
- Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin. (VNa 629/2012 9 § 4 mom.)
- Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten. (VNa 629/2012 16 § 2 mom.)

**Ruokinta ja juotto**

- Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

- On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)
- Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)
- Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)

**b. Tukiehdot**

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle.

Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tilan vapaana porsivilla vähintään 8 kk ikäisillä emakoilla ja ensikoilla, myös toisen tilan pitopaikassa.

Poikkeus: tila on tukihakemuksella ilmoittanut vapaaporsituskarsinoiden määrän, jolloin valvonnassa tarkastetaan käytettävissä olevien vapaaporsituskarsinoiden lukumäärä ja tukiehtojen täyttyminen niissä.

- Tukisovellukseen tallennetaan valvonnassa todettu käytettävissä olevien vapaaporsituskarsinoiden lukumäärä.

**Valvonnassa tarkastetaan:****Sikalan olosuhteet**



- Ensikko ja emakko on pidettävä porsituskarsinassa vapaana ennen porsimista, koko porsimisajan ja sen jälkeen koko imetysajan
- Ensikon ja emakon liikkumista saa rajoittaa vain poikkeustapauksissa ja tilapäisesti, jos se on tarpeen eläinlääkinnällisten tai muiden hoitotoimenpiteiden, porsaiden turvallisuuden tai työturvallisuuden vuoksi.
- Porsituskarsinassa on kiinteää pohjaa (vähimmäisvaatimukset)
- Porsituskarsinassa on riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten sekä tongittavaksi ja kuivikkeeksi
- Muokkautuvaa ja irtainta pesäntekomateriaalia on tarjolla koko ajan porsimiseen asti
- Virikemateriaalia ja kuiviketta on porsituskarsinassa koko ajan
- Porsituskarsinassa on katettu porsaspesä, jonka katto voidaan tarvittaessa avata
- Ensikko ja emakko pääsevät esteettä kääntymään porsituskarsinassa ympäri
- Porsituskarsinan kääntöhalkaisijan on vähintään 170 cm (koskee karsinoita, joiden rakentaminen aloitettu 31.12.2021 jälkeen)
- Porsituskarsinassa porsailla on vähintään 1 m<sup>2</sup> sellaista tilaa, jossa karsinarakenteet suojaavat porsaita jäämästä emakon alle.
- Porsituskarsinan pinta-ala on vähintään 6 m<sup>2</sup> (koskee karsinoita, joiden rakentaminen aloitettu ennen 31.12.2021). Tarkistuslistalle ja Tukisovellukseen merkitään 6 m<sup>2</sup> porsituskarsinoiden lukumäärä ja pienimmän karsinan mittaustulos.
  - Tila on ilmoittanut hakemuksessa toiminnassa tai rakenteilla olleiden 6 neliömetrin karsinoiden lukumäärät 31.12.2021.
  - Valvonnassa ei voida hyväksyä enempää 6 neliömetrin karsinoita, kuin mitä tuenhakija on hakemuksellaan ko. tukivuonna ilmoittanut. Jos käytössä on yli 6 neliömetrin karsinoita enemmän kuin tukihakemuksella on ilmoitettu, ylimenevälle karsinamäärälle määrätään toimenpidekohtainen tuen leikkaus (luku 12.2).
- Porsituskarsinan pinta-ala on vähintään 7 m<sup>2</sup> (koskee karsinoita, joiden rakentaminen aloitettu 31.12.2021 jälkeen). Tukisovellukseen merkitään 7 m<sup>2</sup> porsituskarsinoiden lukumäärä ja pienimmän karsinan mittaustulos.
- Jos porsituskarsinan pinta-ala ei ole tukiehtojen mukainen, mitataan kaikki porsituskarsinat.

### Asiakirjat

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

1. Tilalla on pidetty kirjaa porsitushäkin käytön syistä ja rajoitustoimenpiteistä.
2. Jos valvontahetkellä emakko on porsitushäkissä, emakon pito porsitushäkissä tarkastetaan häkin käyttöajasta ja –syystä pidetystä kirjanpidosta



## 6.5.5 Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen

### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

*Tarkastetaan, että*

*Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNa 629/2012 12 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)*
- *Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)*
- *Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)*
- *Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 4 mom.)*
- *Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka. (ELSUa 396/1996 3 § 1 mom.)*

*Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*



- *Sikaryhmien yhdistämistä on vältettävä. Jos sikaryhmiä kuitenkin joudutaan yhdistämään tai ryhmään joudutaan tuomaan uusia eläimiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Toisilleen tuntemattomien sikojen yhdistäminen samaan ryhmään on pyrittävä tekemään sikojen ollessa mahdollisimman nuoria ennen niiden vieroittamista tai korkeintaan viikko sen jälkeen. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikoja. Sikaryhmiä yhdistettäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisestä syystä ja eläinlääkäriin valvonnassa. (VNa 629/2012 14 § 1 mom.)*

*Ruokinta ja juotto*

- *Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

- *On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*
- *Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)*
- *Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)*

b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle, paitsi jos sikalassa on tuotantotauko.

Tukiehtoja on noudatettava kaikilla tilan vieroitetuilla porsailla, **myös toisen tilan pitopaikassa.**

**Valvonnassa tarkastetaan:**

Vieroitetuilla porsailla on:

1. katoksellinen kiinteälattiainen makuualue, joka on lämmitettävissä
2. koko ajan helposti saatavilla heinää, olkea tai muuta muokattavaa ja syötävää ainesta virikemateriaalina
  - käytössä olevista virikemateriaaleista on kirjallinen kuvaus



## 6.5.6 Lihaskojen olosuhteiden parantaminen

### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Vähimmäisvaatimuksia on noudatettava tilan kaikilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevilla, 3-8 kk ikäisillä lihasioilla.

Tarkastetaan, että

Pitopaikan ja laitumen turvallisuus

- Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)
- Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia. (VNa 629/2012 12 § 1 mom.)
- Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä. (VNa 629/2012 12 § 2 mom.)
- Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan. (VNa 629/2012 12 § 3 mom.)
- Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)
- Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 4 mom.)
- Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka. (ELSUa 396/1996 3 § 1 mom.)

Eläinten hoito

- Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa.



Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)

- Sikaryhmien yhdistämistä on vältettävä. Jos sikaryhmiä kuitenkin joudutaan yhdistämään tai ryhmään joudutaan tuomaan uusia eläimiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Toisilleen tuntemattomien sikojen yhdistäminen samaan ryhmään on pyrittävä tekemään sikojen ollessa mahdollisimman nuoria ennen niiden vieroittamista tai korkeintaan viikko sen jälkeen. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikoja. Sikaryhmiä yhdistettäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisestä syystä ja eläinlääkäriin valvonnassa. (VNa 629/2012 14 § 1 mom.)

#### Ruokinta ja juotto

- Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)

##### *Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

- On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)
- Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. (VNa 629/2012 15 § 3 mom.)
- Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa juomavettä. (VNa 629/2012 15 § 4 mom.)

#### b. Tukiehdot

Lihasisikojen olosuhteiden parantamiseksi tehdyt toimet on kirjattu.

## 7 HEVOSET

Tässä ohjeessa hevosella tarkoitetaan alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella olevia suomenhevosia, tammoja, oreja tai ruunia. Eläimen



on pitänyt sopimusta edeltävän kolmen vuoden aikana tuottaa vähintään yksi jälkeläinen.

## 7.1 Eläinkirjanpito ja pitopaikka<sup>74</sup>

Hevosista on pidettävä ajan tasalla olevaa kirjaa. Hevospassi ei korvaa eläinkirjanpitoa. Jos pitopaikkakohtaista eläinkirjanpitoa ei ole pidetty lainkaan, sopimuksen kaikki eläimet hylätään.

### Pitopaikka

Eläimen tulee olla tukihakemuksella ilmoitetussa pitopaikassa

- lyhytaikainen siirto toiseen pitopaikkaan merkitään kirjanpitoon esim. astutusmatka tai kilpailu
- pidempiaikainen siirto (esim. muutto, pidempiaikainen laidunnus) toiseen, tukihakemuksella ilmoittamattomaan pitopaikkaan pitää ilmoittaa ELY-keskukseen.

Jos siirtoa toiseen pitopaikkaan ei ole ilmoitettu tai kirjattu kirjanpitoon, eläin hylätään. Jos valvonnassa todetaan eläimiä rekisteröimättömässä tai lopetetussa pitopaikassa, näissä pitopaikoissa olevat hevoset hylätään.

## 7.2 Tositteet<sup>75</sup>

Osto- ja myyntitositteiden tarkastamisella varmistetaan eläinkirjanpidon tietojen olevan oikein.

Tilalla olevien ja tilalta poistettujen tukikelpoisten eläinten osto- ja myyntitositteet tarkastetaan valvontahetkestä 6 kk taaksepäin. Tositteiden tietoja verrataan eläinten tulo- ja poistomerkintöihin eläinkirjanpidossa. Tositteet voidaan tarkastaa otantana.

Otantaan valitaan vähintään 30 % eläimistä, jotka on ostettu ja vähintään 30 % eläimistä, jotka on poistettu valvontahetkeä edeltäneinä 6 kk:na. Jos tarkastuksessa havaitaan virheitä, kaikki hevosia koskevat tositteet on tarkastettava 12 kk valvontahetkestä taaksepäin.

Jos tositteet tarkastetaan paperisina versioina, tarkastaja merkitsee tarkastamiinsa tositteisiin nimikirjaimensa ja tarkastuspäivämäärän. Jälkikäteen toimitetut,

---

<sup>74</sup> (EU) 2016/429 102, 118, 120 art., (EU) 2019/2035 58, 64 ja 65 art. (EU) 2021/963 9, 11 ja 12 art., L 1069/2021, VNa 78/2023 50 §

<sup>75</sup> VNa 79/2023 14 §



alkuperäiset tositteet käsitellään samoin ja palautetaan tuenhakijalle. Jos tositteet tarkastetaan sähköisessä muodossa, ne liitetään sähköiseen arkistoon. Tieto tositteiden tarkastamisesta kirjataan Tukisovelluksen lisätietoihin.

### 7.3 Tunnistaminen ja Rekisteröinti

Hevosen on oltava rekisteröity Hippoksen rekisteriin. Hevosen tulee olla tuenhakijan hallinnassa Suomen Hippoksen rekisterissä.<sup>76</sup> Hevosen pitopaikassa on oltava hevosen tunnistusasiakirja eli rekisteritodistus tai hevospassi.

### 7.4 Sopimusehtojen tarkastaminen

Hevoset valvotaan yksilöeläiminä. Valvontakäynnillä tarkastetaan kaikki valvottavan tilan sopimushevoset.

Viljelijä on sitoutunut noudattamaan sopimuksessa mainittuja ehtoja koko sopimusvuoden ajan<sup>77</sup>.

Ennen tilakäyntiä:

- 1.Varmista sopimuskäsittelijältä sopimuksella olevien eläinten ajantasaisuus
- 2.Luo valvottavat ehdot, kun sopimuksen eläintiedot ovat ajan tasalla

Tilalla tarkastetaan:

- 1.Kaikkien tilan sopimuksella olevien hevosten tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimusten noudattaminen, eli luetaan hevosten mikrosirut ja tarkistetaan hevospassi.
- 2.Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen vähimmäisvaatimusten noudattaminen
- 3.Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen tukiehtojen noudattaminen

Tarkastetaan sopimuksella olevien hevosten tukiehtojen mukainen poistaminen ja tai korvaaminen jos sopimuksella olevaa hevosta ei löydy tilalta valvontahetkellä:

- Jos eläin on kuollut tai se on poistettu hakijan hallinnasta sopimuskauden aikana, se on tullut ilmoittaa ELY-keskukseen 14 päivän sisällä.
- Jos poistetulle eläimelle on haluttu ilmoittaa korvaava eläin, myös korvaamisesta on pitänyt ilmoittaa saman 14 päivän sisällä.

---

<sup>76</sup> (EU) N:o 2016/429, (EU) N:o 2019/2035, (EU) N:o 2021/520, (EU) 2021/963, MMMa 67/2022 7 §, VNa 78/2023 50 §

<sup>77</sup> VNa 78/2023 50 §





- Suomenhevosen voi korvata sopimusvuonna tai sitä edeltävinä kolmena edeltävänä vuonna ennen korvaushetkeä puhdasrotuisen jälkeläisen tuottanut tamma, ori tai ruuna.<sup>78</sup>.

Miten toimia, kun tila ilmoittanut sopimuskäsittelijälle eläimen poiston tai korvaamisen valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa eläin hylätään valvonnassa ja tukeen aiheutuu seuraamuksia vain niistä eläimistä, jotka ovat valvottavien ehtojen luomishetkellä sopimuksella aktiivisina, mutta

- tilalta poistettua eläintä ei ole poistettu sopimukselta tai
- tilalta poistettua eläintä ei ole korvattu sopimukselle toisella eläimellä.

Esimerkkejä:

Eläin poistettu enintään 14 päivää ennen valvontaa, ja myynnistä tms. löytyy tosite,

- sopimuseläimen tilanne kunnossa

Eläin poistettu yli 14 päivää ennen valvontaehtojen luontia.

- g) Tuenhakijalla on tosite poistosta mutta ilmoitus sopimuskäsittelijälle tekemättä
  - sopimuseläin hylätään
- h) Tuenhakijalla ei ole tositetta poistosta, ilmoitus sopimuskäsittelijälle tehty valvontaehtojen luonnin jälkeen, ennen tilakäyntiä
  - sopimuseläin hylätään.

Eläin poistettu sopimukselta valvottavien ehtojen luonnin jälkeen, mutta eläin edelleen tilalla

- c) Valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tehtyjä ilmoituksia ei huomioida. Eläin käsitellään valvonnassa sopimuseläimenä.

Eläin kuollut valvonnasta ilmoittamispäivänä. Hakija ilmoittanut seuraavana päivänä eläimen korvaamisen Elyyn. Valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tehtyjä ilmoituksia ei huomioida. Eläin käsitellään valvonnassa sopimuseläimenä. Tuenhakijalla on vielä ilmoitusaikaa jäljellä (ely-keskukseen). Korvaavaksi eläimeksi ilmoitettua eläintä ei käsitellä sopimuseläimenä valvonnassa.

---

<sup>78</sup> VNa 78/2023 50 §



## 7.5 Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 § 1 mom.

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

5 § 1 mom.

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

### **Eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia



Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

9 § 1 mom.  
Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

### **VNa 588/2010**

6 § 1 mom.  
Ulkotarha ja laidun

Hevosen ulkotarhan ja laitumen sekä eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava hevoselle turvalliset.

7 § 2-3 mom.  
Ulkotarhan ja laitumen aitaaminen

---

Aidat ja niihin liittyvät rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että hevonen ei vahingoita niihin itseään. Aitojen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat korjattava viivytyksettä.

Ulkotarhan ja laitumen aita ei saa olla piikkilankaa.

9 §  
Hevosen ruokinta

Hevoselle annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.

-



## 8 SIIPIKARJA

Tämä luku koskee kanoista ja kukoista tehtyjen alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimusten sekä eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutuneiden siipikarjatilojen valvontaa. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen valvonnasta kerrotaan peltovalvontaohjeessa.

### 8.1 Eläinmäärän tarkastaminen<sup>79</sup>

Eläinten hyvinvointikorvauksessa siipikarjan eläinryhmittäiset lukumäärät tilalla valvontapäivänä lasketaan pitopaikan kirjanpidon ja tositteiden avulla. Tulos tallennetaan Tukisovelluksen tilakohtaisiin lisätietoihin.

Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinryhmät:

- Munivat kanat ja munivien kanojen emot
- Broilerit
- Kalkkunat

### 8.2 Eläinkirjanpito ja tositteet

Siipikarjasta on pidettävä ajan tasalla olevaa pitopaikkakohtaista kirjaa. Eläinkirjanpidosta tarkastetaan kunkin kalenterikuukauden 1. päivien eläinryhmittäiset eläinmäärät. Poikkeuksena broilereilla pitopaikan kirjanpidosta tarkastellaan kunkin kalenterikuukauden 1., 2., 3., 4. tai 5. päivän eläinmääriä, joista hyväksytään korkein eläinmäärä.<sup>80</sup>

Osto- ja myyntitositteiden tarkastamisella varmistetaan pitopaikan kirjanpidon tietojen olevan oikein.

Tilalla olevan ja tilalta poistetun siipikarjan osto- ja myyntitositteet tarkastetaan valvontahetkestä 6 kk taaksepäin. Tositteiden tietoja verrataan siipikarjan tulo- ja poistomerkintöihin pitopaikan kirjanpidossa. Tositteet voidaan tarkastaa otantana.

Otantaan valitaan vähintään 30 % siipikarjan ostotositteista ja vähintään 30 % siipikarjan poistotositteista valvontahetkeä edeltäneinä 6 kk:na. Jos tarkastuksessa havaitaan virheitä eläinkirjanpidon tiedoissa, pitopaikan kirjanpito ja kaikki siipikarjaa koskevat tositteet on tarkastettava 12 kk valvontahetkestä taaksepäin.<sup>81</sup>

Tarkastaja merkitsee tarkastamiinsa tositteisiin nimikirjaimensa ja tarkastuspäivämäärän. Jos tositteet tarkastetaan paperisina versioina, tarkastaja merkitsee tarkastamiinsa tositteisiin nimikirjaimensa ja

---

<sup>79</sup> VNa 79/2023 14 ja 18 §

<sup>80</sup> (EU) 2019/2035 102 art., (EU) 2019/2035, L 1069/2021 7 §, MMMa 67/2022 1 §, VNa 1378/2022 4 §

<sup>81</sup> VNa 79/2023 14 §



tarkastuspäivämäärän. Jälkikäteen toimitetut, alkuperäiset tositteet käsitellään samoin ja palautetaan tuenhakijalle. Jos tositteet on tarkastettu sähköisessä muodossa, ne lisätään sähköiseen arkistoon. Valvonnan lisätietoihin tallennetaan, jos tositetarkastelu on laajentunut koskemaan 0–12 kk tositteita.

### Eläinten hyvinvointikorvaus

Munivat kanat ja kalkkunat

Tukisovellukseen merkitään kalenterivuoden alusta alkaen valvontahetkeen asti kultakin kuukaudelta valvonnassa todettu eläinmäärä eläinryhmittäin

- kuukauden 1. päivien eläinmäärät pitopaikan kirjanpidosta, kun pitopaikan kirjanpito on oikein tai
- kuukauden 1. päivän eläinmäärästä pienempi, kun pitopaikan kirjanpito ja tarkastuksessa havaittu kuukauden 1. päivän eläinmäärä eroaa toisistaan. Tarkistuslistalle lisätietoihin kirjataan erikseen pitopaikan kirjanpidossa olevat ja tarkastuksessa havaitut eläinmäärät.

Broilerit

Tukisovellukseen merkitään kalenterivuoden alusta alkaen valvontahetkeen asti kultakin kuukaudelta valvonnassa todettu eläinmäärä eläinryhmittäin

- kun pitopaikan kirjanpito on oikein: kunkin kuukauden 1., 2., 3., 4. tai 5. päivän korkein eläinmäärä pitopaikan kirjanpidosta
- kun pitopaikan kirjanpito ja tarkastuksessa havaittu kuukauden 1., 2., 3., 4. tai 5. päivän eläinmäärä eroaa toisistaan:
  - a. Jos tarkastuksessa havaittu kuukauden 1.–5. päivän välisen ajan korkein eläinmäärä on pienempi kuin kyseisen kuukauden 1.–5. päivien eläinmäärä pitopaikan kirjanpidossa, valvonnassa hyväksytään tarkastuksessa havaittu lukumäärä.

#### *Esimerkki 1: Maaliskuun eläinmäärä*

Broilerit, maaliskuu	1.3.	2.3.	3.3.	4.3.	5.3.
Kirjanpito	32 645	31 321	65 745	64 532	33 789
Valvonta	32 645	31 321	65 475	64 232	33 789
<b>Todettu</b>			<b>65 475</b>		

#### *Esimerkki 2: Maaliskuun eläinmäärä*

Broilerit, maaliskuu	1.3.	2.3.	3.3.	4.3.	5.3.
Kirjanpito	32 645	31 321	65 745	64 532	33 789
Valvonta	32 645	31 321	65 745	66 532	33 789
<b>Todettu</b>			<b>65 745</b>		

- a. Jos pitopaikan kirjanpidossa kuukauden 1.–5. päivän välisen ajan korkein eläinmäärä on pienempi kuin tarkastuksessa havaittu kyseisen kuukauden



1.–5. päivien korkein eläinmäärä, valvonnassa hyväksytään pitopaikan kirjanpidon mukainen lukumäärä.

*Esimerkki 3: Maaliskuun eläinmäärä*

Broilerit, maaliskuu	1.3.	2.3.	3.3.	4.3.	5.3.
Kirjanpito	32 645	31 321	65 475	64 532	33 789
Valvonta	32 645	31 321	65 745	64 720	33 989
<b>Todettu</b>			<b>65 475</b>		

- c. Tukisovelluksen lisätietoihin kirjataan erikseen kirjanpidossa olevat ja tarkastuksessa havaitut eläinmäärät (kohdat a ja b).

**Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella** olevasta siipikarjasta pitää pitää pitopaikkakohtaista kirjanpitoa. Jos kirjanpitoa ei ole, parvi hylätään.

### 8.3 Tukisovellukseen tallennettava eläinmäärä

**Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen** siipikarjatilan tilavalvonnassa tukisovellukseen tallennetaan tieto siitä, onko tilalla vähintään 20 kanan parvi, joista vähintään yksi on kukko.

**Eläinten hyvinvointikorvauksen** siipikarjatilojen tilavalvonnassa Tukisovellukseen tallennetaan valvonnassa todetut kuukausittaiset eläinmäärät eläinryhmittäin tukivuoden alusta valvontahetkeen asti (luku 8.2).

Valvonnassa voidaan hyväksyä vain niiden pitopaikkojen eläinmäärät, jotka on ilmoitettu tukihakemuksella. Jos valvonnassa todetaan eläimiä rekisteröimättömässä tai lopetetussa pitopaikassa, näiden pitopaikkojen eläinmääriä ei voida hyväksyä valvonnassa ja eläinmääräksi näissä pitopaikoissa todetaan 0.

#### 8.3.1 Eläinryhmät ja tukityypit

**Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset**

**Kana ja kukko** vähintään 20 kanan parvi

**Eläinten hyvinvointikorvaus**

Munivat kanat ja niiden emot

- Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma
- Siipikarjan olosuhteiden parantaminen

Broilerit

- Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma
- Siipikarjan olosuhteiden parantaminen

Kalkkunat

- Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma



- Siipikarjan olosuhteiden parantaminen

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa maatiaiskanojen sopimus hylätään valvonnassa ja tukeen aiheutuu seuraamuksia, jos parvessa on alle 20 lintua.

## 8.4 Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset<sup>82</sup>

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 § 1 mom.

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

5 § 1 mom.

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

### **Eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

---

<sup>82</sup> VNa 78/2023 50 §



Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

9 § 1 mom.

Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

#### **VNa 673/2010, muutoksineen**

6 §

Ulkotarha ja muu ulkotila

Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.

9 § 1 mom.

Juotto ja ruokinta

Kanoille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.





## 8.5 Eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdot (Siipikarja)

**Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava myös toisen tilan pitopaikassa olevalla tuenhakijan siipikarjalla.**

Tarkastettavat vähimmäisvaatimukset<sup>83</sup> ja tukiehdot<sup>84</sup> toimenpiteittäin

### 8.5.1 Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma

#### a. Vähimmäisvaatimukset

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

#### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen. (VNa 673/2010 6 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia. (VNa 673/2010 6 § 2 mom.)*
- *Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen. (VNa 375/2011 7 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita. Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia. (VNa 375/2011 7 § 2 mom.)*
- *Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita. Tarhan*

---

<sup>83</sup> VNa 1381/2022 9, 26–27 §

<sup>84</sup> VNa 1381/2022 26–27 §



*pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton. (VNa 677/2010 7 § 1 mom.)*

- *Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kalkkunoiden ikä, koko ja aktiivisuus sekä niiden lukumäärä. Jos kalkkunoilla ei ole mahdollisuutta päästä ulkotarhasta sisätiloihin, kalkkunoiden käytössä on oltava sopivia säänsuojia. (VNa 677/2010 7 § 2 mom.)*
- *Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni. (VNa 677/2010 7 § 3 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylättyä. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*

#### *Ruokinta ja juotto*

- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi. (ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa juomaa. (ELSUa 396/1996 9 § 1 mom.)*
- *Kanoille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä. (VNa 673/2010 9 § 1 mom.)*
- *Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 673/2010 9 § 2 mom.)*
- *Kanojen ruokintaan tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulostteet eivät saa liata rehua. (VNa 673/2010 9 § 3 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Kanojen saatavilla on oltava jatkuvasti juomavettä. (VNa 673/2010 9 § 2 mom.)*
- *Kanojen juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulostteet eivät saa liata juomavettä. (VNa 673/2010 9 § 3 mom.)*
- *Broilereille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua. Broilereiden ruokinnassa ja ravinnon koostumuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota nivel- ja luustovaurioiden ehkäisemiseen. (VNa 375/2011 10 § 1 mom.)*
- *Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 375/2011 10 § 2 mom.)*
- *Ulostteet eivät saa liata broilerin rehua. (VNa 375/2011 10 § 5 mom.)*



- *Broilereilla juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti. (VNa 375/2011 10 § 2 mom.)*
- *Ulosteet eivät saa liata broilerin juomavettä. (VNa 375/2011 10 § 5 mom.)*
- *Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua. (VNa 677/2010 10 § 1 mom.)*
- *Kalkkunoiden ruokintaan tarkoitettut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 677/2010 10 § 3 mom.)*
- *Kalkkunoiden saatavilla on oltava jatkuvasti juomavettä. (VNa 677/2010 10 § 1 mom.)*
- *Kalkkunoiden juottamiseen tarkoitettut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata juomavettä. (VNa 677/2010 10 § 3 mom.)*

## b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen vaatii lisäkäynnin tilalle, jos tilalla on tuotantotauko.

Hyvinvointisuunnitelman osalta valvonnassa tarkastetaan valvontahetkellä käytössä oleva ruokintasuunnitelma ja valkuaisrehuanalyysi. Tukiehtoja on noudatettava tilan kaikilla munivilla kanoilla, munivien kanojen emoilla, broilereilla ja kalkkunoilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevalla.

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

### **Valvonnassa tarkastetaan:**

#### **Asiakirjat**

1. Tilalla on ruokintasuunnitelma siipikarjalle
  - Kirjallinen
  - Eläinryhmäkohtainen
  - Laskelmiin perustuva
  - Huomioitu eläinten kasvu, tuotostaso ja tuotantovaihe
    - o Munintakanalassa esim. tuotantokauden vaihe ja tuotettujen munien määrä
  - Lihasiipikarjalla eläinten ikä
2. Saa olla itse tehty, kunhan edellä mainitut asiat täyttyvät
3. Jos ruokinnassa käytetään viljaa, siitä on analysoitava valkuainen
  - Jos teollisen rehun lisäksi siipikarjalle annetaan täydentävää viljaruokintaa, viljan valkuaisanalyysi on tehty ruokinnassa käytössä olevasta satokauden viljasta



- Jos ruokinnassa käytetään vain tehdasvalmisteista viljaa sisältävää rehua, jonka valkuaispitoisuuden valmistaja on analysoinut, erillistä valkuaisanalyysiä ei vaadita.

### **Tautisuojaus**

Siipikarjaosastoilla noudatetaan kaksinkertaista tautisulkua:

1. Kaksi kertaa kenkien vaihto eri alueilla,
2. suojarusteet,
3. käsien pesu ja kuivaus kertakäyttöpyyhkeisiin.
4. Jos rakennuksessa on useampi osasto, jokaisella osastolla käytetään sille osastolle tarkoitettuja kenkiä.

## **8.5.2 Siipikarjan olosuhteiden parantaminen**

### **a. Vähimmäisvaatimukset**

Vähimmäisvaatimukset tarkemmin luvussa 13.

Tarkastetaan, että

#### *Pitopaikan ja laitumen turvallisuus*

- *Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. (L 247/1996 4 § 1 mom.)*
- *Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen. (VNa 673/2010 6 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia. (VNa 673/2010 6 § 2 mom.)*
- *Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen. (VNa 375/2011 7 § 1 mom.)*
- *Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita. Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia. (VNa 375/2011 7 § 2 mom.)*



- Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton. (VNa 677/2010 7 § 1 mom.)
- Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kalkkunoiden ikä, koko ja aktiivisuus sekä niiden lukumäärä. Jos kalkkunoilla ei ole mahdollisuutta päästä ulkotarhasta sisätiloihin, kalkkunoiden käytössä on oltava sopivia säänsuojia. (VNa 677/2010 7 § 2 mom.)
- Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni. (VNa 677/2010 7 § 3 mom.)
- Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta. (ELSUa 396/1996 1 § 1 mom.)
- Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle. (ELSUa 396/1996 1 § 4 mom.)
- Eläimen pitopaikassa on huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta siten, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua. (ELSUa 396/1996 2 § 1 mom.)
- Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, ilman virtausnopeus, pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville kanoille sopiva. (VNa 673/2010 4 § 1 mom.)
- Kanojen käytettävissä on oltava pehkuja nokkimista ja kuopimista varten. (VNa 673/2010 12 § 4 mom.)
- Kanoilla on oltava asianmukaiset tilat munintaa varten. Jokaista alkavaa seitsemän kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi pesätila. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on oltava jokaista alkavaa 120 kanan ryhmää kohden vähintään neliometri. (VNa 673/2010 12 § 5 mom.)
- Kanalassa, jossa pidetään emoja, on neljää tai viittä emoa kohden oltava vähintään yksi pesä. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on jokaista alkavaa 100 emon ryhmää kohden oltava vähintään neliometri. (VNa 673/2010 14 §)
- Kanalassa on oltava tarkoituksenmukaisia orsia, joiden pituuden lintua kohden on oltava vähintään 15 senttimetriä. Orsien on oltava kanoille sopivasta



- materiaalista ja sellaisia, että kanat voivat käyttää niitä vaikeuksitta, eikä niissä saa olla teräviä kulmia. (VNa 673/2010 12 § 6 mom.)*
- *Jos kanalassa on vähintään 350 munivaa kanaa, kanaa kohden on oltava vähintään 250 neliösenttimetriä pehkulla varustettua aluetta, ja vähintään yhden kolmasosan lattian pinta-alasta on oltava varustettu pehkulla. (VNa 673/2010 13 § 1 mom.)*
  - *Orsia ei saa sijoittaa pehkujen yläpuolelle, ja orsien välisen vaakasuoran etäisyyden toisistaan on oltava vähintään 30 senttimetriä sekä etäisyyden seinästä vähintään 20 senttimetriä. (VNa 673/2010 13 § 2 mom.)*
  - *Kasvatusosastot, välineet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita broilereita eivätkä vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Kuolleet broilerit on poistettava kasvatusosastosta päivittäin. Kaikki tilat, laitteet ja välineet, joiden kanssa broilerit ovat kosketuksissa, on puhdistettava ja desinfioitava kauttaaltaan aina, kun tila tyhjennetään ja ennen kuin uusi broilerierä tuodaan sisään. Tyhjennyksen jälkeen kaikki käytetty pehku on poistettava ja puhdas pehku on levitettävä tilalle. Kasvatusosastossa on huolehdittava jyrksijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. (VNa 375/2011 3 § 3 mom.)*
  - *Kasvatusosaston ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, ilman virtausnopeus, lämpötila, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Ilmanvaihtoon on tarvittaessa yhdistettävä lämmitysjärjestelmä sopivan lämpötilan ylläpitämiseksi ja liiallisen kosteuden poistamiseksi. (VNa 375/2011 4 § 1 mom.)*
  - *Jos eläinten hyvinvointi ja terveys on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, kasvatusosastossa on oltava mahdollisuus eläinten hyvinvoinnin ja terveyden kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen myös koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän häiriöiden aikana. Koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä on tällöin oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti. (VNa 375/2011 4 § 2 mom.)*

#### *Eläinten hoito*

- *Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Kaikkien broilereiden on päästävä jatkuvasti pehkulle, joka on pinnalta sopivan kuivaa ja kuohkeaa. (VNa 375/2011 4 § 6 mom.)*
- *Eläinsuojelulain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu tarkastuseläinlääkäriin ilmoitus on tehtävä, jos parven jalkapohjatulehdusarvioinnin tulos ylittää 80 pistettä tai jos parven kumulatiivinen päiväkohtainen kuolleisuusaste on yli*



*prosenttiluvun, joka saadaan liitteen kohdan 5 mukaisesta laskentakaavasta. (VNa 375/2011 16 §)*

- *Pitopaikassa on oltava kalkkunoille sopiva sisustus ja varustus sekä sellaista materiaalia, jonka avulla kalkkunat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten esimerkiksi kylpemistä hiekassa tai pehkussa, sukimista tai muuta kehon hoitamista. (VNa 677/2010 4 § 1 mom.)*
- *Kalkkunaa saadaan pitää vain lattiakasvatusjärjestelmässä. Kalkkunoiden pitopaikan lattian on oltava niille sopivasta materiaalista sekä sellainen, että se ei vahingoita kalkkunoita eikä vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikan lattian on oltava kiinteäpohjainen lukuun ottamatta juomalaitteiden välittömässä läheisyydessä olevaa lattiaa, joka voi olla roiskeveden poistamiseksi viemäroityä, sekä kalkkunaemojen pesien edessä niiden puhtaanapitämiseksi olevaa rutilää. Pitopaikan lattialla on oltava riittävästi asianmukaista pehkuu, joka on pidettävä sopivan kuivana. (VNa 677/2010 4 § 2 mom.)*
- *Samassa tilassa pidettävän kalkkunaryhmän koon on oltava sopivassa suhteessa lintujen ikään, kokoon, sukupuoleen ja käytettävissä olevaan tilaan. Kalkkunoiden on pitopaikassa pystyttävä seisomaan normaalissa asennossa, kääntymään, räpyttelemään, sukimaan, toteuttamaan kalkkunoille tyypillisiä sosiaalisia käyttäytymismuotoja ja pakenemaan muita kalkkunoita. Kalkkunoiden makuualueen on oltava riittävän tilava siten, että kalkkunat mahtuvat samanaikaisesti makuulle. (VNa 677/2010 4 § 3 mom.)*

#### *Ruokinta ja juotto*

- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 673/2010 9 § 2 mom.)*
- *Kanojen ruokintaan tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulostteet eivät saa liata rehua. (VNa 673/2010 9 § 3 mom.)*
- *Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa juotavaa. (L 247/1996 5 § 1 mom.)*
- *Kanojen saatavilla on oltava jatkuvasti juomavettä. (VNa 673/2010 9 § 2 mom.)*
- *Kanojen juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulostteet eivät saa liata juomavettä. (VNa 673/2010 9 § 3 mom.)*
- *Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 375/2011 10 § 2 mom.)*
- *Ulostteet eivät saa liata broilerin rehua. (VNa 375/2011 10 § 5 mom.)*
- *Broilereilla juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti. (VNa 375/2011 10 § 2 mom.)*
- *Ulostteet eivät saa liata broilerin juomavettä. (VNa 375/2011 10 § 5 mom.)*
- *Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua. (VNa 677/2010 10 § 1 mom.)*



- *Kalkkunoiden ruokintaan tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia. (VNa 677/2010 10 § 3 mom.)*
- *Kalkkunoiden saatavilla on oltava jatkuvasti juomavettä. (VNa 677/2010 10 § 1 mom.)*
- *Kalkkunoiden juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata juomavettä. (VNa 677/2010 10 § 3 mom.)*

b. Tukiehdot

Viitteellinen tarkastusajankohta: koko vuosi

Tukiehtojen noudattamisen tarkastaminen ei vaadi lisäkäyntiä tilalle, paitsi jos tilalla on tuotantotauko.

Tukiehtoja on noudatettava tilan kaikilla korvauksen piiriin kuuluvilla broilereilla, kalkkunoilla, munivilla kanoilla ja munivien kanojen emoilla, myös toisen tilan pitopaikassa olevalla.

Tila, jolla on munivien kanojen käytössä virikehäkkejä, ei ole voinut valita tätä toimenpidettä.

**Valvonnassa tarkastetaan:**

1. Munivat kanat ja munivien kanojen emot: Tilalla on
  - Ilmanvaihtotietokone ammoniakkipitoisuuden mittaukseen tai
  - Välineet ammoniakkipitoisuuden mittaamiseen (esim. kertakäyttöisiä Dräger-putkia, joilla pystyy mittaamaan ammoniakkipitoisuuden 30 ppm:ään asti ja automaattinen pumppu putkille)
  - Kirjanpito ammoniakkipitoisuuden viikkokohtaisista mittaustuloksista
2. Kaikki siipikarja: Kasvattamossa on kaikkien lintujen käytössä virikkeitä, tasoja, rampeja tai orsia.
  - a. kanoilla riittää peruslainsäädännön mukaiset orret, broilereilla ja kalkkunoilla pehku

**Asiakirjat**

Toimenpiteeseen liittyvien asiakirjojen on oltava tilalla valvontahetkellä. Niitä ei voi toimittaa valvontakäynnin jälkeen tarkastettaviksi ELY-keskukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (luku 2.2).

Valvonnassa tarkastetaan valvontavuoden alusta alkaen valvontahetkeen asti

1. Kaikki siipikarja:
  - a. toimenpiteistä olosuhteiden parantamiseksi pidetään kirjaa
  - b. tilalla käytössä olevista virikkeistä pidetään kirjaa
2. Munivat janat ja niiden emot:





- a. Ilman ammoniakkipitoisuudesta on pidetty kirjaa
- b. kanalan viikkokohtainen ammoniakkipitoisuus on
  - 
  - Avokanalassa alle 18 ppm
  - Valvonnassa voidaan tarkastaa ammoniakkipitoisuudet/viikko vain valvontaa edeltäneeltä kuukaudelta. Jos tässä tarkastuksessa havaitaan puutteita tukiehdon noudattamisessa, tarkastetaan ilman ammoniakkipitoisuudet valvontahetkestä tukivuoden alkuun asti.
  - Ammoniakkipitoisuus on mitattu viikkokohtaisesti, kun mittaus on tehty kukin kalenteriviikon aikana (ma–su). Mittauksen ei tarvitse tapahtua 7 päivän välein.
  - Jos ammoniakkipitoisuudessa havaitaan ylityksiä tai kirjanpidossa havaitaan puutteita, Tukisovellukseen kirjataan niiden viikkojen lukumäärä, jolloin ammoniakkipitoisuus on ollut yli sallitun arvon tai ammoniakkipitoisuutta ei ole mitattu. Toimenpiteen tukea leikataan luvun 12.2 mukaisesti.

## 9 RISTIINTARKASTUKSET

Paikalla tehtävän valvonnan lisäksi tukiehtojen noudattamista valvotaan tekemällä ristiintarkastuksia tietojärjestelmissä oleviin tietoihin. Ristiintarkastuksessa verrataan eri tietojärjestelmissä olevia tietoja tukihakemuksen eläintietoihin.<sup>85</sup>

Ristiintarkastukset tehdään sen jälkeen, kun

- naudat, lampaat, vuohet on poimittu eläinrekisteristä hakemuksille.
- sikojen Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinmääräilmoitukset on tehty
- hevosten tiedot saadaan alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksille

Ristiintarkastusten ajankohdat:

- Nautatuissa (poislukien alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset) ristiintarkastukset ajoittuvat tukivuoden syys-marraskuulle ja tukivuotta seuraavan vuoden maaliskokuulle.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen lampaiden ja vuohien ristiintarkastukset tehdään tukivuonna syys-marraskuussa ja tukivuotta seuraavan vuoden maaliskokuussa.
- Lampaista ja vuohista maksettavien palkkioiden ja kansallisten kotieläintukien ristiintarkastukset tehdään tukivuotta seuraavan vuoden maaliskokuussa.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen sikojen ristiintarkastukset tehdään tukivuotta seuraavan vuoden maaliskokuussa.

---

<sup>85</sup> L 1334/2022 20 §



- Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimusten (naudat, lampaat, vuohet, hevoset) ristiintarkastukset tehdään tukivuotta seuraavan vuoden maaliskuuhun.

Ristiintarkastusajolla oleva tuenhakija on maksukiellossa, kunnes valvontatulos on varmennettu. Poikkeus: EHK ja APR ennakot maksetaan, vaikka valvonta on kesken. Poikkeus: Kansallisissa kotieläintuissa ristiintarkastusajolla oleva tila ei ole maksukiellossa, vaikka valvonta on kesken.<sup>86</sup>

Ristiintarkastukset selvitetään hallinnollisesti. Tarvittaessa tehdään tilakäynti, jos kuulemisella ei voida varmistua tiedon oikeellisuudesta. Ristiintarkastukset ratkaistaan tarkastelemalla tapahtumaan liittyviä tositteita.

Valvonta-ajankohta määräytyy ristiintarkastuksen ajohetken mukaan, ei sen mukaan milloin ELY-keskus ottaa tarkastuksen työn alle.

Ristiintarkastuksessa tukikelpoinen ja mahdollisesti tukikelpoinen eläin hylätään, jos eläimen tiedot tukihakemuksella (eli eläimen rekisteritiedot eläinten rekisteristä hakemukselle poiminnan hetkellä) ovat virheelliset. Kansallisessa tuessa ja Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksessa ei ole mahdollisesti tukikelpoisia. Tuenhakijalle on annettava tilaisuus antaa selvitys ristiintarkastuksessa havaituista epäselvyyksistä. Ristiintarkastuksen tulos on aina perusteltava ja kaikki ratkaisuun vaikuttavat asiat on annettava tuenhakijalle tiedoksi.<sup>87</sup> Ristiintarkastuksen tulosta ei tarvitse antaa tuenhakijalle tiedoksi, jos voidaan todeta, että eläin on jäänyt ristiintarkastuksessa kiinni aiheetta, tuenhakijaan ei ole oltu yhteydessä eikä ratkaisulla ole vaikutusta eläimestä maksettavaan tukeen.

## 9.1 Nautatukien eläinmääräristiintarkastukset

Ristiintarkastukset suoritetaan noudattaen tämän ohjeen luvuissa 4.2.2, 4.2.4 ja 4.3 kuvattuja menettelyjä. Naudoilla ELY-keskus tarkastaa ristiintarkastuksessa kiinni jääneen eläimen oikean poisto- tai tulopäivän tapahtumaa koskevasta tositteesta.

Eläin jää kiinni ristiintarkastuksessa, jos kahden tai useamman ilmoittajan eläinrekisterin tiedot eläimestä ovat ristiriidassa tukieläinten eläinrekisteristä hakemukselle poiminnan hetkellä.

### 9.1.1 Nautapalkkiot, eläinten hyvinvointikorvaus, kansallinen nautatuki

**Nautapalkkioihin, eläinten hyvinvointikorvaukseen ja kansalliseen nautatukeen tehdään seuraavat yksilöeläimiin perustuvat ristiintarkastukset:**

---

<sup>86</sup> L 1332/2022 9 §, L 1333/2022 11 §, L 1559/2001 24a §

<sup>87</sup> L 1334/2022 30 §, L 434/2003 34 §, VNa 79/2023 23 §



- **Tilojen välinen eläinkauppa:** hakemuksella olevan eläimen tilalle tulo- tai tilalta poistopäivä nautarekisterissä virheellinen
  - Valvonnassa huomioitava, että RT-valvontaan tulee ne tilat, joilla eläin on tukihakemuksella. Tästä syystä virheellisen rekisteri-ilmoituksen tehnyt ostaja/myyjätila ei välttämättä näy RT-valvonnan ajolla.
  - RT-listalle poimiutuvat sekä ostaja- että myyjätila, kun myyjätilan nautarekisteriin ilmoittama eläimen tilalta poistopäivä eroaa ostajatilán ilmoittamasta tilalle tulopäivästä.
  - Tarkastuksessa selvitetään tositteen tai muun dokumentaation avulla minä päivänä eläin on vaihtanut omistajaa. Dokumentoinnin tietoja verrataan eläinrekisterin tietoihin. Eläin hylätään siltä tuenhakijalta, jonka ilmoittama osto- tai poistopäivä on virheellisesti rekisterissä tai puuttuu kokonaan.
- **Teurastamo:** hakemuksella olevan eläimen poistoilmoitus nautarekisterissä on virheellinen
  - Teurastamo on ilmoittanut eläimen noutopäivämäärän, mutta tuenhakija ei ole ilmoittanut poistopäivää, eläin hylätään.
  - Tuenhakijan nautarekisteriin ilmoittama poistopäivämäärä on myöhäisempi kuin teurastamon ilmoittama eläimen tilalta noutopäivä, eläin hylätään. Ei koske kansallista kotieläintukea.
  - Tarkastuksessa selvitetään tositteen tai muun dokumentaation avulla minä päivänä eläin on lähtenyt tilalta. Dokumentoinnin tietoja verrataan eläinrekisterin tietoihin.
- **Honkajoki:** hakemuksella olevan eläimen poistoilmoitus nautarekisterissä on virheellinen
  - Eläimen poistoilmoitus nautarekisterissä on tekemättä ja naudasta löytyy vain Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon tilalta noutopäivämäärä (kuormattu raatokeräilyyn), eläin hylätään.
  - Tuenhakijan nautarekisterin ilmoittama poistopäivämäärä on myöhäisempi kuin Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon noutopäivämäärä, eläin hylätään.

Poikkeus: tukea kerryttänyttä eläintä ei hylätä, jos eläimen rekisteritiedot ovat olleet oikein eläimen tukikelpoisuusiän viimeiseen päivään saakka. Esim.

- Kansallisesta nautatuesta ei hylätä sonnia, joka on poistettu vähintään 20 kk iässä ja poistoilmoituksessa on virhe.
- Sonnipalkkiosta ei hylätä sonnia, joka on poistettu tilallapitoajan päättymisen jälkeen ja poistoilmoituksessa on virhe.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen vasikoiden olosuhteiden parantamista koskevasta toimenpiteestä ei hylätä rekisterivirheen tapahtumahetkellä vähintään 6 kk ikäistä nautaa.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen urospuolisten nautojen olosuhteiden parantamista koskevasta toimenpiteestä ei hylätä rekisterivirheen tapahtumahetkellä yli 18 kk ikäistä urospuolista nautaa



### **Ristiintarkastuksen tuloksen tallentaminen**

Ristiintarkastuksissa hylätään eläin, jonka rekisteritiedoissa on virhe tuenmääräytymisjaksolla. Ristiintarkastuksessa eläintä ei hylätä takautuvasti.

Eläin tallennetaan hylätyksi kaikkiin eläintä koskeviin tukiin ja toimenpiteisiin sille tuenhakijalle, jolla eläimen eläinrekisterin tiedot ovat virheelliset. Hylättävän eläimen tarkenteeksi valitaan aina ”valvontaehtoien luonti”. Syksyn ristiintarkastuksissa hylätään ennakkomaksun/ 1. erän perusteena olevien eläinten lisäksi eläinpalkkioissa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa myös mahdollisesti tukikelpoiset eläimet.

#### **9.1.2 Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset**

**Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa (naudat)** tehdään yksilöeläimiin perustuva ristiintarkastus sopimuksella olevista naudoista.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksilla oleviin nautoihin, jotka ovat RT:n tekohetkellä olleet sopimuksella (=aktiivisina sopimusriveinä), tehdään seuraavat ristiintarkastukset:

- Sopimuseläin ei ole nautaeläinrekisterin mukaan enää tilalla
- sopimuseläin on nautaeläinrekisterin mukaan tilalla, mutta:
  - o sillä on teurastamon ilmoittama noutopäivämäärä TAI
  - o sillä on toisen tilan ilmoittama ostopäivämäärä TAI
  - o sillä on Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon noutopäivämäärä

Ristiintarkastuksessa selvitetään, onko sopimuksella oleva nauta korvattu tai poistettu sopimukselta asianmukaisesti vai onko sopimuksella oleva eläin poistettu tilalta sopimusehtojen vastaisesti.

### **Ristiintarkastuksen tuloksen tallentaminen**

Ristiintarkastuksissa hylätään eläin, jonka korvaamisesta tai poistamisesta sopimukselta ei ole ilmoitettu ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle asianmukaisesti. Ristiintarkastuksessa eläintä ei hylätä takautuvasti.

#### **9.2 Lammas- ja vuohi eläinmääräristiintarkastukset**

Ristiintarkastukset suoritetaan noudattaen tämän ohjeen luvuissa 5.2.2, 5.2.4 ja 5.4 kuvattuja menettelyjä. Lampailla ja vuohilla ELY-keskus tarkastaa ristiintarkastuksessa kiinni jääneen eläimen oikean poisto- tai tulopäivän tapahtumaa koskevasta tositteesta.



Eläin jää kiinni ristiintarkastuksessa, jos kahden tai useamman ilmoittajan eläinrekisterin tiedot eläimestä ovat ristiriidassa tukieläinten eläinrekisteristä hakemukselle poiminnan hetkellä.

**9.2.1 Eläinten hyvinvointikorvaus, lammas- ja vuohipalkkiot, kansalliset uuhi- ja kuttutuet**  
**Eläinten hyvinvointikorvaukseen, lammas- ja vuohipalkkioihin, kansalliseen uuhitukseen ja kansalliseen kuttutukseen tehdään seuraavat yksilöeläimiin perustuvat ristiintarkastukset:**

- **Tilojen välinen eläinkauppa:** hakemuksella olevan eläimen tilalle tulo- tai tilalta poistopäivä lammas- ja vuohirekisterissä virheellinen
  - o Valvonnassa huomioitava, että RT-valvontaan tulee ne tilat, joilla eläin on tukihakemuksella. Tästä syystä virheellisen rekisteri-ilmoituksen tehnyt ostaja/myyjätila ei välttämättä näy RT-valvonnan ajolla.
  - o RT-listalle poimiutuvat sekä ostaja- että myyjätila, kun myyjätilan lammas- ja vuohirekisteriin ilmoittama eläimen tilalta poistopäivä eroaa ostajatilan ilmoittamasta tilalle tulopäivästä.
  - o Tarkastuksessa selvitetään minä päivänä eläin on vaihtanut omistajaa. Eläin hylätään siltä tuenhakijalta, jonka ilmoittama osto- tai poistopäivä on virheellisesti rekisterissä tai puuttuu kokonaan.
- **Teurastamo:** hakemuksella olevan eläimen poistoilmoitus lammas- ja vuohirekisterissä on virheellinen
  - o Teurastamo on ilmoittanut teurastuspäivämäärän, mutta tuenhakija ei ole ilmoittanut poistopäivää, eläin hylätään
  - o Tuenhakijan lammas- ja vuohirekisteriin ilmoittama poistopäivämäärä on myöhäisempi kuin teurastamon ilmoittama teurastamoon saapumispäivä, eläin hylätään. Ei koske kansallista kotieläintukea.
- **Honkajoki:** hakemuksella olevan eläimen poistoilmoitus nautarekisterissä on virheellinen
  - o Eläimen poistoilmoitus lammas-/vuohirekisterissä on tekemättä ja eläimestä löytyy vain Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon tilalta noutopäivämäärä (kuormattu raatokeräilyyn), eläin hylätään.
  - o Tuenhakijan lammas-/vuohirekisterin ilmoittama poistopäivämäärä on myöhäisempi kuin Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon noutopäivämäärä, eläin hylätään.

**Ristiintarkastuksen tuloksen tallentaminen**

Ristiintarkastuksissa hylätään eläin, jonka rekisteritiedoissa on virhe tuenmääräytymisjaksolla. Ristiintarkastuksessa eläintä ei hylätä takautuvasti.

Eläin tallennetaan tuki- ja toimenpidekohtaisesti hylätyksi sille tuenhakijalle, jolla eläimen eläinrekisterin tiedot ovat virheelliset. Hylättävän eläimen tarkenteeksi valitaan aina ”valvontaehtojen luonti”. Syksyn ristiintarkastuksissa hylätään ennakkomaksun/ 1. erän perusteena olevien eläinten lisäksi eläinpalkkioissa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa myös mahdollisesti tukikelpoiset eläimet.



### 9.2.2 Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa (lampaat, vuohet) tehdään yksilöeläimiin perustuva ristiintarkastus sopimuksella olevista lampaista ja vuohista.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksilla oleviin eläimiin, jotka ovat RT:n tekohetkellä olleet sopimuksella (=aktiivisina sopimusriveinä), tehdään seuraavat ristiintarkastukset:

- Sopimuseläin ei ole lammass- ja vuohirekisterin mukaan enää tilalla
- sopimuseläin on lammass- ja vuohirekisterin mukaan tilalla, mutta:
  - o sillä on teurastamon ilmoittama noutopäivämäärä TAI
  - o sillä on toisen tilan ilmoittama ostopäivämäärä TAI
  - o sillä on Honkajoen ruhojen käsittelylaitoksen ilmoittama ruhon noutopäivämäärä

Ristiintarkastuksessa selvitetään, onko sopimuksella oleva eläin korvattu tai poistettu sopimukselta asianmukaisesti vai onko sopimuksella oleva eläin poistettu sopimusehtojen vastaisesti.

#### **Ristiintarkastuksen tuloksen tallentaminen**

Ristiintarkastuksissa hylätään eläin, jonka korvaamisesta tai poistamisesta sopimukselta ei ole ilmoitettu ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle asianmukaisesti. Ristiintarkastuksessa eläintä ei hylätä takautuvasti.

## 9.3 Sika eläinmääräristiintarkastukset

Ristiintarkastus suoritetaan noudattaen tämän ohjeen luvuissa 6.2–6.4 kuvattuja menettelyjä. Muut mahdolliset sikarekisteristä ajettavat ristiintarkastukset ohjeistetaan erikseen. Sioilla ELY-keskus tarkastaa ristiintarkastuksessa kiinni jääneen kuukauden eläinmäärän eläinten poisto- tai tulotositteista.

Eläinten hyvinvointikorvauksen sikojen toimenpiteisiin sitoutuneille tiloille tehtävä ristiintarkastus:

- Sikarekisterin mukainen keskimääräinen eläinryhmittäinen eläinmäärä on pienempi kuin kyseisen eläinryhmän eläinten hyvinvointikorvaukseen seuraavan vuoden tammi-helmikuussa ilmoitettu eläinmäärä
  - o RT-listalle poimiutuvat ne tuenhakijat, joilla sikarekisterissä oleva keskimääräinen eläinmäärä jonkin eläinryhmän osalta on pienempi kuin tilan eläinten hyvinvointikorvausta varten toimittamissa tiedoissa ajalta 1.1.–1.12.2023.

#### **Ristiintarkastuksen tuloksen tallentaminen**

Tukisovellukseen tallennetaan eläinryhmittäin ristiintarkastusta koskevan kuukauden 1. päivän eläinmääräksi joko sikarekisteriin ilmoitettu eläinmäärä tai eläinten hyvinvointikorvauksta koskevan eläinmääräilmoituksen eläinmäärä, riippuen kumpiko eläinmäärä on pienempi. Sikarekisterin eläinmääräilmoituksia tarkastellaan



ristiintarkastuksen ajohetken perusteella. Ristiintarkastuksen tulosta tallennettaessa Tukisovellukseen tallennetaan kuukauden hyväksytyksi eläinmääräksi

- sikarekisteriin ristiintarkastusajoon mennessä ilmoitetut eläinmäärät, jos sikarekisterin eläinmäärä kyseiseltä kuukaudelta on pienempi kuin eläinten hyvinvointikorvauksen eläinmääräilmoituksella.
- 0, jos sikarekisterin kuukausieläinmääräilmoitusta ei ole tehty ristiintarkastuksen ajopäivään mennessä ja
- tuenhakijan ilmoituksen mukainen eläinmäärä niiltä kuukausilta, joina eläinmääräilmoitus on pienempi kuin rekisteriin ilmoitettu eläinmäärä.

#### 9.4 Hevonen ristiintarkastukset

Ristiintarkastus suoritetaan noudattaen tämän ohjeen luvuissa 6.2–6.4 kuvattuja menettelyjä.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen hevosille tehtävä ristiintarkastus:

- RT-listalle poimituvat ne hevoset, jotka ovat Tukisovelluksen tietojen mukaan kahdella eri alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksella.



## 10 VALVONTASEURAAMUSTEN MÄÄRITTÄMINEN

### 10.1 Yleistä

Valvontaseuraamukset aiheutuvat tilavalvonnassa ja ristiintarkastuksissa hylättyjen eläinten sekä tilavalvonnassa todettujen tukiehtopuutteiden perusteella

- Eläinpalkkioissa tukityyppikohtaisesti,
- Kansallisissa kotieläintuissa eläinryhmäkohtaisesti,
- Eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpidekohtaisesti,
- Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa rotukohtaisesti ja vähimmäisvaatimusten puutteista aiheutuvat leikkaukset eläinlajikohtaisesti.<sup>88</sup>

### 10.2 Seuraamusten laskentajärjestys

Eläintukia koskien haetun tukisumman vähennysten, epäämisten, leikkausten ja seuraamusten soveltamisesta ja vähennysjärjestyksestä on säädetty kansallisilla laeilla ja asetuksilla.

#### **Eläinpalkkiot, eläinten hyvinvointikorvaus ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukset**

Seuraamusten laskentajärjestys myönnettävän tuen määrästä

- 1) eläinmäärävirheistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset
- 2) tukiehtojen noudattamatta jättämisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset (esimerkiksi uuhipalkkiossa ja kansallisessa uuhituessa tukivuonna syntyneiden karitsojen määrä)
- 3) hakemuksen myöhästymisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset
- 4) ehdollisuuden vaatimusten laiminlyönnistä aiheutuvat seuraamukset<sup>89</sup>

#### **Kansalliset kotieläintuet**

Hylättyjen eläinten aiheuttamat seuraamukset huomioidaan ennen muita seuraamuksia

- 1) eläinmäärävirheistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset
- 2) tukiehtojen noudattamatta jättämisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset (esimerkiksi uuhipalkkiossa ja kansallisessa uuhituessa tukivuonna syntyneiden karitsojen määrä)
- 3) hakemuksen myöhästymisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset

---

<sup>88</sup> VNa 79/2023 24 §, VNa 163/2023 18 §

<sup>89</sup> L 1334/2022 37 §





Valvonnasta aiheutuvat seuraamukset, kuten tuen epääminen tai takaisinperintä, eivät estä kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen rikosoikeudellisten seuraamusten soveltamista.

### 10.2.1 Tukiehtojen kiertäminen

Valvonnassa on tarkastettava, että tila ei ole keinotekoisesti luonut edellytyksiä tuen saamiseksi. Jos eläimiä on pidetty pelkästään tukien saamista varten, viljelijä menettää oikeuden kyseisestä eläinlajista maksettaviin tukiin valvontavuonna.<sup>90</sup>

Jos valvonnassa saadun selvityksen perusteella todetaan, että tuen saamisen vaatimat edellytykset on luotu keinotekoisesti, havainto perusteluineen kirjataan Tukisovellukseen. Jos kyseessä on alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus, tarkastaja ilmoittaa asiasta ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle.

### 10.2.2 Ylivoimainen este ja poikkeuksellinen olosuhde

Ylivoimainen este

Tuenhakijan on ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti YT-alueelle ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle 15 päivän kuluessa siitä päivästä, kun tuenhakija tai hänen edustajansa voi sen tehdä. Ilmoitukseen on liitettävä tyydyttävät kirjalliset todisteet. YT-alue tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen kyseessä ollessa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijä päättää onko kyseessä ylivoimainen este.<sup>91</sup>

Ylivoimaisen esteen ollessa kyseessä tuenhakija valvotaan mahdollisuuksien mukaan. Jos ylivoimaisella esteellä on ollut vaikutusta tukiehtojen noudattamiseen, noudattamatta jättämisestä ei aiheudu seuraamusta. Havainnot tallennetaan Tukisovellukseen mutta eläintä ei hylätä tai eläintenhyvinvointikorvauksessa toimenpiteeseen ei aiheudu leikkausta. Ratkaisu perustellaan ja kirjataan Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin.

Kyseessä ei ole ylivoimainen este, jos ylivoimaisesta esteestä ei ole ilmoitettu YT-alueelle, tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen kyseessä ollessa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle, em. aikarajojen puitteissa ennen valvonnasta ilmoittamista.

Poikkeuksellinen olosuhde

Poikkeuksellinen olosuhde koskee vain alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksia sekä eläinten hyvinvointikorvausta sioista ja siipikarjasta. YT-alue, tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen kyseessä ollessa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijä, päättää onko kyseessä poikkeuksellinen olosuhde tai luonnonolosuhdepoisto. Edellä mainittujen viranomaisten päätös poikkeuksellisesta

---

<sup>90</sup> (EU) 2021/2116 62 art., L 1559/2001 2 a §, 16 §, L 1333/2022 15 §

<sup>91</sup> L 1334/2022 13 § 4 mom.



olosuhteesta tai luonnonolosuhdepoistosta kirjataan Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin.

Poikkeuksellisesta olosuhteesta on ilmoitettava paikalliselle YT-alueelle, tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen kyseessä ollessa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle, 15 päivän kuluessa siitä päivästä, kun tuenhakija tai hänen edustajansa voi sen tehdä.<sup>92</sup>

Jos poikkeuksellisella olosuhteella on ollut vaikutusta tukiehtojen noudattamiseen, noudattamatta jättämisestä ei aiheudu seuraamusta. Havainnot tallennetaan Tukisovellukseen mutta eläintä ei hylätä tai eläintenhyvinvointikorvauksessa toimenpiteeseen ei aiheudu leikkausta. Ratkaisu perustellaan ja kirjataan Tukisovellukseen valvonnan lisätietoihin.

Kyseessä ei ole poikkeuksellinen olosuhde, jos poikkeuksellisesta olosuhteesta tai luonnonolosuhteesta ei ole ilmoitettu YT-alueelle, tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen kyseessä ollessa ELY-keskuksen sopimuskäsittelijälle, em. aikarajojen puitteissa ennen valvonnasta ilmoittamista.

### 10.2.3 Väärinkäyttöksiin puuttuminen

Väärinkäytöksellä tarkoitetaan kaikkia tahattomia ja tahallisia toimia, joiden seurauksena julkisia varoja käytetään vastoin niiden säädettyä käyttötarkoitusta. Petoksella tarkoitetaan epäilyä siitä, että väärinkäytös on aiheutettu tekijän tahallisella toiminnalla, jonka tarkoituksena on ollut joko saavuttaa oikeudetonta taloudellista etua taikka aiheuttaa julkisiin varoihin kohdistuvaa taloudellista vahinkoa.

Väärinkäyttöksiin puuttumisesta on ohjeistettu tarkemmin Pikantissa sivulla Maataloustuet -> Yhteiset ohjeet -> Yleiset menettelyohjeet -> Petostentorjunta.

Petos voi olla esimerkiksi avustuspetos tai väärennys eri tekemuodoissaan.

Avustuspetos<sup>93</sup>

Joka

1. antaa avustuksesta päättävälle väärän tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salaa sellaisen seikan tai
2. jättää ilmoittamatta sellaisesta avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin olennaisesti vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta, josta myöntämispäätöksen yhteydessä tai muuten on erityisesti velvoitettu ilmoittamaan, ja siten hankkii tai yrittää hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä, on tuomittava *avustuspetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

---

<sup>92</sup> L 1334/2022 13 § 4 mom.

<sup>93</sup> Rikoslain 29 luvun 5 §



#### Törkeä avustuspetos<sup>94</sup>

Jos avustuspetoksessa tavoitellaan huomattavaa hyötyä ja avustuspetos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava törkeästä avustuspetoksesta vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

#### Väärennys<sup>95</sup>

Joka valmistaa väärän asiakirjan tai muun todistuskappaleen tai väärentää sellaisen käytettäväksi harhauttavana todisteena taikka käyttää väärää tai väärennettyä todistuskappaletta tällaisena todisteena, on tuomittava väärennyksestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Viranomaisen tulee puuttua väärinkäytöstilanteisiin myös petostentorjunnan näkökulmasta. Kun tukeen aiheutuvan valvonnan seuraamuksen ja tuen takaisinperinnän lisäksi on pelko saada myös rikosoikeudellinen seuraamus, se nostaa kynnyistä ryhtyä petoksellisiin toimiin.

Jos tukea on maksettu liikaa tai perusteettomasti, se peritään joka tapauksessa takaisin siitä riippumatta, miten asia muuten etenee. Valvonnasta aiheutuvat seuraamukset tukiin ja tuen takaisinperintä ei ole este rikosprosessille ja rikosoikeudellisten seuraamusten määrittämiselle.

Väärinkäytöstilanteita voivat esimerkiksi olla:

- Tuenhakija väärentää asiakirjan esim. tosite
- Tuenhakija hakee korvausta toimenpiteistä, joita hän ei voi edes toteuttaa ja yrittää siten saada perusteetonta etua. (Esim. Hakee parannettujen porsimisolosuhteiden toimenpidettä x-määrälle vapaaporsituskarsinoita, joita ei ole tilalla käytössä).
- Tuenhakija tekee väärä eläinrekisteri-ilmoituksia tuen saamiseksi.
- Tuenhakijalla ei ole ollenkaan eläimiä hallinnassa, mutta hän ilmoittaa eläinmääriä viranomaiselle tuen saamiseksi (tuissa, jotka eivät ole rekisteriperusteisia).
- Tuenhakija antaa tarkoituksella puutteellisia tukihakemustietoja tuen saamiseksi.

#### Tarkistuslista - voiko kyse olla rikoksesta

Tässä tarkistuslistassa avustuspetoksen tunnusmerkistö on jaettu osiin.

Tarkistuslistaa voi käyttää apuna sen harkinnassa voisiko kyseessä olla rikos. Mitä

---

<sup>94</sup> Rikoslain 29 luvun 6 §

<sup>95</sup> Rikoslain 33 luvun 1 §



useampaan kysymykseen vastaat kyllä, sen todennäköisemmin hakijan toiminta viittaa petokselliseen toimintaan.

<b>Hakijan toimi</b>	<b>Toimen vaikutus</b>
<b>Avustuspetoksen tunnusmerkistö</b>	
Hakija on antanut väärän tiedon viranomaiselle hakemuksessa, ilmoituksessa tai valvonnassa	Tiedon antaminen on omiaan olennaisesti vaikuttamaan tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija on salannut tiedon viranomaiselta hakemuksessa, ilmoituksessa tai valvonnassa	Tiedon salaaminen vaikuttaa olennaisesti tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija on jättänyt ilmoittamatta olosuhteiden muutoksesta, josta myöntämispäätöksen yhteydessä tai muuten on erityisesti velvoitettu ilmoittamaan	Ilmoittamatta jättäminen vaikuttaa olennaisesti tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija hankkii tai yrittää hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä	Hakija tai muu taho saa tukea tai muuta hyötyä enemmän kuin mihin hän on oikeutettu
<b>Törkeän avustuspetoksen tunnusmerkistö</b>	
Hakija tavoittelee huomattavaa hyötyä	Hakijan tavoittelema hyöty on vähintään 10 000-20 000 euroa
Hakijan teko on kokonaisuutena arvostellen törkeä	Hakija on toiminut suunnitelmallisesti tai tavoittelee hyötyä tietoisesti

#### Väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja mahdollinen tutkintapyyntö

Kun ELY-keskuksessa havaitaan väärinkäytös, ilmoitetaan siitä viraston sisäisen ohjeistuksen mukaisesti organisaation sisällä. ELY-keskuksen tulee mahdollisten



valvontaseuraamusten lisäksi arvioida tarve tutkintapyyntöön tekemisestä tekopaikkakunnan poliisille. Poliisin tehtävä on selvittää, onko rikosta tapahtunut.

Ilmoituskynnyksen ei tule olla kovin korkea, jotta teko tulisi esitutkinta- ja syyttäviviranomaisten ja tarvittaessa tuomioistuimen selvitettäväksi ja arvioitavaksi.<sup>96</sup>

Tahallisista väärinkäytöksistä on ilmoitettava myös maksajavirastolle. Lisäksi valtion viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava viipymättä toiminnassaan tehdystä, sen hoitamiin tai vastattavina oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneesta väärinkäytöksestä valtiontalouden tarkastusvirastolle.

#### **10.2.4 Muutoksenhaku**

Valvontatulokseen ei voi hakea muutosta. Valvottu tuensaaja voi hakea muutosta tukipäätökseen tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.<sup>97</sup> Tuensaajan katsotaan saaneen asiasta tiedon 7. päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tukipäätöksen liitteenä on oikaisuvaatimusosoitus.

---

<sup>96</sup> Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtiontalouden tarkastusvirastosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 39/2000 vp s. 28-29.

<sup>97</sup> L 1334/2022 54 §



## 11 ELÄINMÄÄRÄSEURAAMUKSET

Tukea ei makseta haettua suuremmalle eläinmäärälle. Tukikohtaiset rajoitteet voivat rajata maksettavan tuen määrää, jolloin Tukisovelluksen laskenta huomioi rajoitteet tuenmaksulle automaattisesti. Esimerkiksi uuhipalkkiossa ja kansallisessa uuhituessa tukikelpoisten eläinten määrää rajoittava tekijä on tukivuonna syntyneiden karitsojen määrä.

Tuki maksetaan seuraamuskannan tuloksen mukaisesti, jos uuhista tai kutuista maksettavan palkkion tai kansallisen uuhi- tai kuttutuen hyväksytyt eläinmäärä jää valvonnassa hylättyjen eläinten takia alle tuessa vaaditun vähimmäiseläinmäärän.<sup>98</sup>

Seuraamusmäärittelyt ovat ohjeessa informatiivisesti.

Hylättävät ja hyväksytyt eläimet huomioidaan eläinpalkkioiden ja kansallisten kotieläintukien seuraamuskannassa tukikohtaisesti, eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpidekohtaisesti ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksessa rotukohtaisesti.

Tilatarkastuksessa tai ristiintarkastuksessa hylätystä eläimestä aiheutuu aina seuraamus kyseessä olevaan tukeen. Kun kaikki kalenterivuoden tukikelpoiset eläimet ovat tiedossa, Tukisovelluksen seuraamuskannasta laskee hylättyjen ja hyväksytyjen eläinten eläinmääräerosta aiheutuvan lopullisen seuraamuksen. Seuraamus on aina vähintään tuen menetys eläimestä. Lisäksi hylkäys saattaa aiheuttaa sanktion, jolla maksettavaa tukea alennetaan. Valvonnassa ei hylätä eläintä, jonka ei ole mahdollista tukivuoden aikana kerryttää tukea.

Seuraamuskannasta on

- eläinpalkkioissa tukityyppikohtainen
- kansallisessa tuessa eläinryhmäkohtainen,
- eläinten hyvinvointikorvauksessa toimenpidekohtainen ja
- alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa rotukohtainen.<sup>99</sup>

### 11.1 EU:n suorat ja ohjelmatuet

EU:n suorien eläintukien ja ohjelmatukien eläinmäärävirheistä aiheutuvista valvontaseuraamuksista on säädetty toimeenpanoasetuksella.<sup>100</sup>

---

<sup>98</sup> VNa 79/2023 25 §

<sup>99</sup> VNa 79/2023 24 §, VNa 163/2023 18 §

<sup>100</sup> VNa 79/2023 25 §



### 11.1.1 Haettu eläinmäärä

Haettujen eläinten määrä määräytyy tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa eläinpalkkioissa eläinrekisterin perusteella viljelijän hallinnassa kyseisenä kalenterivuonna olleiden, tukiehdot täyttävien eläinten tukikelpoisuuspäivien perusteella. Haettu keskimääräinen eläinmäärä saadaan laskemalla yhteen yksittäisten eläinten tukikelpoisuuspäivät, jakamalla summa luvulla 334 ja pyöristämällä saatu luku kahden desimaalin tarkkuuteen.<sup>101</sup>

Tilallapitoaikaan perustuvissa eläinpalkkioissa haettujen eläinten määrä määräytyy eläinrekisterin perusteella viljelijän hallinnassa kyseisenä kalenterivuonna olleiden, tukiehdot täyttävien eläinten lukumäärän perusteella.<sup>102</sup>

Teurastukseen perustuvissa eläinpalkkioissa haettu eläinmäärä saadaan eläinrekisteristä kyseisenä kalenterivuonna viljelijän hallinnassa olleiden ja teurastamon teurastusilmoitusten perusteella tukiehdot täyttävien eläinten lukumäärästä.<sup>103</sup>

Eläinten hyvinvointikorvauksessa naudoilla, lampailta ja vuohilla haettujen eläinten määrä määräytyy eläinrekisterin perusteella viljelijän hallinnassa kyseisenä kalenterivuonna olleiden, tukiehdot täyttävien eläinten tukikelpoisuuspäivien perusteella. Haettu keskimääräinen eläinryhmittäinen eläinmäärä saadaan laskemalla yhteen yksittäisten eläinten tukikelpoisuuspäivät ja jakamalla summa luvulla 365 (karkausvuonna 366). Keskimääräinen eläinmäärä katkaistaan yhden desimaalin tarkkuuteen ja muunnetaan eläinyksiköiksi eläinyksikkökertoimen avulla (pyöristys kahden desimaalin tarkkuuteen).<sup>104</sup>

Sikoja ja siipikarjaa koskevassa eläinten hyvinvointikorvauksessa tuenhakija on ilmoittanut tukihakemuksellaan haetut eläinryhmittäiset eläinmäärät, jotka tukilaskennassa muunnetaan eläinyksiköiksi eläinyksikkökertoimen avulla.<sup>105</sup>

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa haettu eläinmäärä on se eläinmäärä, josta tuenhakijalla on alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus. Haettu eläinmäärä muunnetaan eläinyksiköiksi eläinyksikkökertoimen avulla. Poikkeuksena maatiaiskanat, joilla tuki perustuu vähintään 20 maatiaiskan parveen.<sup>106</sup>

---

<sup>101</sup> VNa 1383/2022 4, 6, 10 ja 19 §

<sup>102</sup> VNa 1383/2022 4, 8 ja 13 §

<sup>103</sup> VNa 1383/2022 14 ja 23 §

<sup>104</sup> VNa 1381/2022 7 ja 28 §, VNa 1378/2022 3 ja 4 §

<sup>105</sup> VNa 1381/2022 7 §, VNa 1378/2022 3 ja 4 §

<sup>106</sup> VNa 78/2023 50 §, VNa 1378/2022 3 ja 4 §



### 11.1.2 Hylätty eläinmäärä<sup>107</sup>

Tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa eläinpalkkioissa seuraamuskannassa käytetään niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka hylätty eläin olisi viitepäivän mukaan voinut mahdollisesti kerryttää kyseisen hakuvuoden aikana. Seuraamuskannassa käytetään keskimääräistä eläinmäärää.

Tilallapitoaikaan tai teurastukseen perustuvissa eläinpalkkioissa hylätty eläin huomioidaan seuraamuskannassa yhtenä eläimenä. Seuraamuskannassa käytetään eläinten lukumäärää.

Eläinten hyvinvointikorvauksessa valvontahetkellä tukikelpoisilla naudoilla, lampailla ja vuohilla seuraamuskannassa käytetään niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka eläin on kerryttänyt kyseisen hakuvuoden aikana. Valvontahetkellä mahdollisesti tukikelpoisilla eläimillä käytetään seuraamuskannassa niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka eläin olisi mahdollisesti voinut kerryttää kyseisen hakuvuoden aikana. Eläin, joka on poistettu ennen tukivuoden alkua, ja jonka poistoilmoitus rekisteriin on jäänyt tekemättä, hylätään ja seuraamuskannassa käytetään koko vuoden tukikelpoisuuspäivien määrää.

Eläinten hyvinvointikorvauksessa sikojen ja siipikarjan hylätyt eläimet huomioidaan lukumääräisesti.

Eläinten hyvinvointikorvauksen seuraamuskannassa käytetään hylättyjen eläinten keskimääräistä eläinmäärää muunnettuna eläinyksiköiksi.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen seuraamuskannassa hylätty nauta, lammas, vuohi tai hevonen huomioidaan yksittäisenä eläimenä lukumääräisesti ja seuraamuskannassa käytetään eläinyksiköitä.

Maatiaiskanojen alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksessa seuraamuksia aiheutuu vain, jos parvessa ei ole vähintään 20 maatiaiskanaa, joista vähintään 1 on kukko. Silloin tukea ei makseta.

### 11.1.3 Seuraamuskannan periaate<sup>108</sup>

#### 11.1.3.1 *Kun sanktioita ei sovelleta*

Naudat, lampaat, vuohet, hevoset

Kun eläinpalkkion, eläinten hyvinvointikorvauksen tai alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonnassa hylätään enintään 3 yksilöllisesti tunnistettavaa eläintä, tuki maksetaan hyväksytyyn eläinmäärän perusteella. Hylätyistä eläimistä ei

---

<sup>107</sup> VNa 79/2023 24 §

<sup>108</sup> VNa 79/2023 25 §





makseta tukea, mutta sanktiota ei aiheudu. Yksilöllisesti tunnistettava eläin määritetään yksilöeläimenä.

Yksilöllisesti tunnistamaton eläin on eläin, jota ei voi varmuudella tunnistaa (esim. EU-tunnuksesta tai mikrosirusta) valvontahetkellä.

Siat ja siipikarja

Kun eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnassa toimenpiteestä hylätään enintään 10 eläinyksikköä, toimenpiteen tuki maksetaan hyväksytyyn eläinmäärän perusteella. Hylätystä eläinmäärästä ei makseta tukea, mutta sanktiota ei aiheudu.

#### 11.1.3.2 Kun sanktioita sovelletaan

Naudat, lampaat, vuohet, hevoset

Kun valvonnassa hylätään vähintään 4 yksilöllisesti tunnistettavaa eläintä tai vähintään yksi eläin, jota ei voi tunnistaa yksilöllisesti, tukeen aiheutuu sanktio, jonka suuruus riippuu haetun (luku 11.1.1) ja hylätyn (luku 11.1.2) eläinmäärän ero prosentista.

Siat ja siipikarja

Kun valvonnassa toimenpiteestä hylätään yli 10 eläinyksikköä, toimenpiteestä maksettavaan tukeen aiheutuu sanktio, jonka suuruus riippuu haetun (luku 11.1.1) ja hylätyn (luku 11.1.2) eläinmäärän ero prosentista.

Kaikki eläinlajit

Eroprosentti määräytyy seuraavasti:

(kalenterivuoden hylätty eläinmäärä/kalenterivuoden hyväksytty eläinmäärä) x 100 %<sup>109</sup>

Hyväksytty eläinmäärä = haettu eläinmäärä – hylätty eläinmäärä.

Kun ero prosentti on

- enintään 50, hyväksytystä eläinmäärästä vähennetään hylättyjen eläinten osuus 1,5-kertaisesti
- yli 50, hyväksytystä eläinmäärästä vähennetään hylättyjen eläinten osuus 2-kertaisesti.
  - o Jos sanktiota ei saada kokonaisuudessaan vähennettyä kyseisen hakuvuoden tuesta, loppuosa vähennetään 3 seuraavan vuoden aikana maksettavista tuista.

---

<sup>109</sup> VNa 79/2023 25 §



- Sanktion periminen lopetetaan, jos kyseistä tukisummaa ei voida valvontavuotta seuraavien 3 kalenterivuoden aikana täysin vähentää. Periminen tapahtuu tukien maksujärjestelmässä ja perintöjen toteutumista ei pysty seuraamaan tukisovelluksesta.

### **Esimerkki 1**

Tilalla lypsylehmiä. Tila on hakenut eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpidettä Emo- ja lypsylehmien laidunnus. Valvonnassa hylätään 4 lypsylehmää.

Haettu eläinmäärä

12 kpl lypsylehmiä, tukikelpoisuuspäiviä 4 200 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 11,51 kpl ja 11,51 ey

valvonnassa hylätyt eläimet

4 kpl, tukikelpoisuuspäiviä 1314 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 3,60 kpl ja 3,60 ey

Hyväksytty eläinmäärä

8 kpl, tukikelpoisuuspäiviä 2 886 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 7,91 kpl ja 7,91 ey

Eroprosentti =  $(3,6 \text{ ey} / 7,9 \text{ ey}) \times 100 \% = 45,51 \%$

Toimenpiteen tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 1,5-kertaisesti.

$3,60 \text{ ey} \times 1,5 = 5,40 \text{ ey}$

Maksun perusteena oleva eläinyksikkömäärä toimenpiteessä:

$7,91 \text{ ey} - 5,40 \text{ ey} = 2,51 \text{ ey}$

### **Esimerkki 2**

Ulkosaariston nautapalkkio, valvonnassa hylätään 6 sonnia.

Haettu eläinmäärä

19 kpl, ruokintapäiviä 2 436 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 7,29 kpl

valvonnassa hylätyt eläimet

6 kpl, ruokintapäiviä 1 031 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 3,09 kpl

Hyväksytty eläinmäärä

13 kpl, ruokintapäiviä 1 405 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 4,21 kpl

eroprocentti =  $2,82 / 3,85 \times 100 \% = 73,40 \%$

Toimenpiteen tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 2-kertaisesti.

$3,09 \times 2 = 6,18$



Maksun perusteena oleva eläinmäärä toimenpiteessä:

$$4,21 - 6,18 = -1,97$$

-> tukea ei makseta ja valvontavuoden ja/tai seuraavan 3 vuoden aikana maksettavista EU-rahoitteisista tuista vähennetään 1,97 eläimen tuki.

**Esimerkki 3:**

Tilalla emolehmiä, valvonnassa hylätään 5 emolehmää.

Haettu eläinmäärä

25 kpl, ruokintapäiviä 4 070 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 11,15 kpl

valvonnassa hylätyt eläimet

5 kpl, ruokintapäiviä 1 179 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 3,23 kpl

Hyväksytty eläinmäärä

20 kpl, ruokintapäiviä 2 891 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 7,92 kpl

$$\text{eroprocentti} = 3,23 / 7,92 \times 100 \% = 40,78 \%$$

Toimenpiteen tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 1,5-kertaisesti.

$$3,23 \times 2 = 6,46$$

Maksun perusteena oleva eläinmäärä toimenpiteessä:

$$7,92 - 6,46 = 1,46$$

**Esimerkki 4:**

Tila kasvattaa teurashiehoja ja on hakenut teurashiehopalkkiota. Valvonnassa todetaan yksi ilman tunnistimia oleva hieho, jolle korvausmerkkejä ei ole tilattu. Tunnistimien kiinnittäminen hieholle olisi mahdollista, korvat ovat ehjät. Eläin on kuitenkin yksilöllisesti tunnistettavissa. Eläin hylätään.

Haettu eläinmäärä

25 kpl

valvonnassa hylätyt eläimet

1 kpl, yksilöllisesti tunnistettavissa

Hyväksytty eläinmäärä

24 kpl

Maksun perusteena oleva eläinmäärä toimenpiteessä:

24 kpl



**Esimerkki 5:**

Sonnipalkkio, valvonnassa hylätään 3 sonnia, joista yksi on yksilöllisesti tunnistamaton.

Haettu eläinmäärä  
25 kpl

Valvonnassa hylätyt eläimet  
2 kpl yksilöllisesti tunnistettavissa ja 1 yksilöllisesti tunnistamaton

Hyväksytty eläinmäärä  
22 kpl

Eroprosentti =  $3 / 22 \times 100 \% = 13,63 \%$

Toimenpiteen tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 1,5-kertaisesti.  
 $3 \times 1,5 = 4,5$

Maksun perusteena oleva eläinmäärä  
 $22 - 4,5 = 17,5$

**Esimerkki 6:**

Tilalla uuhia, valvonnassa hylätään 24 uuhta. Tilalla syntynyt tukivuoden aikana 105 karitsaa.

Haettu eläinmäärä  
227 kpl, ruokintapäiviä 66 975 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 182,99 kpl

valvonnassa hylätyt eläimet  
24 kpl, ruokintapäiviä 8 472 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 23,15 kpl

Hyväksytty eläinmäärä  
203 kpl, ruokintapäiviä 58 503 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 159,84 kpl

eroprocentti =  $23,15 / 159,84 \times 100 \% = 14,48 \%$

Toimenpiteen tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 1,5-kertaisesti.  
 $23,15 \times 1,5 = 34,73$

Maksuun jäävä eläinmäärä ennen karitsarajausta:  
 $159,84 - 34,73 = 125,11$

Tukivuonna syntyneiden karitsojen määrä rajaa tukikelpoisten uuhien määrää ja tuki maksetaan 105 uuhesta.



## 11.2 Kansalliset kotieläintuet

Kansallisten kotieläintukien eläinmäärästä johtuvat valvontaseuraamukset määritellään kansallisten tukien valvonta-asetuksen mukaan.<sup>110</sup>

### 11.2.1 Haettu eläinmäärä

Haettujen eläinten määrä määräytyy tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa eläintuissa eläinrekisterin perusteella viljelijän hallinnassa kyseisenä kalenterivuonna olleiden, tukiehdot täyttävien eläinten tukikelpoisuuspäivien perusteella. Haettu keskimääräinen eläinmäärä saadaan laskemalla yhteen yksittäisten eläinten tukikelpoisuuspäivät, jakamalla summa luvulla 365 (karkausvuonna 366) ja pyöristämällä saatu luku kahden desimaalin tarkkuuteen. Saatu eläinmäärä muutetaan eläinyksiköiksi eläinyksikkökertoimien avulla ja pyöristetään kahden desimaalin tarkkuuteen.

Teurastukseen perustuvissa eläintuissa haettu eläinmäärä saadaan eläinrekisteristä kyseisenä kalenterivuonna viljelijän hallinnassa olleiden ja teurastamon teurastusilmoitusten perusteella tukiehdot täyttävien eläinten lukumäärästä.<sup>111</sup>

### 11.2.2 Hylätty eläinmäärä

Tukikelpoisuuspäiviin perustuvissa eläintuissa seuraamuskennassa käytetään niitä tukikelpoisuuspäiviä, jotka hylätty eläin on kerryttänyt kyseisen hakuvuoden aikana. Eläin, joka on poistettu ennen tukivuoden alkua, ja jonka poistoilmoitus rekisteriin on jäänyt tekemättä, hylätään ja seuraamuskennassa käytetään koko vuoden mahdollista tukikelpoisuuspäivien määrää.

Teurastukseen perustuvissa eläintuissa hylätty eläin huomioidaan seuraamuskennassa yhtenä eläimenä. Seuraamuskennassa käytetään eläinten lukumäärää.<sup>112</sup>

### 11.2.3 Seuraamuskennan periaate<sup>113</sup>

Seuraamuskenta perustuu joko

- a) hylättyjen eläinten määrään **tai**
- b) hyväksytyjen ja hylättyjen eläinten kautta laskettuun eroprosenttiin.
  - Hyväksyty eläinmäärä = haettu eläinmäärä – hylätty eläinmäärä
  - Eroprosentti määräytyy eläinryhmittäin seuraavasti:

---

<sup>110</sup> VNa 163/2023 18 §

<sup>111</sup> VNa 83/2023 10, 11, 12 ja 13 §, VNa 1378/2022 3 ja 4 §

<sup>112</sup> VNa 163/2023 18 §

<sup>113</sup> VNa 163/2023 18 §



(kalenterivuoden hylätty eläinmäärä/kalenterivuoden hyväksytty eläinmäärä) x 100 %

Tuen vähennys ja sanktiointi perustuu tuensaajalle edullisempaan seuraamuslaskentaan.<sup>114</sup>

Hylättyjen eläinten vaikutus maksettavaan tukeen:

hylätty eläinmäärä (kpl)	eroprocentti	sanktio
enintään 2	enintään 5	tuki maksetaan hyväksytylle eläinmäärälle
3 - 4	yli 5, enintään 20	hyväksytyn eläinmäärän tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki
vähintään 5	yli 20, enintään 40	hyväksytyn eläinmäärän tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki 2-kertaisena
vähintään 5	yli 40	tukea ei makseta

#### **Esimerkki 1:**

Tilalla emolehmiä ja sonneja. Valvonnassa hylätään 19 emolehmää. Sonnit todetaan valvonnassa kunnossa oleviksi.

Emolehmät:

Haettu eläinmäärä

51 kpl emoa, ruokintapäiviä 16 742 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 45,87 kpl ja 45,87 ey

Valvonnassa hylätyt eläimet

**19 kpl** emoa, ruokintapäiviä 6 622 kpl-> keskimääräinen eläinmäärä 18,14 kpl ja 18,14 ey

Hyväksytty eläinmäärä

32 kpl emoja, ruokintapäiviä 10 120 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 27,73 kpl ja 27,73 ey

eroprocentti =  $18,14/27,73 \times 100 \% = 65,42 \%$

Hylätty eläinmäärä vähintään 5 ja ero yli 40 % -> kansallista kotieläintukea ei makseta emolehmistä.

Sonnit:

Haettu ja hyväksytty eläinmäärä

7 kpl, ruokintapäiviä 2 001 -> keskimääräinen eläinmäärä 5,47 kpl ja 3,28 ey

---

<sup>114</sup> VNa 163/2023 23 §



Sonnien kansallinen kotieläintuki maksetaan haetun mukaisena.

**Esimerkki 2:**

Tilalla sonneja, valvonnassa hylätään 4 sonnia.

Haettu eläinmäärä

19 kpl, ruokintapäiviä 2 436 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 6,67 kpl ja 4 ey

valvonnassa hylätyt eläimet

**4 kpl**, ruokintapäiviä 1 031 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 2,82 kpl ja 1,69 ey

Hyväksytty eläinmäärä

15 kpl, ruokintapäiviä 1 405 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 3,85 kpl ja 2,31 ey

eroprocentti =  $2,82/3,85 \times 100 \% = 73,25 \%$

Hylätty eläinmäärä 3 – 4 kpl ja ero yli 40 % -> hyväksytyin eläinmäärän tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki

Kansallinen kotieläintuki maksetaan

$3,85 - 2,82 = 1,03$  sonnista

**Esimerkki 3:**

Tilalla sonneja, valvonnassa hylätään 3 sonnia.

Haettu eläinmäärä

25 kpl, ruokintapäiviä 4 070 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 11,15 kpl ja 6,69 ey

valvonnassa hylätyt eläimet

**3 kpl**, ruokintapäiviä 678 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 1,86 kpl ja 1,11 ey

Hyväksytty eläinmäärä

22 kpl, ruokintapäiviä 3 392 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 9,29 kpl ja 5,56 ey

eroprocentti =  $1,86 / 9,29 \times 100 \% = 20,02 \%$

Hylätty eläinmäärä 3 - 4 ja ero yli 20 %, mutta enintään 40 % -> hyväksytyin eläinmäärän tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki

Kansallinen kotieläintuki maksetaan

$9,29 - 1,86 = 7,43$  sonnista



**Esimerkki 4:**

Tilalla uuhia, valvonnassa hylätään 24 uuhia. Tilalla syntynyt tukivuoden aikana 105 karitsaa.

Haettu eläinmäärä

227 kpl, ruokintapäiviä 66 975 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 182,99 kpl ja 36,60 ey

valvonnassa hylätyt eläimet

24 kpl, ruokintapäiviä 8 472 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 23,15 kpl ja 4,63 ey

Hyväksytty eläinmäärä

203 kpl, ruokintapäiviä 58 503 kpl -> keskimääräinen eläinmäärä 159,84 kpl ja 31,97 ey

eroprocentti =  $23,15 / 159,84 \times 100 \% = 14,48 \%$

Hylätty eläinmäärä vähintään 5 kpl ja ero yli 5 %, mutta enintään 20 % -> hyväksytyn eläinmäärän tuesta vähennetään hylättyjen eläinten tuki

Kansallinen kotieläintuki ennen karitsarajausta

$159,84 - 23,15 = 136,69$  uuhesta (27,34 ey), MUTTA

Tukivuonna syntyneiden karitsojen määrä rajaa tukikelpoisten uuhien määrää ja tuki maksetaan 105 uuhesta (21 ey).





## 12 TUKIEHTOSEURAAMUKSET

### 12.1 Vähimmäisvaatimusten puutteiden seuraamukset alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimukseen<sup>115</sup>

#### **Tukikelpoisuusperusteet**

Maaseutuelinkeinoviranomainen ei myönnä tukea tai perii sen takaisin, jos tukikelpoisuusperusteet (esim. minimieläinmäärä) eivät täyty.

Tukisovelluksen laskenta tarkastaa minimieläinmäärävaatimuksen täyttymisen.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen vähimmäistason vaatimusten noudattamatta jättämisen seuraamuskalkenta on eläinlajeittainen.<sup>116</sup>

#### **Vähimmäisvaatimukset**

Jos alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen eläinlajilla yhtä tai useampaa vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu tai vaatimuksen noudattamista ei voida todentaa puutteellisten asiakirjojen vuoksi, arvioidaan noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus ja pysyvyys ja näistä korkein arvio määrittää sovellettavan vähennyksen.

- Ympäristösopimuksesta maksettavaa tukea vähennetään eläinlajin osalta vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönnin perusteella 20, 30, 40 tai 50 %.
- Jos laiminlyöntiä koskevan arvion perusteella tuen vähennys on yli 50 %, kyseisestä eläinlajista ei makseta tukea.
- Jos kyseessä on vakava vähimmäistason noudattamatta jättäminen, eläinlajista ei makseta tukea valvontavuonna eikä valvontaa seuraavana vuonna.

Toistuvuus vuodesta 2024 alkaen

Jos saman vähimmäistason vaatimuksen noudattamatta jättäminen toistuu 3 kalenterivuoden aikana, valvontavuoden noudattamatta jättämistä koskevan arvion mukainen vähennys tukeen tehdään kaksinkertaisena.

- Jos vähennys on yli 50 %, kyseisestä eläinlajista ei makseta tukea.
- Jos kyseessä on vakava vähimmäistason noudattamatta jättäminen, eläinlajista ei makseta tukea valvontavuonna eikä valvontaa seuraavana vuonna.

---

<sup>115</sup> L 1334/2022 34 §, VNa 79/2023 26 §

<sup>116</sup> VNa 79/2023 24 §



Takautuvuus vuodesta 2024 alkaen

Jos valvonnassa havaitaan vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönti, jonka voidaan todeta olleen jo aiempina sopimuskautena, valvonta laajennetaan kyseisen vähimmäistason vaatimuksen osalta enintään 4 vuotta taaksepäin. Valvontaa ei laajenneta takautuvasti edelliseen ohjelmakauteen.

- Takautuva noudattamatta jättäminen: leikkausprosentiksi tallennetaan valvontavuoden leikkausprosentti, ellei perustellusta syystä ole aihetta muuttaa annettavaa prosenttia jollekin takautuvalle vuodelle

## 12.2 Tukiehtopuutteiden seuraamukset eläinten hyvinvointikorvaukseen<sup>117</sup>

### **Toimenpidekohtaiset tukiehdot ja niiden vähimmäisvaatimukset**

Toimenpiteestä maksettavaa tukea leikataan (10–100 %), jos tukiehtoja ei noudateta. Toimenpiteestä maksettavaa tukea on kuitenkin leikattava aina vähintään 20 % (20–100 %), jos tukiehtojen lisäksi toimenpiteen perusteena olevaa eläinsuojelulainsäädännön vähimmäisvaatimuksia ei ole noudatettu. Vähimmäisvaatimukset on lueteltu toimenpiteittäin tämän ohjeen luvussa 13. Leikkaus toimenpiteen tukeen voi kuitenkin aina olla enintään 100 %.

Tukeen aiheutuva leikkaus määritellään toimenpidetasolla. Tukeen aiheutuvan leikkauksen arviointi tehdään toimenpiteittäin kokonaisuutena, huomioiden sekä vähimmäisvaatimusten että tukiehtojen noudattamatta jättämiset. Tuen leikkauksen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus.

Jos eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteessä yhtä tai useampaa tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu tai tukiehdon noudattamista ei voida todentaa puutteellisten asiakirjojen vuoksi, arvioidaan noudattamatta jättämisen vakavuus, laajuus ja pysyvyys ja näistä korkein arvio määrittää sovellettavan vähennyksen.

Tuenhakijan valitsemasta toimenpiteestä maksettavaa tukea vähennetään tukiehtojen noudattamatta jättämisen perusteella 10, 20, 30, 40 tai 50 %. Jos noudattamatta jättäminen koskee vähimmäistason vaatimusta, vähennyksen on oltava vähintään 20 %.

- Jos noudattamatta jättämistä koskevan arvion perusteella tuen vähennys on yli 50 %, toimenpiteen tukea ei makseta.
- Jos eläinlajikohtaisesta hyvinvointisuunnitelmasta ei makseta tukea, muistakaan tuenhakijan hakemista kyseisen eläinlajin toimenpiteistä ei makseta tukea.

---

<sup>117</sup> L 1334/2022 34 §, VNa 79/2023 26 §



- Jos kyseessä on vakava noudattamatta jättäminen, toimenpiteestä ei makseta tukea valvontavuonna eikä valvontaa seuraavana vuonna.

Vuonna 2022 todetun vakavan noudattamatta jättämisen huomioiminen vuoden 2023 tukimaksussa

Jos vuoden 2022 valvonnassa on todettu toimenpiteen vakava noudattamatta jättäminen, toimenpiteestä ei makseta tukea vuonna 2023. Tämä koskee seuraavia toimenpiteitä:

- Nautojen hyvinvointisuunnitelma
- Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma
- Sikojen hyvinvointisuunnitelma
- Parannetut porsimisolosuhteet
- Vapaaporsitus
- Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma

Toistuvuus vuodesta 2024 alkaen

Jos eläinten hyvinvointikorvauksen osalta sama tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen noudattamatta jättäminen toistuu 3 kalenterivuoden aikana, valvontavuoden noudattamatta jättämistä koskevan arvion mukainen vähennys tehdään kaksinkertaisena.

- Toistuvuuden arvioinnissa ei tarkastella ennen vuotta 2023 tehdyn valvonnan tuloksia.
- Jos vähennys on yli 50 %, kyseisestä toimenpiteestä ei makseta tukea.
- Jos kyseessä on vakava tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättäminen, toimenpiteestä ei makseta tukea valvontavuonna eikä valvontaa seuraavana vuonna.

Takautuvuus vuodesta 2024 alkaen

Jos valvonnassa havaitaan toimenpiteen tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönti, jonka voidaan todeta olleen jo aiempina sopimuskautena, valvonta laajennetaan kyseisen vähimmäistason vaatimuksen osalta enintään 4 vuotta taaksepäin. Valvontaa ei laajenneta takautuvasti edelliseen ohjelmakauteen.

- Takautuva noudattamatta jättäminen: leikkausprosentiksi tallennetaan valvontavuoden leikkausprosentti, ellei perustellusta syystä ole aihetta muuttaa annettavaa prosenttia jollekin takautuvalle vuodelle

### 12.3 Osittainen hallinnollinen tarkastus vähimmäisvaatimusten noudattamatta jättämisestä <sup>118</sup>

Eläinten hyvinvointikorvauksen ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen valvonta tehdään osittaisena hallinnollisena tarkastuksena, kun Aluehallintoviraston

---

<sup>118</sup> L 1334/2022 34 §, VNa 79/2023 26 §



tarkastuseläinlääkäri on havainnut puutteita täydentävien ehtojen eläinten hyvinvointia koskevien lakisääteisten hoitovaatimusten noudattamisessa. Eläinten hyvinvointikorvauksen ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen osittainen hallinnollinen tarkastus kohdistuu eläinlääkäriin havaintojen perusteella vain siihen tukiehtoon, jossa eläinsuojelulainsäädäntöä on rikottu.<sup>119</sup>

## 12.4 Noudattamatta jättämisen aiheuttaman leikkauksen arviointi<sup>120</sup>

### **Eläinten hyvinvointikorvaus ja alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus**

Vakavuus = miten vakavasti tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättäminen vaikuttaa tavoitteisiin, joihin tukiehdolla pyritään

Laajuus = miten laajasti tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättäminen vaikuttaa koko toimenpiteen toteuttamiseen

Kesto = miten pitkään tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättämisen vaikutukset jatkuvat ja mitkä ovat mahdollisuudet heikentävien vaikutusten päättämiseen. Kestoa arvioidessa ei kuitenkaan huomioida ennen tukivuoden alkua mahdollisesti tapahtunutta tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättämistä.

Toistuvuus = toistuvuus perustuu aiemmin, kolmen edellisen kalenterivuoden valvonnassa havaittuun vastaavan tukiehdon tai vähimmäistason noudattamatta jättämiseen.

- Tilan hallinnan siirto katkaisee toistuvuuden tarkastelun.
- Toistuvasta toimenpiteen noudattamatta jättämisestä seuraamuksena on valvontavuoden vakavuuden, laajuuden ja keston arvioinnin perusteella saadun leikkausprosentin kaksinkertaistaminen.

Vakava noudattamatta jättäminen =

- Eläinten hyvinvointikorvaus: Tukiehdon noudattamatta jättäminen estää toimenpiteelle asetetut tavoitteet eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi. Vakava noudattamatta jättäminen voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun toimenpiteen noudattamatta jättämisen leikkaus on 100 %, noudattamatta jättämistä voi muuten pitää vakavana tai kyseessä on epäilty eläinsuojelurikos tai –rikkomus. Toimenpiteen leikkaus voi olla 100 % ilman, että kyseessä kuitenkaan on vakava noudattamatta jättäminen. Perusteet toimenpiteen ehtojen vakavasta noudattamatta jättämisestä ovat olemassa esimerkiksi silloin, kun havaitut puutteet toimenpiteen ehtojen noudattamisessa ovat laaja-alaisia tai aiemmassa valvonnassa havaittujen selkeiden puutteiden

---

<sup>119</sup> VNa 79/2023 20 §

<sup>120</sup> L 1334/2022 34 §, VNa 79/2023 26 §



osalta toimintatapoja ja/tai eläinten olosuhteita ei ole muutettu toimenpiteen ehtoja vastaavaan suuntaan.

- Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimus: Vakava noudattamatta jättäminen voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun kyseessä on epäilty eläinsuojelurikos tai –rikkomus tai vähimmäistason noudattamatta jättämistä voi muuten pitää vakavana. Vähimmäistason aiheuttama leikkaus voi olla 100 % ilman, että kyseessä on vakava noudattamatta jättäminen. Perusteet vähimmäisvaatimusten vakavasta noudattamatta jättämisestä ovat olemassa esimerkiksi silloin, kun havaitut puutteet vähimmäisvaatimusten noudattamisessa ovat laaja-alaisia tai aiemmassa valvonnassa havaittujen selkeiden puutteiden osalta toimintatapoja ja/tai eläinten olosuhteita ei ole korjattu vähimmäisvaatimusten asettamalle tasolle.
- Toimenpiteestä/eläinlajista ei makseta tukea kyseiseltä sitoumus-/sopimuskaudelta. Lisäksi tuenhakijalle ei makseta kyseisestä toimenpiteestä/eläinlajista tukea valvontaa seuraavana vuonna.<sup>121</sup>

### **Leikkaus vähimmäisvaatimusten puutteesta ja/tai tukiehtopuutteesta**

Toimenpiteestä maksettavan tuen leikkaus vähimmäisvaatimusten puutteesta ja/tai tukiehtopuutteesta on suurin vakavuuden, laajuuden ja keston perusteella arvioidusta prosenteista, huomioiden kuitenkin mahdollinen noudattamatta jättämisen toistuvuus. Leikkausprosentit arvioidaan 10 %:n tarkkuudella.

Käytettävät leikkausprosentit:

- Vain tukiehtopuute: 10 %, 20 %, 30 %, 40 %, 50 %, 60 %, 70 %, 80 %, 90 %, 100 %
- Vähimmäisvaatimuksen puute: 20 %, 30 %, 40 %, 50 %, 60 %, 70 %, 80 %, 90 %, 100 %

Jos leikkaus on 100 %, on harkittava, onko kyseessä mahdollisesti myös vakava noudattamatta jättäminen, jolloin valitusta toimenpiteestä/eläinlajista ei makseta tukea kyseisellä sitoumus-/sopimuskaudella eikä valvontaa seuraavana vuonna.

Takautuvuus vuodesta 2024 alkaen

Jos valvonnassa havaitaan tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen noudattamatta jättäminen, joka voidaan todeta olleen jo aiempana sitoumus-/sopimuskautena, valvonta laajennetaan aikaisempia sitoumus-/sopimuskausia koskevaksi kyseisen tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen valvonnaksi.

#### **12.4.1 Puuttuvat asiakirjat**

Pääsääntöiset leikkausprosentit, kun tukiehtona oleva asiakirja puuttuu kokonaan. Toistuvuutta ei ole huomioitu.

---

<sup>121</sup> L 1334/2022 34 §

**Naudat**

Nautojen hyvinvointisuunnitelma

Ruokintasuunnitelma.....Leikkaus 20 %

Karkearehun rehuanalyysi.....Leikkaus 10 %

Ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi.....Leikkaus 30 %

Vasikoiden olosuhteiden parantaminen:

Ternimaidon laadusta ei ole pidetty kirjaa.....Leikkaus 20%

Nuorkarjan laidunnus:

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 50 %

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 100 %, jos laidunnusta  
ei ole toteutettu tai sitä ei pystytä

kirjanpidosta varmistamaan

Emo- ja lypsylehmien laidunnus:

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 50 %

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 100 %, jos laidunnusta  
ei ole toteutettu tai sitä ei

pystytä kirjanpidosta varmistamaan

Nautojen ulkoilu

Ulkoilukirjanpito.....Leikkaus 50%

Ulkoilukirjanpito.....Leikkaus 100% jos ulkoilua ei  
ole toteutettu tai sitä ei pystytä kirjanpidosta varmistamaan**Lampaat ja vuohet**

Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma

Ruokintasuunnitelma.....Leikkaus 20 %

Karkearehun rehuanalyysi.....Leikkaus 10 %

Ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi.....Leikkaus 30 %

Lampaiden ja vuohien laidunnus :

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 50 %

Laidunnuskirjanpito.....Leikkaus 100 %, jos laidunnusta  
ei ole toteutettu tai sitä ei

pystytä kirjanpidosta varmistamaan

**Siat**

Sikojen hyvinvointisuunnitelma

Ruokintasuunnitelma.....Leikkaus 20 %



Rehuanalyysi.....Leikkaus 10 %  
Ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi.....Leikkaus 30 %

Parannetut porsimisolosuhteet  
Kirjanpito häkin käytöstä.....Leikkaus 30%

Vapaaporsitus  
Kirjanpito häkin käytöstä.....Leikkaus 30 %

Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen  
tilakohtainen kirjallinen kuvaus virikemateriaaleista.....Leikkaus 20%

Lihasikojen olosuhteiden parantaminen  
kirjallinen kuvaus lihasikojen olosuhteiden parantavista toimista...Leikkaus 20 %

### **Siipikarja**

Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma  
Ruokintasuunnitelma.....Leikkaus 20 %  
Viljan valkuaisanalyysi.....Leikkaus 10 %  
Ruokintasuunnitelma ja valkuaisanalyysi.....Leikkaus 30 %

Siipikarjanolosuhteiden parantaminen:

Broilerit: Kuvaus toimista olosuhteiden parantamiseksi ja käytettävissä olevat virikkeet ..... Leikkaus 20%

Kalkkunat: Kuvaus toimista olosuhteiden parantamiseksi ja käytettävissä olevat virikkeet ..... Leikkaus 20%

Munintakanala:

Kirjanpito ilman ammoniakkipitoisuudesta.....Leikkaus 50 %

#### **12.4.2 Esimerkkejä tukiehdon noudattamatta jättämisestä**

Esimerkkejä tukiehdon noudattamatta jättämisen perusteella tehtävästä leikkausprosentin arvioinnista toimenpiteittäin jaoteltuna. Esimerkeissä ei ole huomioitu toistuvuutta.

### **NAUDAT**

#### **Nautojen hyvinvointisuunnitelma**

##### Puutteellinen ruokintasuunnitelma:

*Nuorkarjalle ei ole omaa ruokintasuunnitelmaa. Eläinten kuntoluokka on kuitenkin hyvä. Nuorkarjaa on n. 2 % koko karjasta. Muita nautojen hyvinvointisuunnitelma-toimenpiteeseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*



Karkearehun rehuanalyysiä ei ole tehty:

Nautatilalla on ruokintasuunnitelma, mutta karkearehun rehuanalyysiä ei ole tehty. Muita nautojen hyvinvointisuunnitelma-toimenpiteeseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.

Ei ruokintasuunnitelmaa eikä rehuanalyysiä:

Lihanautatilalla ei ole lainkaan ruokintasuunnitelmaa eikä karkearehun rehuanalyysiä. Eläinten kuntoluokka on hyvä. Muita nautojen hyvinvointisuunnitelma-toimenpiteeseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.

Ei jatkuvasti puhdasta juomavettä:

Hiehot ovat kylmäpihatossa ja lypsylehmät pihattonavetassa. Hiehoilla juomavesi on tarkastushetkellä likaista (vähimmäisvaatimuksen rikkomus). Kaikilla naudoilla ei ole jatkuvasti saatavilla juomavettä (tukiehtorikkomus). Nuorkarjaa on n. 5 % koko karjasta. Muita nautojen hyvinvointisuunnitelma-toimenpiteeseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 10 % ja kesto 20 %. Leikkaus 30 %.

## **Vasikoiden olosuhteiden parantaminen**

Vasikka kytkettynä parteen:

Vasikka on kytkettynä parteen. Kyseessä ei ole tilapäinen kiinni kytkeminen (vähimmäisvaatimuksen puute). Muita vasikoiden pito-olosuhteiden parantamiseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 20 %, laajuus 20 % ja kesto 20 %. Leikkaus 20 %.

Yli 1 kk ikäinen vasikka yksittäiskarsinassa:

Viiden viikon ikäinen vasikka on valvontahetkellä yksittäiskarsinassa, josta on näköyhteys muihin nautoihin ja pystyy koskettamaan turvallaan toista vasikkaa (vähimmäisvaatimukset täyttyy). Yksittäiskarsinassa pitämiseen ei ole hyväksyttyä ja perusteltavissa olevaa syytä. Muita vasikoiden pito-olosuhteiden parantamiseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.

Ei kiinteäpohjaista, kuivitettua makuualuetta:

Vasikoiden ryhmäkarsinoissa on kokoritolälattia. Muita vasikoiden pito-olosuhteiden parantamiseen liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 70 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.

Pinta-alavaatimus ei täyty:

Vasikoilla ryhmäkarsinoissa kokonaispinta-alaa 1,8–2,2 m<sup>2</sup>/vasikka. Muita vasikoiden olosuhteiden parantamiseen liittyviä ehtoja, kuten makuualue, noudatetaan.





*Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 40 %, laajuus 40 % ja kesto 30 %. Leikkaus 40 %.*

*Pinta-alavaatimus ei täyty:*

*Emolehmillä vasikoineen on käytettävissä pinta-alaa hiukan alle 10 m<sup>2</sup>/emolehmä. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 40 %, laajuus 40 % ja kesto 30 %. Leikkaus 40 %.*

**Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen**

*Lihantuotantotarkoitukseen kasvatettava nauta kytkettynä:*

*Sonni on parsinavetassa kytkettynä. Lypsylehmätilalla ei ole muita urospuolisia nautoja. Kyse ei ole tilapäisestä kiinni kytkemisestä (esim. lääkitys). Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 30 %. Leikkaus 100 %. Kyseessä on tukiehtojen vakava noudattamatta jättäminen.*

*Makuualue ei tukiehtojen mukainen:*

*Lihanautakasvattamossa sonnien karsinoissa on kokoritolälattia, jota ei ole tukiehtojen mukaan kuivitettu eikä siinä ole lattiaa pehmentäviä rakenteita. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 60 %. Leikkaus 100 %.*

*Pinta-alavaatimus ei täyty:*

*Kylmäkasvattamossa sonnien karsinoissa on pinta-alaa hiukan alle 5,5 m<sup>2</sup>/eläin. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 40 %, laajuus 40 % ja kesto 30 %. Leikkaus 40 %.*

**Nautojen ulkoilu**

*Ulkoilua ei pystytä toteamaan:*

*Tilalla käydään valvomassa ennen kuin eläinten ulkoilu on aloitettu. Ulkoilutarha on nähtävissä valvontakäynnillä. Syksyllä tilalta pyydetään ulkoilukirjanpito tarkastettavaksi. Pyynnöstä huolimatta tila ei toimita ulkoilukirjanpitoa lainkaan. Ulkoilua ei pystytä toteamaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

*Ulkoilukirjanpito puuttuu*

*Tarkastuskäynnillä todetaan, että eläimet ovat ulkoilemassa ja 120 ulkoilupäivää on mahdollista toteuttaa. Tilalla ei ole esittää minkäänlaista ulkoilukirjanpitoa. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 % laajuus 50 % kesto 50 %. Leikkaus 50 %*

***Ulkoilupäivien määrä ei täyty***

*Tarkastuskäynnillä todetaan, että eläimet ovat ulkoilemassa ja kirjanpidosta todetaan, että ulkoilu on aloitettu lokakuussa, 120 päivää ei ehdi täytyä. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 % laajuus 50 % kesto 50 %. Leikkaus 50 %*

**Nuorkarjan laidunnus****Laidunnusta ei pystytä toteamaan:**

*Tilalla käydään valvomassa ennen kuin eläinten laidunnus on aloitettu. Laidunaidat ovat nähtävissä valvontakäynnillä. Syksyllä tilalta pyydetään laidunnuskirjanpito tarkastettavaksi. Pyynnöstä huolimatta tila ei toimita laidunnuskirjanpitoa lainkaan. Laidunnusta ei pystytä toteamaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

**Laidunnuskirjanpitoa ei ole pidetty:**

*Tilalla ei ole esittää laidunnuskirjanpitoa. Tarkastushetkellä on nähtävissä, että nautoja on laidunnettu. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.*

**Laidunnuspäivien määrä ei täyty**

*Tarkastuskäynnillä todetaan, että eläimet ovat laitumella ja kirjanpidosta todetaan, että laidunnus on aloitettu elokuussa, 90 päivä laidunnus ei ehdi täytyä. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 % laajuus 50 % kesto 50 %. Leikkaus 50 %*

**Emo- ja Lypsylehmien laidunnus****Laidunnuskirjanpitoa ei ole pidetty:**

*Tilalla ei ole esittää laidunnuskirjanpitoa. Tarkastushetkellä on nähtävissä, että nautoja on laidunnettu. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.*

**Laidunnusta ei pystytä toteamaan:**

*Tilalla käydään valvomassa ennen kuin eläinten laidunnus on aloitettu. Laidunaidat ovat nähtävissä valvontakäynnillä. Syksyllä tilalta pyydetään laidunnuskirjanpito tarkastettavaksi. Pyynnöstä huolimatta tila ei toimita laidunnuskirjanpitoa lainkaan. Laidunnusta ei pystytä toteamaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

**Laidunnuspäivien määrä ei täyty**



*Tarkastuskäynnillä todetaan, että eläimet ovat laitumella ja kirjanpidosta todetaan, että laidunnus on aloitettu elokuussa, 90 päivä laidunnus ei ehdi täyttyä. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 % laajuus 50 % kesto 50 %. Leikkaus 50 %*

### **Nautojen poikima- hoito- ja sairaskarsinat**

#### Koneellinen lypsy ei mahdollista:

*Poikima-, hoito- ja sairaskarsinassa ei ole mahdollista lypsää lypsylehmää koneellisesti. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 20 %, laajuus 20 % ja kesto 20 %. Leikkaus 20 %.*

*Sairaskarsinan makuualue ei ole kiinteäpohjainen ja kuivitettu eikä yli 6 kk nautoilla tukiehtojen mukaista rakolattiaa pehmentäviä rakenteita ole käytössä makuualueella. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

### **LAMPAAT JA VUOHET**

#### **Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma**

Puutteellinen ruokintasuunnitelma: *Karitsoille ei ole omaa ruokintasuunnitelmaa. Muita eläinten ruokintaan liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*

#### Karkearehun rehuanalyysiä ei ole tehty:

*Tilalla on ruokintasuunnitelma, mutta karkearehun rehuanalyysiä ei ole tehty. Muita eläinten ruokintaan liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*

#### Ei ruokintasuunnitelmaa eikä rehuanalyysiä:

*Tilalla ei ole lainkaan ruokintasuunnitelmaa eikä karkearehun rehuanalyysiä. Eläinten kuntoluokka on hyvä. Muita eläinten ruokintaan liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.*

#### Ei puhdasta vettä:

*Tilalla on lampaita 3 eri rakennuksessa. Yhdessä rakennuksessa lampaiden juomavesi on tarkastushetkellä likaista (vähimmäisvaatimuksen rikkomus). Noin 5 %:lla lampaista ei ole jatkuvasti saatavilla juomavettä (tukiehtorikkomus). Muita eläinten ruokintaan ja hoitoon liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 30 %. Leikkaus 30 %.*

#### **Lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen**

#### Pinta-alavaatimus ei täyty:



*Yli 12kk päseillä on ryhmäkarsinoissa pinta-alaa hiukan alle 2 m<sup>2</sup>/eläin. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 30 %. Leikkaus 30 %.*

*Ei eläimen lämmitysmahdollisuutta:*

*Karitsointikarsinoissa ei ole eläimen lämmitysmahdollisuutta eikä tila ole lämpöeristetty. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 30 %. Leikkaus 30 %.*

**Lampaiden ja vuohien laidunnus**

*Laidunnusta ei pystytä toteamaan:*

*Tilalla käydään valvomassa ennen kuin eläinten laidunnus on aloitettu. laidunaidat on nähtävissä valvontakäynnillä. Syksyllä tilalta pyydetään laidunnuskirjanpito tarkastettavaksi. Pyynnöstä huolimatta tila ei toimita laidunnuskirjanpitoa lainkaan. Laidunnusta ei pystytä toteamaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 100 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

*Laidunnuskirjanpitoa ei ole pidetty:*

*Tilalla ei ole esittää laidunnuskirjanpitoa. Tarkastushetkellä on nähtävissä, että lampaita on laidunnettu. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.*

*Laidunnuspäivien määrä ei täyty*

*Tarkastuskäynnillä todetaan, että eläimet ovat laitumella ja kirjanpidosta todetaan, että laidunnus on aloitettu elokuussa, 90 päivä laidunnus ei ehdi täyttyä. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 % laajuus 50% kesto 50%. Leikkaus 50 %*

**SIAT**

**Sikojen hyvinvointisuunnitelma**

*Puutteellinen ruokintasuunnitelma:*

*Yhdistelmäsiikalassa ei ole ruokintasuunnitelmaa nuorille siitossioille. Eläimet ovat silmämääräisesti hyväkuntoisia. Nuoria siitossikoja on n. 2 % kaikista sioista. Muita sikojen ruokintaan ja hoitoon liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*

*Ei puhdasta vettä:*



*Siat saavat juomavettä vain ruokinnan yhteydessä. Juomavettä ei ole jatkuvasti saatavilla (tukiehto- ja vähimmäisvaatimuksen rikkomus). Muita sikojen ruokintaan ja hoitoon liittyviä ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 80 %, laajuus 80 % ja kesto 80 %. Leikkaus 80 %. Tukea ei makseta.*

## **Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen**

### Makuualue ei tukiehtojen mukainen:

*Emakoilla ja ensikoilla on ryhmäkarsinoissa kokoritolälattia, jossa ei ole tukiehtojen mukaista kiinteäpohjaista ja kuivitettua makuuallueta. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 100 % ja kesto 100 %. Leikkaus 100 %.*

### Pinta-alavaatimus ei täyty:

*Emakoilla ja ensikoilla on ryhmäkarsinoissa esteetöntä lattiapinta-alaa hiukan alle 2,25 m<sup>2</sup>/eläin. Myöskään makuualueen pinta-alavaatimus ei täyty. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Makuualue on kiinteäpohjainen ja kuivitettu. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.*

## **Parannetut porsimisolosuhteet**

### Porsitussikalassa ei kirjanpitoa porsitushäkin käytöstä:

*Tarkastushetkellä tilalla on 2 emakkoa ennen porsimista porsitushäkissä. Tilalla ei ole esittää kirjanpitoa porsitushäkin käytöstä. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 20 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.*

### Ei pesäntekomateriaalia:

*Porsituskarsinassa porsimista odottavilla emakoilla ei ole jatkuvasti saatavilla irtainta pesäntekomateriaalia. Valvontahetkellä ilman pesäntekomateriaalia on 20 % porsimista odottavista emakoista. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.*

### Pinta-alavaatimus ei täyty:

*Porsituskarsinassa porsaille rajattu kiinteäpohjainen ja kuivitettu alue on 0,9 m<sup>2</sup>. Kaikki porsaas mahtuvat alueelle yhtä aikaa makuulle. Muut toimenpiteen ehdot täyttyvät. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*

### Ei riittävästi vapaaporsituskarsinoita:

*Tila on ilmoittanut tukihakemuksellaan noudattavansa tukiehtoja 10 vapaaporsituskarsinassa. Valvontakäynnillä todetaan tilalla olevan 4 vapaaporsituskarsinaa, joissa toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.*



## Vapaaporsitus

### Porsitussikalassa ei kirjanpitoa porsitushäkin käytöstä:

Tarkastushetkellä tilalla on 2 emakkoa ennen porsimista porsitushäkissä. Tilalla ei ole esittävä kirjanpitoa porsitushäkin käytöstä. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 20 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.

### Ei pesäntekomateriaalia:

Porsituskarsinassa porsimista odottavilla emakoilla ei ole jatkuvasti saatavilla irtainta pesäntekomateriaalia. Valvontahetkellä ilman pesäntekomateriaalia on 20 % porsimista odottavista emakoista. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 30 %, laajuus 30 % ja kesto 10 %. Leikkaus 30 %.

### Pinta-alavaatimus ei täyty:

Porsituskarsinassa porsaille rajattu kiinteäpohjainen ja kuivitettu alue on 0,9 m<sup>2</sup>. Kaikki porsaot mahtuvat alueelle yhtä aikaa makuulle. Muut toimenpiteen ehdot täyttyvät. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.

### Ei riittävästi vapaaporsituskarsinoita:

Tila on ilmoittanut tukihakemuksellaan noudattavansa tukiehtoja 10 vapaaporsituskarsinassa. Valvontakäynnillä todetaan tilalla olevan 4 vapaaporsituskarsinaa, joissa toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 50 %, laajuus 50 % ja kesto 50 %. Leikkaus 50 %.

## Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen

### Ei katoksellista karsinaa:

Lhasikalan karsinoissa ei löydy katoksellista kiinteäpohjaista makuualueutta. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 40 %, laajuus 40 % ja kesto 10 %. Leikkaus 40 %.

## SIIPIKARJA

### Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma

#### Ruokintasuunnitelma puutteellinen:

Ruokintasuunnitelmaa ei ole laadittu ryhmäkohtaisesti. Muita toimenpiteen ehtoja noudatetaan. Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.



Viljan valkuaisanalyysi puuttuu:

*Tilalla on ruokintasuunnitelma, mutta ruokintaa täydentävän viljan valkuaisanalyysiä ei ole tehty. Muita siipikarjan ruokintaan ja hoitoon liittyviä ehtoja noudatetaan.*

*Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 %, laajuus 10 % ja kesto 10 %. Leikkaus 10 %.*

Kaksinkertainen tautisulku puutteellinen:

*Tilalla jätetään ulkokengät eteiseen, josta mennään hygieniapenkin yli puhtaalle alueelle. Tämän jälkeen mennään vielä eläintilan ovelle, jossa pitäisi olla toinen tautisulkualue ja kenkien vaihto. Tätä ei kuitenkaan ole, vaan eläintilaan mennään ensimmäisen tautisulkualan kengillä.*

*Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 % laajuus 10 % kesto 10 % leikkaus 10 %*

Kaksinkertainen tautisulku puutteellinen:

*Tilalla on kolme eri osastoa, mutta niille ei ole omia vaihtokenkiä, vaikka osasto vaihtuu. Muut kaksinkertaiseen tautisulkuun liittyvät asiat kunnossa.*

*Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 % laajuus 10 % kesto 10 % Leikkaus 10 %*

Kaksinkertainen tautisulku puutteellinen:

*Tilalla ei ole käsien kuivaukseen käytettävissä kertakäyttöpyyhkeitä, vaan käsienpesualtaalla roikkuu kangaspyyhe, johon kaikki vierailijat kuivaavat kätensä.*

*Leikkaus arvioidaan esimerkiksi vakavuus 10 % laajuus 10 % kesto 10 % leikkaus 10 %*



## 13 ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

### 13.1 Nautatilojen toimenpiteet

#### 13.1.1 Nautatoimenpiteiden yhteiset vähimmäisvaatimukset

Hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäisvaatimuksina on noudatettava eläinsuojelulain (247/1996) 4 ja 5 §:ää.

Nautatilalla on noudatettava 1 momentissa säädetyn lisäksi nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2010) 6 §:n 3 ja 4 momenttia, 10 §:ää ja 13 §:n 2 momenttia.

#### 13.1.2 Nautojen hyvinvointisuunnitelma

Pohjalainsäädäntö

##### **eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

**VNa 592/2010**





6 § 3-4 mom.

Laitteet ja välineet

---

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

10 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.

Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään.

13 § 2 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

---

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen



juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

### **Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset**

#### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

9§ 1 mom.

Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

11 §

Sairas tai vahingoittunut eläin

Eläimen sairastuessa tai vahingoituessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut eläin on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairauden tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava.

#### **VNa 592/2010**

5 § 1 mom.

Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville eläimille sopiva.

13 § 1 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa.

### **13.1.3 Vasikoiden olosuhteiden parantaminen**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka



Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### 5 §

##### Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 592/2010**

#### 6 § 3-4 mom.

##### Laitteet ja välineet

---

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

#### 10 §

##### Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.



Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään.

13 § 2 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

---

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.



## **VNa 592/2010**

### **7 §**

#### **Vasikan pitopaikka**

Alle kaksiviikkoisella vasikalla on oltava hyvin kuivitettu makuupaikka.

Yli kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa ei saa pitää yksittäiskarsinassa, jollei siihen ole eläinlääketieteellistä syytä.

Jos alle kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan seinien on oltava sellaiset, että vasikka voi nähdä ja kosketella lajitovereitaan. Eläinlääketieteellisestä syytä vasikkaa voidaan kuitenkin pitää sellaisessa karsinassa, jossa on umpinaiset seinät. Yksittäiskarsinassa pidettävän vasikan karsinan on oltava vähintään vasikan säkäkorkeuden levyinen ja karsinan pituuden vähintään vasikan pituus mitattuna turvasta lantioluun istuinkyhmään kerrottuna 1,1:llä.

Jos vasikoita pidetään ryhmässä, vasikoiden käytettävissä olevan tilan on oltava sellainen, että eläimet voivat kääntyä ympäri ja asettua vaivatta makuulle. Karsinassa on oltava tilaa jokaista alle 150 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,5 neliometriä, vähintään 150 kilogramman mutta alle 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,7 neliometriä ja vähintään 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,8 neliometriä.

### **12 § 3 mom.**

#### **Naudan kytkeminen**

---

Vasikkaa ei saa pitää parteen, karsinaan tai muuhun rakenteeseen kytkettynä muutoin kuin tilapäisesti enintään tunnin ajan eläimen ruokkimisen tai muun hoitamisen ajan.

## **13.1.4 Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen**

### **Pohjalainsäädäntö**

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

### **4 §**

#### **Eläinten pitopaikka**

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.



Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

## 5 §

### Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

## VNa 592/2010

### 6 § 3-4 mom.

#### Laitteet ja välineet

---

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

## 10 §

### Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.

Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta.



Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään.

13 § 2 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

---

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

4 § 1 mom.

Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.



8 §

Terveystä ja hyvinvoinnista huolehtiminen

Hoidossa olevan eläimen terveydestä ja yleisestä hyvinvoinnista sekä eläimen puhtaudesta ja sen tarvitsemasta muusta keuhkohoidosta on huolehdittava.

**VNa 592/2010**

4 § 1 mom.

Lattia

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

### **13.1.5 Nautojen laidunnus ja jaloittelu -toimenpiteet I–III**

Pohjalainsäädäntö

**Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

**VNa 592/2010**





6 § 3-4 mom.

Laitteet ja välineet

---

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

10 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.

Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään.

13 § 2 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

---

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla



säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **VNa 592/2010**

17 § 1 mom.

Laiduntaminen ja jaloittelu

Lypsylehmät ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavat hiehot, jotka pidetään kytkettyinä, tulee päästää vähintään 60 päivänä laitumelle tai muuhun tarkoituksenmukaiseen jaloittelutilaan ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta. Jaloittelutilan pinta-alan on oltava vähintään 6 neliometriä siellä pidettävää nautaa kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin aina vähintään 50 neliometriä.

## **13.1.6 Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat**

Pohjalainsäädäntö

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.



Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

### **VNa 592/2010**

6 § 3-4 mom.

Laitteet ja välineet

---

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

10 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.

Ulkotarhassa ja laitumella olevilla naudoilla on oltava mahdollisuus päästä riittävään suojaan epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Jos naudat eivät pääse vapaasti siirtymään suojaan, nautojen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että naudat pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääolosuhteilta.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava pitopaikassaan kyseessä olevan nautarodun tarpeet ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen asianmukainen suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan. Suojassa on oltava kuivitettu makuualue, johon kaikki eläimet mahtuvat ja pääsevät yhtä aikaa makuulle. Kuivikkeita on vaihdettava tai lisättävä tarpeeksi usein ja huolehdittava siitä, että makuualue pysyy riittävän kuivana eikä pääse jäätymään.



13 § 2 mom.

Naudan juotto ja ruokinta

---

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

### **VNa 592/2010**

4 § 1 mom.

Lattia

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

11 §

Hyvinvoinnista huolehtiminen

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tarkastukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota tiineyden loppuvaiheessa, poikimisen aikana ja kun hoito-olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Vasikat sekä kytkettyinä pidettävät naudat on tarkastettava vähintään kaksi kertaa päivässä.



Nauta on tarkastettava yksilöllisesti, jos se yleistarkastuksen perusteella on tarpeen. Eläinten sorkat on tarkastettava riittävän usein ja hoidettava tarvittaessa.

Nautaryhmiä yhdistettäessä tai tuotaessa uusia eläimiä karjaan on erityistä huomiota kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin.

Eläimet on totutettava kylmäkasvatukseen vähitellen, eikä kylmään tottumattomia eläimiä saa siirtää lämpimästä pitopaikasta suoraan kylmäkasvatukseen kylmänä vuodenaikana.

## 13.2 Sikatilojen toimenpiteet

Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäisvaatimuksina on noudatettava eläinsuojelulain (247/1996) 4 ja 5 §:ää.

Sikatilalla on noudatettava 1 momentissa säädetyn lisäksi sikojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (629/2012) 12 §:ää ja 15 §:n 3 ja 4 momenttia.

### 13.2.1 Sikojen hyvinvointisuunnitelma

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.



Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

### **VNa 629/2012**

#### **12 §**

#### **Ulkotarha ja laidun**

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

#### **15 § 3-4 mom.**

#### **Sian juotto ja ruokinta**

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

#### **9 § 1 mom.**



## Ruokinta

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

### **VNa 629/2012, muutoksineen**

6 § 1 mom.

Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus, ilman kosteus, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville eläimille sopiva.

15 § 1 mom., 3 mom.

Sian juotto ja ruokinta

Sialle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sioille sopivaa ja riittävän energiapitoista. Siat on ruokittava vähintään kerran päivässä. Joutilaille emakoille ja ensikoille on annettava lisäksi riittävästi täyttävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi.

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

## **13.2.2 Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen**

Pohjalainsäädäntö

### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.



5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

**VNa 629/2012**

12 §

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

15 § 3-4 mom.

Sian juotto ja ruokinta

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30





Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

**eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

**VNa 629/2012, muutoksineen**

3 § 2 mom.

Sikojen ryhmäkasvatus

---

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

4 § 4 mom.

Pitopaikan yleiset vaatimukset



---

Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyrksijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Siällä on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäröity.

### **13.2.3 Parannetut porsimisolosuhteet**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 629/2012**

12 §

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.



Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

15 § 3-4 mom.

Sian juotto ja ruokinta

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.



3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

VNa 629/2012, muutoksineen

3 § 2 mom.

Sikojen ryhmäkasvatus

---

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

9 §

Porsituskarsina ja porsitushäkki

Porsituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla.

Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

Pikkuporsaille on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtä aikaa makuulle.

Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin.

16 § 2 mom.

Emakon ja ensikon hoito

---



Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten.

#### **13.2.4 Vapaaporsitus**

Pohjalainsäädäntö

##### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

##### **VNa 629/2012**

12 §

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.



Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

15 § 3-4 mom.

Sian juotto ja ruokinta

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia



Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

### **VNa 629/2012, muutoksineen**

3 § 2 mom.

Sikojen ryhmäkasvatus

---

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

9 §

Porsituskarsina ja porsitushäkki

Porsituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla.

Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

Pikkuporsilla on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtä aikaa makuulle.

Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin.

16 § 2 mom.

Emakon ja ensikon hoito

---

Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten.



### 13.2.5 Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 629/2012**

12 §

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.





15 § 3-4 mom.  
Sian juotto ja ruokinta

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom., 4 mom.  
Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.  
Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää



helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

#### **VNa 629/2012, muutoksineen**

14 § 1 mom.

Sikaryhmien yhdistäminen

Sikaryhmien yhdistämistä on vältettävä. Jos sikaryhmiä kuitenkin joudutaan yhdistämään tai ryhmään joudutaan tuomaan uusia eläimiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Toisilleen tuntemattomien sikojen yhdistäminen samaan ryhmään on pyrittävä tekemään sikojen ollessa mahdollisimman nuoria ennen niiden vieroittamista tai korkeintaan viikko sen jälkeen. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikoja. Sikaryhmiä yhdistettäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisestä syystä ja eläinlääkärin valvonnassa.

### **13.2.6 Lihasikojen olosuhteiden parantaminen**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.



Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

### **VNa 629/2012**

#### **12 §**

#### **Ulkotarha ja laidun**

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

#### **15 § 3-4 mom.**

#### **Sian juotto ja ruokinta**

---

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

*Liite 3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden*

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

#### **1 § 1 mom., 4 mom.**

#### **Yleiset vaatimukset**



Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

3 § 1 mom.

Eläinsuojan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan siellä pidettäville eläimille sopivia. Eläinsuojan lattia ei saa olla liukas ja se on voitava pitää helposti kuivana. Rakolattiassa, reijitetyssä tai verkkopohjaisessa lattiassa aukkojen on oltava reunoiltaan sileitä ja kooltaan ja muodoltaan sellaisia, että eläimelle ei aiheudu vahingoittumisen vaaraa. Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva makuupaikka.

#### **VNa 629/2012, muutoksineen**

14 § 1 mom.

Sikaryhmien yhdistäminen

Sikaryhmien yhdistämistä on vältettävä. Jos sikaryhmiä kuitenkin joudutaan yhdistämään tai ryhmään joudutaan tuomaan uusia eläimiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Toisilleen tuntemattomien sikojen yhdistäminen samaan ryhmään on pyrittävä tekemään sikojen ollessa mahdollisimman nuoria ennen niiden vieroittamista tai korkeintaan viikko sen jälkeen. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikoja. Sikaryhmiä yhdistettäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisestä syystä ja eläinlääkärin valvonnassa.

### **13.3 Lammas- ja vuohitilojen toimenpiteet**

Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäisvaatimuksina on noudatettava eläinsuojelulain (247/1996) 4 ja 5 §:ää.



Lammas- ja vuohitilalla on noudatettava 1 momentissa säädetyn lisäksi lampaiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (587/2010) 8 §:ää ja 12 §:n 4 momenttia sekä vuohien suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (589/2010) 8 §:ää sekä 11 §:n 4 momenttia.

### **13.3.1 Lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 587/2010, muutoksineen**

8 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu.

Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä,



jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä.

12 § 4 mom.

Lampaan juotto ja ruokinta

---

Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

### **VNa 589/2010**

8 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu.

Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä.

11 § 4 mom.

Vuohen juotto ja ruokinta

---

Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

9 § 1 mom.

Ruokinta



Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

#### **VNa 587/2010, muutoksineen**

7 §

Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, lämpötila, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lampaat eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

12 § 1 mom.

Lampaan juotto ja ruokinta

Lampaille annettavan rehun tulee täyttää lampaan ravitsemukselliset tarpeet.

#### **VNa 589/2010**

7 §

Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, lämpötila, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi.

Vuohet eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

11 § 1 mom.

Vuohen juotto ja ruokinta

Vuohille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.

### **13.3.2 Lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka



Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 587/2010, muutoksineen**

8 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampailla turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu.

Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampailla turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampailla sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampailla tarpeetonta kärsimystä.

12 § 4 mom.

Lampaan juotto ja ruokinta

---

Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

#### **VNa 589/2010**

8 §





## Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu.

Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä.

11 § 4 mom.

Vuohen juotto ja ruokinta

---

Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

### **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

1 § 1 mom, 4 mom.

Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

### **VNa 587/2010, muutoksineen**

3 § 3 mom.

Pitopaikan yleiset vaatimukset



---

Sairasta tai vahingoittunutta lammasta varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin lampaisiin.

5 § 1 mom.  
Lattia

Eläinten pitopaikan lattian pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lampailla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

13 § 2 mom.  
Karitsointi

---

Vastasyntyneitä karitsoja on valvottava uuhen ja karitsan välisen sidoksen muodostumisen varmistamiseksi. Karitsojen tarvitseman lisälämmön saannin turvaamiseksi on tarvittaessa oltava käytettävissä lämmitin.

15 § 1 mom.  
Keritseminen

Lammas on kerittävä vähintään kerran vuodessa.

### **VNa 589/2010**

3 § 3 mom.  
Pitopaikan yleiset vaatimukset

---

Sairasta tai vahingoittunutta vuohia varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin vuohiin.

5 § 1 mom., 3 mom.  
Lattia

Eläinsuojan lattian tai karsinan pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Vuohilla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.



---

Poikimiskarsinassa ja kilien pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Poikimiskarsinan ja kiinteäpohjaisen kilien pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu.

12 § 2 mom.  
Synnytys

---

Vastasyntyneitä kilejä on valvottava kutun ja kilin välisen sidoksen muodostumisen varmistamiseksi. Kilien tarvitseman lisälämmön saannin turvaamiseksi on tarvittaessa oltava käytettävissä lämmitin.

### **13.3.3 Lampaiden ja vuohien laidunnus**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §  
Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §  
Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

#### **VNa 587/2010, muutoksineen**



8 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu.

Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä.

12 § 4 mom.

Lampaan juotto ja ruokinta

---

Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

**VNa 589/2010**

8 §

Ulkotarha ja laidun

Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu.

Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä.

11 § 4 mom.

Vuohen juotto ja ruokinta

---

Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.



Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

**eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

6 § 2 mom.  
Ulkotarha

---

Tarhan aitauksen tulee olla rakenteiltaan ja materiaaleiltaan tarhattavalle eläinlajille sopiva ja sellainen, että se estää eläintä karkaamasta.

7 §  
Ulkotarhan varustus

Ulkotarhassa olevilla eläimillä on oltava riittävä suoja epäsuotuisia sääoloja vastaan. Säänsuojassa on oltava sopivat makuupaikat kaikille eläimille. Ulkotarhassa olevien eläinten eristämistä ja hoitoa varten tulee olla asianmukaiset tilat.

**VNa 587/2010, muutoksineen**

8 § 2 mom.  
Ulkotarha ja laidun

---

Lammastarhan ja -laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lampaiden vahingoittuminen. Aitojen on oltava lampaille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu lampaille tarpeetonta kärsimystä.

**VNa 589/2010**

8 § 2 mom.  
Ulkotarha ja laidun

---

Vuohitarhan ja -laitumen aitojen on oltava vuohille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään vuohien vahingoittuminen. Aitojen on oltava vuohille sopivasta materiaalista. Jos aita on verkkoa, sitä on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Vuohien pääsy niille myrkyllisten kasvien luo on estettävä. Sähköistetyt aidat on rakennettava



sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu vuohille tarpeetonta kärsimystä.

### 13.4 Siipikarjatiloja koskevat toimenpiteet

Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäisvaatimuksina on noudatettava eläinsuojelulain (247/1996) 4 ja 5 §:ää.

Siipikarjatilalla on noudatettava 1 momentissa säädetyn lisäksi kanojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2010) 6 §:ää sekä 9 §:n 2 ja 3 momenttia, broilereiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (375/2011) 7 §:ää ja 10 §:n 2 ja 5 momenttia sekä kalkkunoiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (677/2010) 7 §:ää sekä 10 §:n 1 ja 3 momenttia.

#### 13.4.1 Siipikarjan hyvinvointisuunnitelma

Pohjalainsäädäntö

##### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.



## **VNa 673/2010**

### 6 §

#### Ulkotarha ja muu ulkotila

Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.

### 9 § 2-3 mom.

#### Juotto ja ruokinta

---

Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua sekä jatkuvasti juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Kanojen ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteeit eivät saa liata rehua tai juomavettä.

## **VNa 375/2011**

### 7 §

#### Ulkotarha ja muu ulkotila

Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita. Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.

### 10 § 2 mom., 5 mom.

#### Juotto ja ruokinta

---



Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

---

Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

## **VNa 677/2010**

### **7 §**

#### **Ulkotarha**

Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kalkkunoiden ikä, koko ja aktiivisuus sekä niiden lukumäärä. Jos kalkkunoilla ei ole mahdollisuutta päästä ulkotarhasta sisätiloihin, kalkkunoiden käytössä on oltava sopivia säänsuojia.

Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni.

### **10 § 1 mom., 3 mom.**

#### **Juotto ja ruokinta**

Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua sekä jatkuvasti juomavettä.

---

Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

## **eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**

### **9 § 1 mom.**

#### **Ruokinta**





Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

#### **VNa 673/2010**

9 § 1 mom.

Juotto ja ruokinta

Kanoille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä. (28.4.2011/376)

#### **VNa 375/2011**

10 § 1 mom.

Juotto ja ruokinta

Broilereille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua. Broilereiden ruokinnassa ja ravinnon koostumuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota nivel- ja luustovaurioiden ehkäisemiseen.

### **13.4.2 Siipikarjan pito-olosuhteiden parantaminen**

Pohjalainsäädäntö

#### **Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen**

4 §

Eläinten pitopaikka

Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikalle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

5 §

Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen



sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hoidolle asetettavista vaatimuksista. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia määräyksiä.

### **VNa 673/2010**

#### **6 §**

##### **Ulkotarha ja muu ulkotila**

Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.

#### **9 § 2-3 mom.**

##### **Juotto ja ruokinta**

---

Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua sekä jatkuvasti juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Kanojen ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulostee eivät saa liata rehua tai juomavettä.

### **VNa 375/2011**

#### **7 §**

##### **Ulkotarha ja muu ulkotila**

Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisista. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita. Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.



10 § 2 mom., 5 mom.  
Juotto ja ruokinta

---

Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

---

Ulosteeet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

### **VNa 677/2010**

7 §  
Ulkotarha

Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen. Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.

Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kalkkunoiden ikä, koko ja aktiivisuus sekä niiden lukumäärä. Jos kalkkunoilla ei ole mahdollisuutta päästä ulkotarhasta sisätiloihin, kalkkunoiden käytössä on oltava sopivia säänsuojia.

Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni.

10 § 1 mom., 3 mom.  
Juotto ja ruokinta

Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua sekä jatkuvasti juomavettä.

---

Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteeet eivät saa liata rehua tai juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Toimenpiteen omat vähimmäisvaatimukset

**eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen**



1 § 1 mom, 4 mom.  
Yleiset vaatimukset

Eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.

---

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaan makuulle.

2 § 1 mom.  
Pitopaikan olosuhteet

Eläimen pitopaikassa on huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta siten, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua.

### **VNa 673/2010**

4 § 1 mom.  
Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, ilman virtausnopeus, pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville kanoille sopiva.

12 § 4-6 mom.  
Avokanalat

---

Kanojen käytettävissä on oltava pehkuja nokkimista ja kuopimista varten.

Kanoilla on oltava asianmukaiset tilat munintaa varten. Jokaista alkavaa seitsemän kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi pesätila. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on oltava jokaista alkavaa 120 kanan ryhmää kohden vähintään neliometri.



Kanalassa on oltava tarkoituksenmukaisia orsia, joiden pituuden lintua kohden on oltava vähintään 15 senttimetriä. Orsien on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja sellaisia, että kanat voivat käyttää niitä vaikeuksitta, eikä niissä saa olla teräviä kulmia.

13 § 1-2 mom.

Vähintään 350 munivan kanan avokanaloille asetettavat lisävaatimukset

Jos kanalassa on vähintään 350 munivaa kanaa, kanaa kohden on oltava vähintään 250 neliösenttimetriä pehkulla varustettua aluetta, ja vähintään yhden kolmasosan lattian pinta-alasta on oltava varustettu pehkulla.

Orsia ei saa sijoittaa pehkujen yläpuolelle, ja orsien välisen vaakasuoran etäisyyden toisistaan on oltava vähintään 30 senttimetriä sekä etäisyyden seinästä vähintään 20 senttimetriä.

14 §

Munivien kanojen emot

Kanalassa, jossa pidetään emoja, on neljää tai viittä emoa kohden oltava vähintään yksi pesä. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on jokaista alkavaa 100 emon ryhmää kohden oltava vähintään neliometri.

### **VNa 375/2011**

3 § 3 mom.

Kasvatusosaston yleiset vaatimukset

---

Kasvatusosastot, välineet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita broilereita eivätkä vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Kuolleet broilerit on poistettava kasvatusosastosta päivittäin. Kaikki tilat, laitteet ja välineet, joiden kanssa broilerit ovat kosketuksissa, on puhdistettava ja desinfioitava kauttaaltaan aina, kun tila tyhjennetään ja ennen kuin uusi broilerierä tuodaan sisään. Tyhjennyksen jälkeen kaikki käytetty pehku on poistettava ja puhdas pehku on levitettävä tilalle. Kasvatusosastossa on huolehdittava jyrsojoiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta.

4 § 1-2 mom., 6 mom.

Kasvatusosaston olosuhteet

Kasvatusosaston ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, ilman virtausnopeus, lämpötila, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Ilmanvaihtoon on tarvittaessa yhdistettävä



lämmitysjärjestelmä sopivan lämpötilan ylläpitämiseksi ja liiallisen kosteuden poistamiseksi.

Jos eläinten hyvinvointi ja terveys on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, kasvatusosastossa on oltava mahdollisuus eläinten hyvinvoinnin ja terveyden kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen myös koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän häiriöiden aikana. Koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä on tällöin oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

---

Kaikkien broilereiden on päästävä jatkuvasti pehkulle, joka on pinnalta sopivan kuivaa ja kuohkeaa.

#### 16 §

##### Tarkastuseläinlääkäriin ilmoitus

Eläinsuojelulain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu tarkastuseläinlääkäriin ilmoitus on tehtävä, jos parven jalkapohjatulehdusarvioinnin tulos ylittää 80 pistettä tai jos parven kumulatiivinen päiväkohtainen kuolleisuusaste on yli prosenttiluvun, joka saadaan liitteen kohdan 5 mukaisesta laskentakaavasta.

#### **VNa 677/2010**

##### 4 § 1-3 mom.

##### Pitopaikan erityiset vaatimukset

Pitopaikassa on oltava kalkkunoille sopiva sisustus ja varustus sekä sellaista materiaalia, jonka avulla kalkkunat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten esimerkiksi kylpemistä hiekassa tai pehkussa, sukimista tai muuta kehon hoitamista.

Kalkkunaa saadaan pitää vain lattiakasvatusjärjestelmässä. Kalkkunoiden pitopaikan lattian on oltava niille sopivasta materiaalista sekä sellainen, että se ei vahingoita kalkkunoita eikä vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikan lattian on oltava kiinteäpohjainen lukuun ottamatta juomalaitteiden välittömässä läheisyydessä olevaa lattiaa, joka voi olla roiskeveden poistamiseksi viemäröityä, sekä kalkkunaemojen pesien edessä niiden puhtaanapitämiseksi olevaa ritilää. Pitopaikan lattialla on oltava riittävästi asianmukaista pehkua, joka on pidettävä sopivan kuivana.

Samassa tilassa pidettävän kalkkunaryhmän koon on oltava sopivassa suhteessa lintujen ikään, kokoon, sukupuoleen ja käytettävissä olevaan tilaan. Kalkkunoiden on pitopaikassa pystyttävä seisomaan normaalissa asennossa, kääntymään, räpyttelemään, sukimaan, toteuttamaan kalkkunoille tyypillisiä sosiaalisia



käyttäytymismuotoja ja pakenemaan muita kalkkunoita. Kalkkunoiden makuualueen on oltava riittävän tilava siten, että kalkkunat mahtuvat samanaikaisesti makuulle.

## 14 YLEISTÄ VALVONNOISTA

### 14.1 Ilmoitukset laiminlyönneistä muille viranomaisille

Havaitut lainsäädännön rikkomukset ilmoitetaan mahdollisimman pian tarkastuksen jälkeen lainsäädännöstä vastaaville viranomaisille lomakkeella 182 (saatavilla Pikantista). Esimerkiksi nitraattiasetuksen rikkomukset ilmoitetaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja epäilyt eläinten hyvinvointivaatimusten laiminlyönneistä aluehallintoviraston läänineläinlääkärille. Jos eläimiä epäillään hoidettavan tai kohdeltavan eläinsuojelulain (247/1996) tai sen perusteella annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnoista on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle kunnan- tai läänineläinlääkärille tai poliisille. YT-alueelle on tiedotettava asian selvittämisen käynnistämisestä. Ilmoituksesta tulee ottaa kopio elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus).

Nitraattiasetuksen laiminlyönneistä voidaan pyytää toimivaltaiselta ympäristöviranomaiselta lausunto laiminlyönnin arvioimiseksi.

### 14.2 Tarkastusoikeus ja oikeudet maataloushallinnon tietojärjestelmiin

#### Tarkastusoikeus

Viljelijätukien tarkastusoikeus on ELY-keskuksilla. Ahvenanmaan maakunnassa EU:n suorien viljelijätukien osalta tarkastusoikeus on Ahvenanmaan valtionvirastolla.<sup>122</sup>

Ehdollisuuden ehtojen tarkastusoikeus on ELY-keskuksilla ja aluehallintovirastoilla (AVI). Toimivaltaisella ympäristöviranomaisella on oikeus tarvittaessa osallistua nitraattiasetuksen sekä luonto- ja lintudirektiivin tarkastukseen. Toimivaltaisia ympäristöviranomaisia ovat ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ahvenanmaalla ehdollisuuden ehtojen tarkastusoikeus on Ahvenanmaan valtionvirastolla.

Valvontaa suorittavat viranomaiset tarkastavat, että tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset täyttyvät. Maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (1334/2022) säätää valvontaan osallistuvien oikeuksista ja vastuista.

---

<sup>122</sup> Laki 1334/2022 7 §, 9 §



Tarkastustoiminnassa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita. Valvontaa ei saa suorittaa eikä valvonnassa voi olla läsnä esteellinen henkilö<sup>123</sup>. Virkamiehen toiminnan on oltava riippumatonta ja puolueetonta. Viljelijätukihakemusten ja eräiden ELY-keskuksiin toimitettavien tukihakemusten käsittelyn hallinnollisissa ohjeissa (asianumero 720/03.00.01/2016) on annettu tehtävien hoitamiseen liittyviä menettelyohjeita.

Kansallisen lainsäädännön lisäksi varainhoitoasetus (EU, Euratom) 2018/1046 asettaa velvoitteita eturistiriitojen ehkäisemiseksi ja huomioimiseksi. Varainhoitoasetuksen 61 artiklan mukaan eri tasojen kansalliset viranomaiset, jotka osallistuvat unionin talousarvion toteuttamiseen, myös valmistelua koskeviin toimiin, tai tarkastuksiin tai varainhoidon valvontaan, eivät saa ryhtyä toimiin, joiden yhteydessä saattaa syntyä ristiriita asianomaisen henkilön omien etujen ja unionin etujen välille. Viranomaisten on lisäksi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet estääkseen eturistiriitojen syntymisen vastuullaan olevissa tehtävissä ja puututtava tilanteisiin, joita voidaan objektiivisesti tarkasteltuna pitää eturistiriitoina. Kun henkilöstön jäsentä koskeva eturistiriita on mahdollinen, kyseisen henkilön on annettava asia lähimmän esimiehensä ratkaistavaksi ja esimiehen tulee vahvistaa kirjallisesti, onko kyseessä eturistiriita. Jos eturistiriita todetaan, tulee varmistaa, että kyseinen henkilö luopuu kaikista tähän asiaan liittyvistä tehtävistä. Eturistiriita on olemassa, jos henkilön tehtävien puolueeton ja objektiivinen hoitaminen vaarantuu perhe- tai tunnesiteisiin, poliittiseen tai kansalliseen yhteenkuuluvuuteen tai taloudellisiin etuihin liittyvästä tai mistä tahansa muusta, asianomaisen henkilökohtaisiin etuihin suoraan tai välillisesti liittyvästä syystä. Eturistiriitana pidetty tilanne käsittää objektiiviset olosuhteet, jotka vaikuttavat luottamukseen henkilön riippumattomuutta ja puolueettomuutta kohtaan, vaikka eturistiriita ei toteutuisikaan tai vaikka henkilö ei tosiasiallisesti hyötyisikään tilanteesta.<sup>124</sup>

Tilan valvonnasta ei voi vastata henkilö, joka on ottanut vastaan tai käsitellyt tilan hakemuksen. Alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksen sopimuskäsittelijä ei voi suorittaa valvontaa kyseiseen sopimukseen.

ELY-keskuksen oman henkilöstön maatilojen valvonnan järjestämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota tarkastajien esteettömyyteen ja riippumattomuuteen. Maaseutu- ja energiayksikön henkilöstön maatilojen valvonta on suoritettava toisen ELY-keskuksen toimesta.

Tarkastajan on valvontakäynnin yhteydessä esitettävä tuensaajalle virkakortti tai muu tarkastusoikeuden osoittava asiakirja kuten valtakirja, mikäli sitä pyydetään nähtäväksi. ELY-keskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston virkakortti osoittaa tarkastusoikeuden. Valvontoja suorittavan henkilön edellytetään perehtyvän hyvin tukihallinnon toimeenpanoon ja osallistuvan tarkastuksiin valvontaryhmän vastuullisena henkilönä.

### Oikeudet tietojärjestelmiin

---

<sup>123</sup> Laki 434/2003 27 § ja 28 §

<sup>124</sup> Komission tiedonanto: Ohjeet eturistiriitojen välttämiseen ja hallintaan varainhoitoasetuksen mukaisesti (2021/C 121/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=EN)





ELY-keskuksen valvontahenkilöstön tehtävien ja sijaisten määrittely on tehtävä maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Käyttöoikeuksien myöntämisessä täytyy huomioida tehtävien eriyttäminen.

ELY-keskuksen henkilöstön tarvitsemat käyttöoikeudet haetaan sähköisesti Pääsynhallinta-järjestelmässä. Tarvittaessa käyttöoikeudet voidaan hakea myös toisen ELY-keskuksen alueelle (esim. virka-apu). Tällöin hakijan oma esimies puoltaa hakemuksen, mutta Ruokaviraston käytöntuki pyytää oikeuksien hyväksymiseen luvan siitä ELY-keskuksesta, jonka alueelle oikeuksia on haettu. Lisätietoa Pääsynhallinnasta ja oikeuksien hakemisesta löytyy Pikantista.

ELY-keskuksen on pidettävä käyttöoikeuksia ajan tasalla. Yksikön päällikön tulee passivoida Pääsynhallinnassa käyttöoikeudet (tai käyttäjätunnukset) sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät enää ole niihin työtehtävien puolesta tai muiden syiden takia oikeutettuja.

### 14.3 Yhteistoiminta-alueiden rooli valvonnassa

Yhteistoiminta-alueen (YT-alue) viranomainen tekee hallinnolliset tarkastukset kaikkiin viljelijätukihakemuksiin. YT-alueen on ilmoitettava ELY-keskukselle valvontaan ne hakemukset, joissa epäselvän asian tarkastamiseksi tarvitaan tilakäynti.

Tilan valvonnasta ei voi vastata henkilö, joka on ottanut vastaan tai käsitellyt tilan hakemuksen. YT-alue ei voi suorittaa ELY-keskukselle siirrettyä valvontatehtävää.

### 14.4 Valvontavelvoite ja otannat

Tilat valitaan paikalla tehtäviin tarkastuksiin keskitetysti Ruokaviraston määrittämällä otannoilla.

Eläintukien valvontaotanta: otantaan valitulta tilalta valvotaan kaikki eläintuet, joita tila on hakenut ja joiden eläinlajikohtaisella valvonta-ajolla tuenhakija on. Valvonta laajennetaan ID-valvonnaksi Tukisovelluksessa eläinlajikohtaisen ajon sisällä.

- Ruokaviraston elintarvikeketjulinja vastaa eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin sekä eläinten hyvinvoinnin valvontaotannoista. Osalla eläintukien valvontaotantaan valituista tiloista valvotaan myös eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin vaatimuksien noudattaminen. Valvonta on tarvittaessa laajennettava myös eläintukien valvontaan.

#### Otantaperusteet

Tiloja valitaan valvontaan satunnaisesti sekä painotetusti. Satunnaisotannassa jokaisella tuensaajalla on sama todennäköisyys tulla valituksi valvontaan. Painotetussa otannassa korostetaan joitakin ominaisuuksia ja piirteitä, jotka ovat olleet tyypillisiä aiemmin seuraamuksia saaneilla tiloilla. Tällaisilla tiloilla on suurempi todennäköisyys joutua valvontaan.



Kaikissa painotetuissa otannoissa käytetään perusteena aikaisempien vuosien valvontatulosten tilastollista analyysia. Eläintuissa on käytössä riskiositteet, joiden perusteella tilalle lasketaan riskipisteitä. Valvontaan tulevat ne tilat, jotka saavat pisteitä eniten. Myös ELY-keskukset voivat ottaa tiloja valvontaan omalla otannalla.

EU-toimielinten (komissio, tilintarkastustuomioistuin) Suomeen kohdistuvien tarkastusten yhteydessä tarkastamat tilat ELY-keskus vie omalle otannalle aina silloin, kun tarkastuksen yhteydessä havaitaan virheitä tukiehtojen noudattamisessa.

#### **14.4.1 Valvontahavaintojen dokumentointi**

Valvontahavainnot on dokumentoitava siten, että valvonnan eteneminen voidaan jäljittää.

Kaikki tarkastuskäyntiä koskevat tiedot ja havainnot tallennetaan Tukisovellukseen. Kaikki seuraamuksia aiheuttavat havainnot on perusteltava huolellisesti.

Perustelu kirjoitetaan pääsääntöisesti valvontakysymykseen liittyvään lisätietokenttään, josta tieto menee myös viljelijälle lähetettävään tarkastuskertomukseen. Jos perusteluteksti on kovin pitkä, sen voi kirjoittaa myös erilliseen asiakirjaan ja lisätä tarkastuskertomukseen liitteeksi. Tällöin se on myös kunnan nähtävissä mahdollista takaisinperintäpäätöstä laadittaessa.

#### **14.5 Valvontatietojen tallennuksen tarkastus ja varmennus**

Valvontojen havainnot tallennetaan Tukisovellukseen. Sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotetun tuen valvonta ja luomun kotieläinrotuksen valvonnat tehdään peltovalvonnan yhteydessä ja niiden valvontahavainnot tallennetaan peltovalvonta-ajolla.

Varmentajan on kiinnitettävä erityistä huomiota tallennuksen oikeellisuuteen. Valvontatietojen varmennus on edellytyksenä hakemuksen siirtymiselle maksatukseen eläinten hyvinvointikorvauksen loppumaksuissa ja kaikissa suorien tukien maksuissa. YT-alue ei myöskään voi lähettää tukipäätöstä ennen kuin valvonta on varmennettu.

- Varmentajan on oltava kokenut ja asiaan perehtynyt henkilö.
- Varmentajan on oltava henkilö, joka ei ole ollut osallisena tarkastuksessa muuten.



## 14.6 Valvonta-asiakirjojen säilytys ja julkisuus

Kaikki valvonta-asiakirjat liitteineen arkistoidaan Tukisovelluksen sähköiseen arkistoon. Arkistointiohjeet ovat Pikantissa: valvonnan sähköisen arkistoinnin ohje sekä yleinen arkistointiohje. Valvonta-asiakirjoja ovat tarkastuskertomus, mahdolliset muistiot ja tarkastuskertomuksen liitteet kuten valokuvat.

Tarkastuskertomukset ovat pääsääntöisesti julkisia asiakirjoja. Tarkastuskertomus tulee julkiseksi siinä vaiheessa, kun tarkastaja on sen allekirjoittanut<sup>125</sup>. Valvonta-asiakirjat ovat salaisia silloin, jos tiedon antaminen saattaisi vaarantaa valvonnan toteutumisen tai aiheuttaa vahinkoa asianosaisille<sup>126</sup>. Valvonta-asiakirjojen julkisuudesta voit lukea lisää julkisuuslaista (621/1999).

## 14.7 Muutoksenhaku tukipäätökseen

Tuenhakija voi hakea muutosta valvontatulokseen vaatimalla oikaisua YT-alueen tekemään tukipäätökseen. Oikaisua vaaditaan toimivaltaiselta ELY-keskukselta tai Ahvenanmaan valtionvirastolta kirjallisella oikaisuvaatimuksella 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. ELY-keskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.<sup>127</sup>

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.<sup>128</sup> Viljelijätukiin liittyvää muutosta voi hakea Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta ja Ahvenanmaan valtionviraston päätöksistä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimesta. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa<sup>129</sup> säädetään.

Takaisinperintää koskevaan hallinto-oikeuden tai Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään ts. ilman valituslupaa. Muutoin hallinto-oikeuden tai Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.<sup>130</sup>

---

<sup>125</sup> Laki 621/1999 6 §

<sup>126</sup> Laki 621/1999 24 §

<sup>127</sup> Laki 192/2013 54 §

<sup>128</sup> Laki 75/2014 4 §

<sup>129</sup> Laki 586/1996

<sup>130</sup> Laki 192/2013 ja laki 586/1996



## 15 TOIMINTAOHJEET HANKALIIN VALVONTATILANTEISIIN

### 15.1 Valvonnan estäminen

Jos viljelijä tarkastuksesta ilmoitettaessa estää tarkastuksen tekemisen, on hänelle selvitettävä, että tällöin viljelijän tuki hylätään.<sup>131</sup> Viljelijälle lähetetään kirjallinen ilmoitus (kuuleminen) tarkastuksen estämisestä ja siitä aiheutuvista seuraamuksista. Pohja löytyy [Pikantista](#). Viljelijälle on varattava kohtuullinen määräaika antaa asiassa selvitys ja ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista<sup>132</sup>.

Viljelijä voi antaa selvityksessä suostumuksensa valvontaan ilmoitusajan puitteissa. Tarvittaessa voidaan käyttää virka-apua.

Tilakäynnin estäminen ei aiheuta erillisiä seuraamuksia, jos valvonta voidaan kuitenkin suorittaa myöhemmässä vaiheessa. Seuraamuksia määrättäessä tulee arvioida tavallista tarkemmin mahdollinen virheen tahallisuus ja ilmoittamisen jälkeen mahdollisesti korjatut puutteet.

Jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen tekemisen, tilalle ei makseta mitään kyseisen eläinlajin tai eläinlajien valvontaan kohdistuvia eläintukia valvontavuonna.

Jos viljelijä estää jonkun ehdollisuuden ehtojen paikalla tehtävän tarkastuksen, viljelijä menettää kaikki tuet, joissa ehdollisuus on vaatimuksena (EU-rahoitteiset tuet).

Kaikissa tilanteissa, joissa tarkastajan turvallisuus koetaan tilalla uhatuksi, voidaan tarkastus milloin tahansa keskeyttää.

Valvonnan estämisestä seuraamukset määräytyvät Toimeenpanolain 1334/2022 32 § mukaisesti.

### 15.2 Virka-avun käyttö

Virka-avun käytöstä on säädetty maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 1334/2022 25 pykälässä. YT-alueen ilmoituksen, ELY-keskuksen tai muun viranomaisen aikaisemman kokemuksen perusteella vaikeaksi koettuihin tilakohteisiin voidaan suorittaa valvonta vasta, kun valvonnasta on ilmoitettu tilalle. YT-alueelta on hyvä kysyä tarkempia tietoja tilasta, jotta uhkaaviin tilanteisiin voidaan varautua ennalta. Poliisilta voidaan myös kysyä tietoja tilan tilanteesta erityisesti niissä tapauksissa, joissa arvioidaan tulevan ongelmia valvonnassa.

Virka-apua on pyydetävä silloin, kun on aihetta epäillä tarkastajan turvallisuuden vaarantuvan tilalla tapahtuvan valvonnan aikana. Virka-avun tarpeesta ilmoitetaan paikalliselle poliisille. Ns.

---

<sup>131</sup> Toimeenpanolaki 1334/2022 32 §

<sup>132</sup> Laki 434/2003 33 §



kiireettömän virka-avun osalta olisi hyvä olla yhteydessä poliisiin hyvissä ajoin ennen tarkastuskäyntiä, jotta käynnin toteutus on mahdollista suunnitella yhdessä poliisin kanssa.

Mikäli tilalle ei voida lähteä uhkailun vuoksi, viljelijälle tulee lähettää kuuleminen tarkastuksen estymisestä ja siitä mahdollisesti aiheutuvista seuraamuksista.

### 15.3 Varautuminen ja toiminta ongelmatilanteissa

ELY-keskuksessa on jo tarkastuskauden alussa hyvä sopia yhteisistä toimintatavoista tarkastuskäynneillä.

Tarkastustehtävät suoritetaan pääosin pareittain. Valvontatehtävän luonne, tarkastajan kokemus, tehtävien aikataulut yms. seikat huomioiden voidaan tarkastuksia suorittaa myös yksin. ELY-keskuksessa on aina tiedettävä tarkastuskäynnin ajankohta ja paikka.

Tarkastus tilalla voidaan aina jättää kesken joko kokonaan tai osittain (esim. asiakirjojen tarkastus myöhemmin kuulemismenettelynä), jos tarkastajia uhkaillaan tai he kokevat tarkastustilanteen uhkaavaksi. Tapahtuneesta uhkailusta tehdään välittömästi ilmoitus poliisille ja otetaan yhteyttä valvontapäällikköön tai hänen esimieheensä. Tarkastuskäynnin kulusta laaditaan muistio ja kirjataan ylös tarkastuskäynnin keskeytymisen syyt, tapahtumapaikka, aika ja kaikki osalliset.

Esitutkintapyyntöön teossa voidaan noudattaa ELY-keskuksen antamia tarkempia sisäisiä ohjeita. Viranomaisen uhkaus on riittävä peruste esitutkintailmoitukselle.

Myös keskeytyneestä tarkastuskäynnistä laaditaan valvontapöytäkirja. Pöytäkirjasta on käytävä ilmi valvonnan keskeytyminen tilalla viljelijästä/hänen edustajastaan johtuneista syistä. Keskeytymisen syistä ja tarkastuskäynnin tapahtumista laaditaan muistio pöytäkirjan liitteeksi. Kaikista kesken jätetyistä valvonnoista tarkastajan tulee sopia esimiehensä kanssa niistä menetelmistä, joilla tarkastus voidaan viipymättä suorittaa loppuun asti.

### 15.4 Tiedottaminen

Sisäisessä ja ulkoisessa tiedottamisessa noudatetaan ELY-keskuksessa laadittuja tarkempia ohjeita. Asian tärkeydestä johtuen tiedottamisoikeus olisi hyvä olla vain harvalla, jotta se olisi johdonmukaista ja samansisältöistä. Jos asiasta on tehty esitutkintapyyntö poliisille, asian tiedottamisesta vastaa poliisi.

Tilalla tapahtuneen uhkaavan tilanteen jälkeen tiedotetaan välittömästi Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikön johtajaa. Ruokavirasto tiedottaa tapahtuneesta muiden ELY-keskusten valvontapäälliköitä. Tapahtumasta tiedotettaessa on syytä kertoa tarkastukseen osallistuneet tarkastajat, tapahtumapaikka ja -aika, tilakohde sekä tapahtumien yleiskulku.



Ulkoisesta viestinnästä vastaa valvontapäällikkö/hänen esimiehensä/vastuualueen päällikkö/ELY-keskuksen johtaja yhdessä Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikön johtajan kanssa.

## 16 LIITTEET

### 16.1 LIITE Muistilista jos eläintenpitäjä rikkoo auttamisvelvollisuuttaan

#### 1 Yleistä

Tässä asiakirjassa kuvataan mahdolliset menettelytavat tilanteessa, jossa eläintenpitäjä ei ole halukas auttamaan eläinten merkinnän ja rekisteröinnin tarkastuksessa tarkastajan pyynnöstä huolimatta.

Tämä asiakirja on laadittu eläintukien valvonnan näkökulmasta. Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvontaan liittyvissä kysymyksissä ota yhteyttä Ruokaviraston eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikköön.

Muista

- Jos eläintenpitäjä ei suostu auttamaan pyynnöstä huolimatta tarkastuksen teossa, kyseessä ei ole estäminen, vaan eläintenpitäjä rikkoo toimeenpanolain 1334/2022 27 §:ää.
- Tarkastaja on veloitettu tekemään tarkastus mahdollisimman vähin käyntikerroin. Lisäkäynnit on tehtävä vain perustelluista syistä.

#### 2 Tarkastuksen eteneminen vaiheittain

##### 2.1 Luo valvottavat ehdot Tukisovelluksessa

##### 2.2 Ilmoita valvonnasta

Jos epäilet, ettei eläimiä saada tarkastettua ilman eläintenpitäjän apua, pyydä eläintenpitäjää avustamaan tarkastuksessa.

Jos avunpyynnöstäsi huolimatta eläintenpitäjä ilmoittaa, ettei aio auttaa tarkastuksessa, voit vedota esim. seuraaviin seikkoihin:

1. tuenhakijoita kuuluu säädösten mukaan tarkastaa.
2. kun eläintenpitäjä auttaa tarkastuksessa, se on paitsi eläintenpitäjän velvollisuus, myös eläintenpitäjän etu:
  - a. tarkastus saadaan nopeammin päätökseen



- b. kesken oleva valvonta estää eläinpalkkioiden maksun
  - c. turvallisempaa tarkastajalle ja eläimille
  - d. kaikki eläimet saadaan varmemmin käytyä läpi ja tunnistettua
3. Eläintenpitäjällä on velvollisuus antaa tarpeellinen apu viranomaisen pyynnöstä tarkastuksen läpiviemiseksi
  - a. Jos eläintenpitäjä ei anna tarkastajalle pyydettyä riittävää apua, tilanne voidaan todeta osittaiseksi valvonnan estämiseksi (1334/2022 32 § 2 mom.).
4. tarkastuskäynnillä tarkastaja tarkastaa ja tunnistaa mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman monta eläintä, mutta kaikkia eläimiä ei välttämättä pystytä tunnistamaan ilman eläintenpitäjän apua
  - a. Joissain tilanteissa ei pystytä edes näkemään kaikkia eläimiä tai selvittämään eläinten kokonaismäärää ilman eläintenpitäjän apua
5. kerro selkeästi, että kaikki eläimet, joita ei tarkastuksessa pystytä tunnistamaan tai näkemään, otetaan huomioon seuraamuksia määritettäessä.
  - a. Tuenhakijalle tämä aiheuttaa tukimenetyksiä, koska tunnistamatta tai näkemättä jääneet eläimet hylätään ja ne otetaan huomioon laskettaessa seuraamuksia tilalle maksettaviin tukiin.

Arvioi valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä saamiesi eläintenpitäjän vastausten perusteella tapauskohtaisesti, voidaanko tilakäynti tehdä.

1. Kyllä: Siirry kohtaan *5 Tilakäynti*
2. Ei: Siirry kohtaan *3 Kirjallinen tiedonanto*

### **2.3 Kirjallinen tiedonanto**

Jos epäilet, ettet pysty tarkastamaan eläimiä ilman eläintenpitäjän apua ja eläintenpitäjä ei suostu pyynnöstäsi huolimatta avustamaan tarkastuksessa, eläintenpitäjälle on mahdollista antaa kirjallisesti tiedoksi samat asiat, joista jo keskustelitte valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä. Kirjaa tiedonantoon:

1. valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä eläintenpitäjälle tiedoksi antamasi asiat (katso liitteen kohta 2.2)
2. eläintenpitäjän valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä antamat tiedot eläinten tarkastamiseksi
3. syyt, miksi eläintenpitäjän antamien tietojen perusteella katsot, ettet pysty tarkastamaan eläimiä ilman eläintenpitäjän apua. Esim. suuri laidun, eläinten arkuus, korvamerkkejä ei pystytä varmuudella lukemaan (edes kiikareilla)
4. pyyntö saada tarkastuksen suorittamiseksi eläintenpitäjältä riittävä apu (eläinten kokoaminen/rajaaminen tai muu vastaava apu)
5. pyyntö saada eläintenpitäjältä antamaasi määräaikaan mennessä selvitys, miten hän tulee avun toteuttamaan eläinryhmä- ja pitopaikkakohtaisesti
6. määräaika, mihin mennessä eläimet on saatava tarkastettua.
  - a. Määräaika voidaan sopia yhdessä eläintenpitäjän kanssa, mutta tarvittaessa voit tarkastajana myös asettaa takarajan tarkastukselle.
7. selvitys tarkastamatta ja näkemättä jääneiden eläinten vaikutuksesta eläintenpitäjälle maksettaviin tukiin.



- a. Eläintukien valvonnassa tunnistamatta/näkemättä jääneet eläimet hylätään eläintuista. Hylätyistä eläimistä ei makseta tukea ja lisäksi ne otetaan huomioon sanktiolaskennassa.
8. tarkastuksessa mukana olevalla eläintenpitäjällä on mahdollisuus ilmaista näkemyksiään ja antaa huomioitaan tarkastuskäynnin aikana

## 2.4 Eläintenpitäjän antaman vastineen tai annetun määräajan jälkeen

*Kun eläintenpitäjä antaa vastineen:*

Pohdi riittääkö eläintenpitäjän vastineessaan kuvaama apu eläinryhmä- ja pitopaikkakohtaisesti eläinten tunnistamiseen. Tämän perusteella pystyt suuntaa-antavasti arvioimaan tarkastukseen kuluva aika.

Sovi eläintenpitäjän kanssa puhelinkeskustelussa/tekstiviestillä/sähköpostilla tarkempi aikataulu tarkastuksesta. Jos eläintenpitäjällä on useita pitopaikkoja, sovi missä järjestyksessä pitopaikat tarkastetaan.

*Kun eläintenpitäjä ei anna vastinetta:*

Ilmoita eläintenpitäjälle tilakäynnin ajankohta.

## 2.5 Tilakäynti

*Huomioitava, että eläinten tarkastuksen perusta on kohdan 1 valvontaehtojen luonti ja valvonnasta ilmoittamisen ajankohta on kohdan 2.2 ilmoittamisen ajankohta. Säädetyin 48 tunnin ilmoitusajan ylittymisen syy on kirjattava valvonnan lisätietoihin tai muistiinpanoihin.*

1. Tarkastuskäynti on tehtävä kaikkiin pitopaikkoihin, joissa eläintenpitäjällä on eläimiä.
2. Lähtökohta tarkastukselle on, että kaikki eläimet saadaan tunnistettua
3. Jos kaikkien eläinten tunnistaminen ei onnistu, pyri selvittämään päälukumäärä eläinryhmittäin ja pitopaikoittain
4. Kerro eläintenpitäjälle tarkastuspäivän päätteeksi pitopaikkakohtaisesti, montako eläintä (ja mitkä eläimet) jäi tunnistamatta/näkemättä
5. Arvioi tilakäynnin päätteeksi seuraavan tilakäynnin tarve ja ajankohta

## 2.6 Tarkastuskäynnin (tarkastuskäyntien) jälkeen

1. Eläintenpitäjälle annetaan kirjallisesti tieto eläimistä, joita ei ole nähty/tunnistettu ja jotka ollaan hylkäämässä tuesta.
2. Jos eläintenpitäjä kohtuullisessa ajassa pyytää uutta tilakäyntiä ja esittää toimenpiteet, joiden perusteella arvioit, että aiemmin tunnistamatta/näkemättä jääneiden eläinten tarkastaminen on kohtuudella mahdollista, tarkastusta voi jatkaa.
3. Jos eläimiä jää tarkastuksessa tunnistamatta/näkemättä, nämä eläimet hylätään seuraavasti:
  - a. Eläimet, jotka rekisterin mukaan tilalla, mutta joita ei ole tunnistettu korvamerkistä -> Hylätään korvamerkittöminä





- b. Eläimet, jotka rekisterin mukaan tilalla, mutta joita ei ole nähty -> Hylätään poistopäivän virheen takia "eläintä ei löydy"
- c. Huomioitava tarkastuksen tuloksissa myös eläimen hylkäyksen mahdollinen takautuvuus edellisiin tukivuosiin. Tarkastuksessa on arvioitava, milloin eläin on todennäköisesti poistunut tilalta.

## 15 SÄÄDÖSLUETTELO

*Säädösluettelossa mainitut asetukset sisältävät myös mahdolliset säädösmuutokset.*

NEUVOSTON ASETUS (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/2115, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta ("Suunnitelma-asetus/ lisä- ja toimenpidevaatimusasetus")

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/2116, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta ("Horisontaaliasetus")

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2022/1173, annettu 31 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta ("Hakuasetus")

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö")

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2019/2035, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä maaeläimiä pitäviä pitopaikkoja ja hautomoja sekä tiettyjen pidettävien maaeläinten ja siitosmunien jäljitettävyyttä koskevien sääntöjen osalta

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/520, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 soveltamissäännöistä tiettyjen pidettävien maaeläinten jäljitettävyyden osalta



KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/963, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/429, (EU) 2016/1012 ja (EU) 2019/6 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse hevoseläinten tunnistuksesta ja rekisteröinnistä sekä tällaisten eläinten tunnistusasiakirjojen mallien vahvistamisesta

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 963/2021

LAKI 1334/2022 tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

LAKI 1332/2022 Euroopan unionin suorista viljelijätuista

LAKI 1333/2022 eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista

LAKI 1559/2001 maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista

LAKI 1069/2021 eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

HALLINTOLAKI 434/2003

LAKI 1324/2022 yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista

ELÄINSUOJELULAKI 247/1996

ELÄINSUOJELUASETUS 396/1996

VALTIONEUVOSTON ASETUS 79/2023 Euroopan unionin rahoittamien eläintukien toimeenpanosta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 83/2023 vuodelta 2023 maksettavasta pohjoisesta tuesta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 1378/2022 eläinyksiköistä eräissä maaseudun kehittämisen korvauksissa ja kansallisissa maa- ja puutarhatalouden tuissa

VALTIONEUVOSTON ASETUS 163/2023 kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 1381/2022 eläinten hyvinvointikorvauksesta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 78/2023 ympäristökorvauksesta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 80/2023 luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta



VALTIONEUVOSTON ASETUS 1383/2022 vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 592/2010 nautojen suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 587/2010 lampaiden suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 589/2010 vuohien suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 629/2012 sikojen suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 673/2010 kanojen suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 375/2011 broilereiden suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 677/2010 kalkkunoiden suojelusta

VALTIONEUVOSTON ASETUS 588/2010 hevosten suojelusta

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 67/2022 eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 165/2023 maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien hallinnosta vuonna 2023

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 405/2017 tuettavaa rakentamista koskevista lypsykarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 406/2017 tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 172/2018 tuettavaa rakentamista koskevista sikaloiden rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 475/2014 tuettavaa rakentamista koskevista lammas- ja vuohitalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 533/2012 tuettavaa rakentamista koskevista siipikarjatalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista



**RUOKAVIRASTO**  
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS 764/2009 tuettavaa rakentamista  
koskevista hevostalouksrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista  
vaatimuksista